

Kadernota 2025

Registratienummer: 2024-029706

gemeente **Overbetuwe**

Inhoud

Voorwoord	3
Inleiding/leeswijzer	5
Programma 1 Duurzame en gezonde samenleving	6
Programma 2 Leefbare en bereikbare samenleving	8
Programma 3 Interactie met de samenleving	11
Programma 4 Inclusieve en participatiesamenleving	12
Programma 5 Werkende en lerende samenleving	15
Programma 6 Informatie en kennissamenleving	17
Programma 7 Financiën en bedrijfsvoering	18
Programma 8 Algemeen bestuur en regionale samenwerking	19
Financieel deel	20
Personeel & Organisatie	28
Uitgangspunten	31

Bijlage 1: Dekkingsvoorstellen 2025

Bijlage 2: Ombuigingsvoorstellen 2026 – 2028

Voorwoord

Wij presenteren bijgaand de Kadernota 2025. Deze nota biedt niet alleen oplossingen voor het voorspelde begrotingstekort, maar zet ook stappen voor de maatschappelijke opgaven die we als gemeente hebben. Daarmee houden we Overbetuwe niet alleen financieel gezond, maar blijven we ook werken aan een gezonde, duurzame en inclusieve gemeenschap.

In 2025 staan we voor een aanzienlijke financiële uitdaging. De verwachting is dat we te maken krijgen met een tekort van zo'n € 4 miljoen. Dit tekort is voornamelijk het gevolg van een korting van het Rijk op onze beschikbare middelen en de hogere kosten voor jeugdzorg en Wmo. Om dit tekort te dekken, stellen wij in deze kadernota een aantal concrete maatregelen voor. Maatregelen die in onze ogen noodzakelijk zijn om onze gemeente ook de komende jaren financieel gezond te houden.

Echter, deze kadernota gaat verder dan alleen het aanpakken van financiële uitdagingen. We hebben ook stevige ambities voor de toekomst van Overbetuwe. Onze plannen omvatten belangrijke investeringen in de leefbaarheid van onze gemeente.

Duurzame Toekomst

We blijven investeren in duurzaamheid. Zo zetten we extra financiële middelen in voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid. We nemen concrete stappen in een inclusieve energietransitie, met speciale aandacht voor betaalbaarheid en participatie, vooral voor inwoners met risico op energiearmoede. Een nieuw warmteplan wordt voorbereid en de warmtetransitie wordt voortgezet in verschillende wijken en dorpen, zoals Driel en de Brienenshof in Elst.

Versnelling van Woningbouw

Om de wooncrisis aan te pakken, zetten we in op de bouw van minimaal 130 flexwoningen in 2025. Deze woningen zijn gericht op starters, statushouders en andere spoedzoekers. Daarnaast creëren we ruimte voor bijzondere woonconcepten zoals Tiny Houses en eco-wonen. De gemeente faciliteert deze projecten niet alleen, maar neemt ook een actieve rol in om ze te realiseren.

Gezondheid en Sport

In het kader van publieke gezondheid en sport bevorderen we een actieve leefstijl onder onze inwoners. Overbetuwe Beweegt blijft onze belangrijkste partner in het stimuleren van een gezonde leefstijl. Er worden sportieve ingrepen in de openbare ruimte gerealiseerd, waaronder calisthenicsvelden en beweegroutes. Daarnaast staan de bouw van een nieuwe zwembadfaciliteit in Zetten en een multifunctioneel sportcentrum in Elst op de planning.

Inclusiviteit en Participatie

We leggen een sterke nadruk op een inclusieve en participatieve samenleving. We werken aan het bevorderen van de deelname van inwoners aan maatschappelijke activiteiten en besteden speciale aandacht aan het ondersteunen van inwoners met inkomensproblemen en schulden. Iedereen doet mee in Overbetuwe!

Onze jeugd ondersteunen we daar waar mogelijk met bijvoorbeeld extra jongerenwerkers en schoolmaatschappelijk werkers en ondersteuningsprogramma's op scholen.

Economische Ontwikkeling

Overbetuwe staat bekend om haar florerende ondernemersklimaat. Dit willen we behouden en verder versterken. We zetten in op verduurzaming van het bedrijfsleven en de ontwikkeling van toekomstbestendige werklocaties. Het nieuwe Regionaal Programma Werklocaties zal hierbij als leidraad dienen.

Veiligheid en Openbare Ruimte

Veiligheid blijft een prioriteit, met een focus op preventie en daarnaast weerbaarheid tegen ondermijnende criminaliteit en digitale dreigingen. Tegelijkertijd verbeteren we de openbare ruimte met aandacht voor biodiversiteit en klimaatadaptatie.

Tot slot

Naast deze plannen presenteren we voor 2025 een sluitend financieel perspectief. De jaren daarna worden echter aangeduid als “ravijnjaren” vanwege de verwachte tekorten door kortingen van het Rijk. Dit betekent voor Overbetuwe vanaf 2026 een structureel tekort van € 6,4 miljoen euro op de begroting. We hebben voorstellen uitgewerkt om deze tekorten vanaf 2026 aan te pakken. Deze voorstellen willen wij graag uitvoerig met uw raad bespreken in aanloop naar de begroting 2026, zodat we samen komen tot breed gedragen oplossingen voor een sluitende meerjarenbegroting.

Op basis van deze kadernota gaan we graag op 2 juli 2024 met u in gesprek over onze keuzes, gezamenlijke ambities en te bereiken resultaten in relatie tot onze beschikbare middelen.

Met vriendelijke groet,

College van Burgemeester en Wethouders

Inleiding/leeswijzer

In de kadernota 2025 die voor u ligt, beschrijven we de beleidsvoornemens, de financiële consequenties en het financieel meerjarenperspectief.

Het eerste deel van deze kadernota gaat in op onze beleidsvoornemens, aan de hand van de acht programma's uit het Uitvoeringsprogramma 2022- 2026. We geven aan welke resultaten we in 2025 (willen) behalen. Tussen deze programma's bestaat samenhang. Beleidsvoornemens worden dan ook zoveel mogelijk integraal benaderd. Er is beschreven waar we afwijkingen of bijstellingen verwachten. Bijvoorbeeld omdat we te maken hebben met wijzigingen in rijksbeleid of door actuele maatschappelijke ontwikkelingen.

Het tweede deel van de kadernota beschrijft de financiële consequenties van de beleidsvoornemens en het financieel meerjarenperspectief. Het meerjarenperspectief ziet er al volgt uit:

(bedragen x € 1.000)				
	2025	2026	2027	2028
Meerjarenperspectief Kadernota 2025	40	-6.416	-5.789	-6.016
Incidentele lasten en baten	40	0	0	0
Structureel perspectief Kadernota 2025	0	-6.416	-5.789	-6.016

We presenteren voor 2025 een sluitend structureel perspectief. Om te komen tot een sluitend perspectief voor 2025 doet het college een aantal ombuigingsvoorstellen. We lichten deze toe in de financiële paragraaf. Oorzaak van deze ombuigingsvoorstellen zijn met name de financiële effecten van de tariefsaanpassingen van de WMO en Jeugd (structureel € 2,5 miljoen nadelig) en de Voorjaarsnota 2024 van het Rijk (€ 1,5 miljoen nadeel eenmalig).

Voor 2026 en verder is sprake van de zogenaamde ravijnjaren met een fors negatief verwacht saldo. We hebben, in lijn met het begrotingsadvies van de VNG, een pakket ombuigingsvoorstellen inzichtelijk gemaakt die de tekorten in de komende jaren kunnen dekken. We hebben ze in beeld gebracht, maar zetten ze nog niet in gang. We beschouwen ze als denkrichtingen en we gaan hierover met de raad in gesprek in aanloop naar de kadernota 2026.

Elk ombuigingsvoorstel heeft een effect op de realisatie van onze doelstellingen. Ook dit lichten we toe in het financiële deel van deze kadernota.

Programma 1 | Duurzame en gezonde samenleving

1.1 Duurzaamheid

In maart 2024 heeft de Raad het programmaplan duurzaamheid vastgesteld, met extra financiële middelen voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid (CDOKE). Deze middelen worden conform de regeling ingezet voor (extra) ambtelijke capaciteit om de doelstellingen rond energietransitie, biodiversiteit, klimaatadaptatie en circulariteit integraal aan te pakken. Concrete stappen worden genomen voor een inclusieve energietransitie, met aandacht voor betaalbaarheid en participatie, vooral voor inwoners met risico op energiearmoede. Er worden aanvullende kaders geboden voor duurzame energieopwekking, zowel voor elektriciteit als warmte.

In 2025 wordt een warmteplan voorgelegd aan de Raad, de voorbereiding start in 2024. Parallel zetten we vervolgstappen in verschillende wijken en dorpen voor de warmtetransitie, met nadruk op draagvlak en technisch onderzoek. Een start is gemaakt met het lopende proces in Driel en de Brienenshof in Elst. De Raad wordt in stelling gebracht om gebruik te maken van haar aanwysbevoegdheid; de keuze dat na 8 jaar het aardgas wordt afgesloten. De komende jaren wordt een soortenmanagementplan opgesteld om beschermde diersoorten te behouden, terwijl ruimte wordt geboden voor isolatiemaatregelen. Klimaatadaptatie en biodiversiteit worden ook in 2025 gestimuleerd bij inwoners en bedrijven, en de Omgevingsvisie biedt kaders voor ruimtelijke opgaven en omgevingskwaliteit.

Wij zetten een monitoringssysteem op om de voortgang te volgen, en de Raad wordt halfjaarlijks geïnformeerd. Netcongestie is van invloed op de realisatie van de doelstellingen rondom de energietransitie. Ook kunnen hierdoor bouwprojecten vertraagd worden of kosten stijgen en maken we keuzes rondom prioritering.

1.2 Circulair

Een circulaire economie is een economisch systeem waarin wij geen eindige grondstofvoorraden uitputten maar reststoffen en afvalstoffen volledig opnieuw inzetten in het systeem als grondstoffen. Voor het gebruik als grondstoffen is het nodig om de kwaliteit van de afvalstromen te verhogen. Hiermee voorkomen we dat waardevolle grondstoffen alsnog worden verbrand. Om dit die kwaliteit te verhogen is het grondstoffenbeleid opgesteld voor de huis-aan-huisinzameling. Maar ook door bijvoorbeeld in te spelen op het gedrag en de bewustwording van onze inwoners zodat ze beter en zuiniger omgaan met grondstoffen. De brigades voor zwerfafval zijn hier een mooi voorbeeld van. Het nieuwe grondstoffenbeleid vormt ook de basis voor de milieustraten: een toekomstig circulair ambachtscentrum in Elst en het behoud van een servicepunt in het westen van onze gemeente.

We geven in 2025 invulling aan het uitvoeringsplan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVOI). Hieronder valt ook circulair inkopen in de Grond- Weg- en Waterbouw (GWW). Hiermee geven we invulling aan het stimuleren van verduurzaming via onze inkoop. Daarnaast hebben we een opvolger van de meetsystematiek voor duurzaamheidsambities bij woningbouwprojecten en concretiseren we de ambitie om conceptueel en circulair te bouwen.

1.3 Sport en gezondheid

Wij geven uitvoering aan de Sport- en beweegnota 2021-2025. Overbetuwe Beweegt is onze belangrijkste uitvoeringspartner bij het bevorderen van een actieve en gezonde leefstijl onder onze

inwoners en het ondersteunen van onze sportverenigingen. Samen met de meer dan 80 ambassadeurs van het Sportakkoord II werken we in 2025 aan het realiseren van onze doelen en ambities op het gebied van het vergroten van het bereik, het versterken van sport- en beweegaanbieders, sportieve en gezonde jeugd en sociaal veilige sport.

De openbare ruimte is onze grootste sportfaciliteit. Ook in 2025 realiseren wij daarom sportieve ingrepen in de openbare ruimte, waaronder calisthenicsvelden en beweegroutes. Dit doen wij in samenspraak met onze inwoners en beweegpartners. Onder het speelbeleid streven we ernaar om alle kernen van evenredig verdeelde BOSS (Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten)-faciliteiten te voorzien. In dat kader voeren we in 2025 in Zetten en Oosterhout participatieve gemeentelijke speelprojecten uit.

In 2025 zetten we vervolgstappen in het realiseren van een nieuwe zwemfaciliteit in Zetten, de bouw van het multifunctionele sportcentrum in Elst en de Wanmolen in Zetten en de verplaatsing van de Heterense Tennisvereniging. Afhankelijk van de keuzes die de raad in 2024 maakt, werken wij aan de vernieuwing van sportaccommodatie De Kruisakkers in Elst.

1.4 Publieke gezondheid

In 2025 voeren we het beleidsplan Publieke Gezondheid in Overbetuwe uit dat we in 2024 opstellen. In de Startnotitie Visie op Gezondheid en het plan van aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) zijn in 2023 kaders gegeven voor het lokale gezondheidsbeleid. We zetten in op een integraal preventieprogramma waarbij we voortbouwen op en versterken van bestaand beleid en activiteiten op het gebied van cultuur-, sport en gezondheidsbevordering en duurzaamheid. We sluiten aan bij de nationale en regionale gezondheidsnota en spelen in op de uitdagingen van deze tijd. Een overkoepelende visie ondersteunt de samenhang op alle beleidsterreinen, samenwerking met onze lokale partners (zoals huisarts, wijkverpleegkundige) en op regionaal niveau (zoals met zorgverzekeraars).

De speerpunten die terugkomen in het beleidsplan zijn gezondheid in fysieke en sociale leefomgeving, verkleinen gezondheidsachterstanden, mentale weerbaarheid, versterken van de sociale basis, stimuleren gezonde leefstijl en vitaal ouder worden. Ook geven wij aandacht aan de samenwerking in de regio met de Regionale Preventie structuur. Het Overbetuwe Preventieakkoord is daarbij een uitvoeringsplan en doorvertaling van het Nationale Preventieakkoord. Het bundelt alle plannen voor een gezonde leefstijl. Hierbij horen onderwerpen als bewegen, voeding en gewicht, roken, alcohol- en drugsgebruik, stress, eenzaamheid, langer thuis wonen, schulden en laaggeletterdheid.

Voor de versterking van de GGD heeft de VGGM voor 2024 een incidentele gemeentelijke bijdrage ontvangen. In de kadernota is de structurele gemeentelijke bijdrage voor de versterking van de algemene gezondheidszorg en jeugdgezondheidszorg opgenomen op basis van de conceptbegroting van de VGGM.

Programma 2 | Leefbare en bereikbare samenleving

2.1 Wonen

Tot en met 2025 werken we aan de uitvoering van de opgaven uit de Woonagenda 2025. We richten ons met name op versnelling van woningbouw en voldoende betaalbare woningen. Ook benutten we kansrijke grondposities beter. In 2025 evalueren en actualiseren we de woonagenda.

Concreet realiseren we samen met woningcorporaties en marktpartijen flexwoningen in de sociale huur en middenhuur voor de doelgroepen starters, statushouders, (ex-) studenten en overige spoedzoekers. In 2025 willen we minimaal 130 flexwoningen realiseren. Om dit te kunnen bereiken, faciliteren we niet alleen, maar nemen we een actieve rol aan.

We creëren ruimte voor bijzondere woonconcepten zoals Tiny Houses, woonvormen voor ouderen, eco-wonen en collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO). We stimuleren initiatiefnemers door met ze samen te werken en ze te helpen bij het vinden van een kansrijke grondpositie. We werken, in samenwerking met onze woonpartners, aan het realiseren van woonruimte voor specifieke groepen, zoals arbeidsmigranten en woonwagengewoners.

In 2025 gaan we ook aan de slag met de uitvoering van de visie wonen en zorg. We werken aan het uitvoeringsprogramma voor nieuwe woon-zorginitiatieven. Daarnaast zetten we in op het langer zelfstandig wonen, door bijvoorbeeld de inzet van een woonadviseur.

Via (meerjaren)prestatieafspraken 2025 werken we samen met de woningcorporaties en huurdersorganisaties aan de opgaven uit de Woonagenda 2025.

2.2 Mobiliteit

We zetten in op een compleet, samenhangend en veilig mobiliteitsnetwerk waar iedereen in Overbetuwe zich van A naar B kan verplaatsen, op een manier die past bij zijn of haar reisbehoefte.

In het ambitiedocument 'Overbetuwe 2030 sociale, slimme en schone mobiliteit' zijn onze ambities en opgaven geformuleerd. Daarnaast zijn er uitwerkingen van mobiliteitsthema's fiets en parkeren opgenomen in de notitie Overbetuwe Fietst verder en Nota Parkeernormen gemeente Overbetuwe 2016. Deze geven richting aan ons handelen in hoe wij omgaan met de ontwikkelingen die op ons afkomen zoals het aanbieden van vervoer op maat (van aanbodgericht naar vraaggericht), de transitie naar duurzame mobiliteit en de toename van verkeersdruk waardoor de bereikbaarheid onder druk komt te staan.

In 2025 gaan we verder met het uitwerken van een integrale aanpak van alle mobiliteitsthema's en brengen deze samen in een document: het zogenaamde Gemeentelijk Mobiliteitsplan Overbetuwe (GMO). De Actieagenda 2022 sociale, slimme en schone mobiliteit wordt hierna geactualiseerd. We geven ook een vervolg aan het opstellen van verkeersplannen voor onze kernen.

2.3 Economie

In Overbetuwe zijn 5.300 (bedrijfs)vestigingen die samen voor ruim 25.500 banen zorgen. Overbetuwe heeft belang bij een florerend en sterk ondernemersklimaat. Ondernemers zorgen voor werkgelegenheid, participatiebanen, hoog voorzieningenniveau en hebben een belangrijke bijdrage in de sociale structuur van onze gemeenschap. Wij zetten in op ondernemersvriendelijke dienstverlening en een sterk vestigingsklimaat. Kansen en opgaven in het regionale en Overbetuwse vestigingsklimaat pakken wij samen op met lokale ondernemers, lokale ondernemerscollectieven en

regionale samenwerkingsverbanden. Wij zetten sterk in op deze samenwerking en waar mogelijk bouwen wij dit verder uit.

De gemeente Overbetuwe staat al jarenlang bekend als een ondernemersvriendelijke gemeente (meting MKB Nederland). De ambitie is om dit minimaal te behouden en vooral verder te versterken, zodat ondernemers zich optimaal op hun ondernemerschap kunnen richten. Het accountmanagement en het direct contact met de ondernemers staat hierbij centraal.

De speerpunten voor het vestigingsklimaat zijn gericht op het verduurzamen van het Overbetuwse bedrijfsleven en toekomstbestendige werklocaties. In 2025 evalueren we het eerste actieplan duurzaamheid en ondernemers en scherpen we dit actieplan voor 2025 aan. Voor het speerpunt toekomstbestendige werklocaties wordt het nieuwe Regionaal Programma Werklocaties (RPW) de leidraad. Het RPW wordt in 2025 vastgesteld door de raad. De ambities op het gebied van een gezonde bedrijfsruimtemarkt zijn belangrijk voor de actualisatie van de Omgevingsvisie in 2025.

2.4 Veiligheid

Een veilige en gezonde openbare leefomgeving is een belangrijke voorwaarde om in een gemeente te willen wonen, verblijven, recreëren, ondernemen en/of werken. Daarom werken we structureel aan een veilige samenleving, waarbij het accent ligt op preventie en het weerbaar maken van onze inwoners en ondernemers. Wanneer het noodzakelijk is zetten we, naast preventie, ook in op repressie.

Ontwikkelingen in de samenleving en op veiligheidsgebied vragen steeds meer aandacht. Denk daarbij aan de aanpak van ondermijnende criminaliteit, het terugdringen en bestrijden van High Impact Crimes, het vergroten van de weerbaarheid tegen digitale dreigingen, etc.

In maart 2024 heeft de raad het Integraal Veiligheidsplan 2024-2027 vastgesteld. De raad heeft daarmee haar prioriteiten vastgesteld op het gebied van Integrale Veiligheid (IV) voor de komende jaren.

2.5 Openbare ruimte

Voor het onderhoud, beheer en herinrichting van de openbare ruimte is het Integraal Kwaliteitsplan Openbare Ruimte (IKP OR) vastgesteld. In 2025 gaan we op basis van een evaluatie het plan actualiseren. Daarnaast stellen we voor het buitengebied een landschapsontwikkelingsplan op.

Het onderhoud voeren we uit op basis van de vastgestelde beeldkwaliteit met behulp van beheerplannen en beeldkwaliteitsbestekken. In het beheer benutten we de mogelijkheden om de biodiversiteit te vergroten. Herinrichtingen voeren we uit op de locaties en de planning die opgenomen is in het integrale beheerplan. De focus daarbij ligt op de volgende 6 maatschappelijke opgaven: identiteit, gezond en inclusief, klimaatadaptatie, biodiversiteit, duurzaam en circulair en veilig. Daarbij zoeken we aansluiting bij de realisatie van de Ambities van het IKP OR en de uitvoering van het programma duurzaamheid.

We zorgen in het buitengebied dat de ontwikkeling van rood en groen hand in hand gaan. We ontwikkelen een sterke samenhangende groenblauwe structuur (landschappelijk raamwerk). Daarbij hebben we oog voor een duurzame bedrijfsvoering van de agrarische sector en stimuleren we het landschapsbeheer.

Langs de Linge ontwikkelen we samen met provincie, waterschap en Groene Metropoolregio een fietspad met natuur- en wateropgaven. Daarnaast maakt het waterschap in samenwerking met ons een start met de verkenning van de dijkversterking Heteren – Arnhem.

2.6 Recreatie en toerisme

De geactualiseerde beleidsnota "De Betuwe in verbinding: een dijk van een landschap" geeft richting aan nieuwe ontwikkelingen van 2023 tot 2028, met als ambitie het bevorderen van toerisme en recreatie vanuit een economisch perspectief. Een gevarieerder aanbod aan voorzieningen en routes draagt bij aan de leefbaarheid van de gemeente en vergroot haar aantrekkingskracht voor zowel inwoners als bezoekers en nodigt uit tot het ontdekken en verblijven in de gemeente.

Concreet gaan we verder met de actielijst uit de recreatienota. We maken beleefbaar wat de gemeente te bieden heeft aan diverse landschappen, cultuur, erfgoed en de lokale verhalen. Het nieuw aangelegde wandelrouten netwerk vormt de basis voor het ontwikkelen van themaroutes. In 2025 start de fase van beheer en doorontwikkeling in combinatie met marketing. De dijken ontwikkelen wij als belevingsboulevards, zoals 'het verhaal van de Waal'; dat op belevingspunten wordt verteld. Een herzien toeristisch platform brengt bedrijven, musea en organisaties samen. Daarnaast worden wandel- en fietsroutes aangelegd en vernieuwd om de verbinding tussen kernen en landschap te versterken, waarbij bestaande (veer)verbindingen behouden blijven. Tot slot wordt het innen van verblijfsbelasting ingevoerd.

Programma 3 | Interactie met de samenleving

3.1 Participatiecultuur

We vinden het van belang dat iedereen de gelegenheid heeft mee te praten of mee te doen. We willen als gemeente beter aansluiten bij de behoeften en ervaringen die er in onze samenleving zijn.

Om doelstellingen uit 'Samen aan zet' te realiseren werken wij in 2025 onder andere met de nieuwe communicatieadviseurs met aandachtsgebied participatie, verder aan het vergroten van kennis, vaardigheden, houding en gedrag om medewerkers te begeleiden bij nieuwe werkwijzen en het toepassen van nieuwe instrumenten voor participatie en communicatie. Zo zijn wij beter in staat om beleid niet vóór onze inwoners en ondernemers te maken, maar mét hen en zo een groter draagvlak voor beleid en besluiten creëren. Daarbij houden wij altijd het algemeen belang voor ogen. De Omgevingswet daagt ons uit deze houding ook aan te nemen.

We betrekken specifieke groepen, zoals jongeren, actief om ervoor te zorgen dat de participatie voor iedereen toegankelijk is. Ook uw raad vraagt via de motie 'Mijn stem telt' aandacht voor jongerenparticipatie. Naast de inzet vanuit het jongerenwerk gaan we aanvullende manieren inzetten om jongeren hun stem te laten horen en hun perspectief in te brengen in beleid en projecten. Beleid maken wij met het oog op de toekomst, een toekomst voor onze jeugd.

3.2 Interactie met de samenleving

De gemeente Overbetuwe wil graag een samenlevingsgerichte, communicatieve en betrouwbare gemeente zijn. Goed samenspel met de samenleving vraagt communicatief en consequent handelen van het gemeentebestuur en de gemeentelijke organisatie. En een flexibel en daadkrachtig bestuur én organisatie. Dit is een zoekproces waarin we uitproberen, daarvan leren en bijstellen. Zo ondersteunen we ook in 2025 dorpen met het proces om te komen tot een dorpsagenda. Een dorpsagenda gaat over leefbaarheid en de ontwikkeling van een dorp. Deze agenda gaat in eerste instantie over wat inwoners zelf doen en kan richting geven aan keuzes van de gemeente. De gemeente faciliteert dit proces desgevraagd door informatie of begeleiding te bieden.

We zijn present en werken aan gemeenschapsopbouw in dorpen/ wijken waar inwoners (nog) niet in staat zijn een gezamenlijk dorpsproces te organiseren. Samen met het dorp kijken we vervolgens naar de agenda: wat doen inwoners zelf, wat is aan de gemeente en wat is aan andere partners? We zijn als gemeente duidelijk over wat het dorp kan verwachten van de gemeente. We werken door aan de ontwikkeling van dashboards (deels al gereed in 2024) om per dorp beschikbare data te ontsluiten die helpen het goede gesprek te voeren over waar een dorp of wijk staat en naartoe zou willen.

3.3 Dienstbare overheid

In 2025 werken we verder aan de uitvoering van de principes in dienstverlening en het dienstverleningsconcept. We stellen inwoners centraal in onze communicatie en dienstverlening: deze is laagdrempelig, makkelijk en toegankelijk. Warm en persoonlijk contact speelt hierin een belangrijke rol. Voor wat betreft de ombudspersoon, er komt geen nieuw loket of functionaris, maar een inwoner weet waar hij of zij terecht kan als hij of zij vastloopt of er niet uit komt met (dienstverlening van) de gemeente. We maken optimaal gebruik van bestaande kanalen en ingangen voor inwoners en optimaliseren deze verder waar nodig. Zowel externe ingangen als ingangen bij de gemeente zelf.

Programma 4 | Inclusieve en participatiesamenleving

4.1 Wmo

We willen dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen en mee kunnen doen in de maatschappij. In ons streven naar sterke gemeenschappen creëren we een breed aanbod van laagdrempelige, algemene voorzieningen, waarbij we zo veel mogelijk gebruikmaken van de bijdrage van inwoners. Er zijn inmiddels meerdere locaties voor ontmoeting en verbinding in gebruik. In het kader van inclusiviteit willen we vanaf 2024 het gebruik van deze locaties door diverse doelgroepen bevorderen. We zetten in op preventie, vroegsignalering en ontschotting om ondersteuning zo integraal mogelijk vorm te geven. En we bevorderen de samenwerking tussen sociaal domein, eerstelijnszorg en GGZ.

Als gevolg van het langer thuis wonen en de vergrijzing zien we een toename in het aantal (complexe) aanvragen waardoor er meer Wmo-maatwerkvoorzieningen verstrekt worden. De financiële doordecentralisatie van beschermd wonen (van centrum – naar regiogemeenten) is uitgesteld naar 2025. Verder uitstel is mogelijk, want het wetsvoorstel is controversieel verklaard. In de tussentijd werken we wel door aan de versterking van onze lokale infrastructuur voor inwoners met psychische kwetsbaarheid.

Als gevolg van de flinke wachtlijsten in de zorg duurt het langer voordat mensen geholpen worden. Door toenemende aandacht voor de mentale gezondheid in brede zin weten we dat veel mensen geholpen zouden zijn met (preventieve) voorzieningen in het sociaal domein. Dit vraagt onder andere intensievere samenwerking van GGZ met de 1^e lijn en basisvoorzieningen, zoals ook in Integraal Zorgakkoord (IZA) gevraagd wordt. De in 2023 vastgestelde woonzorgvisie, vertalen we in 2024 in een uitvoeringsplan. Het Rijk ondersteunt sinds 2023 de gemeenten met een beperkt budget via het woonzorgprogramma.

4.2 Jeugdzorg

Om de Jeugdzorg effectief en efficiënt uit te voeren, ligt onze focus op preventie, vroegsignalering en ontschotting om ondersteuning zo integraal mogelijk vorm te geven. We bieden ondersteuning zoveel mogelijk laagdrempelig en als algemene voorziening aan. We bevorderen de samenwerking tussen onze samenwerkingspartners in het sociaal domein, 1^e en 2^e lijnszorg en onderwijs.

Het verstevigen van de Sociale Basis Jeugd zal ook in 2025 worden voortgezet. De inzet van de praktijkondersteuner Jeugd, Jongerenwerk en Schoolmaatschappelijk werk vanuit het Nationaal Programma Onderwijs is in 2024 geëvalueerd en wordt op basis van positieve resultaten de komende jaren structureel ingezet. Ook geven wij samen met partners uit de Coalitie Kansrijke Start uitvoering aan onze gezamenlijk aanpak van de eerste 1.000 dagen van een kind. Daarnaast blijven wij deelnemen aan het project 'toekomstscenario jeugd en gezinsbescherming' en worden in 2025 en verder vervolgstappen gezet als het gaat om de Hervormingsagenda Jeugd en geven wij uitvoering aan het Regionaal Uitvoeringsplan Jeugd.

Voor wie niet zelfstandig kan reizen, blijft het doelgroepenvervoer toegankelijk. In 2025 werken vervoerders verder aan het realiseren van de regionale duurzaamheidsambitie van volledig emissie vrij doelgroepenvervoer in 2028.

4.3 Schuldhulpverlening

In lijn met het vastgestelde Beleidsplan schulddienstverlening gemeente Overbetuwe 2023-2026 'Op weg naar een vitale financiële huishouding' streven we ernaar om problematische schulden bij

inwoners van Overbetuwe te voorkomen. We richten ons hierbij vooral op preventie en vroegsignalering om dit doel te bereiken.

We hebben al mooie resultaten geboekt met vroegsignalering. Toch willen wij in 2025 nog eerder en sneller in contact komen met inwoners met (beginnende) betaalachterstanden. Daarvoor gaan wij onze aanpak op vroegsignalering doorontwikkelen. Hierbij maken we gebruik van bewezen methoden en ervaringen van andere gemeenten.

Op het gebied van preventie richten wij ons in 2025 op het geven van financiële voorlichting, onder andere gericht op het voorkomen van geldproblemen bij levensgebeurtenissen. Ook willen wij door een communicatiecampagne het taboe op schulden doorbreken. We zien namelijk dat schaamte inwoners ervan weerhoudt om tijdig hulp te zoeken.

Vanaf 2025 voeren wij de schuldregelingen in eigen beheer uit, in plaats van dit uit te besteden aan Kredietbank Nederland. Hierdoor kunnen wij onze dienstverlening laagdrempelig en nabij aanbieden richting onze inwoners. Inwoners krijgen te maken met één vast aanspreekpunt: de consulent schuldhulpverlening. Dit zorgt voor meer rust, vertrouwen en duidelijkheid.

4.4 Armoedebelid

Vanuit het Armoedebelid ondersteunen we inwoners met inkomensproblematiek. In 2025 doen we dit met verschillende minimaregelingen: de Meedoenregeling, de gemeentepolis, het Persoonlijk Minimabudget en de bijzondere bijstand. We zien in 2025 verschillende ontwikkelingen. De gemeentelijke bijdrage voor de gemeentepolis komt weer op het oorspronkelijke niveau. Meer inwoners doen een beroep op de bijzondere bijstand, waardoor de uitgaven toenemen. Wij implementeren in 2025 het herijkte armoedebelid, dat de raad eind 2024 vaststelt.

Via subsidietoekenningen aan de Voedselbank, Stichting Leergeld en het Noodfonds ondersteunen wij financieel kwetsbare inwoners.

Inwoners met een risico op energiearmoede bieden we ondersteuning in de energietransitie. Wij hebben daarbij extra aandacht voor inwoners die een energietoeslag van ons ontvangen of in een schuldhulpverleningstraject zitten. We brengen kleine energiebesparende maatregelen aan met behulp van de energiefixers. En we bieden (financiële) ondersteuning bij het aanbrengen van grotere isolatiemaatregelen (zoals vloer-, dak- of bodemisolatie). Dit gebeurt in samenhang met het programma Duurzaamheid en maatschappelijke partners.

4.5 Sterke sociale basis

We creëren in Overbetuwe een sterke sociale basis waarin iedereen meedoet en de mogelijkheden, talenten en eigen regie van de inwoners centraal staan. De ondersteuning aan mensen die een steuntje nodig hebben, maken we laagdrempelig beschikbaar. We streven naar minder inzet op maatwerk en meer inzet op (collectieve) basisvoorzieningen. Ook zetten we de kracht van onze Overbetuwse samenleving in: de betrokkenheid en inzet van inwoners, mantelzorgers en vrijwilligers zijn onmisbaar.

Vanuit het Sociaal Team Overbetuwe (STO) zetten we in op een integrale dienstverlening om onze wettelijke taken (Wmo, Jeugdwet, Participatiewet, Wet publieke gezondheid, Wet gemeentelijke schuldhulpverlening) effectief, integraal en efficiënt uit te voeren. Ook de taken die op ons afkomen vanuit de Hervormingsagenda Jeugd en de transformatie van Beschermd Wonen en

Maatschappelijke Opvang naar Beschermd Thuis vragen om een sterke sociale basis en de vorming van sterke sociale teams.

Ook streven we naar een begrijpelijke, inclusieve, betrouwbare en transparante dienstverlening en het vergroten van ons professioneel handelen. In het voorjaar van 2024 ontvangen we het externe advies over de inrichting van de dienstverlening van het sociaal domein. Dit advies betreft in ieder geval de toegang tot, toegankelijkheid en kwaliteit (inclusief ICT en communicatie) van de dienstverlening; juridisch en financieel kader; kwaliteit en kwantiteit personele inzet; positionering dienstverlening sociaal domein ten opzichte van de gemeentelijke organisatie, samenwerking met de partners, mandaat, sturing en monitoring. Na besluitvorming zal de implementatie van het advies in 2024 plaats vinden, waarna de nieuwe inrichting volgens planning vanaf 1 januari 2025 van kracht wordt.

Programma 5 | Werkende en lerende samenleving

5.1 Participatiewet: re-integratie en participatie

Aan inwoners die onder de re-integratieverplichting vallen van de Participatiewet bieden we op maat gemaakte ondersteuning bij het vinden van passend werk en/of daginvulling. Hierbij maken we gebruik van sterke samenwerkingsverbanden met lokale partners en instanties om de re-integratie soepel te laten verlopen. De inzet van het werkcentrum Overbetuwe om inwoners naar werk te begeleiden is hiervan een succesvol voorbeeld. In 2025 herijken we het re-integratiebeleid met extra aandacht voor inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en inwoners met een structurele arbeidsbeperking. Hiermee streven we naar het vergroten van de participatie en (financiële) zelfredzaamheid van onze inwoners.

5.2 Participatiewet: inkomen

Via 'Bijstand op Maat' beogen we om werken naast een (bijstands-)uitkering te stimuleren en de bijstand af te kunnen stemmen op de situatie van de inwoner. Zo zorgen we ervoor dat inwoners kunnen leven op een toereikend bestaansminimum. Inwoners hebben dan perspectief en kunnen (weer) makkelijker meedoen in onze (lokale) samenleving.

De (demissionaire) minister van Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen heeft in 2022 aangekondigd de Participatiewet te herzien ("Participatiewet in Balans"). De minister heeft hiervoor een aantal voorstellen gedaan. Het wetsvoorstel is in februari 2024 naar de Raad van State gegaan voor advies. De beoogde maatregelen treden waarschijnlijk later in 2024 in werking. Wij verwachten dat op basis van deze maatregelen in 2025 een bijstelling van lokaal beleid en uitvoering nodig is.

5.3 Onderwijshuisvesting

Gemeenten hebben de wettelijke zorgplicht voor adequate en voldoende onderwijshuisvesting. Dit houdt in dat wij verantwoordelijk zijn voor de bekostiging van nieuwbouw, uitbreiding van schoolgebouwen en de 1^e inrichting. Circa 60% van de huidige schoolgebouwen in onze gemeente is functioneel en technisch verouderd. Dit houdt in dat wij de komende jaren voor een grote opgave staan om deze gebouwen te vernieuwen. In 2024 zijn wij in samenwerking met de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties gestart met de actualisatie van het huidige Strategisch Huisvestingsplan naar een Integraal Huisvestingsplan. Dit plan is een langetermijnvisie voor onderwijshuisvesting waarin onder andere renovatie en nieuwbouw wordt opgenomen. De planning is dat het Integraal Huisvestingsplan in eind 2024 ter vaststelling wordt aangeboden aan de raad, zodat begin 2025 uitvoering gegeven kan worden aan de investeringsopgaven.

Het Integraal Huisvestingsplan wordt in de nabije toekomst een wettelijke verplichting voor gemeenten. Met het actualiseren van het huidige Strategisch Huisvestingsplan naar een Integraal Huisvestingsplan voldoet gemeente Overbetuwe aan de toekomstige wettelijke kaders.

5.4 Onderwijs en zorg

Goed onderwijs biedt jongeren meer mogelijkheden zichzelf te ontwikkelen en een beter perspectief op een baan. Wij hebben de verantwoordelijkheid om de aansluiting van zorg en onderwijs goed vorm te geven, onderwijsachterstanden bij kinderen tegen te gaan en toe te zien op naleving van de leerplicht. We bieden daarom leerlingenvervoer aan leerlingen die vanwege een structurele beperking niet zelfstandig kunnen reizen naar school. We zorgen voor een optimale samenwerking tussen professionals van zorg en onderwijs om kinderen en jongeren een goede start in het leven te geven. We optimaliseren de samenwerking met scholen en andere professionals uit zorg en welzijn,

om vroegtijdig interventies te kunnen plegen. Zo willen we voorkomen dat leerlingen (langdurig) thuis zitten. We streven er met al deze inzet naar dat nog meer jongeren een startkwalificatie halen.

In 2024 wordt een beleidsplan onderwijskansen opgesteld, waarin voor-en vroegschoolse educatie (VVE) extra aandacht krijgen. Op basis van dit onderwijskansenbeleid ontwikkelen wij de komende twee jaar (2025-2026) met partners een kwaliteitskader voor voorschoolse educatie. Het beleid blijven wij monitoren door bijvoorbeeld jaarlijks een VVE-monitor uit te voeren. Ook stellen wij samen met onze partners een samenwerkingsagenda op. Hierin maken wij afspraken rondom de ontwikkeling van jeugd, kinderopvang en onderwijs.

5.5 Kunst, cultuur en erfgoed

Onze gemeente koestert een rijke schat aan kunst, cultuur en erfgoed; met een eigen theater, UNESCO-werelderfgoed, historische kernen en een uitgebreid cultureel landschap. Dit versterkt onze identiteit, bevordert toerisme en stimuleert de sociale cohesie, wat zowel economische als sociale voordelen met zich meebrengt.

In 2025 zetten we ons in voor diverse initiatieven en projecten. We ondersteunen en faciliteren burgerinitiatieven voor culturele activiteiten en educatie, bevorderen maatschappelijk gerichte culturele evenementen en breiden ons cultuurmenu uit voor Nieuwkomers. Tijdens de jaarlijkse cultuurbijeenkomst komen alle culturele partners samen. Muziekonderwijs blijft integraal onderdeel van het basisonderwijs, ter bevordering van sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling.

We benutten ons UNESCO-werelderfgoed met het jaarlijkse Romeinenfestival, verbeteren de zichtbaarheid van erfgoedlocatie Tempel-Kerkmuseum en ontwikkelen een erfgoedbelevingsroute. We initiëren een nieuw kunstwerk in Oosterhout, geïnspireerd op de daar aangetroffen Romeinse archeologische vondsten. Door onderhoud en restauratie van openbare kunst investeren we in een leefbare omgeving. We participeren ook in diverse regionale projecten ter herdenking van 80 jaar Market Garden en 80 jaar Vrijheid, in samenwerking met provincie Gelderland.

Programma 6 | Informatie en kennissamenleving

6.1 Toegang tot diensten en producten

In 2025 werken we verder aan het verbeteren van (de toegang tot) onze diensten en producten, zoals bijvoorbeeld de digitale dienstverlening via onze websites en online portalen. Zo werken we continu aan het toegankelijk houden van onze diensten en producten (conform de Wet digitale overheid).

De Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (Wmebv) is met een half jaar uitgesteld en gaat in per 1 januari 2025. Ook werken we in 2025 met een nieuw zaaksysteem. De realisatie van de applicatie iParticipatie (voor aanvragen van inwoners voor levensonderhoud) en de invoering van de Persoonlijke Internet Pagina hangen hier vanaf.

We voeren de verdere fasen van de Wet Open Overheid in. Zo wordt informatie van de gemeente voor inwoners makkelijker beschikbaar en toegankelijk. Ten behoeve daarvan werken we aan onze het op orde brengen van onze informatiehuishouding en het archiefbeheer. Verder neemt het aantal informatie-aanvragen en Woo-verzoeken toe. Dit vraagt om het verder optimaliseren van het proces met betrekking tot het afhandelen van informatie-aanvragen, Woo-verzoeken en klachten.

6.2 Verantwoord werken met gegevens

In 2025 gaan we verder met het verantwoord werken met gegevens. Met de benoemde dataspecialist en het ingerichte datawarehouse borgen we de kwaliteit van onze data. We gebruiken de architectuurprincipes bij al onze nieuwe aanbestedingen en implementaties.

Verder zijn er in 2025 nieuwe dashboards voor medewerkers op basis van interne en openbare data en richten we het dashboard in waarop inwoners openbare bronnen kunnen inzien in (à la "Arnhem in cijfers").

Tot slot kijken we naar de mogelijkheden en risico's van het toepassen van AI in ons werk.

6.3 Digitaal en procesmatig werken

In 2025 hebben we een nieuw zaaksysteem. Het zaaksysteem is cruciaal voor het realiseren en borgen van onze dienstverlening. De elektronische handtekening is gekoppeld aan de implementatie van het nieuwe zaaksysteem en richten we in 2025 in. In relatie tot deze ontwikkelingen brengen we procesgericht werken meer onder de aandacht van onze medewerkers. We zetten in op het optimaliseren en vastleggen van processen en het borgen van eigenaarschap in de organisatie. Goede werkprocessen helpen om de bedrijfsvoering efficiënter en effectiever te maken om zo een goede dienstverlening te kunnen leveren.

Tevens gaan we in 2025 verder met de implementatie van ons digitaal en archiefwaardig systeem (Microsoft 365) om samen te werken met zowel internen als externen.

Om onze applicaties adequaat te blijven beheren en onze gegevens te beschermen blijven we doorontwikkelen. Het gaat hierbij om het professionaliseren van ons functioneel beheer en het versterken van het digitale toegangsbeleid. Dit laatste zorgt ervoor dat alleen de juiste mensen op de juiste plaatsen kunnen komen in de applicaties en systemen en de juiste dingen kunnen zien of doen.

Programma 7 | Financiën en bedrijfsvoering

7.1 Financiën

We dragen zorg voor een structureel sluitende begroting, ook in 2025. De inflatie en de krapte op de arbeidsmarkt maken dat de uitgaven van onze materiële en personele budgetten en investeringen snel toenemen. We houden dit in balans door hier voldoende middelen voor op te nemen en zo nodig te herprioriteren.

Vanaf 2026 hebben we te maken met de zogenaamde ravijnjaren met omvangrijke verwachte tekorten. We stellen ombuigingsvoorstellen voor mochten we onverhoopt geen aanvullende middelen vanuit het Rijk ontvangen. We geven de meerjareneffecten van onze voorstellen aan. We sluiten qua prioritering aan bij de initiatieven op landelijk niveau.

We streven naar een weerstandsratio tussen de 1,4 en 2,0. Op deze wijze zijn de risico's voldoende beheersbaar met de beschikbare middelen. We verwachten voor 2025 binnen deze bandbreedte uit te komen.

We doen omvangrijke investeringen in de komende jaren zoals het multifunctioneel sportcentrum in Elst, de Wanmolen en onderwijshuisvesting. Deze investeringen hebben effect op de verhouding tussen ons eigen vermogen en vreemd vermogen, omdat we meer geld zullen gaan lenen. Dit betekent dat we prioriteren in de investeringen die we willen doen.

7.2 Bedrijfsvoering

Ook in 2025 en verder is een efficiënte en effectieve bedrijfsvoering van groot belang om de doelstellingen van de gemeente te kunnen realiseren. Dat vraagt onder meer om het investeren in procesgericht en projectmatig werken en het op orde brengen van onze informatiehuishouding. We werken verder aan onze planning en control en informatievoorziening, onder meer om onze grip en efficiency van onze (financiële) processen te vergroten.

Dit draagt niet alleen bij aan onze bedrijfsvoering, maar zorgt er ook voor dat we kunnen voldoen aan de wetgeving op het gebied van dienstverlening, informatievoorziening en informatiebeveiliging (Woo, Wmebv, Wdo etc.).

In het kader van informatieveiligheid investeren we verder in (de bewaking van) onze IT-omgeving. Doel is om verdachte veranderingen, met mogelijk grote gevolgen, al in een vroeg stadium te herkennen en de kop in te drukken. Zo voldoen we aan wet- en regelgeving (onder meer de NIS2, AVG en BIO) en dempen we risico's in het geval van bijvoorbeeld cyberaanvallen en datalekken.

De krapte op de arbeidsmarkt blijft een risico bij het behalen van onze doelstellingen. In 2025 werken wij verder aan het versterken van onze positie als werkgever op de arbeidsmarkt, via de uitvoering van het plan arbeidsmarktbenadering.

Programma 8 | Algemeen bestuur en regionale samenwerking

In dit programma zijn binnen de begroting de budgetten ondergebracht die algemeen bestuur betreffen, zoals de werkbudgetten voor het college. Beleidsmatig ligt de focus in dit programma op de regionale samenwerking, enerzijds de GMR, anderzijds met betrekking tot de verbonden partijen.

8.1 Regionale samenwerking

De Groene Metropoolregio (GMR) werkt aan een nieuwe regionale agenda 2025-2028. Dit betekent dat de begroting voor 2025 gebaseerd wordt op de nieuwe regionale agenda die een doorlooptijd kent van vier jaar in plaats van twee jaar. De invulling van de agenda gebeurt door het Bestuurlijk Platform van de betreffende opgave. De uiteindelijke afweging geschiedt, conform de Gemeenschappelijke Regeling, door het Algemeen Bestuur (september 2024) na de zienswijzen van de gemeenten gehoord te hebben.

De verwachting is dat er in verband met inflatie, krapte op de arbeidsmarkt, verhoging van (proces)gelden, uitwerking van de Regiodeal en het mogelijk uittreden van de gemeente Montferland uit de GMR voor 2025 extra financiële middelen nodig zijn.

8.2 Verbonden partijen

Onze doelstelling is dat verbonden partijen efficiënt en effectief bijdragen aan het realiseren van onze bestuurlijke doelstellingen en taakuitvoering.

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan dat de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Het financiële belang is het bedrag dat ter beschikking is gesteld en dat niet verhaalbaar is, dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt. Bij verbonden partijen gaat het om publiekrechtelijke en privaatrechtelijke organisaties. Publiekrechtelijke organisaties zijn gemeenschappelijke regelingen op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Privaatrechtelijke organisaties zijn bv. een NV, BV of stichting.

In 2025 is bekend wat de effecten zijn ten aanzien van de Nota verbonden partijen naar aanleiding van de uitgevoerde evaluatie. Dit heeft mogelijk in 2025 gevolgen voor de afspraken die wij maken met onze verbonden partijen.

Financieel deel

We beschrijven in het financiële deel het meerjarenperspectief voor de periode 2025 – 2028. We geven aan wat dit betekent voor onze financiële positie. Tot slot informeren we u zoals gebruikelijk over personeel en organisatie.

1 Meerjarenperspectief

De ontwikkeling van het financiële meerjarenperspectief ziet er als volgt uit:

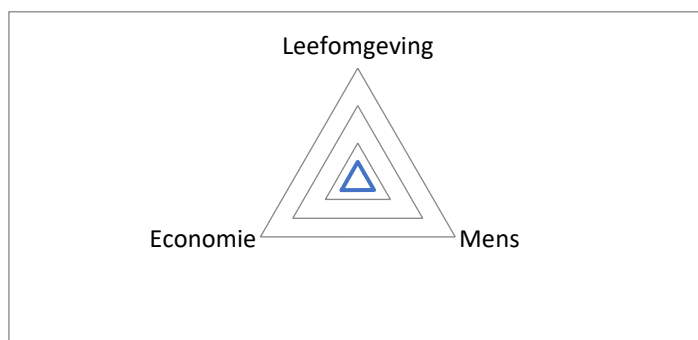
<i>(bedragen x € 1.000)</i>				
	2025	2026	2027	2028
Meerjarenperspectief Kadernota 2025	40	-6.416	-5.789	-6.016
Incidentele lasten en baten	40	0	0	0
Structureel perspectief Kadernota 2025	0	-6.416	-5.789	-6.016

We houden hierbij rekening met reeds genomen raadsbesluiten tot en met mei 2024 (paragraaf 1.1), de effecten van de nieuwe jaarschijf 2028 (1.2), de actualisatie van de uitgangspunten (1.3), de onvermijdelijke claims (1.4) en voorstellen om tot een sluitend perspectief te komen voor 2025 (1.5) en 2026 – 2028 (1.6).

Om tot sluitend perspectief voor 2025 te komen en voor mogelijke ombuigingen voor de periode 2026 – 2028 heeft het college de volgende afwegingscriteria gehanteerd:

- Lastenverhogingen zien we niet als sluitstuk, maar als gelijkwaardige oplossing
- Alle beleidsterreinen en programma's dragen bij aan de oplossingen en we beogen een goede balans tussen de beleidsterreinen en programma's
- Uitgangspunt voor formatieve claims/ombuigingen is de Overbetuwerichtlijn. Daar zitten we nu op, derhalve geen bruto formatie-uitbreiding mogelijk. Mochten de uitkomsten van de benchmark in de zomer van 2024 van Berenschot nog ruimte geven of anderszins aanpassingen vragen, dan nemen we dat zo nodig mee in de begroting.
- Aanvullende wensen die leiden tot aanvullende structurele uitgaven worden nu niet gehonoreerd.
- Al genomen raads- en collegebesluiten zijn niet onomkeerbaar.
- We onderschrijven nogmaals de insteek van de VNG om de oplossingen ook te zoeken bij taken die we in medebewind uitvoeren. Dit betreft de ravijnjaren 2026 en verder.
- De begroting voor 2025 bieden we sluitend aan;

Op basis van deze afwegingen is vervolgens aangegeven wat de effecten zijn van een individueel ombuigingsvoorstel volgens onderstaande driehoek met een weging van de effecten. Voor elk onderdeel is een zo objectief mogelijke inschatting gemaakt van het effect. Als de blauwe lijn dichterbij het onderwerp staat, is de inschatting dat het effect groter is.

De effecten van de meicirculaire 2024 zijn nog niet bekend. Zodra deze bekend zijn, zullen wij, overeenkomstig de afspraken met de raad, u hierover informeren.

Er zijn onzekerheden die het saldo van de meerjarenbegroting 2025-2028 beïnvloeden, met name de ontwikkeling van de algemene uitkering. De onzekerheden zijn in beeld gebracht in onderdeel 1.7 “Risico’s, kansen en onzekerheden”.

1.1 Raadsbesluiten tot en met mei 2024

Het vertrekpunt van dit meerjarenperspectief 2025-2028 is het meerjarenperspectief conform de Programmabegroting 2024. Sindsdien zijn er door raad- en collegebesluiten een aantal wijzigingen vastgesteld die leiden tot een actualisatie van de meerjarenbegroting. Ook de 1^e bestuursrapportage 2024 heeft effecten op het meerjarenperspectief. In onderstaande tabel zijn de effecten opgenomen:

(bedragen x € 1.000)				
	2025	2026	2027	2028
Meerjarenperspectief na begrotingsraad november 2023	999	-7.679	-6.502	-6.502
Raadsbesluiten t/m mei 2024 met meerjarige effecten	-184	18	18	-489
Wijzigingen besluiten vanaf juli 2023 (na opstelling begroting)	0	18	18	18
Zwemfaciliteit Zetten	0	0	0	-323
Tijdelijke huisvesting Lyceum Elst	-184	0	0	-184
Collegebesluiten t/m mei 2024 met meerjarige effecten	-91	-96	-96	-96
Huisvestingsverordening	-20	-20	-20	-20
Dierentehuis	-71	-76	-76	-76
Financieel effect 1^e Bestuursrapportage 2024	-2.384	-2.384	-2.384	-2.384
Meerjarenperspectief na genomen raadsbesluiten	-1.660	-10.141	-8.964	-9.471

Tijdelijke huisvesting Lyceum Elst

In verband met bouw van het MFSC, is verplaatsing van de noodlokalen van het Lyceum Elst noodzakelijk. De raad heeft in december 2024 ingestemd met een investeringsbedrag van € 2,4 miljoen (dekking kadernota 2025). De kapitaallasten van de nieuwbouw waren geraamd vanaf 2026. Aangezien de verwachting is dat de nieuwbouw in 2028/2029 gereed is, kunnen de kosten van de tijdelijke huisvesting voor 2026 en 2027 gedekt worden uit de vrijval kapitaallasten.

Financieel effect 1^e Bestuursrapportage 2024

Het financiële effect van de 1^e bestuursrapportage 2024 betreft met name de structurele doorwerking van € 2,5 miljoen door de tariefsaanpassing van de WMO en Jeugd.

1.2 Effecten nieuwe jaarschijf 2028

De Kadernota 2025 is het eerste document waarbij jaarschijf 2028 onderdeel is van het meerjarenperspectief. Als startpunt is jaarschijf 2028 gelijk aan jaarschijf 2027, maar op de volgende onderdelen zijn er afwijkingen:

(bedragen x € 1.000)				
	2025	2026	2027	2028
Meerjarenperspectief na genomen raadsbesluiten	-1.660	-10.141	-8.964	-9.471
Accres 2028 t.o.v. 2027	0	0	0	836
Actualisatie hervormingsagenda jeugd	0	0	-302	-220
Areaal beheerplannen 2027 (uitgangspunt is jaarlijks 72K)	0	0	0	-72
Ontwikkelingen aantallen doelgroepenvervoer	0	0	0	-150
Ontwikkeling Wmo voorspelmodel	0	0	-223	-613
Vervanging kunstgrasvelden	0	0	0	-28
Meerjarenperspectief 2027-2028 geactualiseerd	-1.660	-10.141	-9.489	-9.718

1.3 Actualisatie uitgangspunten

Jaarlijks actualiseren we in de kadernota de gehanteerde uitgangspunten. Deze uitgangspunten zijn afzonderlijk in een paragraaf in de kadernota opgenomen. Het financieel effect hiervan is in onderstaande tabel in beeld gebracht.

(bedragen x € 1.000)				
	2025	2026	2027	2028
Meerjarenperspectief 2027-2028 geactualiseerd	-1.660	-10.141	-9.489	-9.718
Prijsstijgingen algemeen	-1.190	-1.190	-1.190	-1.190
Prijsstijgingen subsidies	-170	-170	-170	-170
Loonstijgingen	-1.196	-1.595	-1.595	-1.595
Belastingen en heffingen	-240	-240	-240	-240
Verbonden partijen	-387	-369	-394	-446
Inschatting compensatie inflatie via algemene uitkering	3.500	3.500	3.500	3.500
Effect Voorjaarsnota Rijk 2024	-1.500	1.500	1.500	1.500
Meerjarenperspectief na actualisering uitg. punten	-2.843	-8.705	-8.078	-8.359

Het Rijk heeft in de Voorjaarsnota 2024 een besluit genomen over de aanpassing van de algemene uitkering betreffende de opschalingskorting/ravijnjaren. Dit leidt tot een negatief eenmalig effect van € 1,5 miljoen in 2025 en een structureel voordeel vanaf 2026 van € 1,5 miljoen. De effecten zijn een eerste inschatting en zullen definitief bekend zijn bij het verschijnen van de meicirculaire 2024.

1.4 Claims

In de laatste stap brengen we in beeld wat onvermijdelijke claims zijn voor de begroting 2024 en verder. Met onvermijdelijk wordt bedoeld dat een (financiële) aanpassing plaats moet vinden door reeds genomen besluiten van de raad of bijvoorbeeld externe wet- of regelgeving.

Op grond van de externe en interne ontwikkelingen geven we in bijgaand overzicht de onvermijdelijke claims weer.

(bedragen x € 1.000)				
	2025	2026	2027	2028
Meerjarenperspectief na actualisering uitgangspunten	-2.843	-8.705	-8.078	-8.359
1. VGGM	-270	-270	-270	-270
2. Huur Nijverheidsweg voor tijdelijke huisvesting Lyceum	-120	-120	-120	0
3. Rentelasten aankoop grond Woongaard	-11	-11	-11	-11
4. Eerste inrichting Lyceum Elst	0	0	0	-66
5. Tijdelijke huisvesting DS. van Lingschool	0	-56	-56	-56
6. Jeugdbescherming	-98	-98	-98	-98
7. Toezicht rechtmatigheid aanbieders	-55	-55	-55	-55
Meerjarenperspectief na claims	-3.397	-9.315	-8.688	-8.915

1. VGGM (taakveld 7.1 Volksgezondheid)

We verwachten een toename van de uitgaven van de VGGM als gevolg van het regionale besluit om de JGZ en de AGZ te versterken.

2. Huur Nijverheidsweg voor tijdelijke huisvesting Lyceum (taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting)

Betreft de (tijdelijke) huurkosten van de tijdelijke huisvesting in verband met de nieuwbouw van het Lyceum

3. Rentelasten aankoop grond Woongaard (taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting)

Het college heeft een raadsvoorstel in procedure gebracht over aanvullende investeringen in de PO-school en het VO-Lyceum. Het betreft de aankoop van de grond en de 1^e inrichting (zie 4.) De aankoop van de grond betreft een investering van € 745.000, waarvan de rentelasten ad € 11.200 vanaf 2025 zijn opgenomen.

Het oorspronkelijke verwachte investeringsbedrag van deze scholen bedroeg € 19,2 miljoen en de financiële meerjareneffecten hiervan zijn opgenomen in de begroting 2024. In het raadsvoorstel wordt voor een bedrag van € 13,4 miljoen een krediet aangevraagd voor de nieuwbouw van het Lyceum.

4. 1^e Inrichting Lyceum Elst (taakveld 4.2. Onderwijshuisvesting)

Voor de 1^e inrichting van de nieuwbouw van het Lyceum Elst is een bedrag geraamd van € 884.000, waarvan de kapitaallasten ad € 66.250 starten vanaf 2028.

5. Tijdelijke huisvesting DS. Van Lingschool (taakveld 4.2. Onderwijshuisvesting)

Betreft de kapitaallasten van de tijdelijke huisvesting (€ 750.000) van de Ds. Van Lingschool, die naar verwachting in 2025 is afgerond.

Daarnaast zal ook nog een investering van € 600.000 voor de aankoop van grond plaatsvinden in 2026, waarvan de rentelast ad € 9.000 in 2026 gedekt worden uit de vrijval kapitaallasten.

6. Jeugdbescherming (taakveld 6.82a Jeugdbescherming)

We verwachten een toename van de uitgaven van de jeugdbescherming door de stijging van de landelijke tarieven. Mogelijkerwijs wordt (een deel van) deze stijging vergoed via de algemene uitkering (meicirculaire 2024).

7. Toezicht rechtmatigheid aanbieders (taakveld 6.2. Toegang en eerstelijnsvoorzieningen)

In regionaal verband zijn de uitgaven voor het toetsen van de rechtmatigheid van aanbieders van zorg toegenomen.

1.5 Dekking jaarschijf 2025

Om te komen tot een sluitende (structurele) jaarschijf 2025, stelt het college voor om het tekort voor de jaarschijf 2025 als volgt te dekken:

(bedragen x € 1.000)		2025	2026	2027	2028
Meerjarenperspectief na claims		-3.397	-9.315	-8.688	-8.915
Programma 2. Leefbare en bereikbare samenleving					
- Ingroeimodel groot onderhoud wegen en openb. verlicht. (2.09)	500	250	250	250	250
- Niet bestede presentiegelden bouw en woningtoezicht (2.06)	20	20	20	20	20
Programma 4. Inclusieve en participatiesamenleving					
- Maatregelen verlagen zorgvragen (4.01)	500	500	500	500	500
- Minder inzet innovatieve projecten binnen het SD (4.08)	50	50	50	50	50
- Dagbesteding (alg. voorzien.) - minder inzet op activiteiten (4.05)	40	40	40	40	40
- Gebruik mantelzorgwaardering niet stimuleren (4.03)	25	25	25	25	25
Programma 5. Werkende en lerende samenleving					
- Uitgaven uitkeringen (5.17)	300	300	300	300	300
- Uitstel nieuwbouw De Meeuwenberg	134	0	0	0	0
- Afschrijven schoolgebouwen in 50 jaar i.p.v. 40 jaar (5.24)	100	192	192	192	192
- Peuterspeelzalen - minder inzet voor niet-toeslagouders (5.08)	50	50	50	50	50
Programma 7. Financiën en bedrijfsvoering					
- P-budget: max van de schaal (7.19)	250	250	250	250	250
- Verlagen budget gratificaties en boter bij de vis (7.23)	30	30	30	30	30
- Verlagen budget fotokopieerkosten (7.12)	25	25	25	25	25
- Aframen aansprakelijkstelling (7.03)	15	15	15	15	15
- Verlagen budget porti (7.14)	15	15	15	15	15
Algemene dekkingsmiddelen, VPB en onvoorzien					
- Inzet budget inflatiecorrectie 2024	756	756	756	756	756
- Verhoging OZB niet-woningen met 7,5% (A.03)	234	234	234	234	234
- Verhoging OZB woningen met 1,5% (A.02)	97	97	97	97	97
- Vrijval kapitaalslasten op basis van realistische planningen	211	0	0	0	0
- Aframen post onvoorzien (A.09)	50	15	15	15	15
- Invoeren forenzenbelasting (A.12)	35	35	35	35	35
Meerjarenperspectief Kadernota 2025		40	-6.416	-5.789	-6.016

Elk voorstel verwijst naar een achterliggend format, waarin we aangeven wat de effecten van het voorstel zijn. Het nummer tussen haakjes betreft het nummer van de ombuiging en correspondeert met de nummers in de totaalijst (bijlage 1) en de nummers op de formats. Voor de inzet van het budget inflatiecorrectie 2024, uitstel nieuwbouw De Meeuwenberg en vrijval kapitaallasten is geen format gemaakt. Dit betreft een administratieve aanpassingen en algemeen dekkingsmiddel.

1.6 Ravijnjaren 2026 - 2028

1.6.1 Advies VNG

Het meerjarenperspectief is fors negatief door de korting op de algemene uitkering. De VNG heeft hier een advies over gegeven. Samengevat betekent dit advies:

Advies in het kort:

- Bereid ombuigingen voor waartoe in uw gemeente besloten zal worden indien de korting van € 3 miljard vanaf 2026 niet wordt teruggedraaid of verzacht. Breng deze zo goed mogelijk in kaart, maar zet ze nog niet in gang.
- Presenteer deze gevolgen financieel én inhoudelijk zo scherp mogelijk.
- Betrek daarbij het advies van de Taskforce Taken en Middelen, die aangeven vooral te focussen op taken in medebewind. We realiseren ons dat dit voor elke gemeente een eigen afweging vraagt, die tot andere keuzes kan leiden.
- Beschrijf in ieder geval de 5 meest significante ombuigingsmaatregelen, hun consequenties en het taakveld dat daarmee geraakt wordt.

Het college neemt dit advies over en sluit aan bij het weergeven van de zoekrichtingen voor ombuigingsopties en het inzichtelijk maken van de keuzes die het college aan de Raad voor wil leggen. Overigens heeft het Rijk bij de Voorjaarsnota 2024 (april 2024) aangegeven dat de korting vanaf 2026 met € 675 miljoen wordt verlaagd.

1.6.2 Mogelijke ombuigingsvoorstellen

De Taskforce Taken en Middelen heeft de gevolgen weergegeven van het doorvoeren van de genoemde korting, en concludeert dat die er niet om liegen:

- Er dreigt grote vertraging rond de woningbouwopgave en rond de doelstellingen van het klimaatakkoord, de mobiliteits- en de energietransitie.
- In plaats van een stap vooruit, dreigen twee stappen achteruit in het sociale domein: de preventie neemt af en de wachtlijsten nemen toe
- In de openbare ruimte zouden gemeenten op grotere afstand geraken van hun inwoners, doordat capaciteit moet worden teruggeschroefd. Dat zal snel zichtbaar en voelbaar worden

Samenvattend stelt de Taskforce niet anders dan te kunnen vaststellen dat een structurele korting van € 3 miljard vanaf 2026 gemeenten een zeer ingrijpende en zeer zichtbare bezuinigingsoperatie op zou leggen, met substantiële gevolgen voor hun betrokkenheid bij de grote maatschappelijke opgaven van dit moment. De door het rijk actief bevorderde rol van gemeenten in deze transitie is nu eenmaal groot en in veel gevallen cruciaal.

Het college onderkent de hierboven genoemde gevolgen. In lijn met het advies van de Taskforce heeft het college desalniettemin zoekrichtingen geformuleerd, ter dekking van het mogelijke ravijn van € 6,5 miljoen vanaf 2026 :

I.	Besparingen Sociaal Domein	€ 2,0 miljoen
II.	Besparingen fysieke leefomgeving	€ 1,0 miljoen
III.	Temporiseren projecten	€ 1,0 miljoen
IV.	Lastenverzwaringen	€ 2,0 miljoen
V.	Organisatie/bedrijfsvoering	<u>€ 0,5 miljoen</u>
	Totaal	€ 6,5 miljoen

De zoekrichtingen zijn de uitkomsten van een gedetailleerde inventarisatie die we per programma/taakveld hebben gedaan. We hebben per ombuiging een format gemaakt met de onderbouwing en het effect. In de bijlage bij deze kadernota zijn deze voorstellen opgenomen. De totalen per programma van de voorstellen zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Programma	Totaal
1. Duurzame en gezonde samenleving	440.000
2. Leefbare en bereikbare samenleving	4.339.000
3. Interactie met de samenleving	401.000
4. Inclusieve en participatiesamenleving	5.408.000
5. Werkende en lerende samenleving	1.906.000
6. Informatie en kennissamenleving	0
7. Financiën en bedrijfsvoering	661.000
8. Algemeen bestuur	441.000
Alg. dekkingsmiddelen en onvoorzien	2.540.000
Totaal	16.136.000

1.6.3 Vervolgproces

In het geval er geen aanvullende voorstellen van het Rijk komen die materieel bijdragen aan het verlagen van het tekort vanaf het eerste ravijnjaar 2026, is het van belang om het proces van de Kadernota 2026 vroegtijdig uit te lijnen. Het college stelt het volgende vervolgproces voor:

- Met de Raad uitwerken van zoekrichtingen	oktober – december 2024
- Uitwerking concrete ombuigingsvoorstellen	januari – maart 2025
- Opstellen/uitwerken Kadernota	april/mei 2025

Afstemming met de Raad over de keuzes van de zoekrichtingen en het nader concretiseren van ombuigingsvoorstellen zijn wat het college betreft van belang. In de periode oktober-december 2024 zal daarom een proces worden doorlopen waarin de raad aan de voorkant input kan meegeven voor de uitwerking van de ombuigingen.

1.7 Risico's en kansen

Financiële effecten nieuwe CAO

In december 2023 is een nieuwe CAO afgesloten die financieel een effect betekent van ongeveer € 1,1 miljoen aan extra uitgaven. Uitgangspunt is dat de cao-verhogingen vergoed worden middels de Algemene Uitkering. De effecten hiervan zien we definitief bij de uitkomsten en doorrekeningen van de meicirculaire die eind mei 2024 verschijnt.

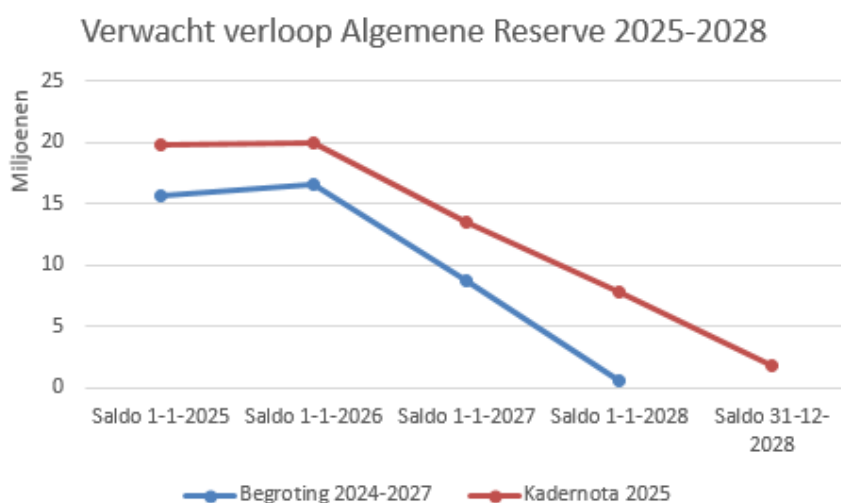
Prijsinflatie

We ramen de effecten van de prijsinflatie op basis van het zogenaamde Index Materiële Overheids Consumptie (IMOC-)percentage. De gemeente heeft een relatie met een groot aantal partijen waarmee ze samenwerkt en waaraan ze een jaarlijkse financiële bijdrage verstrekt. De cao-stijgingen en inflatie bij deze verbonden partijen hebben mogelijk effect op de werkelijke financiële inkomsten in 2025 en de doorwerking daarvan naar de komende jaren. We gaan er vooralsnog van uit dat deze doorwerking past binnen de aanpassing van de Algemene Uitkering van onze gemeente.

Daarnaast zien we ook dat bij andere meerjarige contracten, zoals de ICT, onderhoud en de groenbestekken, sprake is van een opwaartse trend. We sturen zoveel mogelijk bij om binnen de vastgestelde begrotingen te blijven.

1.8 Financiële positie

We presenteren in deze kadernota een sluitend financieel perspectief voor 2025. De jaren daarna is sprake van een negatief verwacht negatief saldo. Op grond van de (voorlopige) uitkomsten van de jaarrekening 2023 en het gepresenteerde meerjarenperspectief is het verloop van de algemene reserve onderstaand in de grafiek opgenomen. We vergelijken daarbij het verloop van de algemene reserve met het verloop zoals opgenomen in de begroting 2024.

Bovenstaande grafiek geeft aan dat de algemene reserve fors daalt door de verwachte tekorten van de ravijnjaren. Zoals eerder in deze kadernota aangegeven, komen we met voorstellen die deze tekorten kunnen verminderen. Vergeleken met het verloop in de begroting 2025 is de stand van de algemene reserve hoger. Dit komt met name door het positieve saldo bij de jaarrekening 2023 en het effect van de Voorjaarsnota 2024 van het Rijk (verlaging opschalingskorting vanaf 2026).

Bij het opstellen van de begroting 2025 zullen we ook aangeven welke effecten er zijn op ten aanzien van het weerstandsvermogen, de risico's en de overige ratio's zoals de solvabiliteit.

Personeel & Organisatie

Organisatieontwikkeling

In 2025 geven we verder invulling aan de ingezette organisatieontwikkeling. In 2020 stelden we onze “Organisatievisie en koers Overbetuwe” en “Interactievisie” vast. Daarin staat wat voor organisatie we willen zijn en hoe we met elkaar en met de samenleving omgaan. Om concreter te maken hoe we dat precies wilden doen, hebben we ook in 2024 gewerkt met een jaarplan voor de organisatie. Hierin staan drie strategische, domein overstijgende opgaven op het vlak van organisatieontwikkeling waar de organisatie de focus op legt. In 2024 zijn dat:

- Dienstverlening
- Participatiecultuur
- Boeien, binden en blijven ontwikkelen van medewerkers
- Warme zakelijkheid

Dit jaarplan voor de ontwikkeling van de organisatie biedt het strategisch kader, samen met de Organisatievisie, richting de domein-, team- en individuele werk- en ontwikkelplannen.

Elk jaar actualiseren we het jaarplan in de aanloop naar het volgende kalenderjaar. De volgende actualisatie zal dus plaatsvinden in het vierde kwartaal van 2024.

In de eerste helft van 2023 hebben we de organisatiestructuur en organisatievisie geëvalueerd. Met de uitkomsten ontwikkelen we onze organisatie verder door in 2024 en 2025.

Ontwikkeling Personeelsbudget (p-budget)

De ontwikkeling van het p-budget 2025 bestaat uit de volgende onderdelen:

Bedrag structureel	Toelichting
€ 1.6 miljoen. *	Indicatief 5% voor premie- en salarisontwikkeling 2025. *Het effect voor 2025 bedraagt € 1,2milj. aangezien de nieuwe Cao ingaat op 1 april 2025. Zie onderstaande toelichting Salarisontwikkeling.
-€ 280.000	In de ombuigingsvoorstellen voor 2025 zijn de volgende bedragen opgenomen: € 250.000 p-budget i.v.m. begroten max van de functionele schaal en € 30.000 p-budget gratificaties. Deze aframingen hebben effecten voor de uitgangspunten systematiek P-budget. Deze worden meegenomen bij het raadsvoorstel (eind 2024) voor het vaststellen van de geactualiseerde Berenschot- en Overbetuwerichtlijn.

In onderstaand overzicht wordt een geactualiseerd beeld (in aantallen en financieel) gegeven van de ontwikkeling van het p-budget 2025-2028. Dit volgens de huidige vastgestelde uitgangspunten en inclusief de salarisontwikkelingen conform het cao-akkoord 2024.

Voor de jaarlijkse sociale premie- en salarisontwikkeling is in 2025 een stijgingspercentage opgenomen van 5% (in 2024 3%). Dit vanwege het feit dat de huidige cao loopt tot 1 april 2025. Het uitgangspunt voor het stijgingspercentage is gebaseerd op diverse cao's (waaronder Rijk, Provincies).

Premie- en salarisontwikkeling	2025	2026	2027	2028
Toename p-budget door de sociale premie- en algemene salarisontwikkeling 5%*	€ 1,2 miljoen	€ 1,6 miljoen	€ 1,6 miljoen	€ 1,6 miljoen

* Uitgangspunt dat compensatie plaatsvindt vanuit de algemene uitkering.

Totale omvang p-budget (in mlj. €)	2022	2023	2024	2025
Totale omvang p-budget o.b.v. primaire begroting	€ 26,5	€ 26,8	€ 31,4 */ **	€ 33,3 */ ** / *** / ****
Totale omvang p-budget o.b.v. aangepaste begroting	€ 26,9	€ 29,4	€ 32,1 */ **	N.n.b.
Werkelijke uitgaven p-budget	€ 27,1	€ 29,4	N.n.b.	N.n.b.

* Inclusief uitkomst salarisontwikkeling Cao-akkoord 2024.

** Exclusief financiële middelen die voortvloeien uit het Programmaplan Duurzaamheid.

*** Inclusief premie- en salarisontwikkeling 2025 (5%).

**** Inclusief ombuigingsvoorstellen Kadernota 2025.

Ontwikkeling formatie	2025	2026	2027	2028
Prognose aantal inwoners*	49.030	49.230	49.430	49.630
Geactualiseerde B-richtlijn** (Benchmarkrichtlijn) fte per 1.000 inwoners o.b.v. uitkomsten lokale benchmark 2021. Incl. correctie fte's werkzaam voor derden waarvan de kosten worden verhaald bij derden.	6,4	6,4	6,4	6,4
Aantal fte B-norm	314	315	316	318
Geactualiseerde O-richtlijn** (Overbetuwerichtlijn) fte per 1.000 inwoners o.b.v. de uitkomsten lokale benchmark 2021. Incl. correctie fte's werkzaam voor derden waarvan de kosten worden verhaald bij derden.	6,7	6,7	6,7	6,7
Aantal fte O-norm** / ***.	329	330	331	333
Totaal verschil aantal fte B-richtlijn t.o.v. O-richtlijn	+15	+15	+15	+15

* Uitgangspunt inwonersontwikkeling 200 inwoners per jaar.

** Excl. fte's werkzaam voor derden en waarvan de kosten worden verhaald (bijv. projecten en de Belastingssamenwerking met gemeente Lingewaard).

*** In 4^e kwartaal 2024 wordt op basis van het raadsbesluit (januari 2024) een raadsvoorstel voorgelegd voor actualisatie van de Berenschot- en Overbetuwerichtlijn.

Evaluatie P-budget

In de Kadernota 2022 is een terugkoppeling gegeven van de 1^e fase van de evaluatie van het P-budget. In het 3^e kwartaal van 2023 is de 2^e fase van de evaluatie, te weten de evaluatie van de systematiek van het P-budget door bureau Berenschot afgerond. Inmiddels is de organisatie aan de slag gegaan met de uitwerking van het raadsbesluit (januari 2024) Evaluatie systematiek personeelsbudget (P-budget) 2023.

In het 4^e kwartaal van 2024 zullen we de nieuwe Berenschotrichtlijn en Overbetuwerichtlijn (B- en O-richtlijn) voorleggen aan de Raad. Het voorstel is de uitgangspunten zoals opgenomen in de Kadernota 2022 vooralsnog te handhaven in afwachting van het raadsbesluit over de geactualiseerde B- en O-richtlijn.

Bij het opstellen van de begroting 2025 zullen we, mede afhankelijk van de uitkomsten van het Berenschotrapport, aangeven waar het college herprioritering van de formatieve inzet noodzakelijk acht.

Overheveling naar P-budget

Op basis van het genomen raadsbesluit (19 maart 2024) Programmaplan duurzaamheid worden de financiële middelen voor formatie overgeheveld naar het P-budget 2025. In de 1^e bestuursrapportage 2024 is dit gerapporteerd.

Effecten Cao-akkoorden

Salarisontwikkeling

De afspraken die in het cao-akkoord 2024 zijn gemaakt over salaris gerelateerde ontwikkelingen (bijv. salarisverhoging per 1 januari 2024, 4,75% en 1 oktober 2024, 1,25%) zijn verwerkt in het bovenstaande overzicht Totale omvang p-budget.

Verhoging bovenwettelijke vakantiedagen

In het cao-akkoord 2024 zijn afspraken gemaakt over het extra toekennen van bovenwettelijke vakantiedagen (8 dagen i.p.v. 7). Dit betekent op basis van de eerste inzichten plusm. 1,5 / 1,75 fte afname van de productieve uren terwijl het werkvolume ongewijzigd blijft. In deze Kadernota worden hiervoor geen extra financiële middelen gevraagd omdat eerst de uitkomsten van de Berenschot benchmark 2024 worden afgewacht.

Uitgangspunten

Beleidsmatige uitgangspunten		
1	Ramingen zijn realistisch en volledig	
2	Structurele lasten worden met structurele baten gedekt	
3	Nieuwe uitgaven zijn alleen mogelijk voor nieuwe taken waarvoor specifieke aanvullende middelen beschikbaar zijn gesteld	
Financiële uitgangspunten		Waarde
1	De algemene uitkering is gebaseerd op de decembercirculaire 2023 (Programmabegroting: meicirculaire 2024)	
2	De meerjarenramingen zijn gebaseerd op constante lonen en prijzen	
3	Aantal inwoners op 01-01-2024	Werkelijk aantal op 01-01-2024 plus inschatting groei in 2024 op basis van woningbouwprogramma
4	Rente	
	- investeringen	Conform BBV
	- grondexploitatie	Conform BBV
	- kortlopende leningen	Inschatting gebaseerd op de actuele marktrente
	- nieuwe langlopende leningen	Inschatting gebaseerd op de actuele marktrente
5	Formatie en salarissen	
	- Formatie	In afwachting van de benchmark 'Formatie en kosten' + Toename Programmaplan Duurzaamheid / CDOKE
	- salarissen - sociale lasten	Verwachte cao ontwikkeling incl. de verwachte stijging sociale lasten
6	Prijsinflatie	Index Materiële Overheidsconsumptie (IMOC)
7	Bijdrage verbonden partijen	Op basis van conceptbegroting verbonden partij. Indien de begroting ontbreekt geldt de prijsinflatie
9	Belastingen	
	- Onroerende Zaak Belasting	Verhogen met prijsinflatie
	- Toeristenbelasting	Verhogen met prijsinflatie
	- Hondenbelasting	Verhogen met prijsinflatie
	- Precariobelasting	Verhogen met prijsinflatie
10	Heffingen	
	- Marktgeden	Verhogen met prijsinflatie
	- Begraafrechten	Verhogen met prijsinflatie
	- Leges	Verhogen met prijsinflatie
	- Rioolrecht	100% kostendekkend
	- Afvalstoffenheffing	100% kostendekkend
11	Huuropbrengsten	Conform opdracht Vastgoedvisie 2018

Belastingen en heffingen

Voor wat betreft de belastingen en heffingen heeft het college, in navolging van een eerder gehouden rondetafelgesprek met de raad, een extern bureau gevraagd om ten aanzien van lokale heffingen te onderzoeken hoe meer inkomsten gegenereerd kunnen worden. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek heeft het college aanvullende ombuigingsvoorstellen voor zowel 2025 als 2026 – 2028 geformuleerd.

Daarnaast heeft de raad recentelijk het voorstel voor de Water- en Rioleringsprogramma ter goedkeuring voorgelegd gekregen inclusief de bijbehorende tariefbepaling 2025 – 2029. Voor wat betreft de afvalstoffenheffing is onlangs het voorstel Van afval naar grondstoffen in Overbetuwe 2024 -2028, aan de raad voorgelegd. Hierin is beschreven wat het effect is op het tarief.

Bijlage 1 Dekkingsvoorstellen 2025

Programma	Nr. ombuiging	Omschrijving	Effect 2025	Effect 2026	Effect 2027	Effect 2028
Programma 2.	2.09	Verlagen onderhoudsniveau Openbare Ruimte	€ 500.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000
Programma 2.	2.06	Presentiegelden bouw- en woningtoezicht	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Subtotaal Programma 2. Leefbare en bereikbare samenleving			€ 520.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000
Programma 4	4.01	Maatregelen verlagen zorgvragen	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000
Programma 4	4.08	Innovatiebudget	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Programma 4	4.05	Dagbesteding (algemene voorziening)	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
Programma 4	4.03	Onderst. en waardering mantelzorgers	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Subtotaal programma 4. Inclusieve en participatiesamenleving			€ 615.000	€ 615.000	€ 615.000	€ 615.000
Programma 5.	5.17	Uitgaven uitkeringen	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000
Programma 5.	-	Uitstel nieuwbouw De Meeuwenberg	€ 134.000	€ 0	€ 0	€ 0
Programma 5.	5.24	Afschrijving schoolgebouwen van 40 => 50 jaar	€ 100.000	€ 192.000	€ 192.000	€ 192.000
Programma 5.	5.08	Peuterspeelzalen	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Subtotaal programma 5. Werkende en Lerende Samenleving			€ 584.000	€ 542.000	€ 542.000	€ 542.000
Programma 7	7.19	P-budget: max van de schaal	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000
Programma 7	7.23	Verlagen budget gratificaties en boter bij de vis	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Programma 7	7.12	Fotokopieerkosten	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Programma 7	7.03	Aansprakelijkheidsstelling	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Programma 7	7.14	Porti	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Subtotaal Programma 7. Financiën en bedrijfsvoering			335.000	335.000	335.000	335.000
Alg. dekkingsmidd.	-	Inzet budget inflatiecorrectie 2024	€ 756.000	€ 756.000	€ 756.000	€ 756.000
Alg. dekkingsmidd.	A.03	OZB opbrengst niet-woningen met 7,5%	€ 234.000	€ 234.000	€ 234.000	€ 234.000
Alg. dekkingsmidd.	A.02	OZB opbrengst woningen met 1,5%	€ 97.000	€ 97.000	€ 97.000	€ 97.000
Alg. dekkingsmidd.	-	Vrijval kapitaalslasten op basis van realistische planningen	€ 211.000	€ 0	€ 0	€ 0
Alg. dekkingsmidd.	A.09	Aframen post onvoorzien	€ 50.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Alg. dekkingsmidd.	A.12	Invoeren forenzenbelasting	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000
Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen, vpb en onvoorzien			€ 1.383.000	€ 1.137.000	€ 1.137.000	€ 1.137.000
Totaal dekkingsvoorstel 2025			€ 3.437.000	€ 2.899.000	€ 2.899.000	€ 2.899.000

Bijlage 2 Ombuigingsvoorstellen 2026 - 2028

Opgenomen in dekkingsvoorstel 2025

Programma	Nr. ombuiging	Omschrijving	Type ombuiging	Investerings- bedrag	Effect 2025	Effect 2026	Effect 2027	Effect 2028
Programma 1.	1.01	Lijkbezorgingsrechten	Lastenverzwaring voor inwoners		€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000
Programma 1.	1.02	Verhoging verhuurtarieven sportaccommodaties	Lastenverzwaring voor inwoners		€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000
Programma 1.	1.03	Verhoging prijs zwembadkaartjes	Lastenverzwaring voor inwoners		€ 56.000	€ 56.000	€ 56.000	€ 56.000
Programma 1.	1.04	Minder hondenuitlaatplekken	Ambities		€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000
Programma 1.	1.05	Geluidbeleid	Ambities		€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Programma 1.	1.06	ODRA	Ambities		€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Programma 1.	1.07	Duurzaamheid	Ambities		€ 125.000	€ 125.000	€ 125.000	€ 125.000
Programma 1.	1.08	Overzetveren	Ambities		€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000
Programma 1.	1.09	Subsidie Stichting Zwemsport Valburg	Ambities		€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Subtotaal Programma 1. Duurzame en gezonde samenleving					€ 0	€ 440.000	€ 440.000	€ 440.000
Programma 2.	2.01	Vierdaagse	Ambities		€ 55.000	€ 55.000	€ 55.000	€ 55.000
Programma 2.	2.02	Herinvoering leges evenementenvergunningen	Lastenverzwaring voor inwoners		€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Programma 2.	2.03	Instandhouding van monumenten	Quick wins		€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Programma 2.	2.04	Schrappen subsidie paardenmarkt	Quick wins		€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000
Programma 2.	2.05	Kostendekkend maken marktgelden	Quick wins		€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000
Programma 2.	2.06	Presentiegelden bouw- en woningtoezicht	Quick wins		€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Programma 2.	2.07	Presentiegelden bouw- en woningtoezicht	Ambities		€ 0	€ 12.000	€ 12.000	€ 12.000
Programma 2.	2.08	Verlagen onderhoudsniveau Openbare Ruimte	Ambities		€ 0	€ 740.000	€ 740.000	€ 740.000
Programma 2.	2.09	Verlagen onderhoudsniveau Openbare Ruimte	Ambities		€ 500.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000
Programma 2.	2.10	Infra-vervangingen uitstellen/schrappen	Ambities		€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Programma 2.	2.11	Beplanting	Ambities		€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Programma 2.	2.12	Minder speelvoorzieningen	Ambities		€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Programma 2.	2.13	Recreatievisie	Ambities		€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000
Programma 2.	2.14	Stopzetten subsidies recreatie	Ambities		€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000
Programma 2.	2.15	Stopzetten bijdrage Park Lingezegen	Ambities		€ 323.000	€ 323.000	€ 323.000	€ 323.000
Programma 2.	2.16	Economische beleidsvisie	Ambities		€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Programma 2.	2.17	Uitvoering woonvisie	Ambities		€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000
Programma 2.	2.18	Woonadviseur	Ambities		€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Programma 2.	2.19	Uitvoering landschapsbeleid	Ambities		€ 59.000	€ 59.000	€ 59.000	€ 59.000
Programma 2.	2.20	Klimaatadaptatie	Ambities		€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000
Programma 2.	2.21	Ambities en actualisatie IKP OR	Ambities		€ 275.000	€ 325.000	€ 325.000	€ 325.000

Programma	Nr. ombuiging	Omschrijving	Type ombuiging	Investerings- bedrag	Effect 2025	Effect 2026	Effect 2027	Effect 2028
Programma 2.	2.22	Verkeersplannen per kern	Ambities		€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Programma 2.	2.23	Rampenbestrijding en crisisbeheersing	Ambities		€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Programma 2.	2.24	Integraal veiligheidsbeleid	Ambities		€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Programma 2.	2.25	Regionale brandweer	Ambities		€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Programma 2.	2.26	Buurtbemiddeling	Ambities		€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000
Programma 2.	2.27	Afstoten P&R Garage	Lastenverzwaring voor inwoners		pm	pm	pm	pm
Programma 2.	2.28	Verkoop vml locatie OBC		€ -800.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Programma 2.	2.29	Verkoop Kriekske in Valburg	Quick wins	€ -300.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Programma 2.	2.30	Exploitatiebijdrage Zwembad Zetten	Ambities		€ 223.000	€ 223.000	€ 223.000	€ 223.000
Programma 2.	2.31	Extra verkopen grond	Quick wins		€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000
Programma 2.	2.32	Serviceteams stations	Ambities		€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Programma 2.	2.33	Aanpak ondermijning	Ambities		€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Programma 2.	2.34	Sportieve ingrepen Openb. Ruimte	Ambities		€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Programma 2.	2.35	Knoop 38 opkoopregeling	Project	€ -930.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Programma 2.	2.36	Afslag 38	Project	€ -2.398.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Programma 2.	2.37	Land van Tap	Ambities		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Programma 2.	2.38	Viaduct A325/Bemmelseweg	Project	€ -485.100	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Programma 2.	2.39	Danenberg Middengebiet	Project	€ 750.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Programma 2.	2.40	Stationsgebied Zetten/Andelst	Project	€ 400.000	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000
Programma 2.	2.41	Molenhoekplein	Project	€ -1.250.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Programma 2.	2.42	Dorpshart Oosterhout	Project	€ 6.650.000	€ 217.000	€ 217.000	€ 217.000	€ 217.000
Programma 2.	2.43	MFSC Elst	Project	€ 27.000.000	€ 0	€ 900.000	€ 900.000	€ 900.000
Programma 2.	2.44	Wanmolen Zetten	Project	€ 13.000.000	€ 0	€ 435.000	€ 435.000	€ 435.000
Programma 2.	2.45	Nieuwbouw Meeuwenberg	Project	€ 4.000.000	€ 134.000	€ 134.000	€ 134.000	€ 134.000
Programma 2.	2.46	Hart van Driel	Project	€ 2.800.000	€ 117.000	€ 117.000	€ 117.000	€ 117.000

Subtotaal Programma 2. Leefbare en bereikbare samenleving € 48.436.900 € 2.722.000 € 4.339.000 € 4.339.000 € 4.339.000

Programma 3	3.01	Uitvoeren veranderaanpak Participatiecultuur	Ambities		€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000
Programma 3	3.02	Faciliteren dorpsprocessen	Ambities		€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000
Programma 3	3.03	Subsidieren bewonersgroepen	Ambities		€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
Programma 3	3.04	Opbouwwerk voor versterken gemeenschappen in dorpen	Ambities		€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
Programma 3	3.05	Versterken inzet participatiecultuur (onderdeel van 7.2	Ambities		€ 91.000	€ 91.000	€ 91.000	€ 91.000
Programma 3	3.06	Overbetuwe Doet	Ambities		€ 0	€ 140.000	€ 140.000	€ 140.000

Subtotaal Programma 3. Participatiecultuur € 0 € 261.000 € 401.000 € 401.000 € 401.000

Programma 4	4.01	Maatregelen verlagen zorgvragen	Ambities		€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000
-------------	------	---------------------------------	----------	--	-----------	-----------	-----------	-----------

Programma	Nr. ombuiging	Omschrijving	Type ombuiging	Investerings- bedrag	Effect 2025	Effect 2026	Effect 2027	Effect 2028	
Programma 4	4.02	Maatregelen verlagen zorgvragen	Ambities		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
Programma 4	4.03	Onderst. en waardering mantelzorgers	Quick wins		€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	
Programma 4	4.04	Onderst. en waardering mantelzorgers	Ambities			€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	
Programma 4	4.05	Dagbesteding (algemene voorziening)	Quick wins		€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	
Programma 4	4.06	Dagbesteding (algemene voorziening)	Ambities			€ 0	€ 0	€ 0	
Programma 4	4.07	Rolstoelpool	Ambities		€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	
Programma 4	4.08	Innovatiebudget	Quick wins		€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	
Programma 4	4.09	Innovatiebudget	Ambities			€ 0	€ 0	€ 0	
Programma 4	4.10	Preventie Alcohol en Drugs	Ambities		€ 22.000	€ 22.000	€ 22.000	€ 22.000	
Programma 4	4.11	Inzet POJ	Ambities		€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000	
Programma 4	4.12	Uitvoeringsbudget STO	Ambities		€ 644.000	€ 644.000	€ 644.000	€ 644.000	
Programma 4	4.13	Communicatiebudget STO	Ambities		€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	
Programma 4	4.14	Clientondersteuning	Ambities		€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	
Programma 4	4.15	Wijkgerichte GGZ	Ambities		€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	
Programma 4	4.16	Kinderopvang (SMI)	Ambities		€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	
Programma 4	4.17	Algemeen maatschappelijk werk	Ambities		€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	
Programma 4	4.18	Sociaal-cultureel werk	Ambities		€ 124.000	€ 124.000	€ 124.000	€ 124.000	
Programma 4	4.19	WMO-welzijnsdiensten	Ambities		€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	
Programma 4	4.20	Jeugd en jongerenwerk	Ambities		€ 541.000	€ 541.000	€ 541.000	€ 541.000	
Programma 4	4.21	Jeugdgezondheidszorg: lokaal maatwerkdeel	Ambities		€ 0	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	
Programma 4	4.22	Opvoedondersteuning	Ambities		€ 172.000	€ 172.000	€ 172.000	€ 172.000	
Programma 4	4.23	Geïndiceerde preventie	Ambities		€ 76.000	€ 76.000	€ 76.000	€ 76.000	
Programma 4	4.24	Ondersteuning vrijwilligers	Ambities		€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	
Programma 4	4.25	Antidiscriminatievoorziening	Ambities		€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000	
Programma 4	4.26	Begeleiding statushouders	Ambities		€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000	
Programma 4 en 5	4.27	Inzet POK middelen	Ambities		€ 180.000	€ 180.000	€ 180.000	€ 0	
Programma 4	4.28	Uitstellen nieuwbouw De Wanmolen - Zetten	Ambities		€ 0	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	
Programma 4	4.29	Uitstellen nieuwbouw Meeuwenberg	Ambities		€ 120.000	€ 120.000	€ 120.000	€ 120.000	
Programma 4	4.30	Uittreden uit MGR	Ambities		pm	pm	pm	pm	
Programma 4	4.31	Uittreden uit BVO DRAN	Ambities		€ 0	€ 2.664.000	€ 3.008.000	€ 3.249.000	
Programma 4	4.32	Interventieteam	Ambities		€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	
Subtotaal programma 4. Inclusieve en participatiesamenleving					€ 0	€ 3.109.000	€ 5.408.000	€ 5.752.000	€ 5.813.000

Programma 5.	5.01	Media en Letteren	Ambities		€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Programma 5.	5.02	Re-integratie	Ambities		€ 183.000	€ 183.000	€ 183.000	€ 183.000
Programma 5.	5.03	MGR WSP	Ambities		€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000
Programma 5.	5.04	Subsidies kunst en cultuur	Ambities		€ 149.000	€ 149.000	€ 149.000	€ 149.000
Programma 5.	5.05	Kunst	Ambities		€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000

Programma	Nr. ombuiging	Omschrijving	Type ombuiging	Investerings- bedrag	Effect 2025	Effect 2026	Effect 2027	Effect 2028
Programma 5.	5.06	Cultuur	Ambities		€ 54.000	€ 54.000	€ 54.000	€ 54.000
Programma 5.	5.07	Onderwijskansenbeleid	Ambities		€ 163.000	€ 163.000	€ 163.000	€ 163.000
Programma 5.	5.08	Peuterspeelzalen	Quick wins		€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Programma 5.	5.09	Peuterspeelzalen	Ambities			pm	pm	pm
Programma 5.	5.10	Leerlingenvervoer	Ambities		€ 77.000	€ 128.000	€ 137.000	€ 137.000
Programma 5.	5.11	Preventieve logopedie	Ambities		€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000
Programma 5.	5.12	Schoolmaatschappelijk werk	Ambities		€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Programma 5.	5.13	Meedoenregeling	Ambities		€ 272.000	€ 272.000	€ 272.000	€ 272.000
Programma 5.	5.14	Beschikkingen bijzondere bijstand	Ambities		€ 0	€ 0	€ 0	0
Programma 5.	5.15	Collectieve ziektekostenverzekering (gemeentepolis)	Ambities		€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000
Programma 5.	5.16	Schuldhelpverlening	Ambities		€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000
Programma 5.	5.17	Uitgaven uitkeringen	Ambities		€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000
Programma 5.	5.18	Uitgaven uitkeringen	Ambities		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Programma 5.	5.19	Erfgoed	Ambities		€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
Programma 5.	5.20	Muziekonderwijs	Ambities		€ 53.000	€ 53.000	€ 53.000	€ 53.000
Programma 5.	5.21	Cultuureducatie / lokaalonderwijsbeleid	Ambities		€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Programma 5.	5.22	Natuur- en cultuureducatie	Ambities		€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000
Programma 5.	5.23	Bestrijding laaggeletterdheid	Ambities		€ 59.000	€ 59.000	€ 59.000	€ 59.000
Programma 5.	5.24	Afschrijving schoolgebouwen van 40 => 50 jaar	Quick wins		€ 100.000	€ 192.000	€ 192.000	€ 192.000
Subtotaal programma 5. Werkende en Lerende Samenleving					€ 0	€ 2.305.000	€ 1.906.000	€ 1.915.000

Programma 7	7.01	Juridische procedures (ALG)	Quick wins		€ 37.000	€ 37.000	€ 37.000	€ 37.000
Programma 7	7.02	Kosten inkoop algemeen	Quick wins		€ 11.000	€ 11.000	€ 11.000	€ 11.000
Programma 7	7.03	Aansprakelijkheidsstelling	Quick wins		€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Programma 7	7.04	Communicatie (algemeen)	Ambities		€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Programma 7	7.05	Gemeentepagina	Ambities		€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
Programma 7	7.06	Representatie	Ambities		€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000
Programma 7	7.07	Jumelage / buitenlandse contacten	Ambities		€ 11.000	€ 11.000	€ 11.000	€ 11.000
Programma 7	7.08	Toekomstbestendige dienstverlening	Ambities		€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000
Programma 7	7.09	ICT samenwerking: kosten DVO	Ambities		€ 0	pm	pm	pm
Programma 7	7.10	ICT-projectenbudget	Ambities		€ 0	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000
Programma 7	7.11	Contracten algemeen	Ambities		€ 0	pm	pm	pm
Programma 7	7.12	Fotokopieerkosten	Quick wins		€ 25.000	€ 25.000	€ 40.000	€ 40.000
Programma 7	7.13	Schrijf- en bureaubehoeften	Ambities		pm	pm	pm	pm
Programma 7	7.14	Porti	Quick wins		€ 15.000	€ 20.000	€ 25.000	€ 25.000
Programma 7	7.15	Kerstattenties	Ambities		€ 24.000	€ 24.000	€ 24.000	€ 24.000
Programma 7	7.16	Koffie & thee eigen bijdrage	Quick wins		€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Programma 7	7.17	Outsourcen	Ambities		pm	pm	pm	pm

Programma	Nr. ombuiging	Omschrijving	Type ombuiging	Investerings- bedrag	Effect 2025	Effect 2026	Effect 2027	Effect 2028
Programma 7	7.18	P-budget: afname formatie	Ambities		pm	pm	pm	pm
Programma 7	7.19	P-budget: max van de schaal	Ambities		€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000
Programma 7	7.20	P-budget: heroverwegen lokale secundaire	Ambities		€ 243.000	€ 243.000	€ 243.000	€ 243.000
Programma 7	7.21	Werkgeversbijdrage PV	Ambities		€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Programma 7	7.22	Bindingsbudget	Ambities		€ 37.000	€ 37.000	€ 37.000	€ 37.000
Programma 7	7.23	Heroverwegen Gratificaties en Boter bij de vis	Ambities		€ 116.000	€ 116.000	€ 116.000	€ 116.000
Subtotaal Programma 7. Financiën en bedrijfsvoering					0	921.000	661.000	661.000

Programma 8	8.01	Groene Metropool Regio	Quick wins		€ 441.000	€ 441.000	€ 441.000	€ 441.000
Subtotaal Programma 8. Algemeen bestuur					0	441.000	441.000	441.000

Algemene dekkingsm	A.01	Intergemeentelijk Subsidiebureau	Quick wins		€ 0	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Algemene dekkingsm	A.02	OZB opbrengst woningen met 1,5%	Lastenverzwaring voor inwoners		€ 97.000	€ 97.000	€ 97.000	€ 97.000
Algemene dekkingsm	A.03	OZB opbrengst niet-woningen met 7,5%	Lastenverzwaring voor inwoners		€ 234.000	€ 234.000	€ 234.000	€ 234.000
Algemene dekkingsm	A.04	OZB opbrengst woningen en niet-woningen	Lastenverzwaring voor inwoners		€ 2.479.000	€ 2.479.000	€ 2.479.000	€ 2.479.000
Algemene dekkingsm	A.05	<u>Extra</u> OZB opbrengst woningen niveau Lingewaard	Lastenverzwaring voor inwoners		€ 1.868.000	€ 1.868.000	€ 1.868.000	€ 1.868.000
Algemene dekkingsm	A.06	<u>Extra</u> OZB opbrengst niet-woningen niveau Lingewaard	Lastenverzwaring voor inwoners		€ 899.000	€ 899.000	€ 899.000	€ 899.000
Algemene dekkingsm	A.07	Hondenbelasting (inkomsten)	Lastenverzwaring voor inwoners		€ 38.000	€ 38.000	€ 38.000	€ 38.000
Algemene dekkingsm	A.08	Precariobelasting	Lastenverzwaring voor inwoners		€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000
Algemene dekkingsm	A.09	Onvoorziene uitgaven algemeen	Quick wins		€ 50.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Algemene dekkingsm	A.10	Reclamebelasting	Ambities		pm	pm	pm	pm
Algemene dekkingsm	A.11	Parkeerbelasting	Lastenverzwaring voor inwoners		pm	pm	pm	pm
Algemene dekkingsm	A.12	Forensenbelasting	Ambities		€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000
Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen, vpb en onvoorzien					0	€ 2.520.000	€ 2.540.000	€ 2.540.000

Totaal exclusief dekkingsvoorstel 2025

€ 48.436.900 € 12.719.000 € 16.136.000 € 16.489.000 € 16.550.000

Programma	Nr. ombuiging	Omschrijving	Type ombuiging	Effect 2025	Effect 2026	Effect 2027	Effect 2028	Korte toelichting
Programma 1.	1.01	Lijkbezorgingsrechten	Lastenverzwaring voor inwoners	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000	Lijkbezorgingsrechten 100% kostendekkend maken
Programma 1.	1.02	Verhoging verhuurtarieven sportaccommodaties	Lastenverzwaring voor inwoners	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000	Verhoging van losse verhuur met 10% (overige huren zijn gebodnen aan contracten)
Programma 1.	1.03	Verhoging prijs zwembadkaartjes	Lastenverzwaring voor inwoners	€ 56.000	€ 56.000	€ 56.000	€ 56.000	Verhoging van prijs zwembadkaartjes en tarieven zwemlessen met 10% (prijs los kaartje is nu 4,75 euro)
Programma 1.	1.04	Minder hondenuitlaatplekken	Ambities	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000	Het verwijderen van alle hondenuitlaatvelden zorgt voor minder onderhoudskosten.
Programma 1.	1.05	Geluidbeleid	Ambities	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	Betreft middelen voor aanvullend geluidsonderzoek en vaststelling waarden. Houdt relatie met woningbouw- en verkeersprojecten
Programma 1.	1.06	ODRA	Ambities	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	Overbetuwe neemt minimale pakket af van de omgevingsdienst (wettelijk verplicht). Wellicht dat het indienen van een nieuwe zienswijze tot een besparing kan leiden.
Programma 1.	1.07	Duurzaamheid	Ambities	€ 125.000	€ 125.000	€ 125.000	€ 125.000	Diverse activiteiten die die bijdragen aan biodiversiteit en klimaatadaptatie w.o. Steenbreek, tegelruilactie, vergroenen schoolpleinen. Budget voor efficient benutten van SPUK regelingen
Programma 1.	1.08	Overzetveren	Ambities	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000	Overzetveren van belang voor bereikbaarheid scholieren, recreanten, woon-werk verkeer. Leidt in vele gevallen tot duurzaam gebruik langzaam verkeer. Dekking is mede regionaal / provinciaal. Betreft ook regionale / provinciale afspraken.
Programma 1.	1.09	Subsidie Stichting Zwemsport Valburg	Ambities	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	Betreft accommodatiesubsidie voor de stichting zwemsport Valburg voor het gebruik van zwembad de Drie Essen in Zetten.

Nummer ombuiging 1.01

Voorstel

Lijkbezorgingsrechten 100% kostendekkend maken

Programma (taakveld)

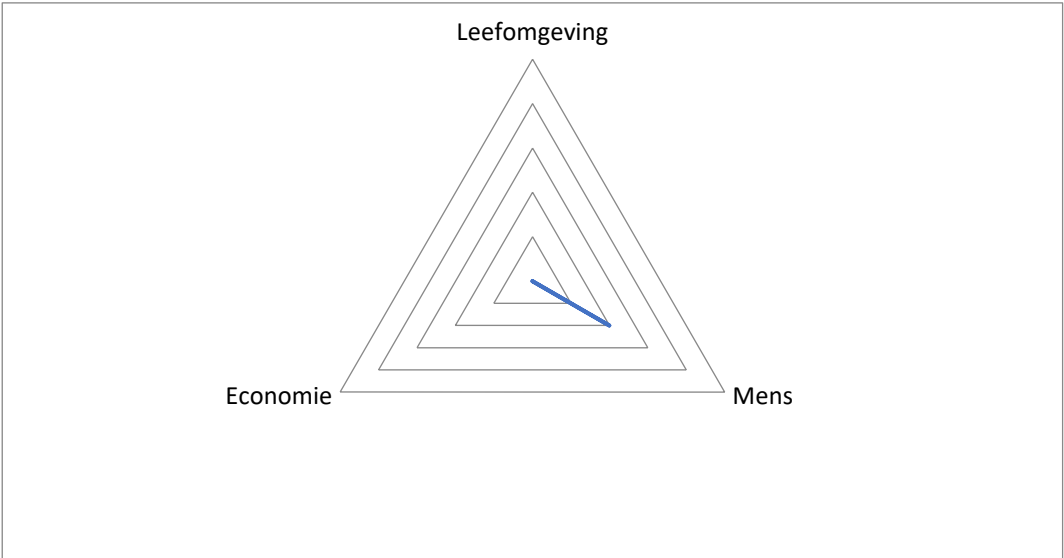
1. Duurzame en gezonde samenleving (TV 7.5)

Portefeuillehouder

W. Hol

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	17.000	17.000	17.000	17.000
Oorspronkelijk budget	85.000	85.000	85.000	85.000

Toelichting		<i>Er is door een externe partij onderzoek gedaan naar onze gemeentelijke belastingen. Op basis van dit rapport is deze ombuiging gebaseerd. Op basis van de begroting 2024 is het dekkingpercentage van lijkbezorgingsrecht 83,5%. Wanneer we ervoor kiezen om dit naar 100% kostendekkingheid te brengen, moeten de opbrengsten met € 17.000 te stijgen. Dit betekent dat de tarieven met circa 20% stijgen. Het huidige tarief (graf 20 jaar voor 12 jaar en ouder) stijgt dan van € 2.335 naar € 2.800.</i>	
Risico		<i>Er bestaat de kans dat particuliere en kerkelijke begraafplaatsen interessanter worden dan gemeentelijke begraafplaatsen. Hierdoor lopen wij ook inkomsten mis</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Mensen zonder uitvaartverzekering gaan meer betalen. Dekking van een uitvaartverzekering is mogelijk onvoldoende.</i>	
		Leefomgeving	0
		Mens	2
		Economie	0

Nummer ombuiging 1.02**Voorstel****Verhoging verhuurtarieven sportaccommodaties**

Programma (taakveld)

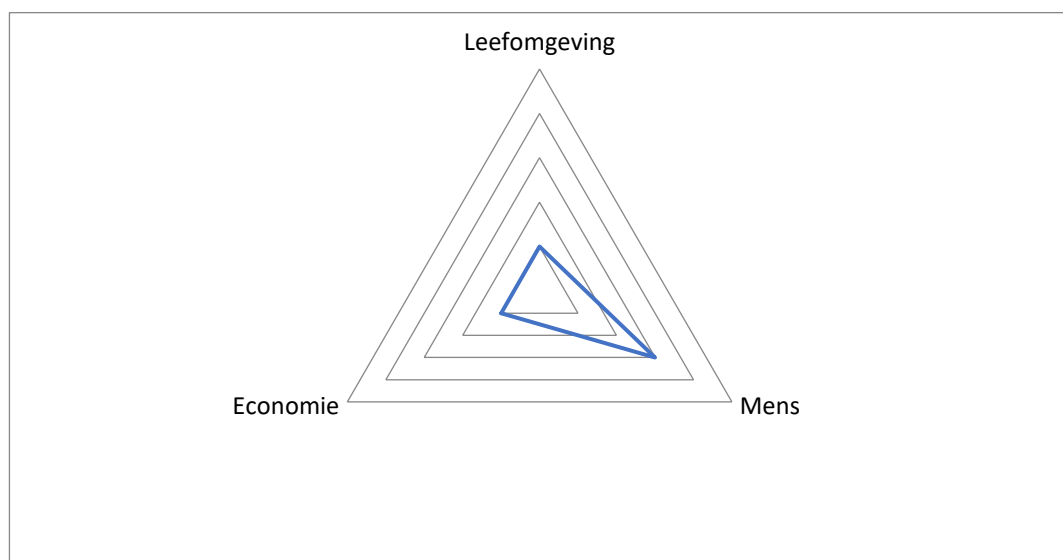
1. Duurzame en gezonde samenleving (TV 5.2)

Portefeuillehouder

W. Hol

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	27.000	27.000	27.000	27.000
Oorspronkelijk budget	270.000	270.000	270.000	270.000

Toelichting		<i>De huidige tarieven verhogen we met 10%. Het gaat hier dan om een bedrag van € 27.000 voor losse verhuur zoals geregeld wordt in de tarievenverordening. Voor de overige huren geldt dat er huurcontracten aan ten grondslag liggen, waardoor een tariefverhoging niet zomaar mogelijk is. Contracten openbreken en nieuwe afsluiten kan niet op korte termijn. De huurprijs via huurcontracten worden nu alleen met de CPI index verhoogd.</i>	
Risico		<i>Door hogere tarieven voor losse huur bestaat de kans dat er minder verhuurd wordt, waardoor de opbrengsten niet stijgen. Het openbreken van contracten kan niet op korte termijn. Vanaf het moment dat de mogelijkheid er wel is, zorgt dit voor extra financiële druk op verenigingen wat kan leiden tot maatschappelijke onrust en het mogelijk stoppen van verenigingen met te weinig financiële draagkracht.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Met name de individuele inwoner en het verenigingsleven zal hier mee geraakt worden. Minder verenigingen maken Overbetuwe een minder aantrekkelijke gemeente.</i>	
		Leefomgeving	1
		Mens	3
		Economie	1

Nummer ombuiging 1.03**Voorstel****Verhoging prijs zwembadkaartjes**

Programma (taakveld)

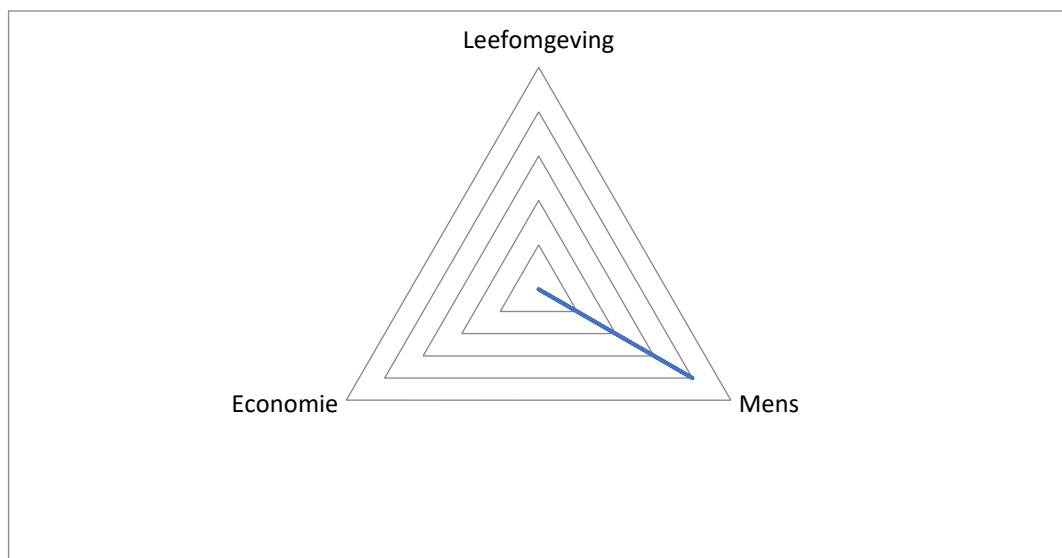
1. Duurzame en gezonde samenleving (TV 5.2)

Portefeuillehouder

W. Hol

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	56.000	56.000	56.000	56.000
Oorspronkelijk budget	560.000	560.000	560.000	560.000

Toelichting		<i>De huidige tarieven voor entreekaartjes en zwemlessen verhogen we met 10%. Een los kaartje kost nu €4,75 en wordt dan ongeveer €5,25. De huidige schatting voor het aantal zwembadkaartjes is 259.000 stuks wat betekent dat de prijsverhoging ongeveer €26.000 extra opbrengt. Voor zwemlessen is de geschatte opbrengst nu €300.000. Met de prijsverhoging zijn de extra opbrengsten €30.000.</i>	
Risico		<i>Door de hogere prijzen komen er minder bezoekers en wijken inwoners voor de zwemlessen uit naar andere zwembaden. De opbrengst is dus niet zeker.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Te duur om kinderen op zwemles te doen. Grotere kans op verdrinkingen. Impact op de vitaliteit van de inwoners.</i>	
		Leefomgeving	0
		Mens	4
		Economie	0

Nummer ombuiging 1.04**Voorstel****Minder honden uitlaatplekken in openbare ruimte**

Programma (taakveld)

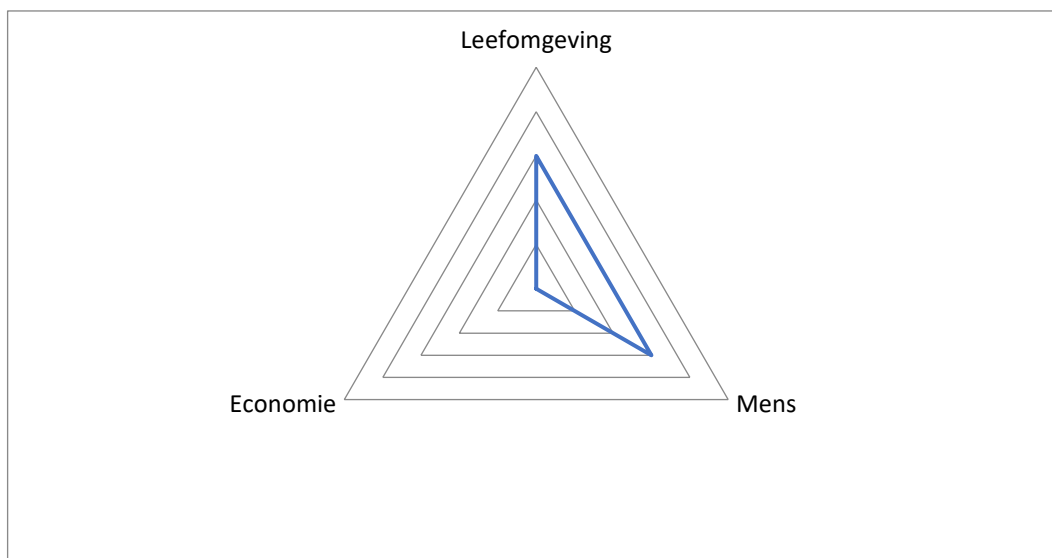
1. Duurzame en gezonde samenleving (TV 7.4)

Portefeuillehouder

W. Hol

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	65.000	65.000	65.000	65.000
Oorspronkelijk budget	138.000	138.000	138.000	138.000

Toelichting		<i>Het verwijderen van alle hondenuitlaatvelden zorgt voor minder onderhoudskosten. Wel is dit in strijd met het (concept) nieuwe hondenbeleidsplan. Daarin willen we juist meer hondenuitlaatplekken realiseren en het gewenste onderhoudsniveau herstellen. Beiden brengen extra kosten met zich mee. Wanneer er toch gekozen wordt om hondenuitlaatvelden te verwijderen, wordt het financieel effect nader onderzocht.</i>	
Risico		<i>Te lage kwaliteit zorgt voor risico's op het gebied van veiligheid, leefbaarheid en wellicht volksgezondheid.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen			
		Leefomgeving	3
		Mens	3
		Economie	0

Nummer ombuiging 1.05**Voorstel****Geluidbeleid**

Programma (taakveld)

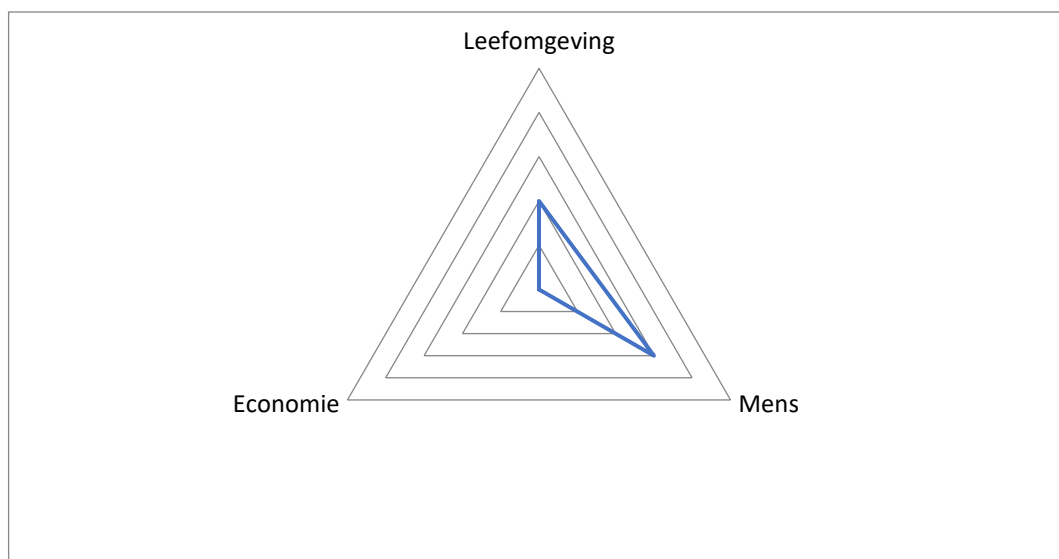
1. Duurzame en gezonde samenleving (TV 7.4)

Portefeuillehouder

R. van den Dam

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	10.000	10.000	10.000	10.000
Oorspronkelijk budget	10.000	10.000	10.000	10.000

Toelichting		<i>Het gaat hier om middelen die nodig zijn voor aanvullende geluidsonderzoeken en het vaststelling waarden voor onder andere woningbouw- en verkeersprojecten. Deze aanvullende onderzoeken leiden mogelijk tot aanpassing en actualisatie van het geluidbeleid.</i>	
Risico		<i>te weinig middelen voor geluidsonderzoek.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>geluidsoverlast is een grote ergernis en heeft gevolgen voor volksgezondheid</i>	
		Leefomgeving	2
		Mens	3
		Economie	0

Nummer ombuiging 1.06**Voorstel****ODRA**

Programma (taakveld)

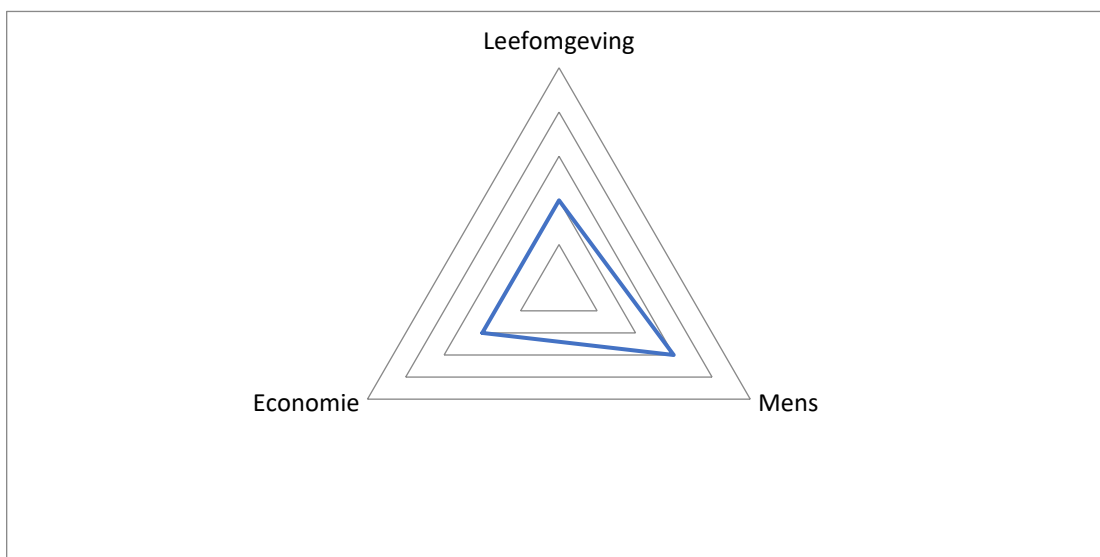
1. Duurzame en gezonde samenleving (TV 7.4)

Portefeuillehouder

R. van den Dam

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	50.000	50.000	50.000	50.000
Oorspronkelijk budget	1.104.000	1.104.000	1.104.000	1.104.000

Toelichting		Deze kosten gaan over de omgevingsdienst, waar we het minimale pakket afnemen (plustaken zijn al eerder geschrappt). De omgevingsdienst ziet toe op vergunningverlening en handhaving van milieutaken. Een eventuele opbrengst van efficiënter werken en/of vermindering van taken moet nog met de ODRA besproken worden.	
Risico		Minder inzet betekent risico op veiligheid en naleving van wet- en regelgeving. Het budget is in feite beperkt tot niet beïnvloedbaar omdat dit budget nodig is voor het vervullen van onze wettelijke taak om ons bodembeheersysteem actueel te houden. Het vraagt een zienswijze richting ODRA. Ombuiging m.i.v. 2025 is niet realistisch gezien lopende afspraken. Als taken niet door de ODRA worden uitgevoerd zullen wij deze zelf uit moeten voeren wat kosten met zich meebrengt	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		wettelijke taken rond milieutaken kunnen mogelijk niet langer uitgevoerd worden.	
		Leefomgeving	2
		Mens	3
		Economie	2

Nummer ombuiging 1.07**Voorstel****Budget duurzaamheid**

Programma (taakveld)

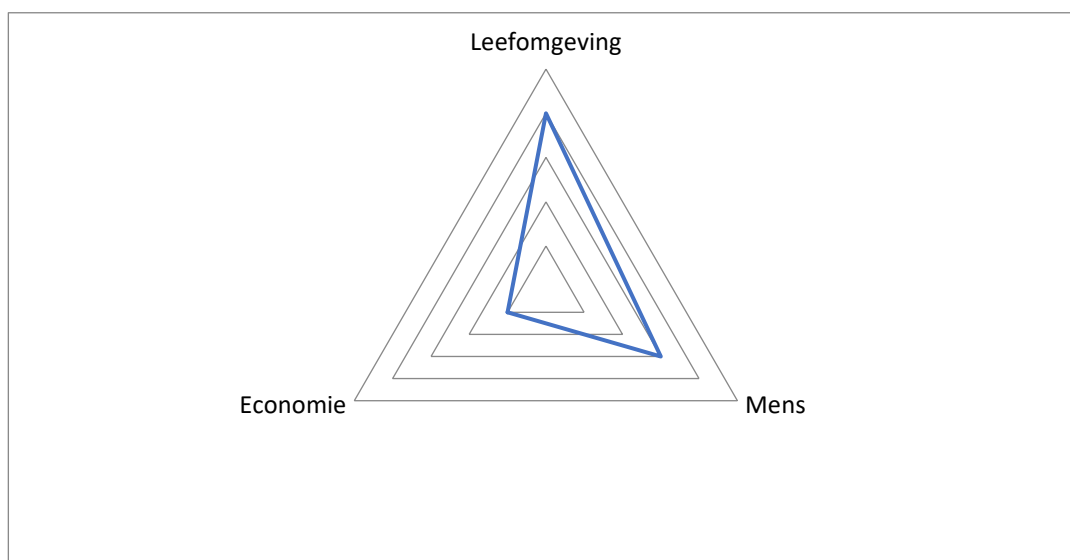
1. Duurzame en gezonde samenleving (TV 7.4)

Portefeuillehouder

R. van den Dam

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	125.000	125.000	125.000	125.000
Oorspronkelijk budget	125.000	125.000	125.000	125.000

Toelichting		<i>Dit voorstel betreft het volledig ombuigen van het structureel budget duurzaamheid.</i> <i>Hiermee komen activiteiten die bijdragen aan klimaatadaptatie en biodiversiteit te vervallen zoals: Steenbreek, vergroening schoolpleinen, tegelruilactie etc. Daarnaast kunnen we geen ondersteuning meer verlenen aan activiteiten van diverse partijen en is er geen uitvoeringsbudget meer voor het efficiënt benutten van diverse Spuk-regelingen zoals de CDOKE.</i>	
Risico		<i>Hiermee worden de ambities van het programmaplan duurzaamheid niet behaald. Diverse co-financieringen vanuit het Rijk en de provincie komen hiermee in gevaar.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen			
		Leefomgeving	4
		Mens	3
		Economie	1

Nummer ombuiging 1.08**Voorstel****Overzetveren**

Programma (taakveld)

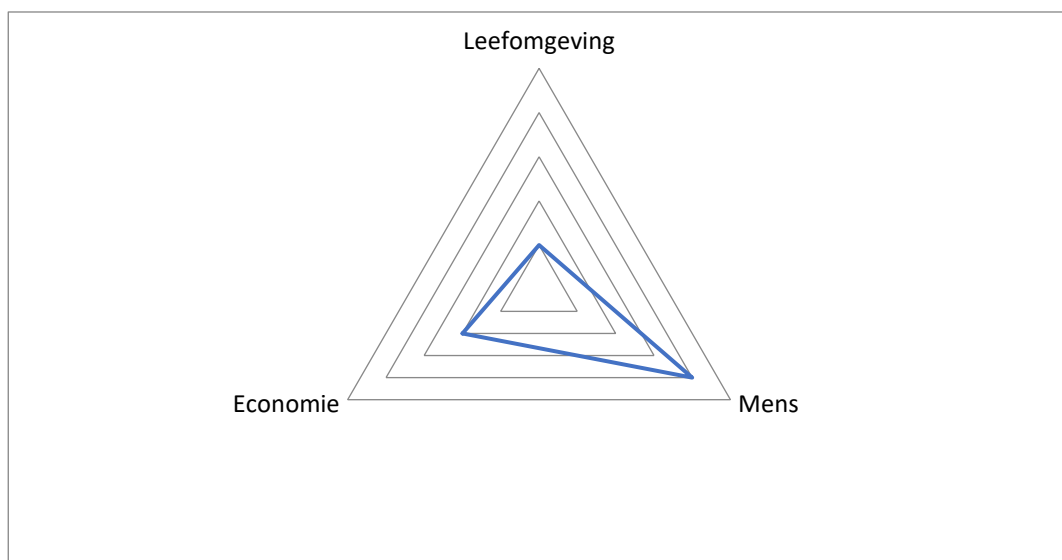
1. Duurzame en gezonde samenleving (TV 2.5)

Portefeuillehouder

R. Post

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	65.000	65.000	65.000	65.000
Oorspronkelijk budget	65.000	65.000	65.000	65.000

Toelichting		<i>Overzetveren zijn van belang voor de bereikbaarheid voor scholieren, recreanten, woon-werk verkeer. Overzetveren zorgen voor duurzaam gebruik langzaam verkeer. De bijdragen in de exploitatie is regionaal / provinciaal afgesproken.</i>	
Risico		<i>De veerverbindingen gaan hoogstwaarschijnlijk uit de vaart.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Scholieren moeten ver omfietsen. Meer mensen gaan gebruik maken van de auto en de recreatieve voorziening valt weg.</i>	
		Leefomgeving	1
		Mens	4
		Economie	2

Nummer ombuiging 1.09**Voorstel****Subsidie stichting zwemsport Valburg**

Programma (taakveld)

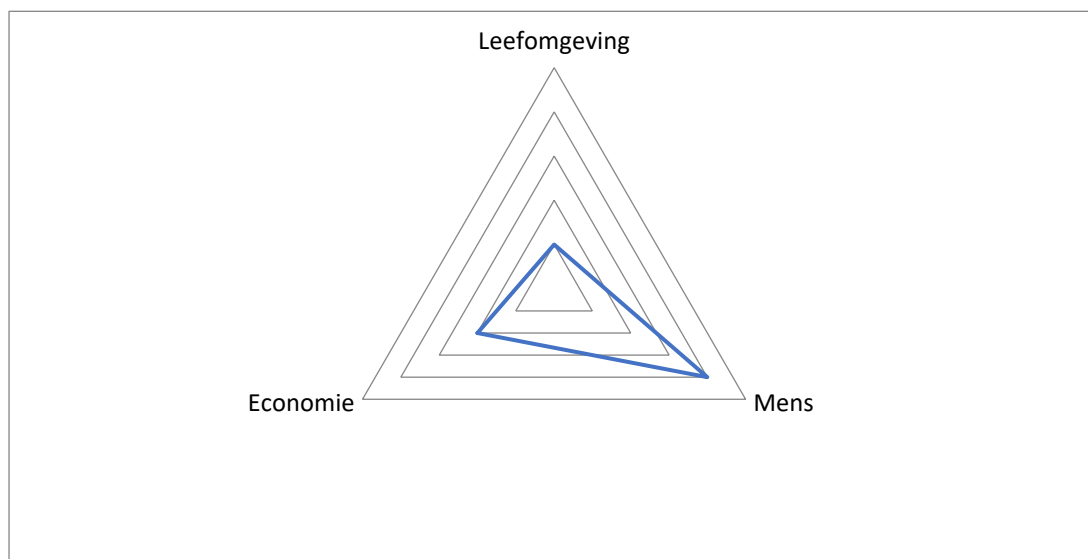
1. Duurzame en gezonde samenleving (TV 5.1)

Portefeuillehouder

W. Hol

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	25.500	25.500	25.500	25.500
Oorspronkelijk budget	25.500	25.500	25.500	25.500

Toelichting		<i>Het betreft de accommodatiesubsidie voor de stichting zwemsport Valburg voor het gebruik van Zwembad de Drie Essen in Zetten. Formeel kan dit bedrag tot bijna nul worden teruggebracht, maar op basis van het vertrouwensbeginsel kunnen subsidies niet zo maar stopgezet worden. Hier zal een afbouwregeling van toepassing moeten zijn wanneer hiervoor wordt gekozen.</i>	
Risico		<i>Voortbestaan stichting zwemsport Valburg loopt gevaar. Indirect is het ook een inkomstenbron voor het zwembad Zetten. Wanneer de zwemvereniging stopt valt er ook een inkomstenbron voor het zwembad weg.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Gezondheidsbevordering en sociale ontmoeting voor onze inwoners</i>	
		Leefomgeving	1
		Mens	4
		Economie	2

Programma	Nr. ombuiging	Omschrijving	Type ombuiging	Investeringsbedrag	Effect 2025	Effect 2026	Effect 2027	Effect 2028	Korte toelichting
Programma 2.	2.01	Vierdaagse	Quick wins		€ 55.000	€ 55.000	€ 55.000	€ 55.000	Sobere aankleding doortocht. Eventueel deel door stichting 4Daagse of door lokale ondernemers laten betalen. Huidige raming is per saldo 55K.
Programma 2.	2.02	Herinvoering leges evenementenvergunningen	Lastenverzwaring voor inwoners		€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	Herinvoering van leges evenementenvergunningen. Financiën vergt nader onderzoek.
Programma 2.	2.03	Instandhouding van monumenten	Quick wins		€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	Stoppen met verstrekken van de wettelijk niet verplichte subsidie voor de instandhouding van monumenten.
Programma 2.	2.04	Schrappen subsidie paardenmarkt	Quick wins		€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000	Geen subsidie meer verstrekken aan de organiserende stichting.
Programma 2.	2.05	Kostendekkend maken marktelden	Quick wins		€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000	Uit onderzoek door Van de Bosch & Partners blijkt dat de marktelden niet kostendekkend zijn. Een analyse van de kosten en de baten leidt tot het vergroten van de grip op de opbrengst. Indien gekozen wordt voor kostendekkende tarieven dan kan de opbrengst met € 16.000,- per jaar verhoogd worden.
Programma 2.	2.06	Presentiegelden bouw- en woningtoezicht	Quick wins		€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	Afgelopen jaren is het budget voor de presentiegelden niet volledig besteed. Van 34K kan cia. 20K worden afgeraamd.
Programma 2.	2.07	Presentiegelden bouw- en woningtoezicht	Quick wins		€ 0	€ 12.000	€ 12.000	€ 12.000	Afgelopen jaren is het budget voor de presentiegelden niet volledig besteed. Van 34K kan cia. 20K worden afgeraamd.
Programma 2.	2.08	Verlagen onderhoudsniveau Openbare Ruimte	Ambities		€ 0	€ 740.000	€ 740.000	€ 740.000	Vraagt aanpassing onderhoudsniveau, oftewel aanpassing huidig beleid IKP-OR. Echter zorgt een te lage kwaliteit voor hoge investeringen in o.a. veiligheid of leefbaarheid.
Programma 2.	2.09	Groot onderhoud wegen en openbare verlichting	Ambities		€ 500.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	In de kadernota van 2022 is een bedrag van € 254.000,00 per jaar schijf opgenomen ten behoeve van het groot onderhoud. In het vastgestelde IKP OR staat beschreven dat er te weinig middelen aanwezig zijn voor het uitvoeren van groot onderhoud. Wanneer je minder groot onderhoud pleegt en bijvoorbeeld eerder gaat vervangen dan kunnen we het besluit van de kadernota 2022 terugdraaien.
Programma 2.	2.10	Infra-vervangingen uitstellen/schrappen	Ambities		€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	Het uitstellen of schrappen van beheersinvesteringen wegen levert een voordeel kapitaallasten op, echter is het risico om extra toekomstige lasten / veiligheid groot.
Programma 2.	2.11	Beplanting	Ambities		€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	Wanneer bestaande beplanting vervangen dient te worden kan dit vervangen worden door gras. De biodiversiteit wordt hierdoor fors aangetast.
Programma 2.	2.12	Minder speelvoorzieningen	Ambities		€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	Het niet vervangen van bestaande speelvoorzieningen bespaart geld. Echter heeft dit een negatieve impact op mens en leefomgeving.
Programma 2.	2.13	Recreatievisie	Ambities		€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	Doelstellingen / ambitie recreatie worden niet gerealiseerd, betreft het uitvoeringsbudget
Programma 2.	2.14	Stopzetten subsidies recreatie	Ambities		€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	Stoppen met bijdrage TVAN circa 36k en kleine subsidies zoals fietsroutes
Programma 2.	2.15	Stopzetten bijdrage Park Lingezege	Ambities		€ 323.000	€ 323.000	€ 323.000	€ 323.000	Stopzetten bijdrage beheer Park Lingezege
Programma 2.	2.16	Economische beleidsvisie	Ambities		€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	Volledig stoppen met het uitvoeren van de economische beleidsvisie.
Programma 2.	2.17	Uitvoering woonvisie	Ambities		€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	€ 21.000	Betreft uitvoerings- en proceskosten Huisvestingsverordening
Programma 2.	2.18	Woonadviseur	Ambities		€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	Ambitie; doorstroming ouderene naar passende woonruimte. Creert ruimte voor doorstroming bewoning andere doelgroepen. Indirect kostenbesparing WMO.
Programma 2.	2.19	Uitvoering landschapsbeleid	Ambities		€ 59.000	€ 59.000	€ 59.000	€ 59.000	Betreft cofinanciering, is gekoppeld aan provinciale subsidies. Samenhangend beleid, vitaal buitengebied. Wettelijke relatie Wet Natuurbescherming, kader Richtlijn Water.
Programma 2.	2.20	Klimaatadaptatie	Ambities		€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	Relatie IKP-OR: Inzet op voorkomen hittestres, biodiversiteit, sociale veilige inrichting, circulair gebruik grondstoffen etc. Proces ingezet met dorpsraden en inwonerscoöperaties. Inzet betreft minimaal pakket.
Programma 2.	2.21	Ambities en actualisatie IKP OR	Ambities		€ 275.000	€ 325.000	€ 325.000	€ 325.000	Inzet betreft minimale pakket en ambitieniveau. Ambities IK OR worden niet gerealiseerd. Traject met dorpsraden al opgestart, zie ook klimaatadaptatie.
Programma 2.	2.22	Verkeersplannen per kern	Ambities		€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	Budget is voor uitwerking mobiliteitsplan per kern, gaat in op verkeersafwikkeling, categorisering van wegen, parkeren, inrichting.
Programma 2.	2.23	Rampenbestrijding en crisisbeheersing	Ambities		€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	Uitgaven op onderdeel Bevolkingszorg verminderen door lagere bijdrage aan Regionale Bevolkingszorg (VGGM), minder oefeningen lager niveau Bevolkingszorg heeft vooral negatieve gevolgen voor minder zelfredzamen. Burgemeester kan zijn/haar rol niet naar behoren vervullen o.a. omdat er geen of onvoldoende opgeleide en getrainde communicatieadviseurs beschikbaar zijn. Vraagt zienswijze / onderhandeling VGGM.
Programma 2.	2.24	Integraal veiligheidsbeleid	Ambities		€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	Meerdere activiteiten IV niet meer uitvoeren: aantasting subjectieve veiligheid, negatieve gevolgen objectieve veiligheid zoals toename slachtoffers van georganiseerde criminaliteit en cybercrime, lager niveau verkeersveiligheid, etc. Heeft negatieve invloed op woon- en leefomgeving.
Programma 2.	2.25	Regionale brandweer	Ambities		pm	pm	pm	pm	Aanpassing beleid/financiering van regionale brandweer. Wettelijk Taak. Overbetuwe neemt nu minimaal dienstenpakket af. Ombuiging is derhalve pm of in gesprek over bandbreedte. Wanneer gewenst vraagt nader onderzoek en vraagt zienswijze. PM Effect 26 ev

Programma 2.	2.26	Buurtbemiddeling	Ambities	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000	Stoppen met deelname project buurtbemiddeling. Betreft samenwerking met Lingewaard en woningcorporaties.
Programma 2.	2.27	Afstoten P&R Garage	Lastenverzwaring voor inwoners	pm	pm	pm	pm	Binnen de huidige exploitatielasten van de P&R-garage (groot deel ervan zijn kapitaallasten, OZB en electra) zijn nieuwe geen ombuigingen meer mogelijk. Mogelijke kan een besparing worden gerealiseerd door het afstoten van de P&R-garage.
Programma 2.	2.28	Verkoop vml locatie OBC		-€ 800.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0 De locatie van het voormalige OBC kan nog van groter nut zijn dan de huidige eenmalige opbrengst. Huidige kapitaallasten zijn nihil dus geen structurele vrijval. Verwachte eenmalige verkoopopbrengst als desinvestering opgenomen in kolom investeringsbedrag.
Programma 2.	2.29	Verkoop Kriekske in Valburg	Quick wins	-€ 300.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0 Verkoop met ontwikkelopdracht is verreweg de beste oplossing, bellemmering : didamarrest. Huidige kapitaallasten zijn nihil dus geen structurele vrijval. Verwachte eenmalige verkoopopbrengst als desinvestering opgenomen in kolom investeringsbedrag.
Programma 2.	2.30	exploitatiebijdrage Zwembad Zetten	Ambities	€ 223.000	€ 223.000	€ 223.000	€ 223.000	Stoppen met de bijdrage die wij doen aan de exploitatie van het zwembad in Zetten.
Programma 2.	2.31	Extra verkopen grond	Quick wins	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	Extra verkopen van stukken grond (o.a. aan Liander). Huidige raming van 55K structureel kan met 45K worden verhoogd naar 100K. De gronden worden nu niet meer aan Liander via een recht van opstal aangeboden, maar verkocht. Dit levert extra opbrengsten op
Programma 2.	2.32	Serviceteams stations	Ambities	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	Verminderen toezicht treinstations. Totaal budget 83.000. Behoeft is er juist voor extra toezicht i.v.m. veiligheid en overlast.
Programma 2.	2.33	Aanpak ondermijning	Ambities	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	Stoppen met activiteiten gericht op aanpak ondermijning.
Programma 2.	2.34	Sportieve ingrepen Openb. Ruimte	Ambities	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	Sportieve ingrepen Openb. Ruimte afschaffen of versoberen
Programma 2.	2.35	Knoop 38 opkoopregeling	Project	-€ 930.000	€ 0	€ 0	€ 0	Nu het RTG is stopgezet kan de gevormde voorzieningvrijvallen. Een eenmalig voordeel.
Programma 2.	2.36	Afslag 38	Project	-€ 2.398.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0 Stopzetten van project Afslag 38. Hiermee kan de bestemmingsreserve Afslag 38 vrijvallen. Een eenmalig voordeel. Daarnaast is geen investering van 3 miljoen nodig en geen claim op het fonds bovenwijks van 1 miljoen.
Programma 2.	2.37	Land van Tap	Ambities	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0 Stopzetten van woningbouwproject Land van Tap. Kosten en opbrengsten nog onbekend. Geen claim op fonds bovenwijks van 600K
Programma 2.	2.38	Viaduct A325/Bemmelseweg	Project	-€ 485.100	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0 Stopzetten project Viaduct A325 - Bemmesleweg. Vrijval van bestemmingsreserve van 485.100,-. Geen extra investering nodig vanuit de gemeente. Geen claim op Bestemmingsreserve Bovenwijks
Programma 2.	2.39	Danenberg Middengebied	Project	€ 750.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000 stopzetten project Daneberg Middengebied. Het krediet van 750 K kan vrijvallen. Dit betekent een vrijval van 25K aan kapitaallasten (40 jaar en 1,5%).
Programma 2.	2.40	Stationsgebied Zetten/Andelst	Project	€ 400.000	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000 Stopzetten of uitstellen project Stationsgebied Zetten/Andelst. Huidig krediet van 400K kan vrijvallen. Geen extra claim vanuit gemeente nodig. Dit betekent een vrijval van 13K aan kapitaallasten (40 jaar en 1,5%).
Programma 2.	2.41	Molenhoekplein	Project	-€ 1.250.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0 Stopzetten of uitstellen van de herinrichting van het Molenhoekplein in Valburg. Het krediet van 1.5 miljoen kan vrijvallen. Geen structurele vrijval van kapitaallasten omdat die worden gedekt door BR Kapitaallasten. Wel eenmalige vrijval BR kapitaallasten van 1.250.000
Programma 2.	2.42	Dorpshart Oosterhout	Project	€ 6.650.000	€ 217.000	€ 217.000	€ 217.000	€ 217.000 Stopzetten of uitstellen van de herontwikkeling van het dorpshart in Oosterhout. Het totaal krediet is € 7,3 miljoen. Daarvan wordt € 1,590 miljoen gedekt door bijdragen derden (o.a. erfgoedeal). Dus netto krediet is € 5,71 miljoen. Inmiddels al ca. € 0,5 miljoen kosten gemaakt. Dus maximaal netto krediet dat kan vrijvallen is ca. € 5,2 miljoen. Dit betekent een vrijval van 217K aan kapitaallasten (30 jaar en 1,5%).
Programma 2.	2.43	MFSC Elst	Project	€ 27.000.000	€ 0	€ 900.000	€ 900.000	€ 900.000 Stoppen of uitstellen van de bouw van het multifunctionele sportcentrum Elst. Krediet van 27 miljoen kan vrijvallen. Dit betekent een vrijval van 900K aan kapitaallasten (40 jaar en 1,5%).
Programma 2.	2.44	Wanmolen Zetten	Project	€ 13.000.000	€ 0	€ 435.000	€ 435.000	€ 435.000 Stoppen of uitstellen van de bouw van het multifunctionele sportcentrum De Wanmolen in Zetten. Krediet van 13 miljoen kan vrijvallen. Dit betekent een vrijval van 435K aan kapitaallasten (40 jaar en 1,5%).
Programma 2.	2.45	Nieuwbouw Meeuwenberg	Project	€ 4.000.000	€ 134.000	€ 134.000	€ 134.000	€ 134.000 Stoppen of uitstellen van nieuwbouw school De Meeuwenberg. Het krediet van 4 miljoen kan vrijvallen. Beoogde locatie kan ingezet worden voor woningbouw. Dit betekent een vrijval van 134K aan kapitaallasten (40 jaar en 1,5%).
Programma 2.	2.46	Hart van Driel	Project	€ 2.800.000	€ 117.000	€ 117.000	€ 117.000	€ 117.000 Stoppen of uitstellen van project Centrumplan Driel. Het krediet van 2.8 miljoen kan vrijvallen. Dit betekent een vrijval van 117K aan kapitaallasten (30 jaar en 1,5%).

Nummer ombuiging 2.01**Voorstel****Minder uitgeven i.v.m. doortocht Vierdaagse**

Programma (taakveld)

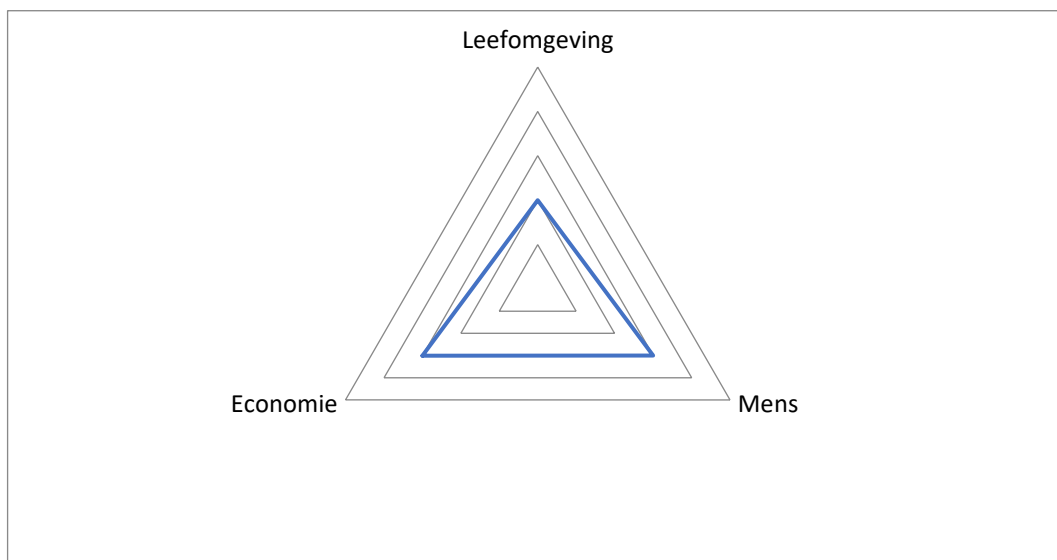
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 5.7)

Portefeuillehouder

W. Hol

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	55.000	55.000	55.000	55.000
Oorspronkelijk budget	55.000	55.000	55.000	55.000

Toelichting		<i>Sobere aankleding doortocht Blauwe Dinsdag. Eventueel deel door stichting 4Daagse of door lokale ondernemers laten betalen. Huidige raming is per saldo €55.000.</i>	
Risico		<i>De 4-daagse is het grootste (internationale) evenement in onze gemeente. Een sobere intocht doet afbreuk aan onze ambitie om een evenementengemeente te zijn. Risico is dat we deze bijdrage niet meteen kunnen stoppen en dit dus niet bijdraagt aan een positief resultaat vanaf 2025.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>We zijn een minder aantrekkelijke gemeente voor onze inwoners en (horeca)ondernemers als dit soort evenementen niet meer plaats</i>	
		Leefomgeving	2
		Mens	3
		Economie	3

Nummer ombuiging 2.02**Voorstel****Heffen leges evenementenvergunning**

Programma (taakveld)

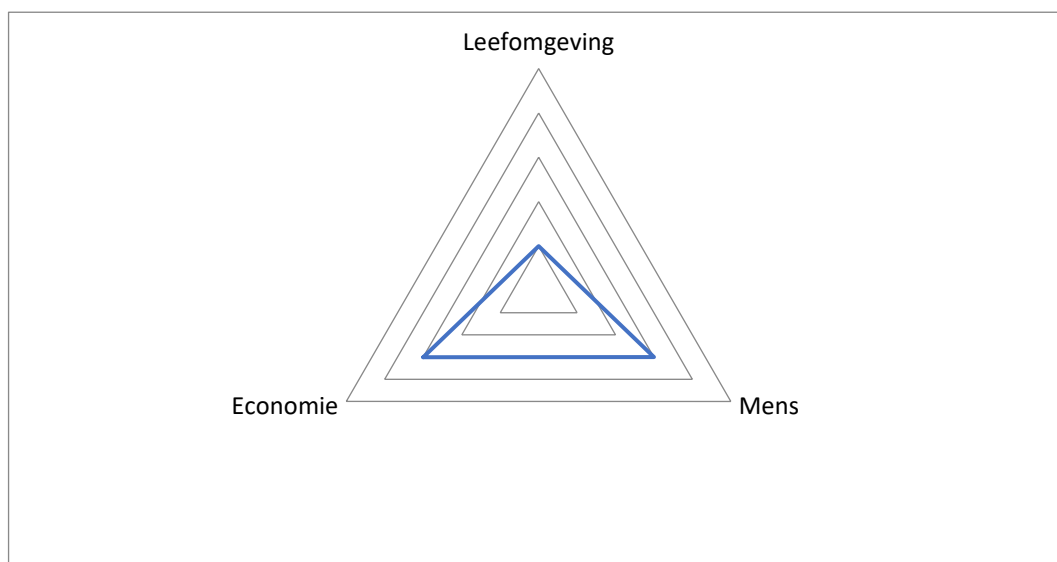
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 5.7)

Portefeuillehouder

W. Hol

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	10.000	10.000	10.000	10.000
Oorspronkelijk budget	0	0	0	0

Toelichting		<i>Herinvoering van leges evenementenvergunningen. Op basis van 262 aanvragen in 2023 komt dit uit op ongeveer €56.000,-. In legesverordening staat dat alle non-profit instellingen vrijgesteld zijn. Schatting is dat 20% non-profit is. Daarmee kunnen de extra inkomsten €10.000,- zijn. Opbrengst wordt hoger als ook non-profit instellingen leges moeten gaan betalen.</i>	
Risico		<i>Op dit moment heffen we geen leges voor het aanvragen van een evenementenvergunning. Herinvoering kan minder evenementen in Overbetuwe tot gevolg hebben doordat de organisatiekosten te hoog worden.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Herinvoering van leges evenementenvergunningen kan gevolgen hebben voor onze positie als evenementengemeente.</i>	
		Leefomgeving	1
		Mens	3
		Economie	3

Nummer ombuiging 2.03**Voorstel****Subsidies monumenten stopzetten**

Programma (taakveld)

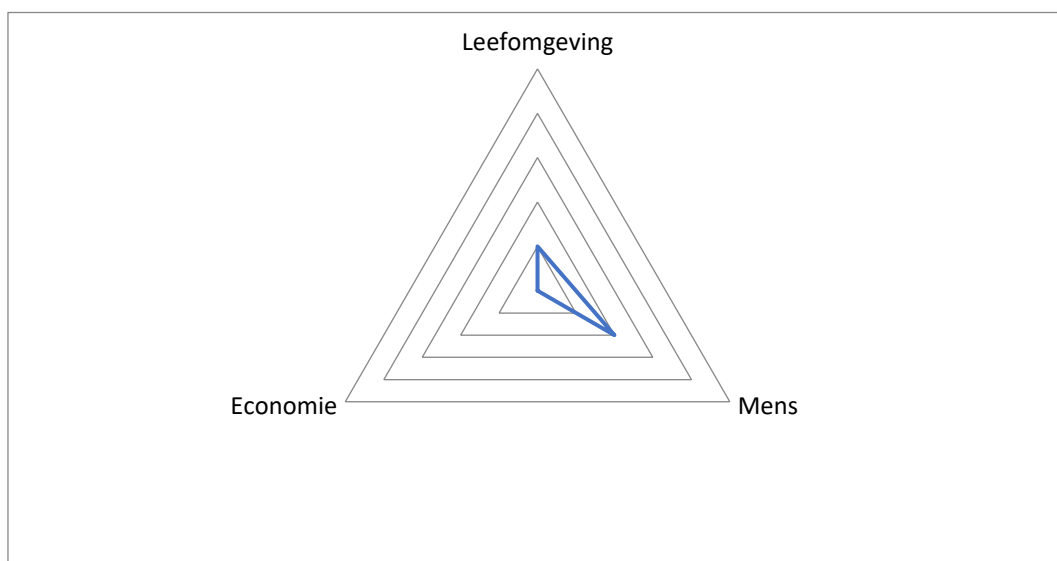
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 5.5)

Portefeuillehouder

D. Horsthuis-Tangelder

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	25.000	25.000	25.000	25.000
Oorspronkelijk budget	25.000	25.000	25.000	25.000

Toelichting		Stoppen met verstrekken van de wettelijk niet verplichte subsidie voor de instandhouding van monumenten.	
Risico		De kwaliteit van onze monumenten kan achteruit gaan.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Stopzetten van de subsidie leidt tot lastenverzwaring voor de eigenaren van de monumenten. Minder goed onderhouden monumenten tasten de leefomgeving aan.	
		Leefomgeving	1
		Mens	2
		Economie	0

Nummer ombuiging 2.04**Voorstel****Schrappen subsidie Paardenmarkt**

Programma (taakveld)

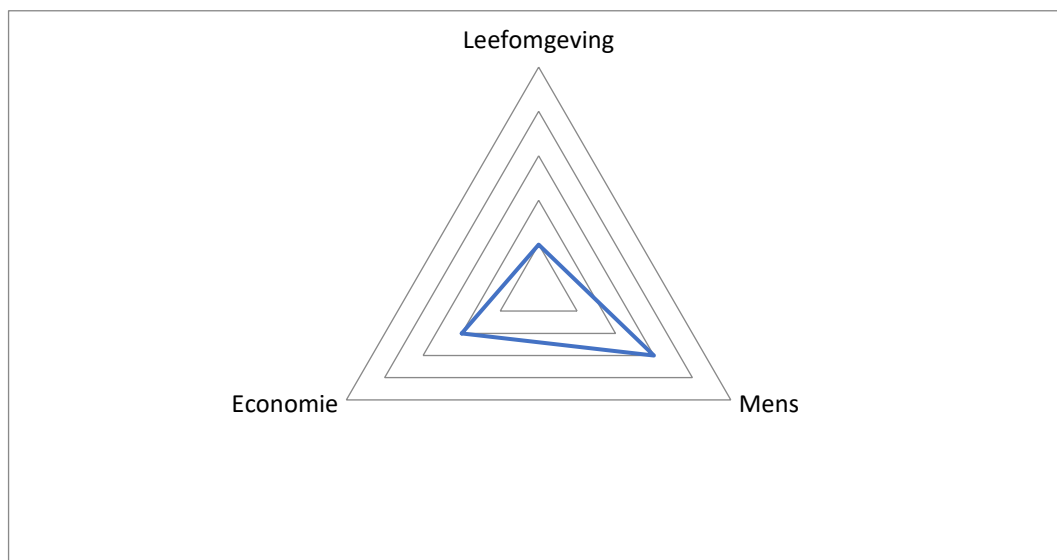
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 5.7)

Portefeuillehouder

W. Hol

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	17.000	17.000	17.000	17.000
Oorspronkelijk budget	23.000	23.000	23.000	23.000

Toelichting		Geen of minder subsidie verstrekken aan de organiserende stichting.	
Risico		De paardenmarkt staat sinds 2014 op de lijst met immaterieel cultureel erfgoed. Het schrappen van de subsidie zal de organisatie van het evenement in gevaar brengen. Vanuit behoorlijk bestuur zal stopzetten van de subsidie met ingang van volgend jaar niet kunnen. Trapsgewijs verlagen of stoppen in latere jaren draagt niet bij aan een positief resultaat in 2025.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Wanneer de paardenmarkt stopt zal een deel van onze inwoners dit betreuren. Hoewel de organisatie van de paardenmarkt zich al houdt aan het aangescherpte protocol van de Raad voor Dieraangelegenheden is er ook een maatschappelijke wens om dit soort markten af te schaffen	
		Leefomgeving	1
		Mens	3
		Economie	2

Nummer ombuiging 2.05**Voorstel****Kostendekkend maken marktgelden**

Programma (taakveld)

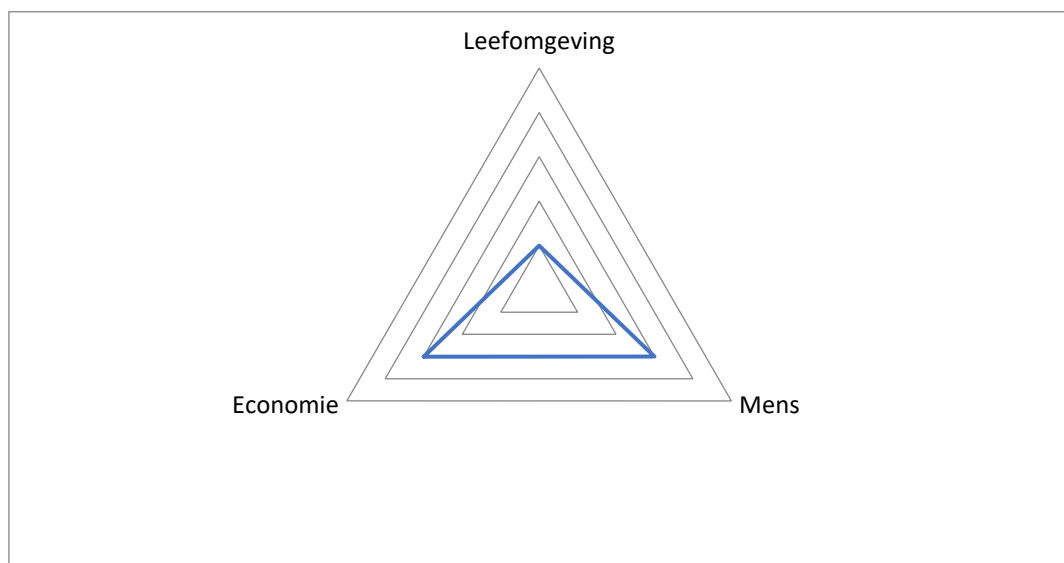
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 3.3)

Portefeuillehouder

D. Horsthuis-Tangelder

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	16.000	16.000	16.000	16.000
Oorspronkelijk budget	39.000	39.000	39.000	39.000

Toelichting		Uit onderzoek blijkt dat de marktgelden niet kostendekkend zijn. Als we kiezen voor kostendekkende tarieven, kan de opbrengst stijgen met €16.000,-.	
Risico		Standhouders kunnen afzien van een plek in Overbetuwe, waardoor het aanbod op onze (waren)markten verslechtert. De standhouders rekenen de hogere kosten voor een standplaats door naar de klanten. Kopen op de markt wordt daardoor duurder voor consumenten in en buiten onze gemeente.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Onze (waren)markten zijn minder aantrekkelijk als het aanbod verschaalt.	
		Leefomgeving	1
		Mens	3
		Economie	3

Nummer ombuiging 2.06 + 2.07**Voorstel****Presentiegelden bouw- en woning toezicht**

Programma (taakveld)

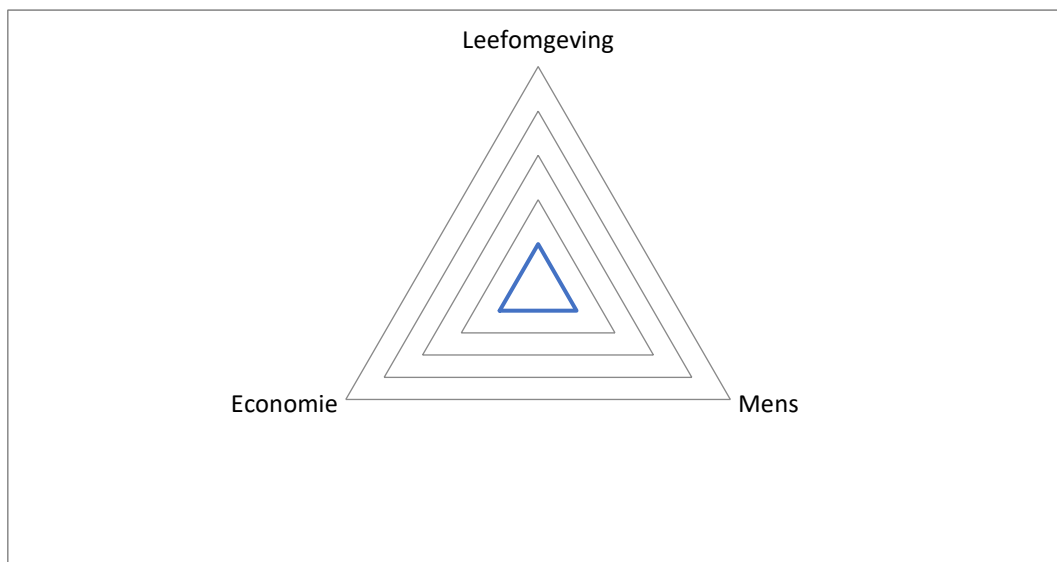
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 8.3)

Portefeuillehouder

D. Horsthuis-Tangelder

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	20.000	20.000	20.000	20.000
Oorspronkelijk budget	34.000	34.000	34.000	34.000

Toelichting		Afgelopen jaren is het budget voor de presentiegelden niet volledig besteed. Van €34.000 kunnen we het budget met ca. €20.000 verlagen.	
Risico		Neemt het aantal adviesvragen toe, dan is misschien meer budget nodig. Die kans lijkt niet heel groot gezien de uitgaven van de afgelopen jaren.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Geen grote gevolgen voor leefomgeving, mens en economie.	
		Leefomgeving	1
		Mens	1
		Economie	1

Nummer ombuiging 2.08**Voorstel****Verlagen onderhoudsniveau Openbare Ruimte**

Programma (taakveld)

2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV Diverse)

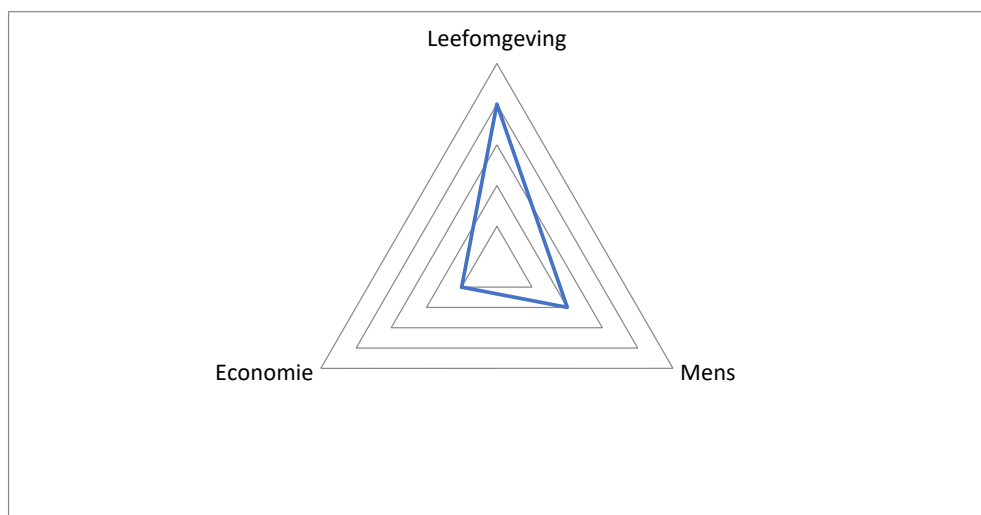
Portefeuillehouder

W. Hol

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	0	740.000	740.000	740.000

Oorspronkelijk budget	7.289.823	7.559.823	7.664.823	7.729.823
------------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------

Toelichting		Het uitgangspunt voor het onderhoud in de openbare ruimte is schoon, heel en veilig. In de openbare ruimte wil iedere gebruiker veiligheid ervaren (fysiek: geen uitstekende delen, gevaarlijke situaties door overhangend groen of kuilen en gaten in wegen), leefbaarheid (sociale veiligheid, met hulp van bijvoorbeeld verlichting, geen enge bosjes, ed.) en kwaliteit (mooi en schoon). Op het onderdeel kwaliteit kunnen we kiezen voor een beetje minder schoon en een beetje minder mooi. Dat doet niet direct afbreuk aan de veiligheid en leefbaarheid. De centrumgebieden zijn nu A-niveau en de woonwijken en buitengebied B-niveau. Blijven de centra op A en gaan de wijken en het buitengebied naar C-niveau? Dan kunnen we ongeveer €750.000,- besparen. Als we alles naar C-niveau brengen, besparen we ongeveer € 1.140.000,-	
Risico		Te lage kwaliteit kan op middellange termijn zorgen voor hogere investeringen als de veiligheid of leefbaarheid toch in het geding komt. Een lagere kwaliteit van het onderhoud zal naar verwachting leiden tot meer klachten.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Heeft nadelige gevolgen voor de leefomgeving. Kan ook een negatief sneeuwbaaleffect hebben: hoe slechter de staat van het onderhoud is, hoe slechter mensen zelf omgaan met de openbare ruimte.	
		Leefomgeving	4
		Mens	2
		Economie	1

Numer ombuiging 2.09**Voorstel****Groot onderhoud wegen en openbare verlichting**

Programma (taakveld)

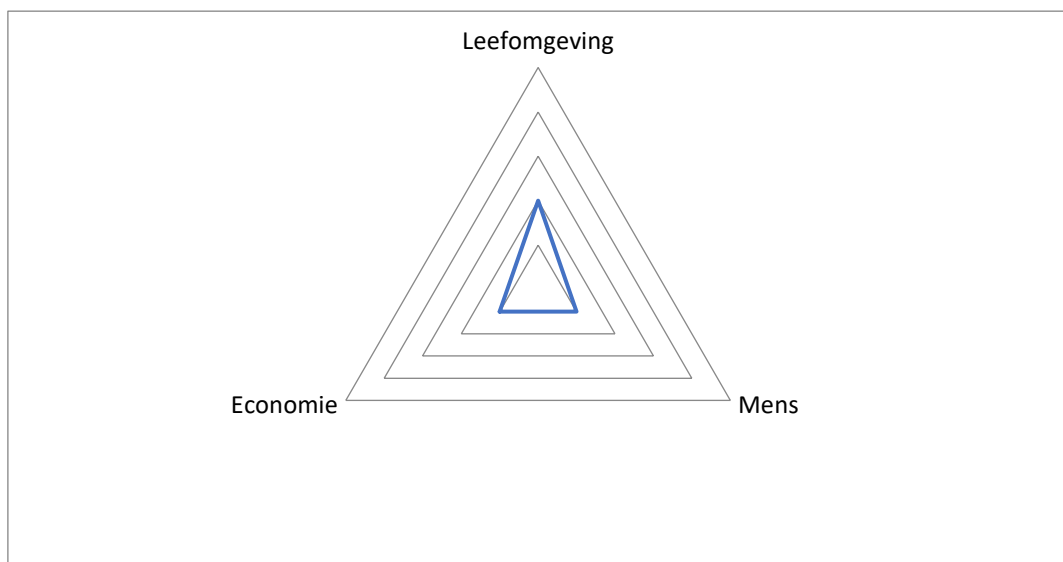
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 2.1)

Portefeuillehouder

W. Hol

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	500.000	250.000	250.000	250.000
Oorspronkelijk budget	254.000	254.000	254.000	254.000

Toelichting		In de kadernota van 2022 is een bedrag van €254.000,00 per jaarschijf opgenomen voor het groot onderhoud. Wanneer we minder groot onderhoud plegen en bijvoorbeeld eerder gaan vervangen, kan het besluit van de kadernota 2022 teruggedraaid worden.	
Risico		Met minder groot onderhoud wordt de levensduur van het areaal/asset verkort en daarmee de waarde van de investering minimaler. Daarnaast is minder groot onderhoud schadelijk voor duurzaamheid en milieubewustzijn.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Mogelijk door het wegvallen van het groot onderhoud zullen we eerder moeten investeren in vervangingen. Zolang er genoeg budget en uitvoeringskracht voor de vervangingen zijn, is de impact op leefomgeving beperkt.	
		Leefomgeving	2
		Mens	1
		Economie	1

Nummer ombuiging 2.10**Voorstel****Investerings / vervangingen uitstellen/schrappen**

Programma (taakveld)

2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 2.1)

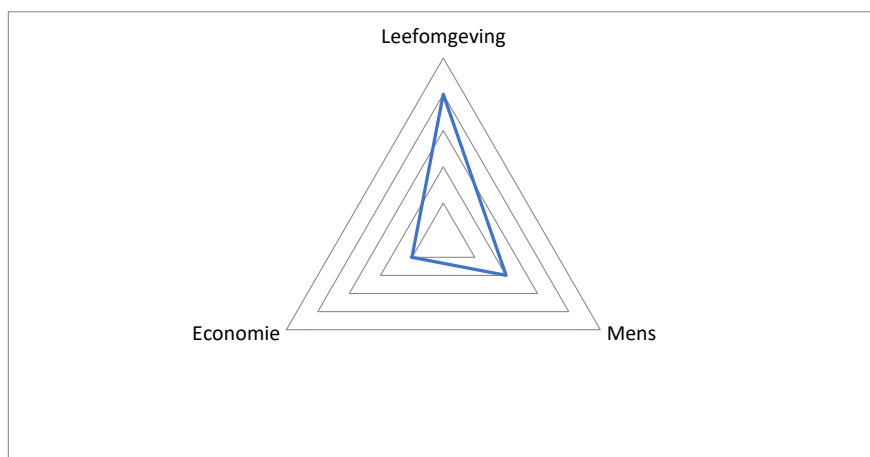
Portefeuillehouder

W. Hol

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	100.000	100.000	100.000	100.000

Oorspronkelijk budget	209.000	209.000	209.000	209.000
------------------------------	---------	---------	---------	---------

Toelichting		<i>Onderstaande infraprojecten voor het beheer van het openbare ruimte (wegen) kunnen we schrappen of uitstellen. Structureel staan nog niet alle vervangingsinvesteringen in de begroting. De posten die wel in de begroting staan, zijn samen een bedrag van €2.300.000,- . De indicatie van de kapitaallasten per € 1 miljoen investeringsruimte is een criterium om eventueel keuzes te maken.</i>																																			
		<table><tr><th>Infraprojecten Beheer Openbare ruimte</th><th>Krediet</th></tr><tr><td>Stationsomgeving Zetten-Andelst</td><td>425.000</td></tr><tr><td>Fietsagenda (Zeegstraat)</td><td>900.000</td></tr><tr><td>Reconstructie Bloemenbuurt Heteren</td><td>500.000</td></tr><tr><td>Herinr. Mozartstraat vanaf Griegstr</td><td>625.000</td></tr><tr><td>Verbreiden Kerkepad</td><td>500.000</td></tr><tr><td>Fietspad Nwe. Aamsestr. Regenboog</td><td>350.000</td></tr><tr><td>Radeckerstr./2e Lange Voren Elst</td><td>575.000</td></tr><tr><td>Herinr. Hoge Wick</td><td>475.000</td></tr><tr><td>Herinr. Vriesenenk/Huyenkamp</td><td>850.000</td></tr><tr><td>Herinr. Peperstraat Oosterhout (excl. Bijdrage proj.ontw</td><td>375.000</td></tr><tr><td>Fietspad Weteringsewal-RWN</td><td>250.000</td></tr><tr><td>Rehabilitatie Vogelenzang Elst (weg)</td><td>425.000</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>6.250.000</td></tr><tr><td colspan="2"></td></tr><tr><td>Totaal kapitaallasten bovenstaande investeringen</td><td>208.919</td></tr><tr><td>Kapitaallasten obv € 1 miljoen, 40 jaar, 1.5%</td><td>33.427</td></tr></table>	Infraprojecten Beheer Openbare ruimte	Krediet	Stationsomgeving Zetten-Andelst	425.000	Fietsagenda (Zeegstraat)	900.000	Reconstructie Bloemenbuurt Heteren	500.000	Herinr. Mozartstraat vanaf Griegstr	625.000	Verbreiden Kerkepad	500.000	Fietspad Nwe. Aamsestr. Regenboog	350.000	Radeckerstr./2e Lange Voren Elst	575.000	Herinr. Hoge Wick	475.000	Herinr. Vriesenenk/Huyenkamp	850.000	Herinr. Peperstraat Oosterhout (excl. Bijdrage proj.ontw	375.000	Fietspad Weteringsewal-RWN	250.000	Rehabilitatie Vogelenzang Elst (weg)	425.000	Totaal	6.250.000			Totaal kapitaallasten bovenstaande investeringen	208.919	Kapitaallasten obv € 1 miljoen, 40 jaar, 1.5%	33.427	
Infraprojecten Beheer Openbare ruimte	Krediet																																				
Stationsomgeving Zetten-Andelst	425.000																																				
Fietsagenda (Zeegstraat)	900.000																																				
Reconstructie Bloemenbuurt Heteren	500.000																																				
Herinr. Mozartstraat vanaf Griegstr	625.000																																				
Verbreiden Kerkepad	500.000																																				
Fietspad Nwe. Aamsestr. Regenboog	350.000																																				
Radeckerstr./2e Lange Voren Elst	575.000																																				
Herinr. Hoge Wick	475.000																																				
Herinr. Vriesenenk/Huyenkamp	850.000																																				
Herinr. Peperstraat Oosterhout (excl. Bijdrage proj.ontw	375.000																																				
Fietspad Weteringsewal-RWN	250.000																																				
Rehabilitatie Vogelenzang Elst (weg)	425.000																																				
Totaal	6.250.000																																				
Totaal kapitaallasten bovenstaande investeringen	208.919																																				
Kapitaallasten obv € 1 miljoen, 40 jaar, 1.5%	33.427																																				
Risico		<i>Te lage kwaliteit zorgen ervoor dat de veiligheid en leefbaarheid in het geding komt. Het zal leiden tot meer klachten.</i>																																			
Categorieën	1	Quick wins																																			
	2	Ambities																																			
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners																																			
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Voor de leefomgeving heeft nadelige gevolgen en wellicht krijgt het een sneeuw baleffect, zien opschonen doet opschonen.</i>																																			
		Leefomgeving	4																																		
		Mens	2																																		
		Economie	1																																		

Numer ombuiging 2.11**Voorstel****Minder beplanting in de openbare ruimte**

Programma (taakveld)

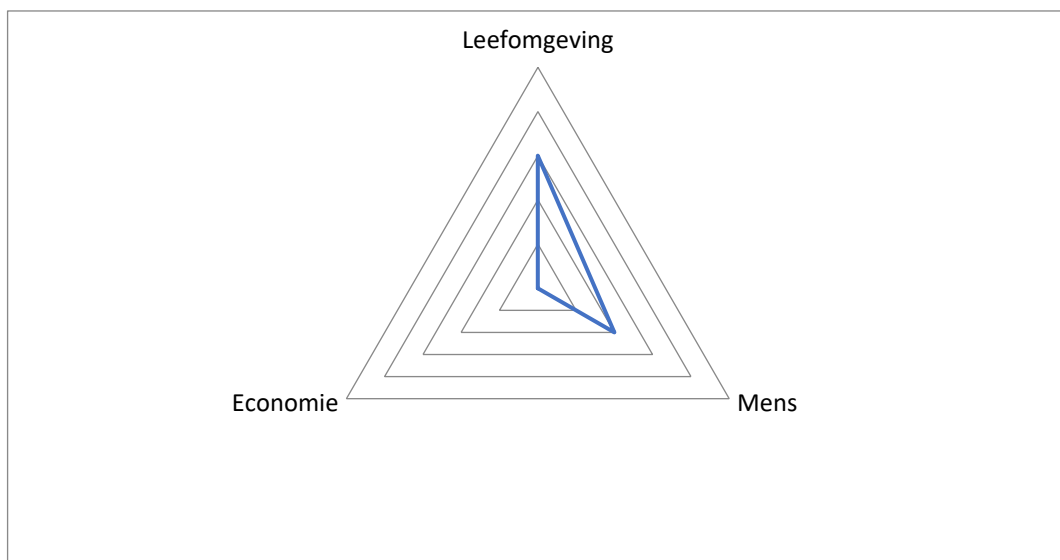
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 5.7)

Portefeuillehouder

W. Hol

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	15.000	15.000	15.000	15.000
Oorspronkelijk budget	165.000	165.000	165.000	165.000

Toelichting		<i>In het beheer en onderhoud kunnen we ervoor kiezen om te vervangen beplanting met gras te vervangen. Dit vraagt een minder grotere investering en we bezuinigen op de onderhoudskosten.</i> <i>Dit kan een jaarlijkse besparing van € 15.000 opleveren op het jaarlijkse budget van € 165.410,- voor vervangen beplanting.</i>	
Risico		<i>Minder diversiteit in beplanting, waardoor de beeldkwaliteit van de openbare ruimte omlaag gaat. Vermindering biodiversiteit.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Het heeft effect op de leefomgeving en uiteindelijk de mens	
		Leefomgeving	3
		Mens	2
		Economie	0

Nummer ombuiging 2.12**Voorstel****Minder speelvoorzieningen in de openbare ruimte**

Programma (taakveld)

2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 5.7)

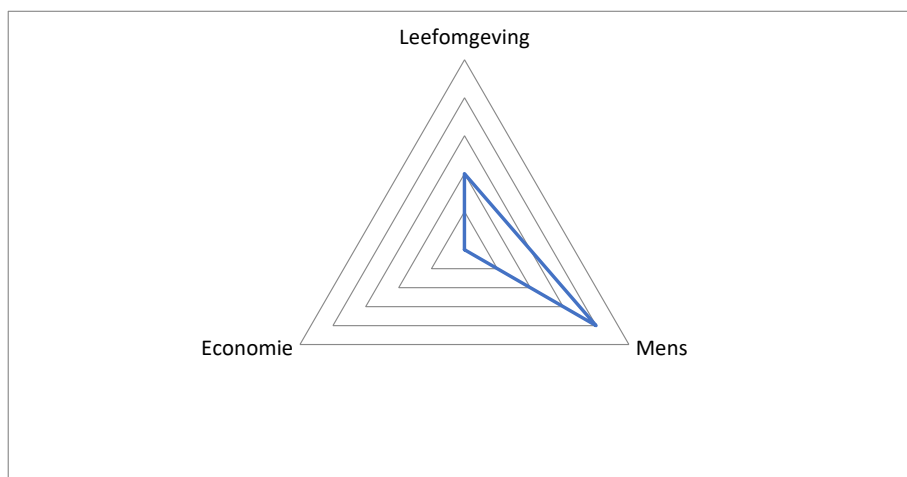
Portefeuillehouder

W. Hol

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	10.000	10.000	10.000	10.000

Oorspronkelijk budget	159.000	159.000	159.000	159.000
------------------------------	---------	---------	---------	---------

Toelichting		<i>In het beheer en onderhoud kunnen we ervoor kiezen om de bestaande speelvoorzieningen niet meer te vervangen. Wanneer een speelvoorziening niet meer gebruikt kan worden, verwijderen we deze. Dit zorgt ervoor dat de investeringskosten niet meer nodig zijn. We kunnen ook een deel van het budget schrappen. Daardoor verlagen we het aantal speelplekken stap voor stap.</i>	
		<i>Het ramen van deze ombuiging vraagt meer tijd. Als dit een reële optie is, onderzoeken we dit verder. Het huidige budget voor vervangen speelvoorzieningen is jaarlijks € 158.614 (inclusief € 12.000,- voor speelvoorziening oudere jeugd Driel). Met het nieuwe speelbeleid, vastgesteld in 2023, nemen de jaarlijkse kosten toe. Deze verrekenen we per 1 januari 2025 in de nieuwe beheerplannen. Op basis van het speelbeleid worden de jaarlijkse kosten gemiddeld circa € 230.000.</i>	
Risico		<i>Beweging zorgt voor de gezonde ontwikkeling van spierkracht, behendigheid en lenigheid. Daarkomt bij dat veel kinderen kampen met overgewicht. Elke dag spelen, klimmen, kruipen, springen, rennen, vallen en opstaan is daarom extra belangrijk. Voor nu, maar ook juist voor later als ze groot zijn. Onderzoek toont aan dat kinderen die genoeg bewegen, minder risico hebben op ziektes zoals hartziekten, diabetes en osteoporose, zwakke botten en het immuunsysteem.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>slechtere gezondheid van kinderen zowel fysiek als sociaal. Minder aantrekkelijke woonomgeving</i>	
		Leefomgeving	2
		Mens	4
		Economie	0

Nummer ombuiging 2.13**Voorstel****Recreatievisie**

Programma (taakveld)

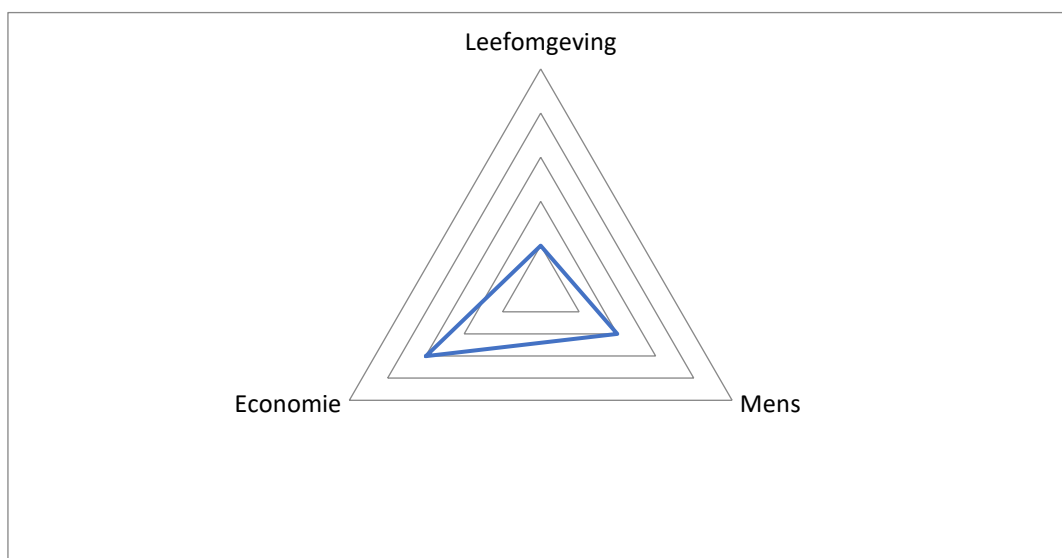
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 5.7)

Portefeuillehouder

R. Post

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	35.000	35.000	35.000	35.000
Oorspronkelijk budget	35.000	35.000	35.000	35.000

Toelichting		<i>We kunnen budget schrappen of verlagen voor uitvoering van de nota recreatie- en toerisme. Het gaat om bijdragen aan en middelen voor onder meer campagnes, routes en bebording ter bevordering van toerisme.</i>	
Risico		<i>Als we dit budget schrappen, realiseren we niet de doelstellingen en ambities van de recreatievisie. We worden een minder aantrekkelijke gemeente om te recreëren en te verblijven.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>vershraling van toeristisch recreatief aanbod</i>	
		Leefomgeving	1
		Mens	2
		Economie	3

Nummer ombuiging 2.14**Voorstel****Subsidies recreatie**

Programma (taakveld)

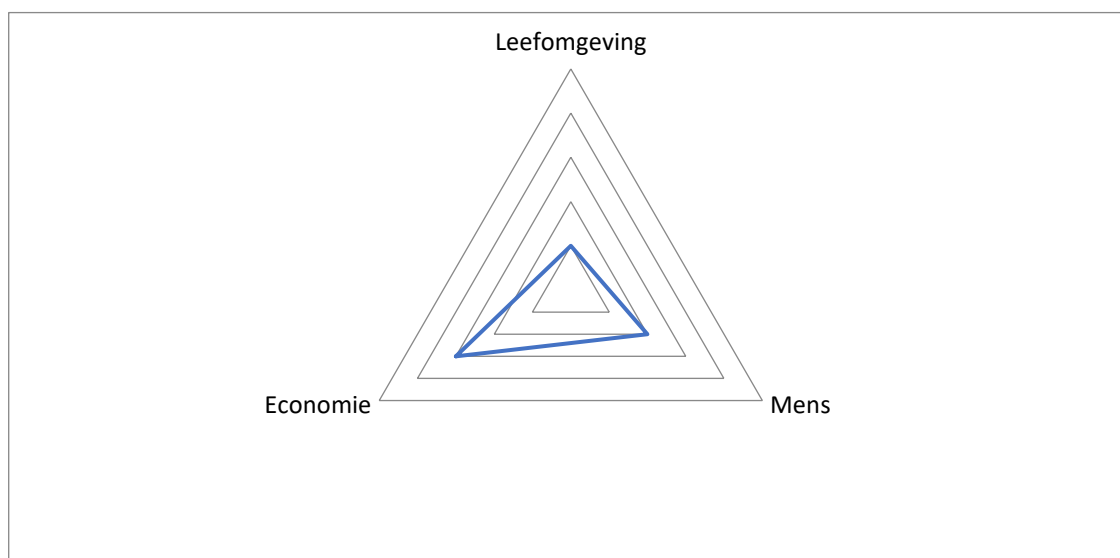
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 5.7)

Portefeuillehouder

R. Post

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	45.000	45.000	45.000	45.000
Oorspronkelijk budget	45.000	45.000	45.000	45.000

Toelichting		Dit budget van ca. €45.000 is een jaarlijkse bijdrage aan de promotie en marketing door Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen.	
Risico		Als we dit budget schrappen, realiseren we niet de doelstellingen uit de recreatievisie. We worden een minder aantrekkelijke gemeente om in te verblijven. Aantal toeristen en recreanten loopt terug. Vanuit lopende afspraken zal dit budget niet met ingang van 2025 geschaft kunnen worden.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		verschraling van toeristisch recreatief aanbod	
		Leefomgeving	1
		Mens	2
		Economie	3

Nummer ombuiging 2.15**Voorstel****Park Lingezen**

Programma (taakveld)

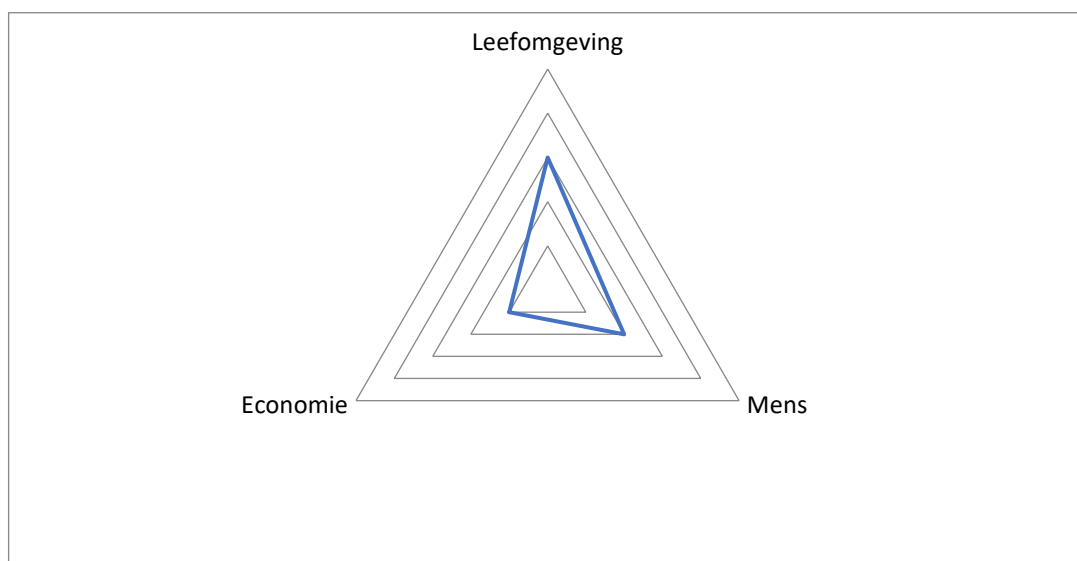
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 5.7)

Portefeuillehouder

Wijnte Hol

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	323.000	323.000	323.000	323.000
Oorspronkelijk budget	323.000	323.000	323.000	323.000

Toelichting		Dit is de vaste bijdrage voor beheer en onderhoud van park Lingezen door de parkorganisatie. We kunnen de hele bijdrage schrappen, of een lagere bijdrage geven en het beheer en onderhoud versoberen.	
Risico		Meteen stopzetten zal juridisch op bezwaar stuiten. Een verlaging na een aantal jaren draagt niet bij aan een positief resultaat voor 2025. Verlaging van de bijdrage vergt overleg met de buurgemeenten en de provincie. Contractueel zitten wij vast aan 20 jaar bijdrage.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen			
		Leefomgeving	3
		Mens	2
		Economie	1

Nummer ombuiging 2.16**Voorstel****Uitvoering economische beleidsvisie**

Programma (taakveld)

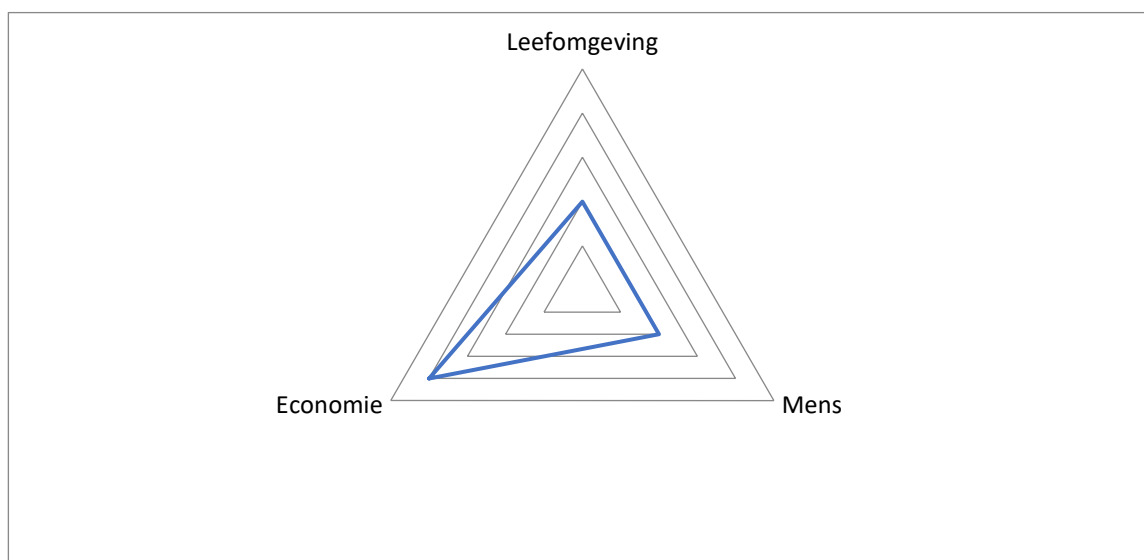
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 3.1)

Portefeuillehouder

D. Horsthuis-Tangelder

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	100.000	100.000	100.000	100.000
Oorspronkelijk budget	100.000	100.000	100.000	100.000

Toelichting		<i>Het volledige budget voor uitvoering economische beleidsvisie bestaat uit 3 pijlers:</i> <i>1. ondernemersvriendelijke dienstverlening</i> <i>2. samenwerking ondernemerscollectieven (themas duurzaamheid, werkgelegenheid, arbeidsmarkt)</i> <i>3. sterke vitale werklocaties</i> <i>Het is uiteraard mogelijk het ambitieniveau te verlagen en een deel van het budget te schrappen.</i>	
Risico		<i>Tast het ondernemingsklimaat aan en maakt Overbetuwe minder aantrekkelijk als vestigingsplaats voor ondernemers.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Zie 'risico'	
		Leefomgeving	2
		Mens	2
		Economie	4

Nummer ombuiging 2.17**Voorstel****Uitvoering woonvisie**

Programma (taakveld)

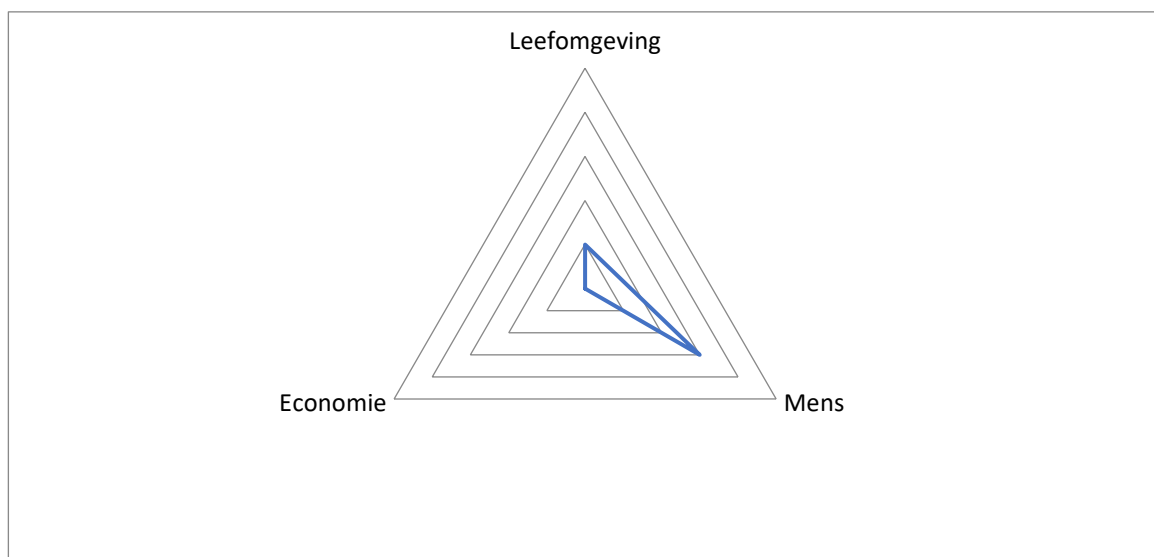
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 8.3)

Portefeuillehouder

D. Horsthuis-Tangelder

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	21.000	21.000	21.000	21.000
Oorspronkelijk budget	21.000	21.000	21.000	21.000

Toelichting		<i>Onderdeel van dit budget zijn regionale kosten uitvoering Huisvestingsverordening (€15.000,-). Daarnaast bevat dit budget kosten voor proces en organisatie.</i>	
Risico		<i>Schrappen in dit budget leidt tot minder sturing op de lokale woningmarkt.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen			
		Leefomgeving	1
		Mens	3
		Economie	0

Nummer ombuiging 2.18**Voorstel****Woonadviseur**

Programma (taakveld)

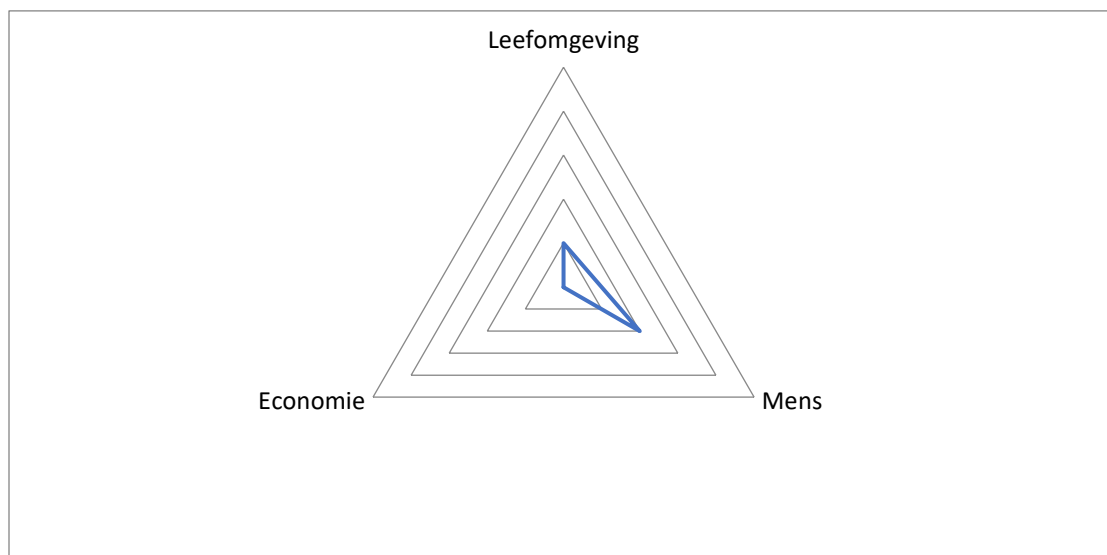
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 8.3)

Portefeuillehouder

D. Horsthuis-Tangelder

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	25.000	25.000	25.000	25.000
Oorspronkelijk budget	25.000	25.000	25.000	25.000

Toelichting		<i>Dit is de bijdrage aan een woonadviseur. We kunnen deze bijdrage schrappen of verlagen. Een woonadviseur adviseert over doorstroming van vooral ouderen naar passende woonruimte. Zo creëren we ruimte voor belangrijke doorstroming van andere doelgroepen in de woonmarkt.</i>	
Risico		<i>Aantasting van de woonmarkt. Er komen minder woningen beschikbaar voor gezinnen/starters, doordat ouderen langer in een (te) grote woning blijven wonen. Indirect risico op hogere WMO-kosten, omdat ouderen in een niet passende woning meer aanpassingen nodig hebben (bijvoorbeeld een traplift) dan in een gelijkvloerse-/seniorenwoning.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>minder doorstroming op de woonmarkt</i>	
		Leefomgeving	1
		Mens	2
		Economie	0

Nummer ombuiging 2.19**Voorstel****Uitvoering landschapsbeleid**

Programma (taakveld)

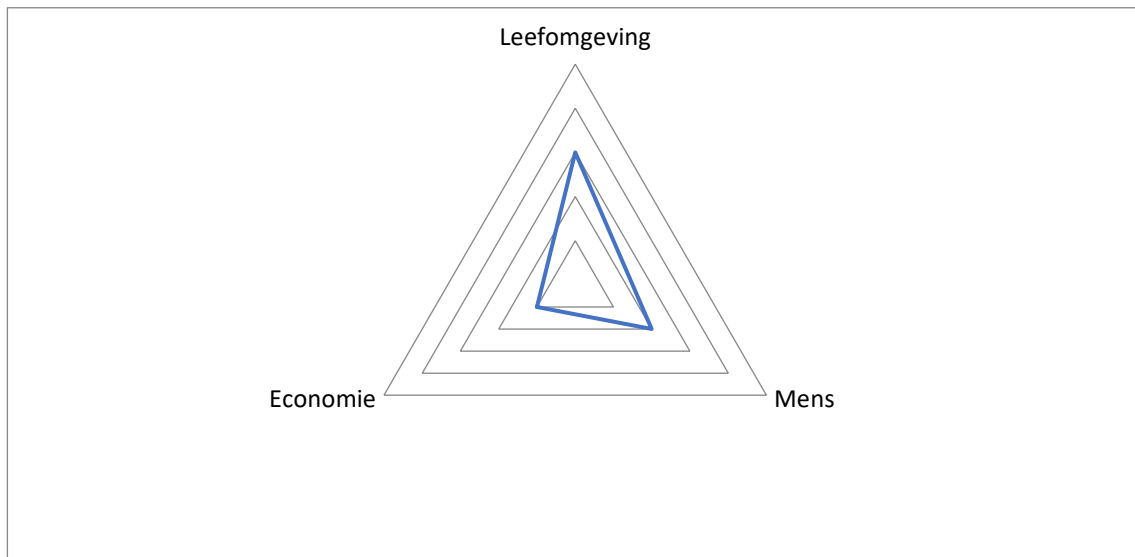
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 5.7)

Portefeuillehouder

W. Hol

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	59.000	59.000	59.000	59.000
Oorspronkelijk budget	59.000	59.000	59.000	59.000

Toelichting		<i>Dit budget is voor uitvoering van het landschapsbeleid. Het zorgt voor een vitaal buitengebied. Het raakt economische, agrarische, recreatieve en toeristische functies en draagt bij aan biodiversiteit, gezond water en bodem. Daarnaast draagt het bij aan Wet Natuurbescherming en Kader Richtlijn Water. Uitwerking en uitvoerings is samen met agrariërs en ca. 280 vrijwilligers. Het gaat veelal om cofinanciering met provinciale subsidies. Naast schrappen van het volledige budget is verlaging van het ambitieniveau ook een optie.</i>	
Risico		<i>Schrappen of verlagen betekent dat we geen/minder gebruik kunnen maken van verkregen provinciale subsidie (50%). Dit leidt tot verschraling van onze landschapskwaliteit.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Stimuleren landschapsbeheer en ondersteuning 250 landschapsvrijwilligers vervalt</i>	
		Leefomgeving	3
		Mens	2
		Economie	1

Nummer ombuiging 2.20**Voorstel****Klimaatadaptatie**

Programma (taakveld)

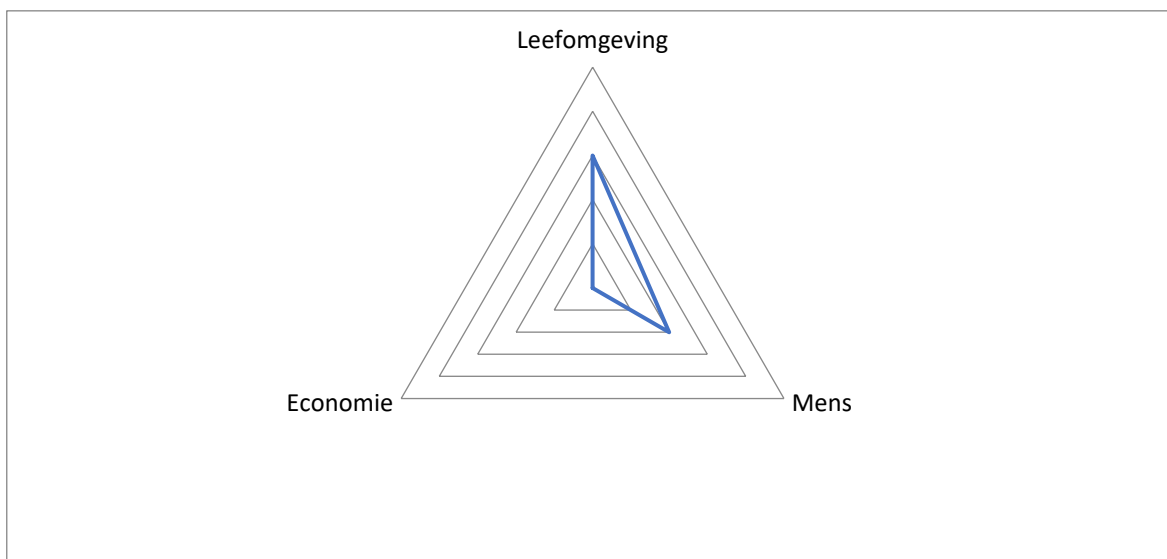
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 7.4)

Portefeuillehouder

W. Hol / R. van den Dam

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	75.000	75.000	75.000	75.000
Oorspronkelijk budget	75.000	75.000	75.000	75.000

Toelichting		Relatie met IKP OR: inzet op voorkomen hittestress, klimaatadaptatie en biodiversiteit, sociale veilige inrichting, circulair gebruik grondstoffen en materiaal. Dit proces is ingezet met dorpsraden en samen met inwoners en woningcorporaties. Deze financiële inzet is gekoppeld aan een laag ambitieniveau. Verdere verlaging in plaats van volledig schrappen is ook een optie.	
Risico		Een openbare ruimte die niet klimaatadaptief is, geeft gezondheidsrisico's en een toenemende kans op klachten (overstroming ed.)	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen			
		Leefomgeving	3
		Mens	2
		Economie	0

Nummer ombuiging 2.21**Voorstel****Ambities en actualisatie IKP OR**

Programma (taakveld)

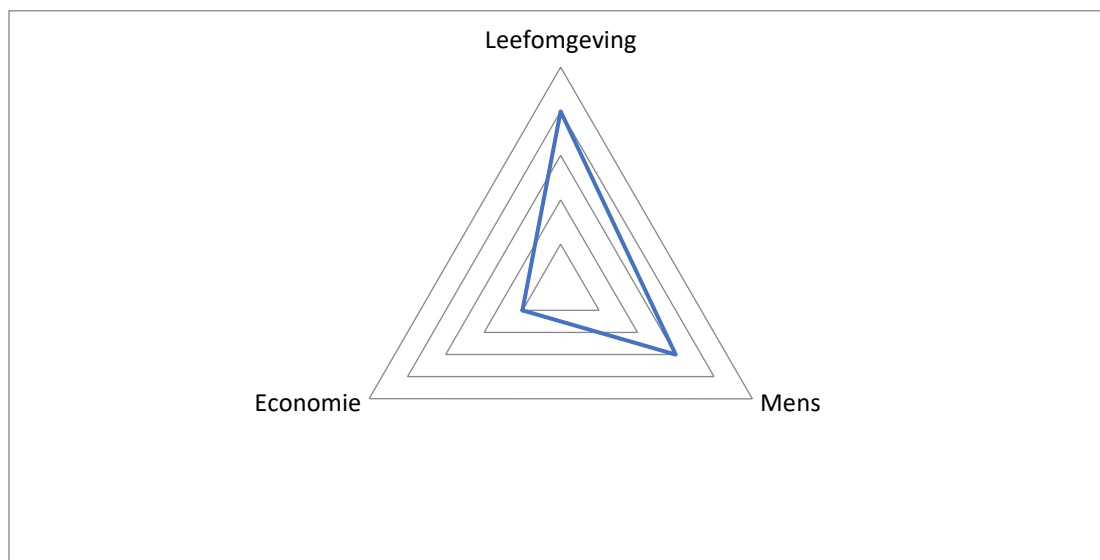
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 5.7)

Portefeuillehouder

W. Hol / R. van den Dam

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	275.000	325.000	325.000	325.000
Oorspronkelijk budget	275.000	325.000	325.000	325.000

Toelichting		<i>Budget schrappen of verlagen voor realiseren doelstellingen rond hittestress, klimaatadaptatie en biodiversiteit, sociale veilige inrichting, circulair gebruik grondstoffen en materiaal. De acties voor actualisatie zijn ingezet met inwonersorganisaties, inwoners en corporaties. Inzet is gekoppeld aan een minimaal pakket en ambitieniveau.</i>	
Risico		<i>We komen planning en verwachtingen van onze inwoners niet na. We realiseren onze ambities van omgevingsvisie en IKP OR niet. Bij ombuiging nieuwe ambitie bepalen, nieuwe projectopdracht opstellen en nieuwe werkwijze uitwerken.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>We komen planning en verwachtingen van onze inwoners niet na. We realiseren onze ambities van omgevingsvisie en IKP OR niet.</i>	
		Leefomgeving	4
		Mens	3
		Economie	1

Nummer ombuiging 2.22**Voorstel****Verkeersplannen per kern**

Programma (taakveld)

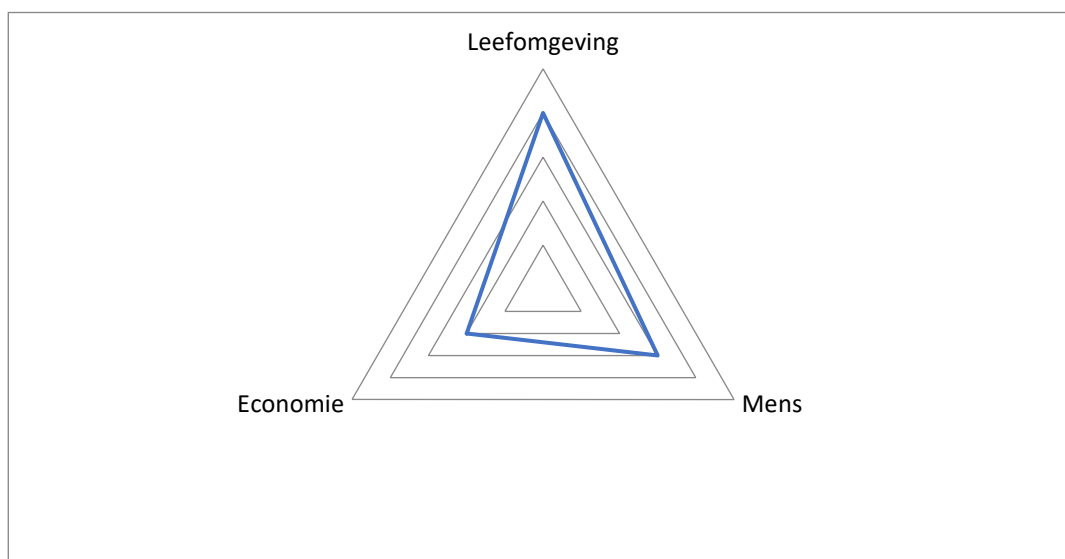
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 2.1)

Portefeuillehouder

W. Hol

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	50.000	50.000	50.000	50.000
Oorspronkelijk budget	50.000	50.000	50.000	50.000

Toelichting		<i>Budget schrappen of verlagen voor uitwerking mobiliteitsplan per kern. Dit gaat in op verkeersafwikkeling, categorisering van wegen, parkeren, inrichting.</i>	
Risico		<i>De dorpen waar we nog niet zijn gestart met voorbereidingen voor een verkeersplan, zullen het zonder moeten doen. Dit kan de onveiligheid in het verkeer vergroten en de leefbaarheid in een dorp aantasten.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Verkeersafwikkeling, verkeersveiligheid, inrichtingskwaliteit.</i>	
		Leefomgeving	4
		Mens	3
		Economie	2

Nummer ombuiging 2.23**Voorstel****Rampenbestrijding**

Programma (taakveld)

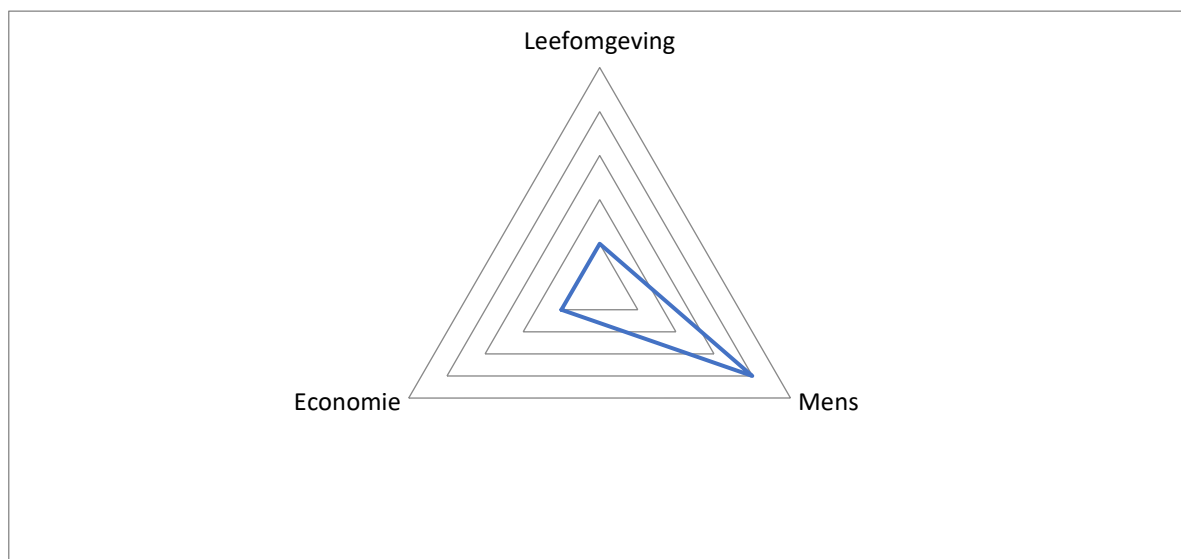
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 1.1)

Portefeuillehouder

P. Hoytink-Roubos

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	10.000	10.000	10.000	10.000
Oorspronkelijk budget	90.000	90.000	90.000	90.000

Toelichting		Uitgaven op onderdeel Bevolkingszorg verminderen door lagere bijdrage aan Regionale Bevolkingszorg (VGGM), minder oefeningen.	
Risico		Lager niveau bevolkingszorg heeft vooral negatieve gevolgen voor minder zelfredzame inwoners. Kwaliteit rampenbestrijding loopt gevaar, o.a. omdat er geen of niet genoeg opgeleide en getrainde communicatieadviseurs beschikbaar zijn. Vraagt zienswijze / onderhandeling met VGGM. Een lagere bijdrage aan Regionale Bevolkingszorg is alléén mogelijk met instemming meerderheid AB VGGM.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		aantasting niveau bevolkingszorg	
		Leefomgeving	1
		Mens	4
		Economie	1

Numer ombuiging 2.24**Voorstel****Integraal veiligheidsbeleid**

Programma (taakveld)

2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 1.2)

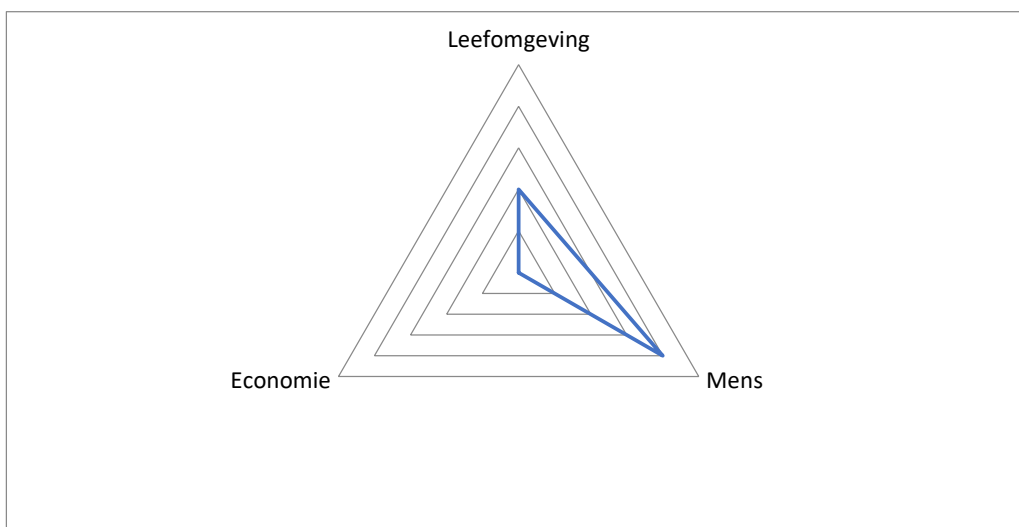
Portefeuillehouder

P. Hoytink-Roubos

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	10.000	10.000	10.000	10.000

Oorspronkelijk budget	112.000	112.000	112.000	112.000
------------------------------	---------	---------	---------	---------

Toelichting		Meerdere activiteiten op gebied van Integrale Veiligheid niet meer uitvoeren.	
Risico		Aantasting van subjectieve veiligheidsgevoel en negatieve gevolgen voor de objectieve veiligheid, zoals toename slachtoffers van georganiseerde criminaliteit en cybercrime, lager niveau verkeersveiligheid, etc. Heeft negatieve invloed op woon- en leefomgeving. Dit wordt nog versterkt wanneer partners door deze maatregelen hun inzet in Overbetuwe ook verminderen. Ombuiging is in strijd met IVP 2024-2027.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		aantasting subjectieve veiligheidsbeleving en objectieve veiligheid	
		Leefomgeving	2
		Mens	4
		Economie	0

Nummer ombuiging 2.25**Voorstel****Regionale brandweer**

Programma (taakveld)

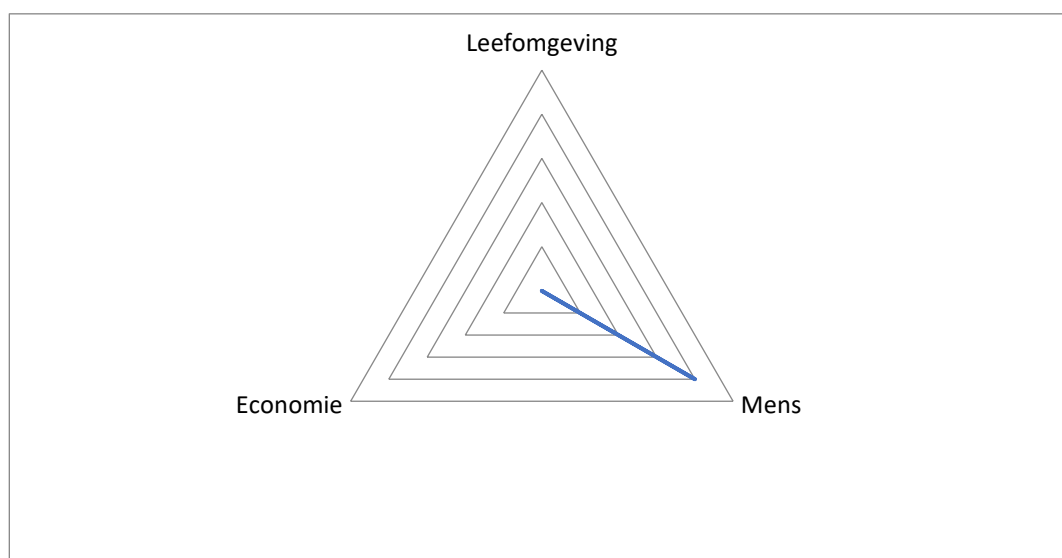
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 1.1)

Portefeuillehouder

P. Hoytink-Roubos

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	50.000	50.000	50.000	50.000
Oorspronkelijk budget	63.000	63.000	63.000	63.000

Toelichting		<i>Dit budget hangt samen met een wettelijke taak. Overbetuwe neemt nu een minimaal dienstenpakket af. Een ombuiging/verlaging van het budget zal niet meteen in 2025 gerealiseerd kunnen worden. Als hiervoor gekozen wordt vraagt dit om verder onderzoek en een zienswijze richting de veiligheidsregio.</i>	
Risico		<i>Gemeente is verplicht brandweezorg onder te brengen bij veiligheidsregio. Aanpassing beleid/financiering regionale brandweer alleen mogelijk met instemming meerderheid bestuur VGGM</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>aantasting veiligheid inwoners</i>	
		Leefomgeving	0
		Mens	4
		Economie	0

Nummer ombuiging 2.26**Voorstel****Buurtbemiddeling**

Programma (taakveld)

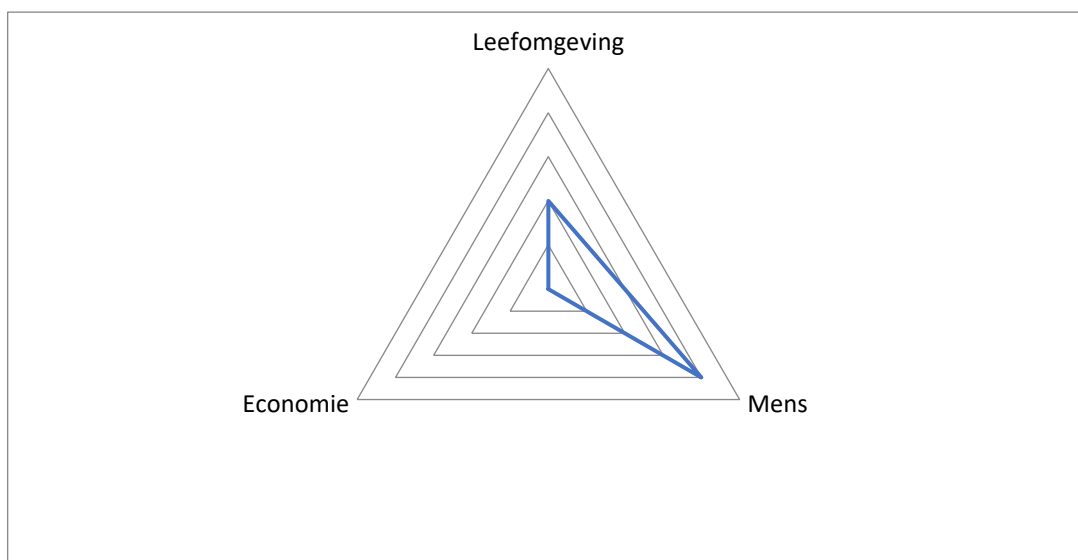
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 1.2)

Portefeuillehouder

P. Hoytink-Roubos

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	17.000	17.000	17.000	17.000
Oorspronkelijk budget	17.500	17.500	17.500	17.500

Toelichting		Stoppen met deelname aan het project buurtbemiddeling. Buurtbemiddeling is een laagdrempelige voorziening waar burens en buurtgenoten hun verschil van mening met elkaar oplossen onder begeleiding van vrijwillige buurtbemiddelaars. Buurtbemiddeling wordt gefinancierd door gemeenten Lingewaard, Overbetuwe en woningcorporaties uit deze gemeenten.	
Risico		Huidige contract loopt tot en met 2026. Beëindiging hiervan moet gebeuren in overleg met de deelnemende partners. De risico's van stopzetten zijn benoemd bij het toetsingskader maatschappelijke gevolgen.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Toename van de ernst van buurtconflicten. Aantasting van gevoelens van veiligheid en er zal vaker een beroep op inzet politie plaatsvinden.	
		Leefomgeving	2
		Mens	4
		Economie	0

Nummer ombuiging 2.27**Voorstel****Mogelijk afstoten van P&R-garage**

Programma (taakveld)

2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 2.2)

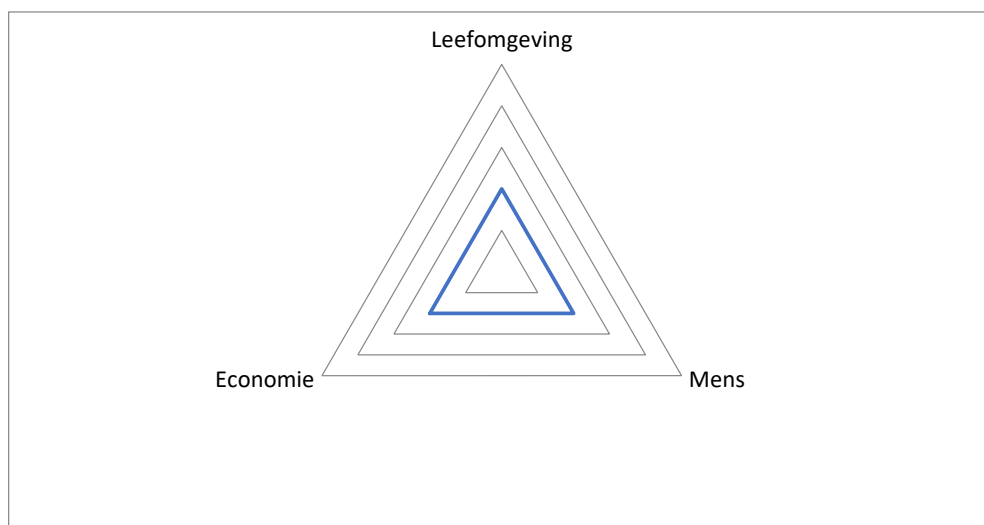
Portefeuillehouder

W. Hol

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	pm	pm	pm	pm

Oorspronkelijk budget	155.000	155.000	155.000	155.000
------------------------------	---------	---------	---------	---------

Toelichting		<i>Binnen de huidige exploitatielasten van de P&R-garage zijn geen nieuwe ombuigingen meer mogelijk. Een groot deel ervan zijn kapitaallasten, OZB en electra. Een besparing is mogelijk door de P&R-garage af te stoten.</i>	
Risico		<i>Verkoop aan een commerciële partij zal leiden tot invoering van betaald parkeren in de P&R-garage. Het effect daarvan is dat parkeerders uitwijken naar omliggende wijken. We kunnen daardoor gedwongen worden een parkeervergunningenstelsel in te voeren.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Heeft impact op de omgeving doordat er meer in de wijken om de garage heen geparkeerd zal worden. Betaald parkeren leidt tot lastenverzwaring voor inwoners.</i>	
		Leefomgeving	2
		Mens	2
		Economie	2

Nummer ombuiging 2.28**Voorstel****Verkoop vml locatie OBC vd Duijn van Meesdamstraat**

Programma (taakveld)

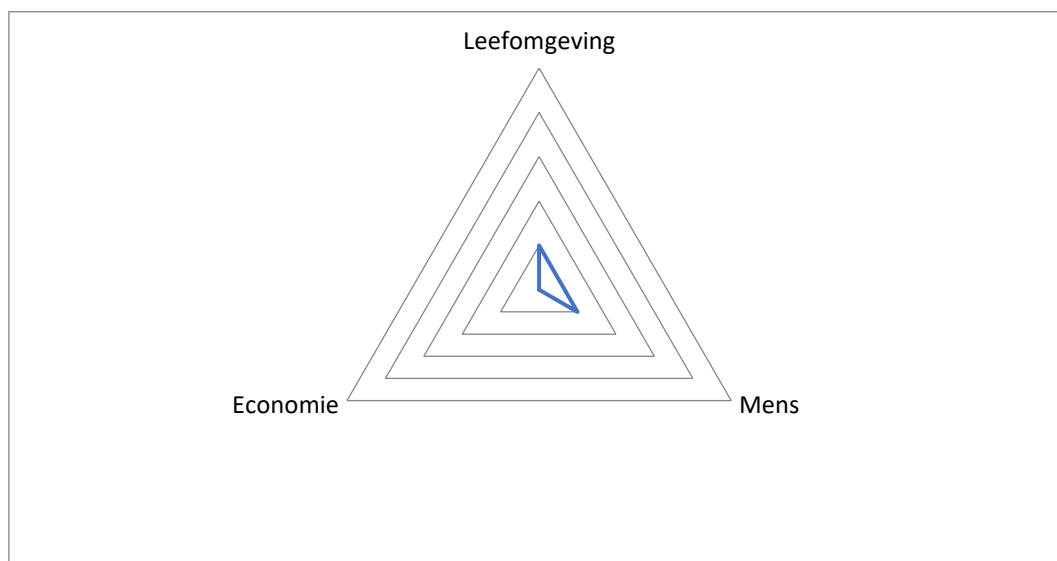
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 4.2)

Portefeuillehouder

D. Horsthuis-Tangelder

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	0	0	0	0
Oorspronkelijk budget	0	0	0	0

Toelichting		Verkoop van de locatie van de voormalige OBC aan de Van der Duijn van Maasdamstraat levert naar schatting een eenmalig voordeel op van 8 ton. Huidige kapitaallasten zijn nihil, dus geen structurele vrijval. Verwachte eenmalige verkoopopbrengst van €800.000,- is als desinvestering opgenomen in kolom investeringsbedrag van het totaaloverzicht.	
Risico		Werkelijke opbrengst is mede afhankelijk van het programma dat bij verkoop wordt meegegeven.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Naar verwachting lage maatschappelijk negatieve gevolgen	
		Leefomgeving	1
		Mens	1
		Economie	0

Nummer ombuiging 2.29**Voorstel****Verkoop Kriekske Valburg**

Programma (taakveld)

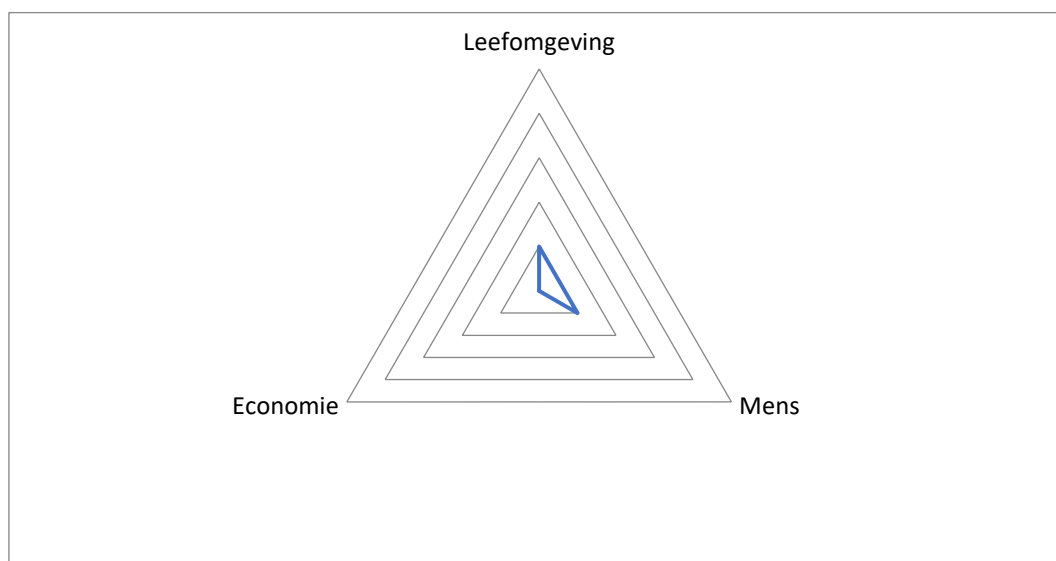
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 4.2)

Portefeuillehouder

D. Horsthuis-Tangelder

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	0	0	0	0
Oorspronkelijk budget	0	0	0	0

Toelichting		Verkoop van het Kriekse in Valburg levert een eenmalig voordeel op van naar schatting €300.000. Huidige kapitaallasten zijn nihil, dus geen structurele vrijval. Verwachte eenmalige verkoopopbrengst van €300.000 is als desinvestering opgenomen in kolom investeringsbedrag van het totaaloverzicht.	
Risico		Werkelijke opbrengst is mede afhankelijk van het programma dat bij verkoop wordt meegegeven.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Naar verwachting lage negatieve gevolgen	
		Leefomgeving	1
		Mens	1
		Economie	0

Nummer ombuiging 2.30**Voorstel****Stoppen met exploitatiebijdrage zwembad Zetten**

Programma (taakveld)

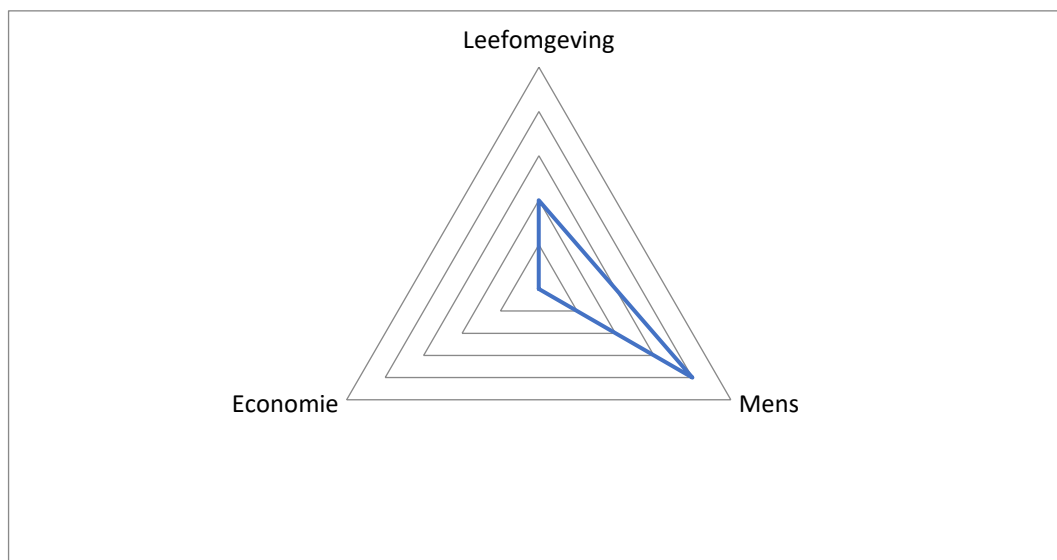
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 5.2)

Portefeuillehouder

W. Hol

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	223.000	223.000	223.000	223.000
Oorspronkelijk budget	223.000	223.000	223.000	223.000

Toelichting		<i>Het stoppen van de bijdrage aan het zwembad in Zetten. De bijdrage in de begroting is nu €222.840. Of we juridisch kunnen stoppen met deze bijdrage vanaf 2025, is nog onbekend.</i>	
Risico		<i>Wellicht zal dan het zwembad moeten sluiten, omdat een sluitende exploitatie niet meer haalbaar is.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Veel onrust in Zetten e.o. omdat eerder met succes gepleit is voor behoud van hjet zwembad in Zetten</i>	
		Leefomgeving	2
		Mens	4
		Economie	0

Nummer ombuiging 2.31**Voorstel****Extra verkopen van stukken grond**

Programma (taakveld)

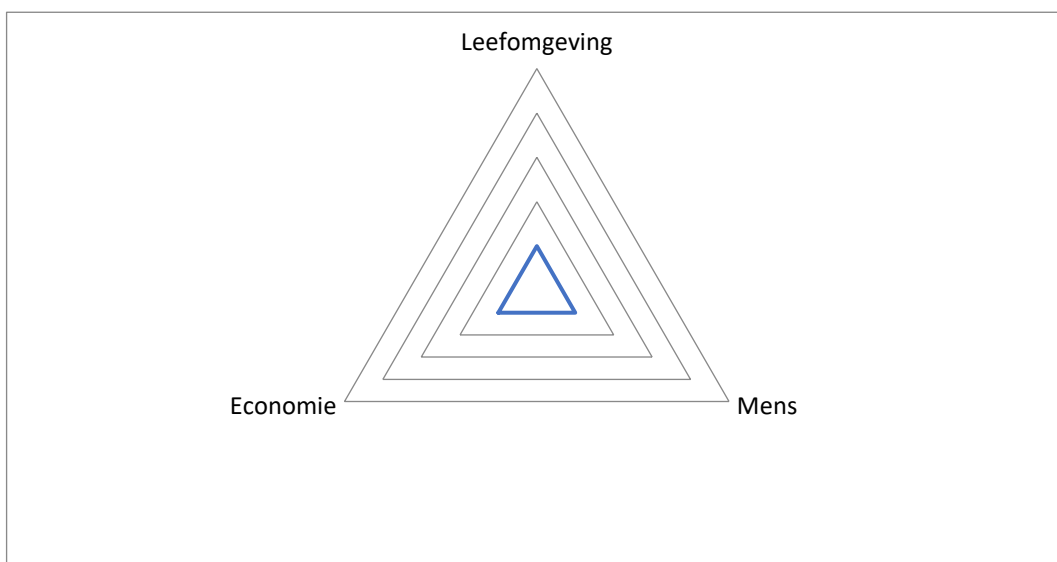
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 8.3)

Portefeuillehouder

D. Horsthuis-Tangelder

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	45.000	45.000	45.000	45.000
Oorspronkelijk budget	55.000	55.000	55.000	55.000

Toelichting		<i>De opbrengst van grondverkoop is al enige jaren hoger dan geraamd. De huidige raming van €55.000 structureel kan met €45.000 omhoog naar €100.000,-.</i>	
Risico		<i>geen/weinig</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>weinig maatschappelijke gevolgen</i>	
		Leefomgeving	1
		Mens	1
		Economie	1

Nummer ombuiging 2.32**Voorstel****Serviceteam stations**

Programma (taakveld)

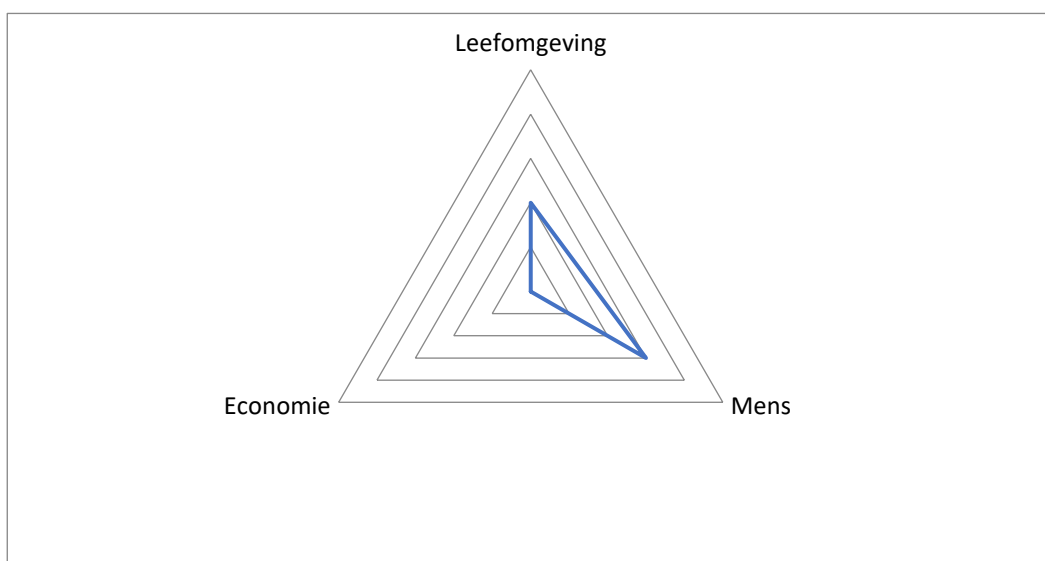
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 1.2)

Portefeuillehouder

R. Post

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	10.000	10.000	10.000	10.000
Oorspronkelijk budget	83.000	83.000	83.000	83.000

Toelichting		Verminderen van toezicht door serviceteams bij onze treinstations in Elst en Zetten. Of het totale toezicht stoppen door het hele budget te schrappen. We hebben afspraken met Scalabor over de inzet van toezichthouders.	
Risico		Er is behoefte aan toezicht op treinstations. Minder toezicht zorgt voor minder veiligheid, meer fietsdiefstallen en zwerfafval bij stations. De samenwerking met Scalabor zal aangepast moeten worden wanneer we dit budget verlagen.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Hogere kans op fietsdiefstal en vernieling rond treinstations	
		Leefomgeving	2
		Mens	3
		Economie	0

Nummer ombuiging 2.33**Voorstel****Aanpak ondermijning/ integraal veiligheidsbeleid**

Programma (taakveld)

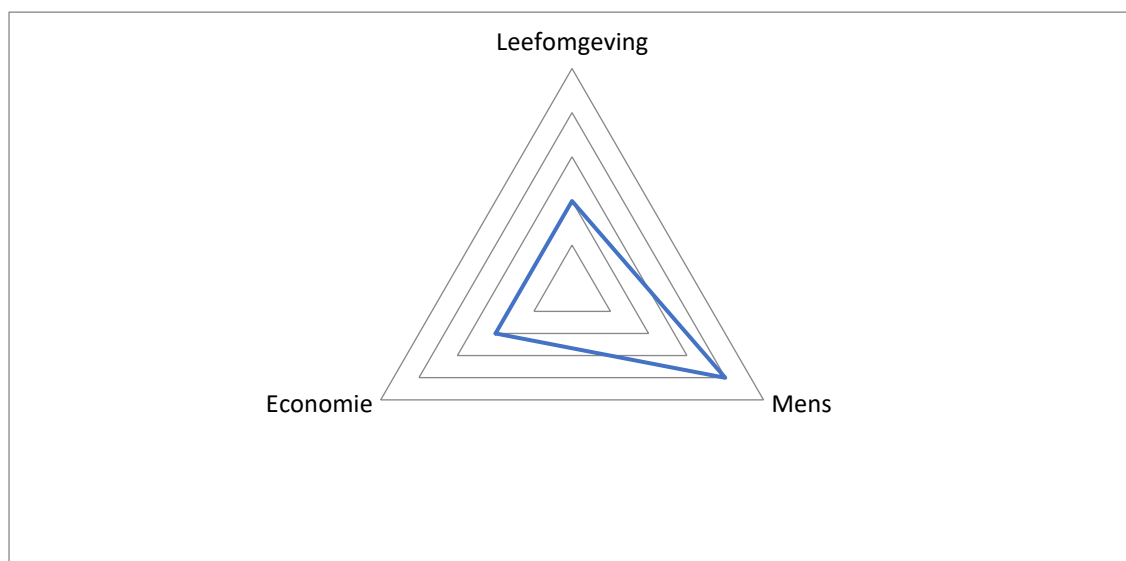
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 1.2)

Portefeuillehouder

P. Hoytink-Roubos

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	25.000	25.000	25.000	25.000
Oorspronkelijk budget	25.000	25.000	25.000	25.000

Toelichting		Stoppen of verminderen van activiteiten gericht op de aanpak van ondermijning.	
Risico		Meer inwoners worden slachtoffer en/of dader van georganiseerde criminaliteit. Wanneer wij onze inzet verlagen bestaat het risico dat ook onze veiligheidspartners zoals RIEC en politie hun inzet op het gebied van aanpak ondermijning in Overbetuwe verlagen. Dit zal tot meer negatieve effecten leiden.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Het vergroot de onveiligheid in onze gemeente en tast een gezonde economie aan.	
		Leefomgeving	2
		Mens	4
		Economie	2

Nummer ombuiging 2.34**Voorstel****Sportieve ingrepen Openb. Ruimte**

Programma (taakveld)

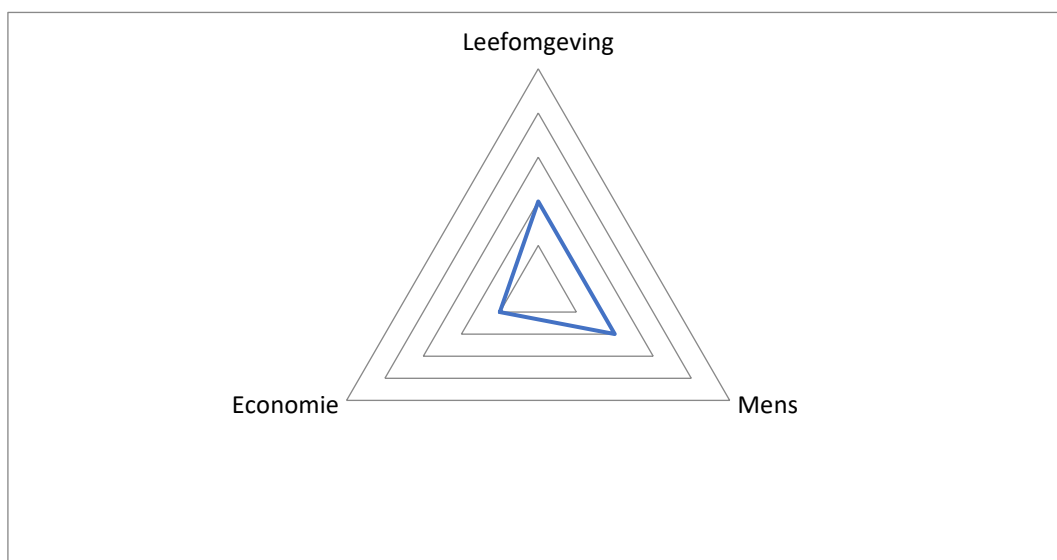
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 5.2)

Portefeuillehouder

W. Hol

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	50.000	50.000	50.000	50.000
Oorspronkelijk budget	50.000	50.000	50.000	50.000

Toelichting		<i>Besparen kan door geen of minder nieuwe sportieve ingrepen te doen in de openbare ruimte. Denk aan de aanleg van beweegroutes en/of een calisthenicspark.</i> <i>Een beweegvriendelijke leefomgeving door sportieve ingrepen in de openbare ruimte is een doel in de Sport- en beweegnota 2021-2025 en het Uitvoeringsprogramma 2022-2026.</i>	
Risico		<i>Inwoners vinden in hun directe leefomgeving minder plekken die uitnodigen tot meer sporten en bewegen.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>aantasting leefomgeving en gezondheid van inwoners</i>	
		Leefomgeving	2
		Mens	2
		Economie	1

Nummer ombuiging 2.35**Voorstel****opkoopregeling knoop 38**

Programma (taakveld)

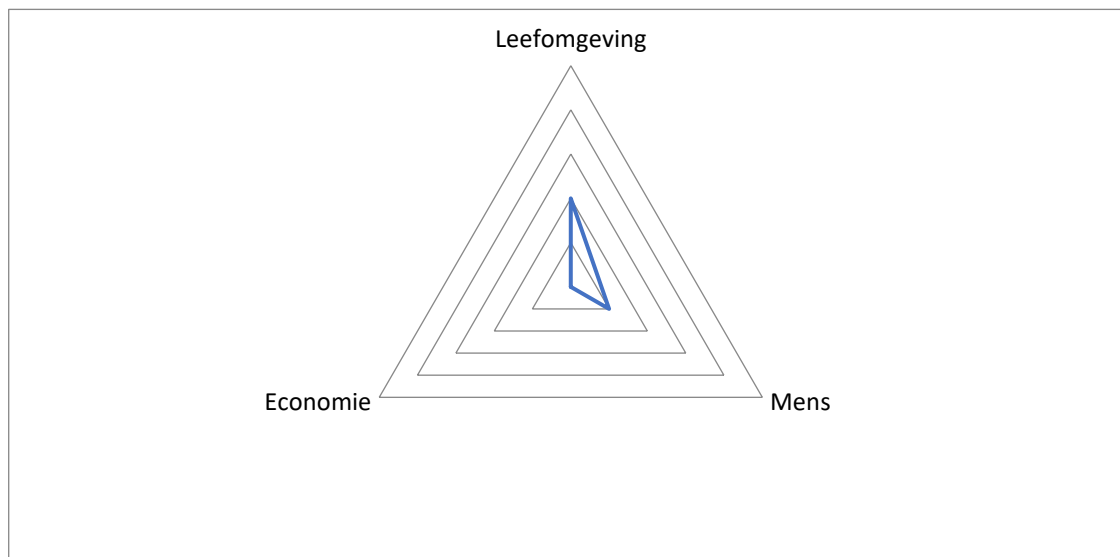
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 5.7)

Portefeuillehouder

W. Hol

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	0	0	0	0
Oorspronkelijk budget	0	0	0	0

Toelichting		Nu de railterminal niet doorgaat, kan de gevormde voorziening vrijvallen. Een eenmalig voordeel. Geen structurele vrijval van lasten. Vrijval van de voorziening van € 930.000 staat als desinvestering in de kolom investeringsbedrag van totaaloverzicht.	
Risico		Dit geld is (dan) niet inzetbaar voor aanpak afslag 38 en herinrichting Rijksweg Zuid tot aan de rotonde Olympiasingel.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Verbetering infrastructuur gaat niet door/wordt vertraagd.	
		Leefomgeving	2
		Mens	1
		Economie	0

Nummer ombuiging 2.36**Voorstel****afslag 38**

Programma (taakveld)

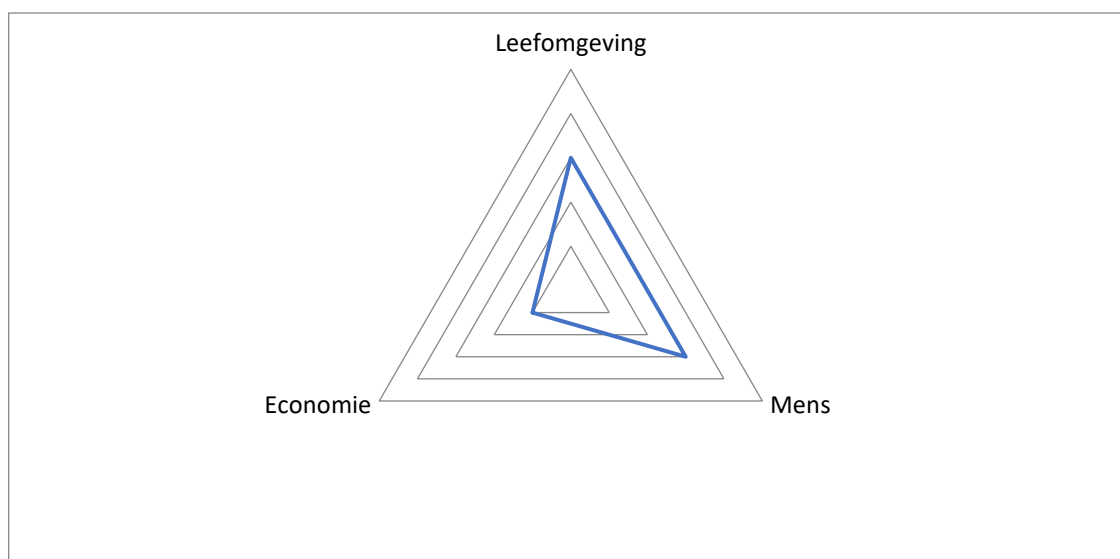
2. Leefbare en bereikbare samenleving

Portefeuillehouder

W. Hol

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	0	0	0	0
Oorspronkelijk budget	0	0	0	0

Toelichting		Stopzetten van project Afslag 38. Hiermee kan de bestemmingsreserve Afslag 38 vrijvallen. Een eenmalig voordeel. Daarnaast is geen investering van 3 miljoen nodig en geen claim op het fonds bovenwijks van 1 miljoen. Geen structurele vrijval van lasten. Vrijval van de bestemmingsreserve van €2.398.000 staat als desinvestering in de kolom investeringsbedrag van het totaaloverzicht.	
Risico		Er komt dan geen cofinanciering van de provincie. Geen oplossing van de problemen rond infrastructuur en verkeersveiligheid.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Infrastructuur blijft zoals die is. Bestaande problemen blijven.	
		Leefomgeving	3
		Mens	3
		Economie	1

Nummer ombuiging 2.37**Voorstel****Land van Tap stoppen**

Programma (taakveld)

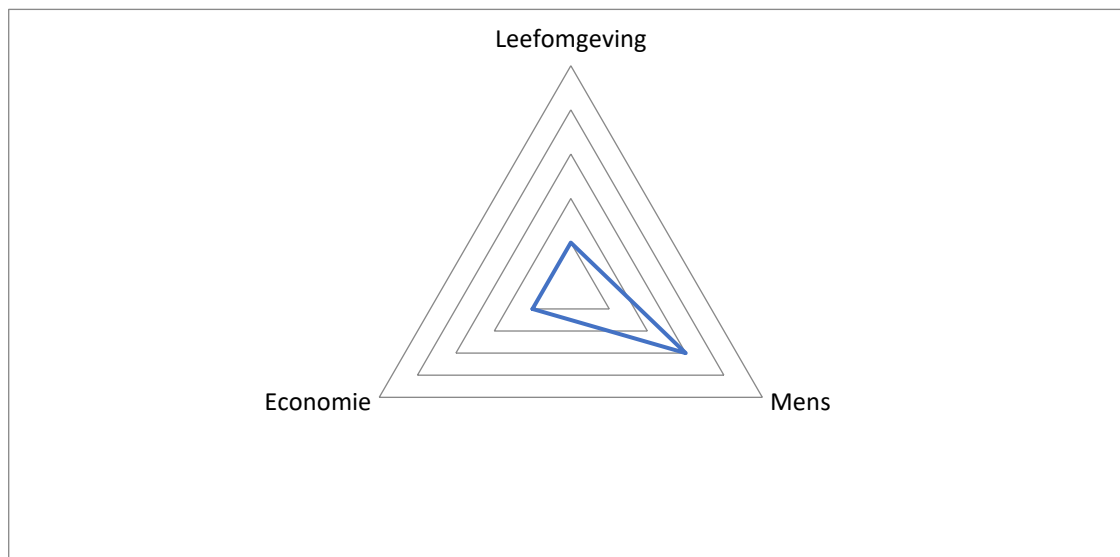
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 5.7)

Portefeuillehouder

D. Horsthuis-Tangelder

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	0	0	0	0
Oorspronkelijk budget	0	0	0	0

Toelichting		Stopzetten van woningbouwplan Land van Tap. Kosten en opbrengsten nog onbekend. Geen claim op fonds bovenwijks van €600.000.	
Risico		Geen woningbouw en dus geen bijdrage aan oplossing van het woningtekort.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Geen toevoeging van woningen heeft gevolgen voor de woningmarkt	
		Leefomgeving	1
		Mens	3
		Economie	1

Nummer ombuiging 2.38**Voorstel****Viaduct A325/Bemmelseweg**

Programma (taakveld)

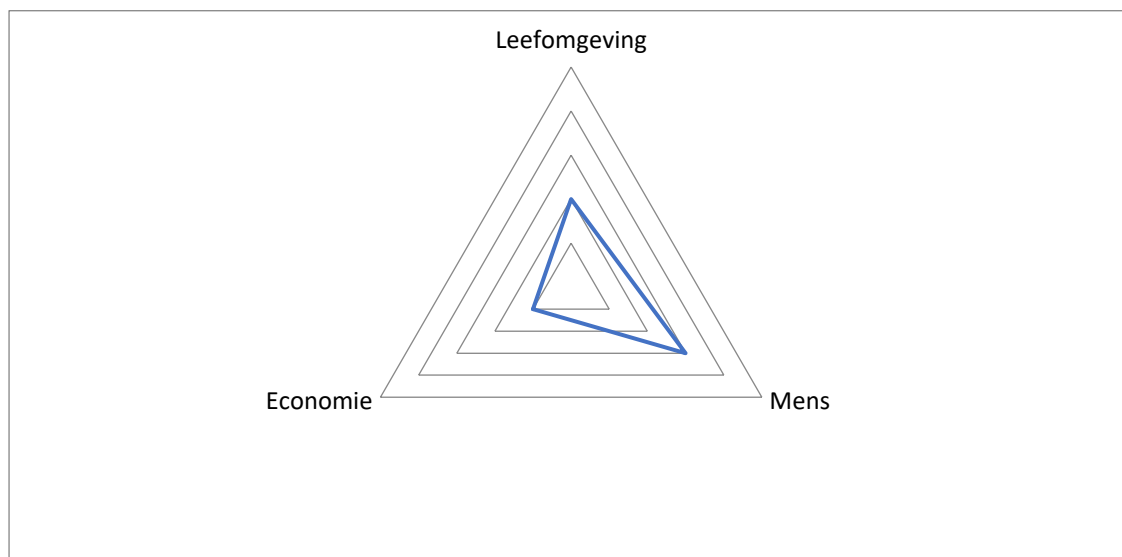
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 5.7)

Portefeuillehouder

W. Hol

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	0	0	0	0
Oorspronkelijk budget	0	0	0	0

Toelichting		Stopzetten project Viaduct A325 - Bemmelseweg. Vrijval van bestemmingsreserve van €485.100,-. Geen extra investering nodig. Geen claim op Bestemmingsreserve Bovenwijks. Geen structurele vrijval van lasten. Vrijval van middelen uit de reserve staat als desinvestering in de kolom investeringsbedrag van totaaloverzicht.	
Risico		geen verbetering infrastructuur. Bestaande verkeersproblemen en -onveiligheid blijven bestaan.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		verkeersonveilige situatie blijft bestaan	
		Leefomgeving	2
		Mens	3
		Economie	1

Nummer ombuiging 2.39**Voorstel****Danenberg Middengebied**

Programma (taakveld)

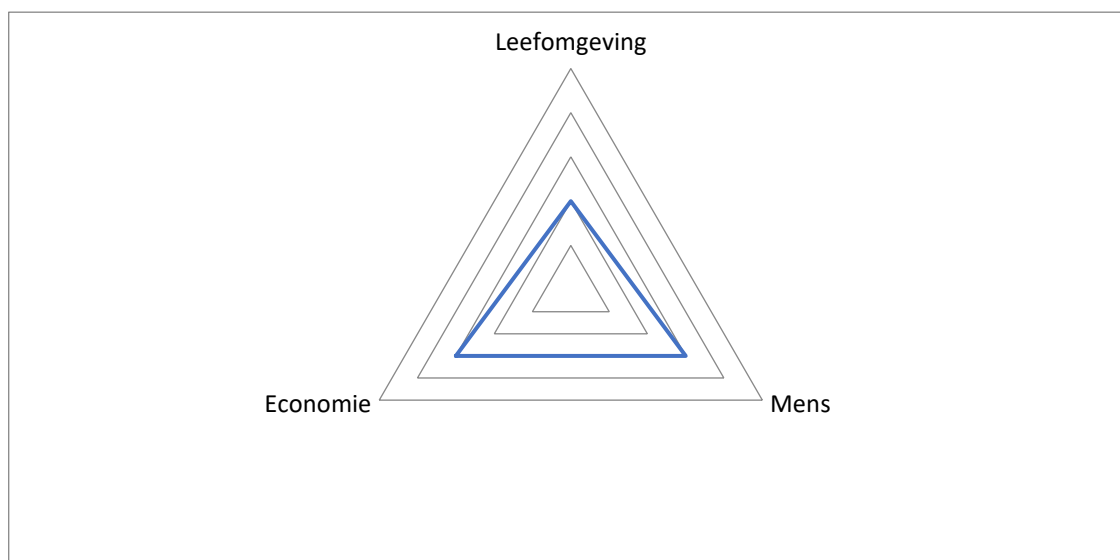
2. Leefbare en bereikbare samenleving

Portefeuillehouder

W. Hol

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	25.000	25.000	25.000	25.000
Oorspronkelijk budget	25.000	25.000	25.000	25.000

Toelichting		<i>Stopzetten project Daneberg Middengebied. Het krediet van €750.000,- kan vrijvallen. Dit betekent een vrijval van €25.000 aan kapitaallasten (40 jaar en 1,5%).</i>	
Risico		<i>Geen bijdrage van de ontwikkelaar van €312.000,-. Geen woningbouw en landschapsontwikkeling.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>geen woningbouw en landschapsontwikkeling</i>	
		Leefomgeving	2
		Mens	3
		Economie	3

Nummer ombuiging 2.40**Voorstel****stopzetten Stationsgebied Zetten/Andelst**

Programma (taakveld)

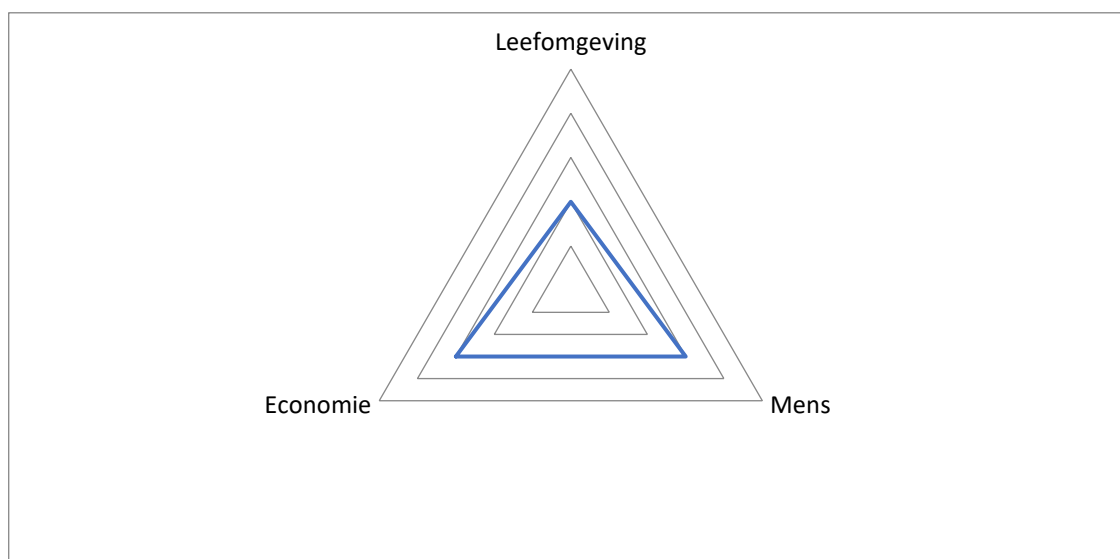
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 5.7)

Portefeuillehouder

W. Hol

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000
Oorspronkelijk budget	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000

Toelichting		Stopzetten of uitstellen project Stationsgebied Zetten/Andelst. Huidige krediet van €400.000 kan vrijvallen. Geen extra claim vanuit gemeente nodig. Dit betekent een vrijval van €13.000 aan kapitaallasten (40 jaar en 1,5%).	
Risico		Geen bijdrage van de provincie van €550.000,-. Geen herstructurering van het stationsgebied. Geen economische ontwikkeling, geen woningbouw.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		geen economische ontwikkeling en geen toevoeging van woningen aan markt.	
		Leefomgeving	2
		Mens	3
		Economie	3

Nummer ombuiging 2.41**Voorstel****Molenhoekplein**

Programma (taakveld)

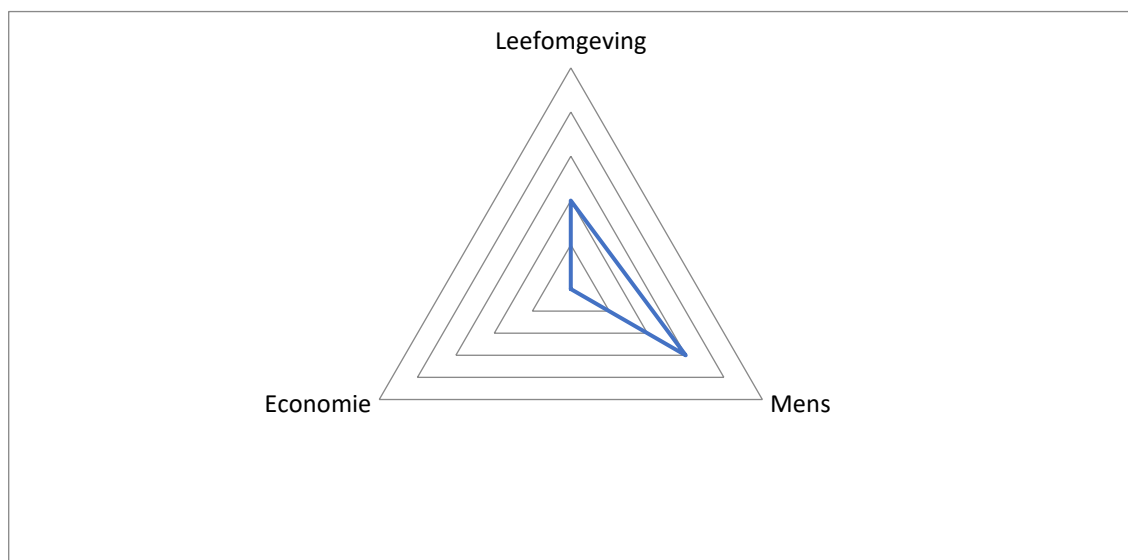
2. Leefbare en bereikbare samenleving

Portefeuillehouder

W. Hol

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	0	0	0	0
Oorspronkelijk budget	0	0	0	0

Toelichting		Stopzetten of uitstellen van de herinrichting van het Molenhoekplein in Valburg. Het krediet van 1.5 miljoen kan vrijvallen. Geen structurele vrijval van kapitaallasten omdat die worden gedekt door Bestemmingsreserve (BR) Kapitaallasten. Wel eenmalige vrijval BR kapitaallasten van €1.250.000. Geen structurele vrijval van lasten. Vrijval van de bestemmingsreserve staat als desinvestering in de kolom investeringsbedrag van totaaloverzicht.	
Risico		Het is vanuit technische en functionele toestand niet strikt noodzakelijk het plein te vervangen. Er zijn inmiddels wel verwachtingen van bewoners over deze herinrichting. Deze komen dan niet uit of worden beschadigd in geval van uitstel.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Vertrouwen van inwoners Valburg in gemeente gaat achteruit	
		Leefomgeving	2
		Mens	3
		Economie	0

Nummer ombuiging 2.42**Voorstel****Dorpshart Oosterhout**

Programma (taakveld)

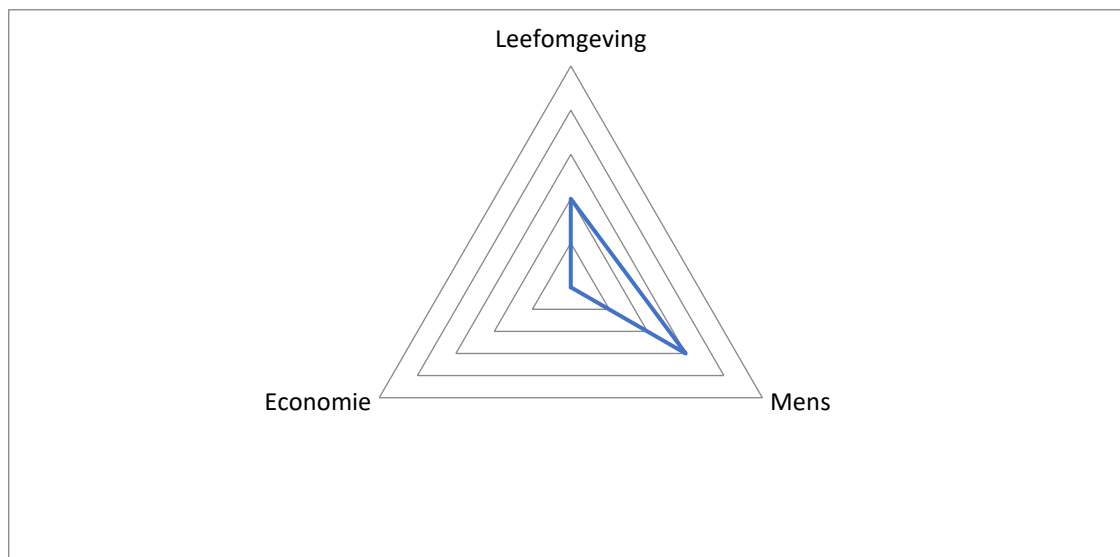
2. Leefbare en bereikbare samenleving

Portefeuillehouder

R. van den Dam

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	217.000	217.000	217.000	217.000
Oorspronkelijk budget	217.000	217.000	217.000	217.000

Toelichting		Stopzetten of uitstellen van de herontwikkeling van het dorpshart in Oosterhout. Het totaalkrediet is € 7,3 miljoen. Daarvan wordt € 1,590 miljoen gedekt door bijdragen derden (o.a. erfgoeddeal). Dus netto krediet is € 5,71 miljoen. Inmiddels al ca. € 0,5 miljoen kosten gemaakt. Dus maximaal netto krediet dat kan vrijvallen is ca. € 5,2 miljoen. Dit betekent een vrijval van €217.000 aan kapitaallasten (30 jaar en 1,5%).	
Risico		Stoppen of uitstellen van het project betekent geen herontwikkeling van het centrum, sportvoorziening en het MFC. Het leidt tot teleurstelling bij inwoners van Oosterhout en mogelijk moetenbestaande voorzieningen gerenoveerd worden.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Geen ontwikkeling centrum Oosterhout en vertrouwen in gemeente wordt geschaad	
		Leefomgeving	2
		Mens	3
		Economie	0

Nummer ombuiging 2.43**Voorstel****MFSC Elst**

Programma (taakveld)

2. Leefbare en bereikbare samenleving

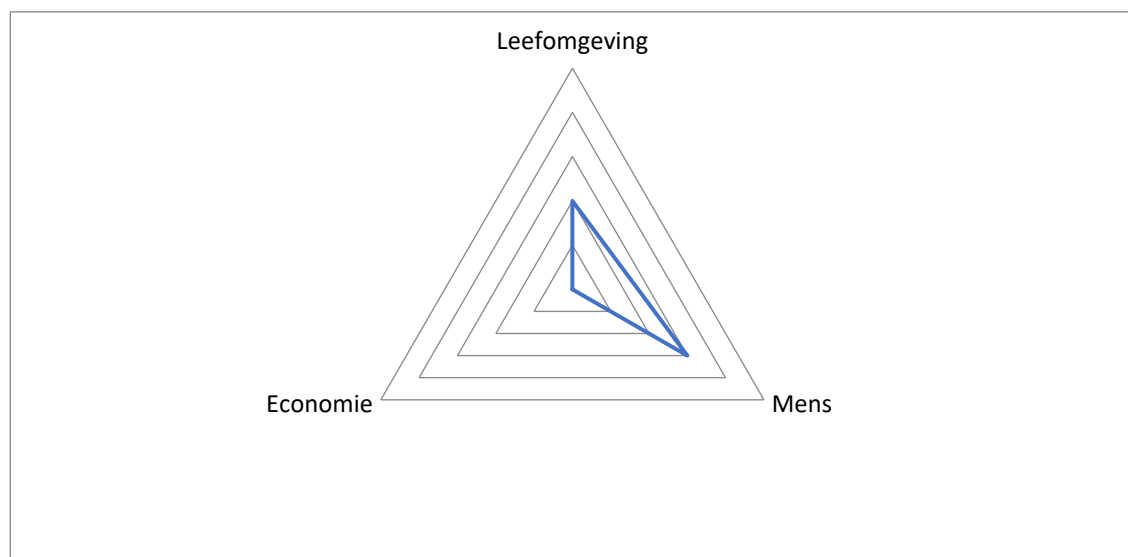
Portefeuillehouder

W. Hol

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	0	900.000	900.000	900.000

Oorspronkelijk budget	0	900.000	900.000	900.000
------------------------------	---	---------	---------	---------

Toelichting		Stoppen of uitstellen van de bouw van het multifunctionele sportcentrum Elst. Krediet van 27 miljoen kan vrijvallen. Dit betekent een vrijval van €900.000 aan kapitaallasten (40 jaar en 1,5%) vanaf 2026.	
Risico		We zullen de huidige, verouderde Helster moeten renoveren. Ook zal er een claim komen van de aannemer en ontwikkelaar BPD.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		teleurstelling bij verenigingen en inwoners.	
		Leefomgeving	2
		Mens	3
		Economie	0

Nummer ombuiging 2.44**Voorstel****MFSC Wanmolen Zetten**

Programma (taakveld)

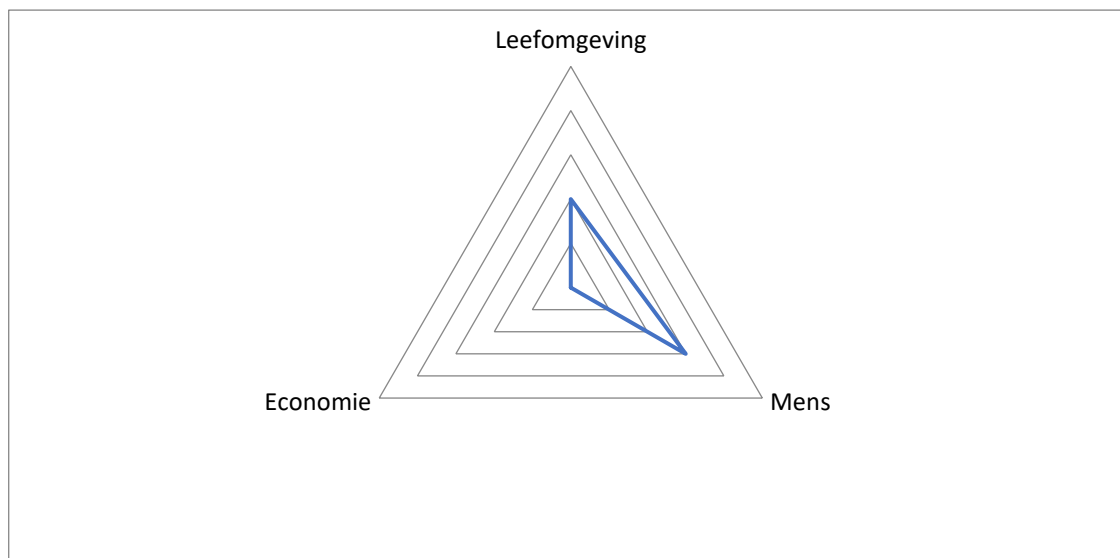
2. Leefbare en bereikbare samenleving

Portefeuillehouder

W. Hol

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	0	€ 435.000	€ 435.000	€ 435.000
Oorspronkelijk budget	0	€ 435.000	€ 435.000	€ 435.000

Toelichting		Stoppen of uitstellen van de bouw van het multifunctionele sportcentrum De Wanmolen in Zetten. Krediet van 13 miljoen kan vrijvallen. Dit betekent een vrijval van €435.000 aan kapitaallasten (40 jaar en 1,5%) vanaf 2026.	
Risico		We zullen de huidige, verouderde Wanmolen moeten renoveren. Ook zal er een claim komen van de aannemer en waarschijnlijk van de gezondheidondernemers.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		teleurstelling bij verenigingen en inwoners.	
		Leefomgeving	2
		Mens	3
		Economie	0

Nummer ombuiging 2.45**Voorstel****stoppen nieuwbouw PO De Meeuwenberg**

Programma (taakveld)

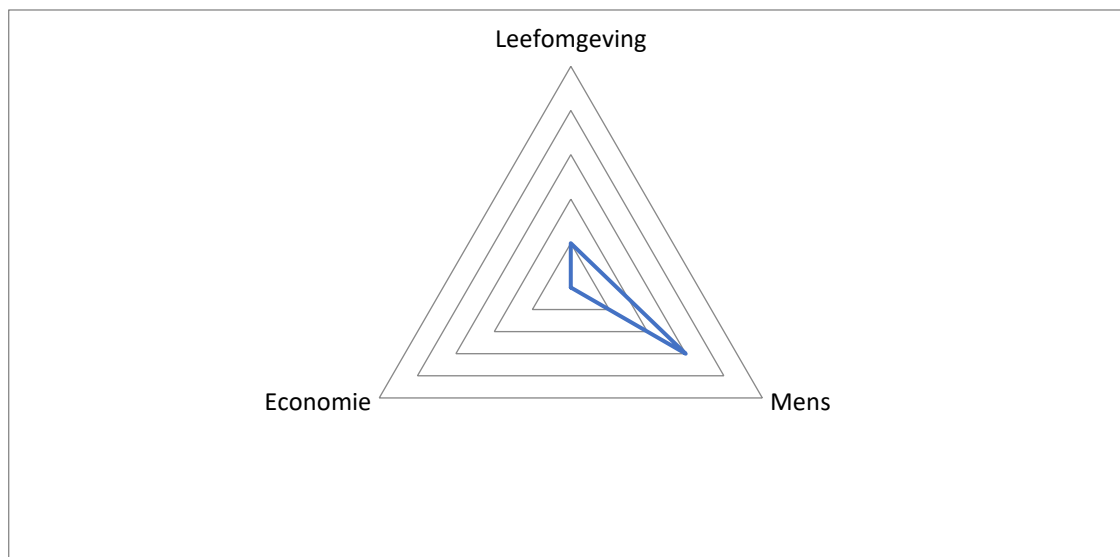
2. Leefbare en bereikbare samenleving

Portefeuillehouder

R. Post

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	134.000	134.000	134.000	134.000
Oorspronkelijk budget	134.000	134.000	134.000	134.000

Toelichting		Stoppen of uitstellen van nieuwbouw school De Meeuwenberg in Driel. Het krediet van 4 miljoen kan vrijvallen. Beoogde locatie kan ingezet worden voor woningbouw. Dit betekent een vrijval van €134.000 aan kapitaallasten (40 jaar en 1,5%)	
Risico		De huidige Meeuwenberg zal gerenoveerd moeten worden. Ook zal er een claim van de aannemer komen.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		teleurstelling bij school, ouders en inwoners van Driel	
		Leefomgeving	1
		Mens	3
		Economie	0

Nummer ombuiging 2.46**Voorstel****Hart van Driel**

Programma (taakveld)

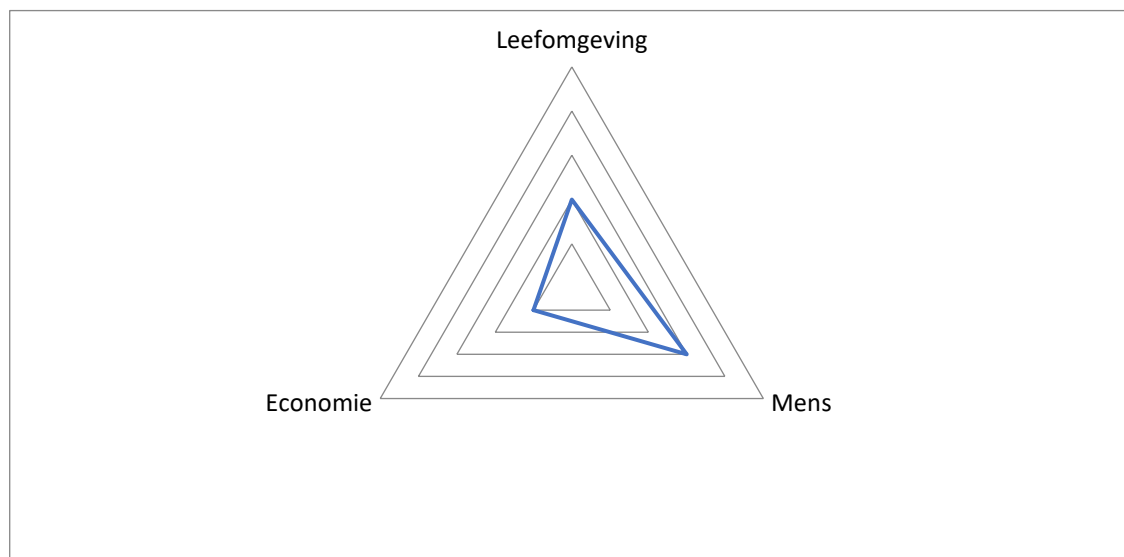
2. Leefbare en bereikbare samenleving (TV 5.7)

Portefeuillehouder

D. Horsthuis-Tangelder

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	€ 117.000	€ 117.000	€ 117.000	€ 117.000
Oorspronkelijk budget	€ 117.000	€ 117.000	€ 117.000	€ 117.000

Toelichting		Stoppen of uitstellen van project Centrumplan Driel. Het krediet van €2,8 miljoen kan vrijvallen. Dit betekent een vrijval van €117.000 aan kapitaallasten (30 jaar en 1,5%).	
Risico		Werkgroepen uit Driel hebben plannen ontwikkeld voor het centrum van Driel/het Polenplein en een huiskamer van Driel. Stoppen (of uitstellen) leidt tot maatschappelijke teleurstelling.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Vertrouwen van de inwoners in de gemeente wordt geschaad. Geen toename ondernemerschap in centrum	
		Leefomgeving	2
		Mens	3
		Economie	1

Programma	Nr. ombuiging	Omschrijving	Type ombuiging	Effect 2025	Effect 2026	Effect 2027	Effect 2028	Korte toelichting
Programma 3	3.01	Uitvoeren veranderaanpak Participatiecultuur	Ambities	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	budget voor leerinterventies geheel schrappen
Programma 3	3.02	Faciliteren dorpsprocessen	Ambities	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	Ondersteuning om te komen tot dorpsagenda's
Programma 3	3.03	Subsidieren bewonersgroepen	Ambities	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	Schrappen volledig bedrag voor financiële ondersteuning van actieve inwonersgroepen (dorpsraden ed) en werkbudget van dorpscontactpersonen
Programma 3	3.04	Opbouwwerk voor versterken gemeenschappen in dorpen	Ambities	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	Opdracht aan Forte Welzijn tot gemeenschapsopbouw in dorpen waar inwoners nog niet in staat zijn om een gezamenlijk dorpsprces te organiseren
Programma 3	3.05	Versterken inzet participatiecultuur (onderdeel van 7.2 bedrijfsvoering)	Ambities	€ 91.000	€ 91.000	€ 91.000	€ 91.000	Loonkosten deels al ingevuld. Daarnaast claims vanuit speelbeleid en Overbetuwe Doet hieruit ook betalen.
Programma 3	3.06	Overbetuwe Doet	Ambities	€ 0	€ 140.000	€ 140.000	€ 140.000	Stoppen met Overbetuwe Doet (ongewenst om dit meteen komend jaar al te doen)

Nummer ombuiging 3.01**Voorstel****Uitvoeren veranderaanpak vaardigheden, houding en gedrag**

Programma (taakveld)

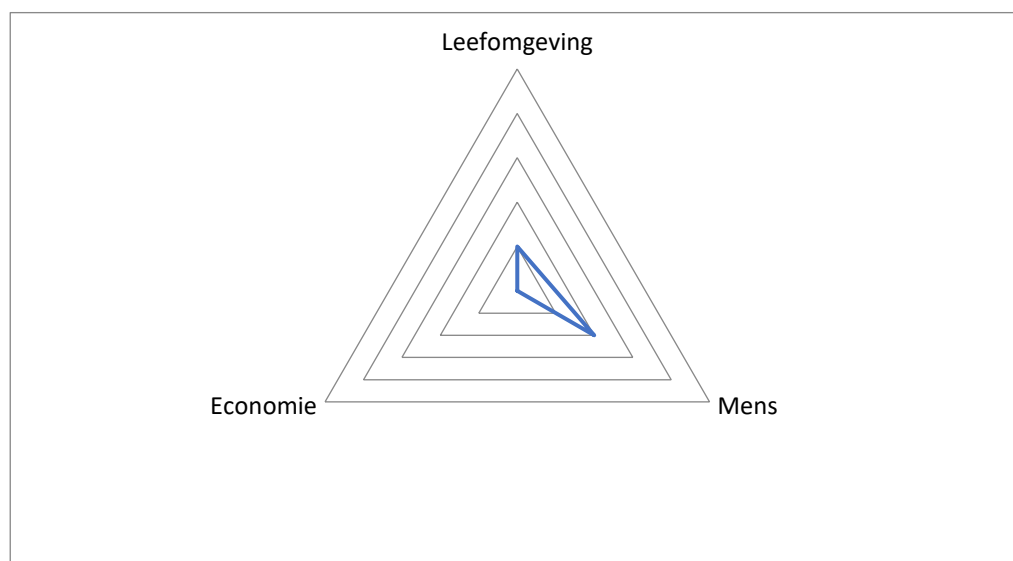
3. Interactie met de samenleving (TV divers)

Portefeuillehouder

D. Horsthuis-Tangelder / alle PHs

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	60.000	60.000	60.000	60.000
Oorspronkelijk budget	60.000	60.000	60.000	60.000

Toelichting		<i>Budget schrappen of verlagen voor een veranderaanpak op het gebied van kennis, houding, vaardigheden en gedrag rondom participatiecultuur. Bedoeld voor leerinterventies. Mogelijk kan een deel daarvan uitgevoerd worden vanuit het organisatieontwikkelingsbudget.</i>	
Risico		<i>Medewerkers hebben onvoldoende kennis van participatie en hun houding, vaardigheden en gedrag veranderen onvoldoende om participatie ambities uit te voeren.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Inwoners voelen zich niet goed gehoord waardoor het vertrouwen in lokaal bestuur niet groeit.</i>	
		Leefomgeving	1
		Mens	2
		Economie	0

Nummer ombuiging 3.02**Voorstel****Faciliteren dorpsprocessen**

Programma (taakveld)

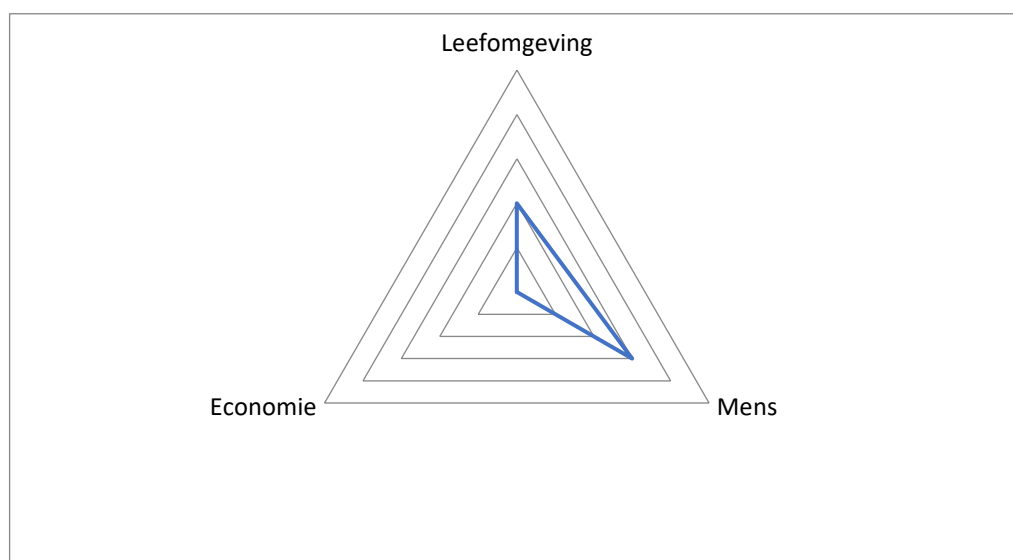
3. Interactie met de samenleving (TV 6.1)

Portefeuillehouder

R. van den Dam/ alle PHs

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	30.000	30.000	30.000	30.000
Oorspronkelijk budget	30.000	30.000	30.000	30.000

Toelichting		<i>Budget schrappen of verlagen voor ondersteuning/facilitering bij opstellen/uitvoering dorpsagenda's. Onder andere bedoeld voor inzet externe procesbegeleider of expert of extra uitvoeringsbudget om werk met werk te kunnen maken.</i>	
		<i>Dit komt voort uit de interactievisie (de dorpsagenda van onze inwoners geeft richting aan ons handelen) en uitgangspunten dorpsprofielen en participatie.</i>	
Risico		<i>Risico op teleurstellingen en weglekken energie uit gemeenschappen wanneer gemeente niet in staat is goed mee te bewegen met dorpsinitiatieven/-plannen.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen			
		Leefomgeving	2
		Mens	3
		Economie	0

Nummer ombuiging 3.03**Voorstel****Subsidie bewonersgroepen**

Programma (taakveld)

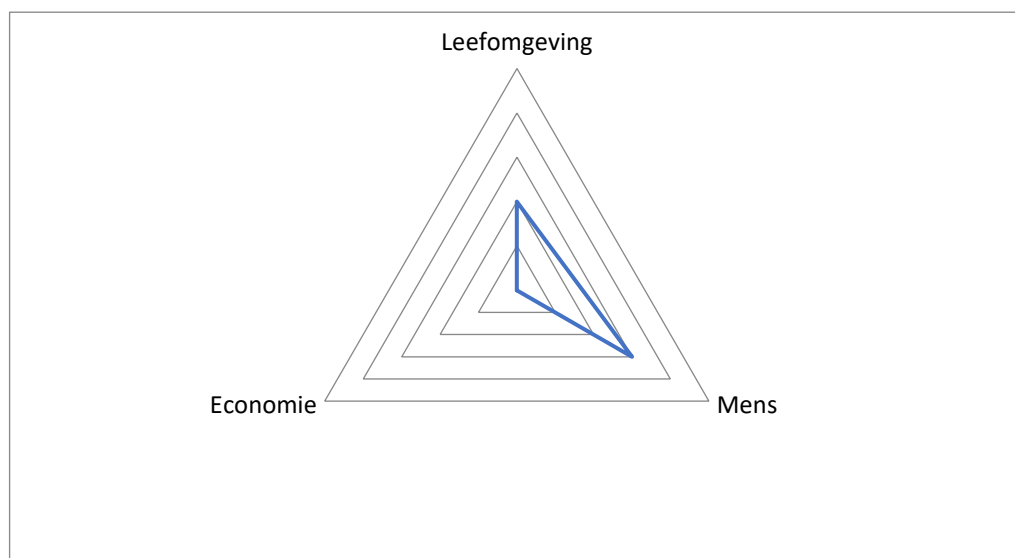
3. Interactie met de samenleving (TV 6.1)

Portefeuillehouder

R. van den Dam/ alle PHs

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	40.000	40.000	40.000	40.000
Oorspronkelijk budget	40.000	40.000	40.000	40.000

Toelichting		<i>Stoppen met (of verlagen) financiële ondersteuning van actieve inwonersgroepen (dorpsraden e.d.) en het werkbudget van dorpscontactpersonen.</i>	
		<i>Uitvoeringsprogramma 3.2, interactievisie & uitgangspunten dorpsprofielen en participatie herzien of intrekken + subsidieregeling sociale basis: schrappen subsidies voor wijk- en dorpsgerichte bewonersoverlegorganisatie en gemeenschapsvorming en dorpsagenda's.</i>	
		<i>Rol/ functie dorpscontactpersoon herzien. Zij hebben dan geen instrumentarium om inwonersgroepen te ondersteunen.</i>	
Risico		<i>Inwoners worden minder gefaciliteerd om zelf aan de slag te gaan; minder sterke gemeenschappen.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen			
		Leefomgeving	2
		Mens	3
		Economie	0

Nummer ombuiging 3.04**Voorstel****Opbouwwerk voor versterken gemeenschappen in dorpen**

Programma (taakveld)

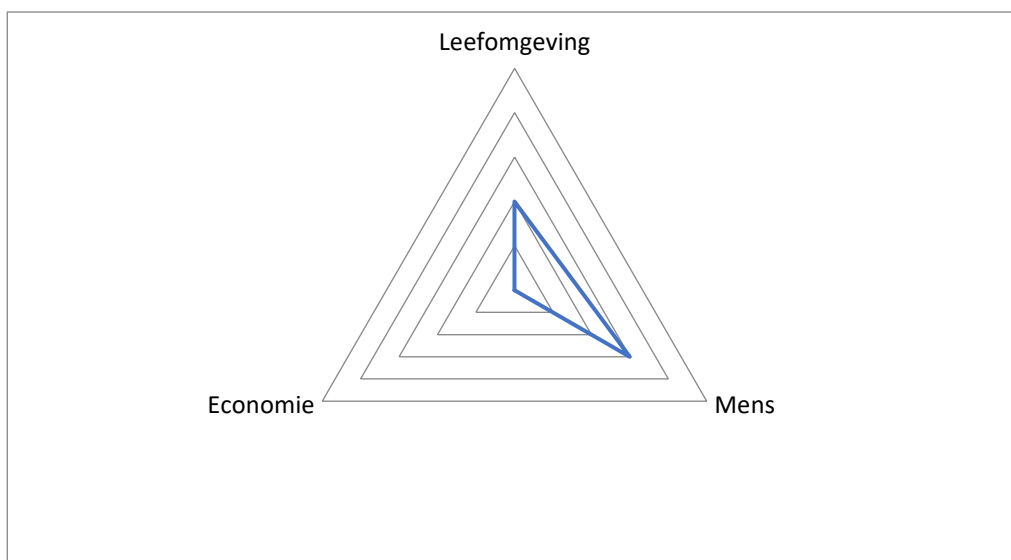
3. Interactie met de samenleving (TV 6.1)

Portefeuillehouder

R. van den Dam / Alle PHs

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	40.000	40.000	40.000	40.000
Oorspronkelijk budget	40.000	40.000	40.000	40.000

Toelichting		<i>Budget schrappen of verlagen voor extra inzet (presentie, aanjagen) van opbouwwerk in dorpen die niet zelf de organisatiekracht hebben om aan de slag gaan met een dorpsagenda en samenwerkingsafspraken met de gemeentelijke organisatie.</i>	
		<i>Uitvoering door Forte Welzijn.</i>	
Risico		<i>Minder inzet gemeente in dorpen/ wijken waar inwoners (nog) niet in staat zijn een gezamenlijk dorpsproces te organiseren en afspraken te maken met de gemeente over de gezamenlijke uitvoering daarvan. Dit kan leiden tot gevoel van minder gezien/ gehoord voelen (oneerlijk tov andere dorpen).</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Aantasting gemeenschapsofbouw</i>	
		Leefomgeving	2
		Mens	3
		Economie	0

Nummer ombuiging 3.05**Voorstel****Versterken inzet participatiecultuur**

Programma (taakveld)

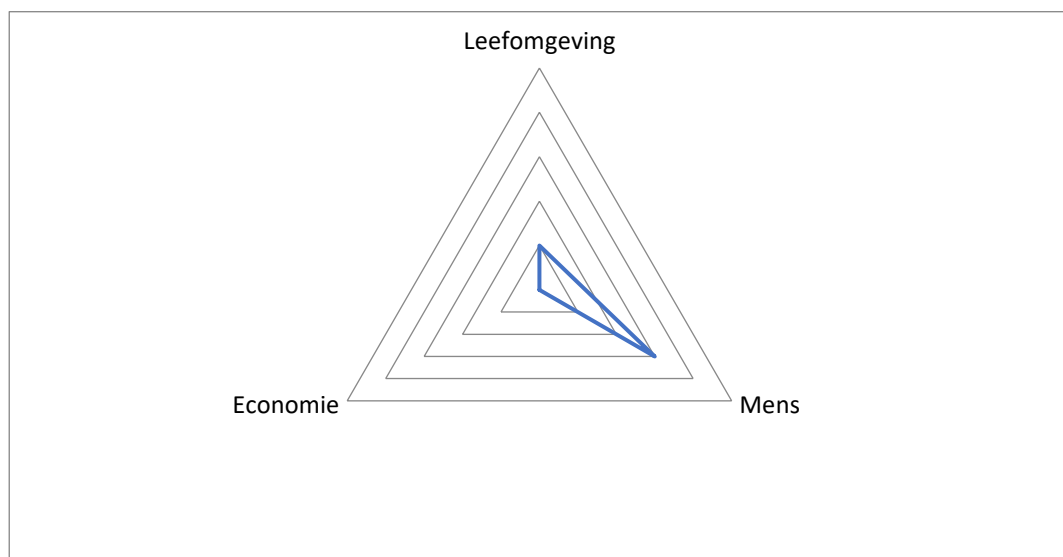
3. Interactie met de samenleving (TV 0.4)

Portefeuillehouder

D. Horsthuis-Tangelder / alle PHs

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	91.000	91.000	91.000	91.000
Oorspronkelijk budget	400.000	400.000	400.000	400.000

Toelichting		<i>We kunnen nog €91.000 besparen. Dit is nog over van het totale budget van €400.000. Daarvan is al €309.000 besteed/gereserveerd: 1 fte senior communicatieadviseur schaal 11 = €120.000,-. 1 fte adviseur communicatie & participatie schaal 10 = €110.000,-. Het werken met betrokkenheidsprofielen; licentiekosten voor 2 jaar €15.000,- opgeteld is dat €245.000. Daarnaast is het mogelijk om de budgetten voor versterken participatie bij uitvoering speelbeleid (€15.000) en het (extra) budget voor Overbetuwe Doet (€49.000) uit dit budget te betalen.</i>	
Risico		<i>We kunnen minder ambities uitvoeren voor een meer inclusieve participatie vanuit het coalitieakkoord. Ook verdere ondersteuning bij jongerenparticipatie komt te vervallen.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Inwoners voelen zich minder gehoord/betrokken bij projecten en trajecten die in hun leefomgeving plaatsvinden. Doordat we niet alle perspectieven rond onze plannen en projecten in beeld krijgen tast dit de kwaliteit van onze plannen en projecten aan.</i>	
		Leefomgeving	1
		Mens	3
		Economie	0

Nummer ombuiging 3.06**Voorstel****Overbetuwe Doet**

Programma (taakveld)

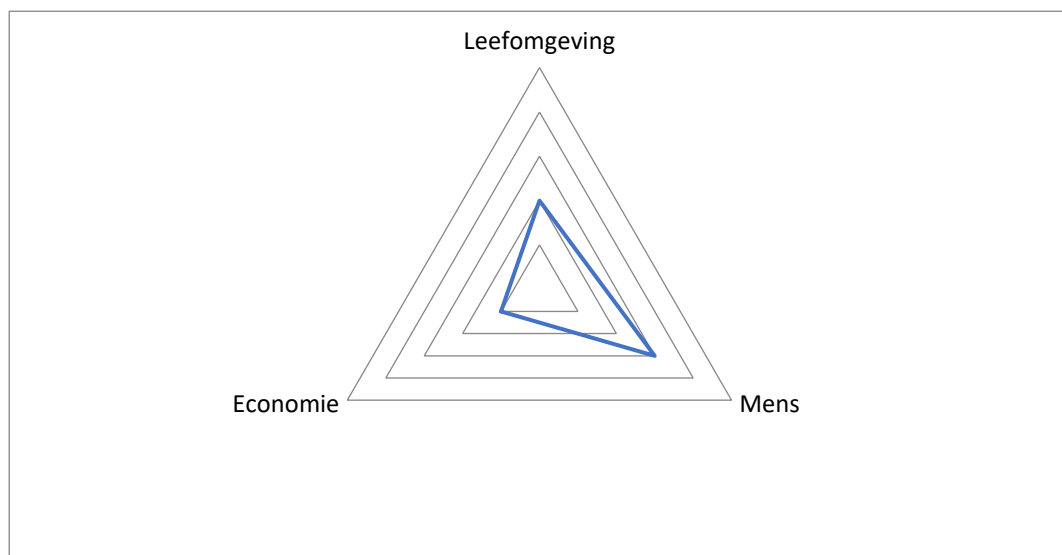
3. Interactie met de samenleving (TV6.1)

Portefeuillehouder

D. Horsthuis-Tangelder

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	0	140.000	140.000	140.000
Oorspronkelijk budget	140.000	140.000	140.000	140.000

Toelichting		<i>Geen wettelijke taak, maar op stel en sprong stoppen zou zeer ongewenst zijn, omdat initiatieven om geld op te halen voor 2025 al gestart zijn; minimaal 1 jaar nodig als overgangsfase voor heldere communicatie en verwachtingenmanagement.</i>	
Risico		<i>Vermoedelijk komen er (veel) meer ondersteuningsaanvragen binnen bij zowel organisatie als bestuur, die vragen om individuele afweging en afhandeling. Dat vraagt ad-hoc capaciteit.</i> <i>Inwoners beslissen niet meer zelf welk initiatief financiële ondersteuning krijgt; initiatiefnemers moeten andere financiering zoeken en meer moeite doen om mensen te binden aan hun idee; inwoners voor wie de wereld van subsidies e.d. te ingewikkeld is, hebben geen laagdrempelige manier meer om hun idee te realiseren.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Aantasting leefbaarheid, leefomgeving en gemeenschapsvorming.</i>	
		Leefomgeving	2
		Mens	3
		Economie	1

Programma	Nr. ombuiging	Omschrijving	Type ombuiging	Effect 2025	Effect 2026	Effect 2027	Effect 2028	Korte toelichting
Programma 4	4.01	Maatregelen verlagen zorgvragen	Ambities	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000	Zie format, taakstelling om 1,5% om te buigen op totaalbudget.
Programma 4	4.02	Maatregelen verlagen zorgvragen	Ambities	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Zie format, taakstelling om 1,5% om te buigen op totaalbudget.
Programma 4	4.03	Onderst. en waardering mantelzorgers	Quick wins	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	Gebruik huidige mantelzorgwaardering blijft gelijk, maar wordt niet verder gestimuleerd
Programma 4	4.04	Onderst. en waardering mantelzorgers	Ambities	€ 0	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	Mantelzorgwaardering verder minimaliseren
Programma 4	4.05	Dagbesteding (algemene voorziening)	Quick wins	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	Budget voor activiteiten als netwerkbijeenkomsten en voorlichtingsactiviteiten verlagen (wordt momenteel niet volledig benut).
Programma 4	4.06	Dagbesteding (algemene voorziening)	Ambities	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Verder bezuinigen niet mogelijk ivm aangegane verplichtingen.
Programma 4	4.07	Rolstoelpool	Ambities	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	Afschaffen Rolstoelpool
Programma 4	4.08	Innovatiebudget	Quick wins	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	Minder inzet innovatieve projecten binnen het SD
Programma 4	4.09	Innovatiebudget	Ambities	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Verder bezuinigen niet mogelijk ivm aangegane verplichtingen.
Programma 4	4.10	Preventie alcohol en drugs	Ambities	€ 22.000	€ 22.000	€ 22.000	€ 22.000	Preventieve aanpak alcohol en drugs onder jongeren schrappen
Programma 4	4.11	Inzet POJ	Ambities	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000	Inzet Praktijkondersteuners Jeugd (POJ) verlagen
Programma 4	4.12	Uitvoeringsbudget STO	Ambities	€ 644.000	€ 644.000	€ 644.000	€ 644.000	Volledige uitvoeringsbudget STO
Programma 4	4.13	Communicatiebudget STO	Ambities	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	Communicatiebudget STO
Programma 4	4.14	Clientondersteuning	Ambities	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	Afschalen van het aanbod voor cliëntondersteuning
Programma 4	4.15	Wijkgerichte GGZ	Ambities	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	Stoppen met pilot gericht op vervuiling en verwaarlozing
Programma 4	4.16	Kinderopvang (SMI)	Ambities	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	Betreft preventieve vangnetregeling voor ouders die tijdelijk kinderopvang nodig hebben.
Programma 4	4.17	Algemeen maatschappelijk werk (AMW)	Ambities	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	Verlagen (of stopzetten) inzet algemeen maatschappelijk werk.
Programma 4	4.18	Sociaal-cultureel werk	Ambities	€ 124.000	€ 124.000	€ 124.000	€ 124.000	Verlagen (of stopzetten) ondersteuning mantelzorgers, vrijwilligers en thuisadministratie
Programma 4	4.19	WMO-welzijnsdiensten	Ambities	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	Schrappen overige subsidies welzijnswerk zoals maaltijdvoorziening, ondersteuning gehandicapten en maatjesproject
Programma 4	4.20	Jeugd en jongerenwerk	Ambities	€ 541.000	€ 541.000	€ 541.000	€ 541.000	Schrappen aanvullende inzet jongerenwerk
Programma 4	4.21	Lokaal maatwerk jeugdgezondheidszorg (JGZ)	Ambities	€ 0	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	Betreft geen wettelijke taak, maar past wel in de preventieve inzet die wij beogen.
Programma 4	4.22	Opvoedondersteuning	Ambities	€ 172.000	€ 172.000	€ 172.000	€ 172.000	Betreft preventieve opvoed- en gezinsondersteuning aan kwetsbare gezinnen.
Programma 4	4.23	Geïndiceerde preventie jeugd	Ambities	€ 76.000	€ 76.000	€ 76.000	€ 76.000	Reguliere subsidie ondersteuning psychisch kwetsbare jongeren en jongerenwerk
Programma 4	4.24	Ondersteuning vrijwilligers	Ambities	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	Digitaal aanbod afschaffen
Programma 4	4.25	Antidiscriminatievoorziening	Ambities	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000	Gereseerveerd (taakmutatie) budget waar nog geen beleid tegenover staat.
Programma 4	4.26	Begeleiding statushouders	Ambities	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000	Stoppen met subsidie aan Vluchtelingenwerk voor ondersteuning nieuwkomers (statushouders)
Programma 4 en 5	4.27	Inzet POK middelen	Ambities	€ 180.000	€ 180.000	€ 180.000	€ 0	Middelen POK middelen niet inzetten. Taakmutatie om het gat tussen de kwetbare inwoner en overheid (nav het onderzoek kinderopvangaffaire) te verkleinen.
Programma 4	4.28	Uitstellen nieuwbouw De Wanmolen - Zetten	Ambities	€ 0	€ 90.000	€ 90.000	€ 90.000	Verminderen nadelig saldo exploitatiebegroting door oude Wanmolen langer in stand te houden
Programma 4	4.29	Uitstellen nieuwbouw Meeuwenberg	Ambities	€ 120.000	€ 120.000	€ 120.000	€ 120.000	Aanbesteding voor ontwerp en bouw heeft plaatsgevonden. Uitstel van bouw levert een voordeel op doordat kapitaallasten later in de begroting komen.
Programma 4	4.30	Uittreden uit MGR	Ambities	pm	pm	pm	pm	Afhankelijk van keuzes diverse ramingen. Sommige modules zijn wettelijke taken. Inschatting is dat zelf uitvoeren van taken die niet wettelijk in regionaal verband moeten dunderd uitvalt, maar hiervoor kiezen is een optie.

Programma 4	4.31	Uittreden uit BVO DRAN	Ambities	pm	2.664.000	3.008.000	3.249.000	Afhankelijk van keuzes diverse ramingen: vraagafhankelijk vervoer gaat om €600.000 tot €750.000 per jaar, doelgroepenvervoer €2.000.000 tot €2.500.000. Inschatting is dat zelf uitvoeren van taken duurder uitvalt, maar hiervoor kiezen is in principe een optie.
Programma 4	4.32	Interventieteam	Ambities	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	Bezuinigen (schrappen) op personele inzet voor crisis- en complexe casuïstiek.

Nummer ombuiging 4.01+4.02

Voorstel

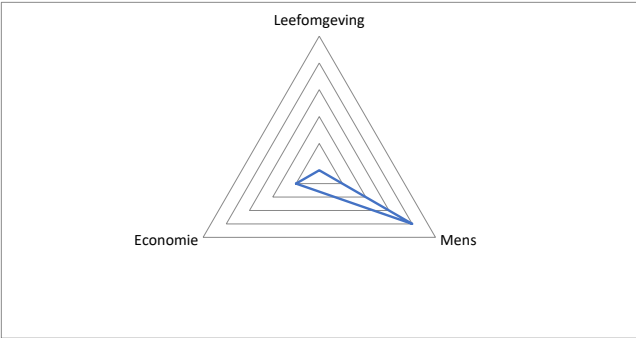
Maatregelen verlagen zorgvragen

Programma (taakveld) 4. Inclusieve en participatiesamenleving en 5. Werkende en lerende samenleving

Portefeuillehouder R. Post en C. Teunissen

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	500.000	500.000	500.000	500.000
Oorspronkelijk budget	35.300.000	35.600.000	35.600.000	35.600.000

Toelichting	Binnen het sociaal domein wordt voor wat betreft het gecontracteerde zorgaanbod (Wmo en Jeugd) gewerkt middels een p (prijs) * q (kwantiteit) systematiek. De 'p' kunnen wij weinig aan doen, gemeenten zijn wettelijk verplicht reële tarieven te hanteren. Het belangrijkste sturingsinstrument voor de 'q' is de lokale toegang, in ons geval het Sociaal Team Overbetuwe. Door te sturen op kortere indicaties, minder (stapeling van) producten, striktere afspraken met andere wettelijke verwijzers, een versterking van het STO en door in onze verordening te sturen op algemene voorzieningen en een inzet op het vrijwillige veld, willen wij de genoemde ombuiging (+/- 1,5% van het totaalbudget) realiseren. Ook kan gedacht worden aan werken met budgetplafonds of andere vormen van financiering dan $p * q$ (zoals financiering subsidiebasis bijv. of taakgerichte populatiebesteding). Ook binnen de participatiewet kan (in beperkte mate) gestuurd worden op de aantallen. Hierbij gaat het o.a. om het voorkomen van instroom en het versterken van uitstroom. Op het budget voor de Participatiewet wordt voor 2025 een bezuiniging van €300.000 ingeboekt. Het nieuwe armoedebeleid wordt binnenkort voorgelegd waarin ook andere keuzes te maken zijn die een directe invloed hebben op de kosten.						
Risico	Gemeenten zijn wettelijk verplicht om passende zorg en ondersteuning te bieden aan inwoners die dat nodig hebben. Actiever hierop sturen kan leiden tot meer discussie met inwoners c.q. belangenbehartigers over wat "passend" is, en leiden tot meer klachten en/of bezwaar- en beroepprocedures. Financieel is de haalbaarheid van deze maatregel een risico: een daling van 1,5% lijkt niet veel, maar de trend is (ook landelijk) al jaren stijgende. Zo heeft het Wmo voorspelmodel een stijgingspercentage opgenomen tussen de 5 en 13% per jaar voor de komende jaren, voornamelijk vanwege vergrijzing. Ook voor de tarieven (de p) geldt dat deze alleen maar stijgen. Per saldo een financiële daling inzetten vergt dan ook een veel grotere inspanning dan enkel op basis van 1,5% zou kunnen lijken. Verder sturen op de q vergt bovendien een stevige investering in de lokale toegang / het sociaal team (STO).						
Categorieën	<table><tr><td>1</td><td>Quick wins</td></tr><tr><td>2</td><td>Ambities</td></tr><tr><td>3</td><td>Lastenverzwaring voor de inwoners</td></tr></table>	1	Quick wins	2	Ambities	3	Lastenverzwaring voor de inwoners
1	Quick wins						
2	Ambities						
3	Lastenverzwaring voor de inwoners						
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen	Werken met budgetplafonds en/of populatiebesteding kan leiden tot respectievelijk wachtlijsten en bezwaarprocedures danwel andere vormen van afschaling van de kwaliteit van de geboden ondersteuning aan hulpbehoevende inwoners. Ook wordt een groter beroep gedaan op de sociale cohesie / samenredzaamheid van de Overbetuwse samenleving, met mogelijk overbelasting van vrijwilligers en mantelzorgers en/of toename van sociale uitsluiting van kwetsbare mensen tot gevolg. <table><tr><td>Leefomgeving</td><td>0</td></tr><tr><td>Mens</td><td>4</td></tr><tr><td>Economie</td><td>1</td></tr></table>	Leefomgeving	0	Mens	4	Economie	1
Leefomgeving	0						
Mens	4						
Economie	1						

Nummer ombuiging 4.03+4.04**Voorstel****Mantelzorgwaardering**

Programma (taakveld)

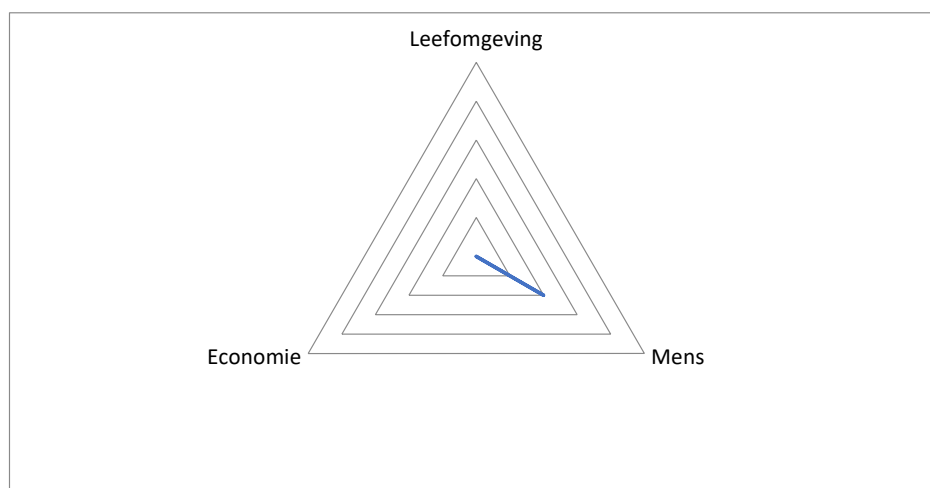
Programma 4. Inclusieve en participatiesamenleving (TV 6.1)

Portefeuillehouder

C. Teunissen

	2025	2026	2027	2028
Quick win	25.000	25.000	25.000	25.000
Ambitie	75.000	75.000	75.000	75.000
Oorspronkelijk budget	107.000	107.000	107.000	107.000

Toelichting		<i>Mantelzorg is een vorm van informele zorg. Gemeenten zijn wettelijk verplicht een blijk van waardering voor mantelzorgers te hebben maar hebben beleidsvrijheid als het gaat om de invulling hiervan. Inwoners van Overbetuwe die mantelzorg ontvangen kunnen een bedrag van €140 aanvragen voor hun mantelzorger(s). Momenteel wordt het budget dat hiervoor is gereserveerd niet volledig benut. Er blijft plusminus €25.000 over. Momenteel is het voornemen om de mantelzorgwaardering extra onder de aandacht te brengen, zodat meer mensen dit zouden aanvragen. Door ervoor te kiezen dit niet te doen blijft dit bedrag bespaard. Daarnaast kan de bijdrage voor de mantelzorgwaardering nog verder worden geminimaliseerd door de waardering op een andere manier vorm te geven dan door middel van een geldbedrag. De potentiële ombuiging is dan €75.000 of meer.</i>	
Risico		<i>AFname van sociale cohesie / minder mantelzorgers is een risico. Dan zal mogelijk formele (lees duurdere) zorg ingezet moeten worden in plaats van informele zorg.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Oprechte waardering en erkenning van mantelzorgers draagt bij aan het volhouden van de mantelzorgtaken. De mantelzorgwaardering is bovendien een effectief instrument om mantelzorgers in beeld te krijgen.	
		Leefomgeving	0
		Mens	2
		Economie	0

Nummer ombuiging 4.05+4.06**Voorstel****Dagbesteding als algemene voorziening**

Programma (taakveld)

Programma 4. Inclusieve en participatiesamenleving (TV 6.1)

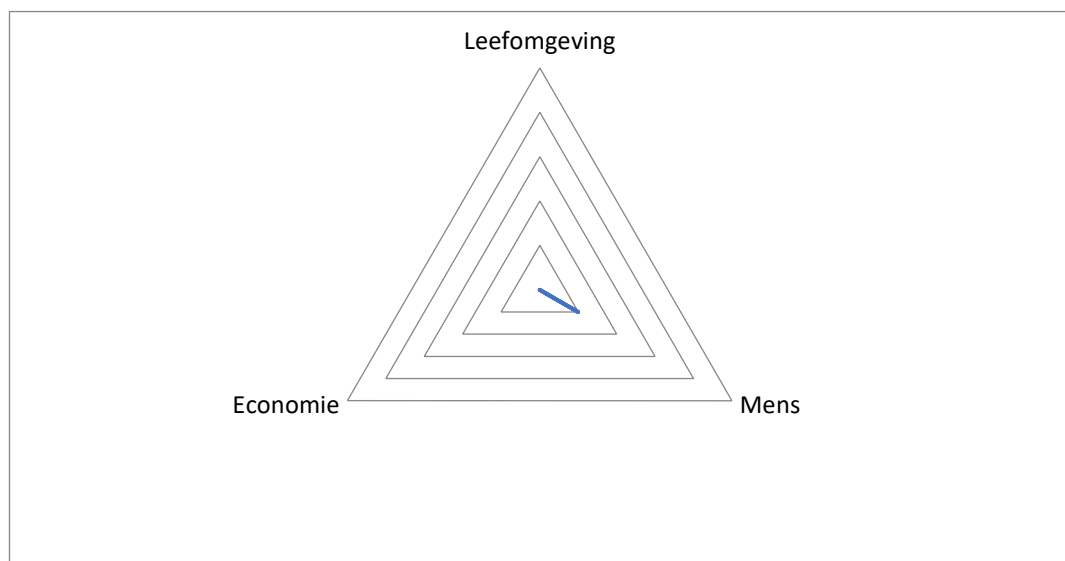
Portefeuillehouder

C. Teunissen

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	40.000	40.000	40.000	40.000

Oorspronkelijk budget	180.000	180.000	180.000	180.000
------------------------------	---------	---------	---------	---------

Toelichting		<i>Sinds juli 2022 wordt huishoudelijke ondersteuning, een wettelijke taak vanuit de Wmo, in Overbetuwe als algemene voorziening ingezet. Wij onderzoeken de mogelijkheid om ook dagbesteding op deze wijze in te richten door dit ook indicatievrij en dicht bij inwoners aan te bieden. Dit doen wij door het organiseren van activiteiten in de huiskamers. Hierop kan een quick win worden gerealiseerd omdat het huidige budget hiervoor momenteel niet volledig wordt benut.</i>	
Risico		<i>Minimaal omdat het huidige budget niet volledig wordt uitgegeven</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Mogelijk dat extra activiteiten, zoals netwerkbijeenkomsten en voorlichtingsactiviteiten in de knel komen.	
		Leefomgeving	0
		Mens	1
		Economie	0

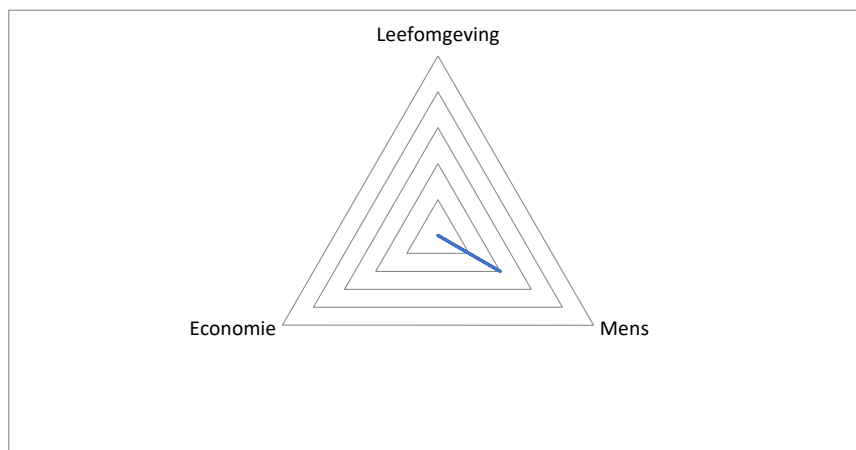
Nummer ombuiging 4.07**Voorstel****Afschaffen rolstoelpool**

Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

Programma 4. Inclusieve en participatiesamenleving (TV 6.1)
C. Teunissen

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	10.000	10.000	10.000	10.000
Oorspronkelijk budget	10.000	10.000	10.000	10.000

Toelichting		Op dit moment wordt op twee locaties in onze gemeente, waar meerdere rolstoel-/scootmobielgebruikers nabij elkaar wonen in eenzelfde complex, gewerkt met een gezamenlijke rolstoelpool. Met de rolstoelpool kunnen inwoners incidenteel en kortdurend een rolstoel gebruiken (voor een dag of dagdeel), bijvoorbeeld om iemand te bezoeken of naar de markt te gaan. Er vindt geen indicatie plaats. De rolstoelpool is momenteel op twee locaties beschikbaar, te weten bij Tertzio in Elst en bij de Liefkenshoek in Heteren. Ook is op elke locatie een scootmobiel aanwezig. In plaats van dat elke gebruiker een eigen rolstoel of scootmobiel toegewezen krijgt, als maatwerkvoorziening vanuit de Wmo, kunnen mensen gebruik maken van één van de beschikbare rolstoelen of scootmobielen uit de gezamenlijke pool. Voor het inrichten, aanschaffen en onderhouden van de rolstoelpool is jaarlijks een budget beschikbaar van €10.000. We kunnen ervoor kiezen deze groepsgebonden voorziening af te schaffen en terug te gaan naar maatwerkvoorzieningen.	
Risico		Dit zal resulteren in een toename van het aantal individuele aanvragen voor een rolstoel/scootmobiel. De inschatting is dat dit per saldo tot hogere kosten leidt omdat iedere inwoner die hiervoor in aanmerking komt dan een eigen voorziening krijgt, in plaats van gebruik te kunnen maken van een groepsvoorziening.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Inwoners kunnen niet meer incidenteel gebruik maken van een rolstoel/scootmobiel, maar zullen elk een eigen scootmobiel of rolstoel moeten aanvragen. Ook zullen inwoners die een dergelijke voorziening toegewezen krijgen deze veelal in een eigen ruimte (woning of kelderstalling) moeten c.q. willen opslaan, in plaats van de huidige gezamenlijke ruimte.	
		Leefomgeving	0
		Mens	2
		Economie	0

Nummer ombuiging 4.08+4.09**Voorstel****Innovatiebudget verlagen**

Programma (taakveld)

Programma 4. Inclusieve en participatiesamenleving (TV 6.1)

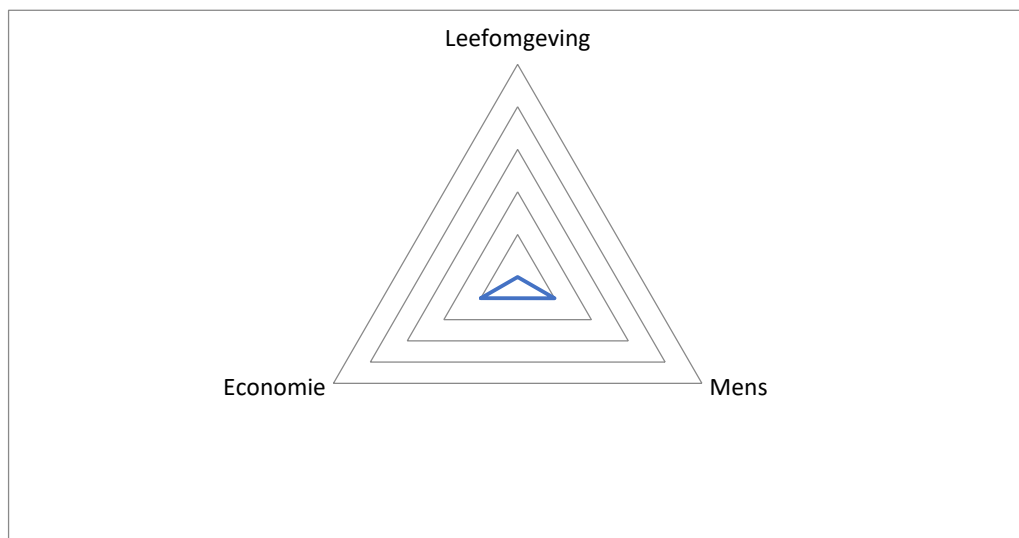
Portefeuillehouder

C. Teunissen

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	50.000	50.000	50.000	50.000

Oorspronkelijk budget	170.000	170.000	170.000	170.000
------------------------------	---------	---------	---------	---------

Toelichting		<i>Het structureel verlagen van het innovatiebudget resulteert in minder financiële middelen voor innovatieve projecten die bijdragen aan de transformatie van zorg en ondersteuning. Dit zal leiden tot minder vooruitgang in het verbeteren van de kwaliteit van zorg en ondersteuning, evenals in het bevorderen van de efficiëntie van dienstverlening (zoals het afschalen van zorg). Op dit moment blijft een deel van dit budget (€50.000) onbenut.</i>	
Risico		<i>Toekomstige innovatieve projecten kunnen niet (of minder voortvarend) worden opgestart.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Het verlagen van dit budget brengt het risico met zich mee dat we niet in staat zijn toekomstige innovatieve projecten te financieren die een bijdrage leveren aan de transformatie in de zorg. Dit kan resulteren in minder vooruitgang in het verbeteren van de kwaliteit van zorg en ondersteuning, en in het realiseren van efficiëntieverbeteringen in de dienstverlening (zoals het afschalen van zorg).</i>	
		Leefomgeving	0
		Mens	1
		Economie	1

Nummer ombuiging 4.10
Voorstel

Preventief aanbod (alcohol, drugs, logopedie)

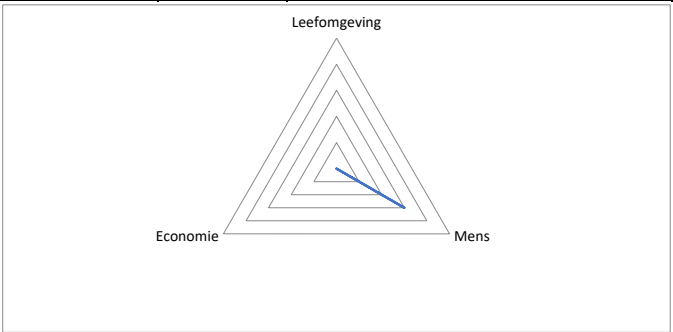
Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

Programma 4. Inclusieve en participatiesamenleving
C. Teunissen

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	22.000	22.000	22.000	22.000

Oorspronkelijk budget	22.000	22.000	22.000	22.000
-----------------------	--------	--------	--------	--------

Toelichting		Met dit budget wordt de inzet (reguliere subsidie) van Pro Persona, IrisZorg en Het Jongerennetwerk bekostigd en de inzet van overige incidentele preventieactiviteiten gericht op verslaving, mentaal welbevinden en sociale druk. Denk aan informatieavonden of theatervoorstellingen over onderwerpen die te maken hebben met schadelijk gedrag voor de gezondheid van kinderen en jongeren, zoals alcohol- en drugsgebruik, verslavingen en/of telefoongebruik, voor de jongeren zelf en/of hun ouder(s).	
Risico		Als gevolg van bezuinigingen zullen verschillende soorten interventies komen te vervallen, zoals lokale en regionale voorlichtingsavonden en ouderbijeenkomsten over verslaving, mentaal welbevinden en alcohol- en drugsgebruik voor ouders, professionals (binnen het Sociaal Team Overbetuwe en onderwijs) en jongeren. Daarnaast zal het laagdrempelige advies en de consultatie van IrisZorg en Pro Persona wegvallen, evenals de lespakketten die zij aan jongeren leveren in het onderwijs. Verder zal de inzet van ervaringsdeskundigheid en maatjestrajecten met jongeren (uit schuldhulpverlening en jeugdzorg) worden stopgezet. Ten slotte zullen preventieve activiteiten zoals de theatervoorstelling van Theater Playback over pesten, verslaving en mentale veerkracht voor zowel ouders als leerlingen worden stopgezet. Het wegvallen van deze preventieve interventies kan op een later moment leiden tot financiële en/of personele kosten, omdat zorg curatief moet worden ingezet of aangeboden als doelgroepen niet meer (vroeg)tijdig bereikt worden, met een verhoogd risico op schadelijk gedrag en/of terugval ten gevolg. Als bezuinigingen worden doorgezet binnen deze kostenpost, dienen de ambities op het gebied van preventie van alcohol- en drugsgebruik naar beneden te worden bijgesteld.	
Categorieën		1	Quick wins
		2	Ambities
		3	Lastenverzwaring voor de inwoners
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Delen van de jongeren krijgen niet als vanzelf educatie over gedrag wat de gezondheid beïnvloed op het Voortgezet Onderwijs aangeboden én onzeker is of ze het op een andere manier wel ontvangen of opzoeken. Voor veel ouders van deze doelgroep is op een interactieve manier informatie in de buurt ophalen over hoe om te gaan met de uitdagingen van en voor hun opgroeiende kinderen een laagdrempelige manier om ondersteuning te krijgen. Als dit wegvalt, zullen ouders zelf op zoek moeten naar de informatie. De organisatie van dit soort bijeenkomsten vormt ook een laagdrempelige route richting de gemeente voor hulp en ondersteuning.	
		Leefomgeving	0
		Mens	3
		Economie	0

Nummer ombuiging 4.11**Voorstel****Inzet Praktijkondersteuners Jeugd (POJ) verlagen**

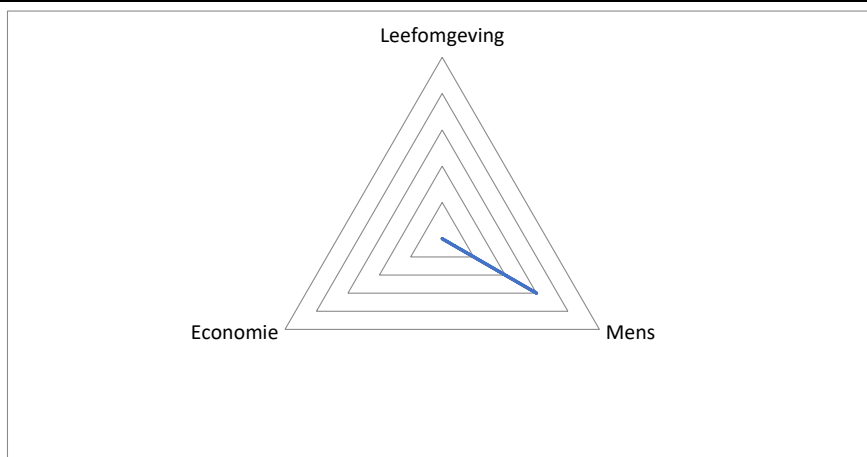
Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

Programma 4. Inclusieve en participatiesamenleving (TV 6.1)
C. Teunissen

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	85.000	85.000	85.000	85.000

Oorspronkelijk budget	319.000	319.000	319.000	319.000
------------------------------	---------	---------	---------	---------

Toelichting		<i>Sinds eind 2020 worden praktijkondersteuners jeugd (POJ'ers) ingezet, als 'brugfunctie' tussen huisartsen en jeugdconsulenten in het kader van preventie richting zwaardere jeugdhulp. Het betreft hier een aanvullende, bovenwettelijke activiteit in het preventieve veld. In theorie kan zelfs de hele activiteit op termijn gestopt, af- of omgebouwd worden, maar dat zou een echte beleidswijziging betekenen (en geen quick win). De inzet van POJ'ers maakt expliciet onderdeel uit van het beleidsplan sociaal domein (en de 18 maatregelen die toentertijd daaraan gehecht zijn). De inzet van POJ'ers is in 2023 geëvalueerd waarbij de positieve resultaten hebben geleid tot een uitbreiding van het budget met €85.000. Het college heeft begin maart 2024 besloten dit aanvullende budget daadwerkelijk te willen gaan inzetten. Dit is tot op heden echter nog niet gelukt, daarmee moet het terugdraaien van dit besluit besluit als bijstellen van een ambitie worden beschouwd.</i>	
Risico		<i>Deze niet-wettelijke maatregel is bedoeld om snelle, vroegtijdig hulp te bieden aan kwetsbare jongeren. Hierop bezuinigen of zelfs helemaal schrappen kan betekenen dat deze jongeren op termijn zwaardere (lees duurdere) hulp nodig hebben vanuit de jeugdwet (en dat is wel een wettelijke taak).</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Deze niet-wettelijke maatregel is bedoeld om snelle, vroegtijdig hulp te bieden aan kwetsbare jongeren. Hierop bezuinigen of zelfs helemaal schrappen kan betekenen dat deze jongeren op termijn intensievere en daarmee kostbaardere hulp nodig hebben vanuit de jeugdwet (en dat is wel een wettelijke taak). Er is daarmee sprake van een nadelig effect op de gezondheid / het welzijn van kwetsbare jongeren.</i>	
		Leefomgeving	0
		Mens	3
		Economie	0

Nummer ombuiging 4.12

Voorstel

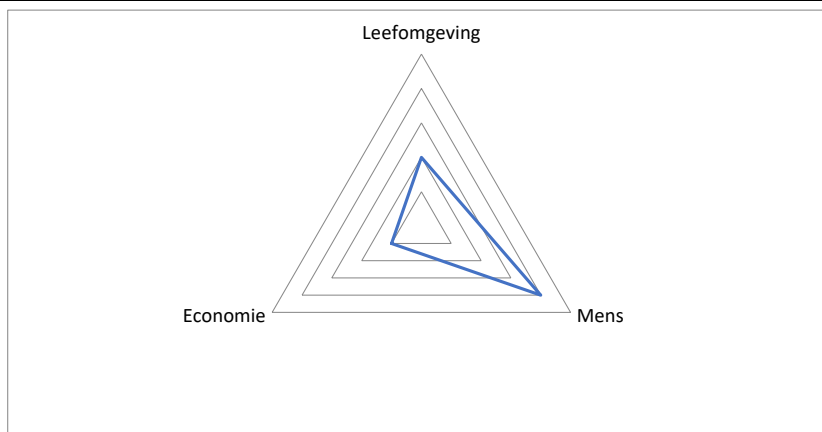
Uitvoeringsbudget STO

Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

Programma 4. Inclusieve en participatiesamenleving (TV 6.1)
C. Teunissen

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	644.000	644.000	644.000	644.000
Oorspronkelijk budget	644.000	644.000	644.000	644.000

Toelichting		Vanuit het uitvoeringsbudget van het Sociaal Team Overbetuwe (STO) wordt de inzet bekostigd van de screeners, gedragswetenschapper en begeleiding voor volwassenen (specifieke expertise) in het STO. Deze inzet draagt bij aan de kwaliteit van de toegang, de toegankelijkheid en dienstverlening van het STO. Het resultaat hiervan is tijdige laagdrempelige ondersteuning aan inwoners ter voorkoming van inzet van duurdere zorg. Daarmee wordt voldaan aan het behalen van de ambitie van een sterke sociale basis zoals vastgesteld in het beleidsplan sociaal domein.	
Risico		Het aframen van het uitvoeringsbudget betekent een vermindering of stopzetten van de inzet van de screeners, gedragswetenschapper en begeleiding volwassenen (specifieke expertise) in het STO. De kwaliteit van de toegang, de toegankelijkheid en dienstverlening van het STO zal daardoor verminderen. De inzet op tijdige, laagdrempelige ondersteuning aan inwoners neemt af. En de druk op de uitvoering binnen het sociaal team zal toenemen en de uitgaven vanuit Jeugdwet, Wmo, Participatiewet en Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening stijgen.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Bestaanszekerheid en voldoende ondersteuning voor inwoners in een sterke sociale basis voorkomen zwaardere zorg, meer schulden, meer isolement, achteruitgang van leefbaarheid in buurten en wijken, minder ontwikkelkansen voor inwoners enzovoort. Een afname van de vindbaarheid, toegankelijkheid en kwaliteit van (onze toegang tot) ondersteuning betekent dat inwoners het STO minder goed weten te vinden waardoor tijdige en laagdrempelige ondersteuning uitblijft. Daarmee neemt op den duur de druk toe op de uitvoering binnen het sociaal team en stijgen de uitgaven vanuit Jeugdwet, Wmo, Participatiewet en Wgs.	
		Leefomgeving	2
		Mens	4
		Economie	1

Nummer ombuiging 4.13

Voorstel

Communicatiebudget STO

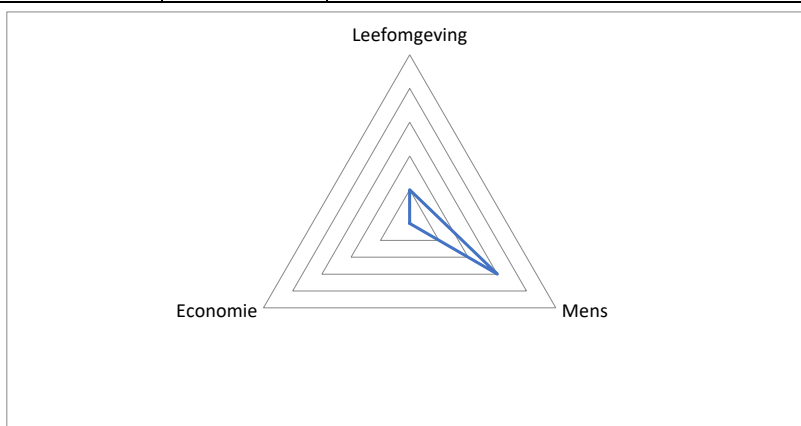
Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

Programma 4. Inclusieve en participatiesamenleving (TV 6.1)
C. Teunissen

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	25.000	25.000	25.000	25.000

Oorspronkelijk budget	25.000	25.000	25.000	25.000
------------------------------	--------	--------	--------	--------

Toelichting		Uit dit budget wordt communicatie specifiek gericht op het Sociaal Team Overbetuwe (STO) betaald, zoals de website van het STO. Deze communicatie draagt bij aan de vindbaarheid en de toegankelijkheid van het STO, bevordert de verbinding tussen STO en aanbieders, en aan de kwaliteit van de dienstverlening van het STO. En daarmee aan het behalen van de ambitie van een sterke sociale basis zoals vastgesteld in het beleidsplan sociaal domein.	
Risico		Het aframen van het communicatiebudget STO leidt tot vermindering van de vindbaarheid en de toegankelijkheid van het STO, de verbinding tussen STO, welzijnsorganisaties en zorgaanbieders en de kwaliteit van de dienstverlening van het STO. Indien inwoners en organisaties het STO minder goed weten te vinden, vermindert de tijdige en laagdrempelige ondersteuning aan inwoners. Minder communicatie kan het vertrouwen van inwoners in het sociaal team en de gemeente aantasten. Als inwoners niet goed geïnformeerd zijn over de beschikbare ondersteuning, kunnen zij het gevoel krijgen dat hun behoeften niet worden erkend of serieus genomen. Ook lopen we dan het risico op een toename van druk op de uitvoering binnen het sociaal team en meer uitgaven vanuit Jeugdwet, Wmo, Participatiewet en Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.	
Categorieën		1	Quick wins
		2	Ambities
		3	Lastenverzwaring voor de inwoners
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Bestaanszekerheid en voldoende ondersteuning voor inwoners in een sterke sociale basis voorkomen zwaardere zorg, meer schulden, meer isolement, achteruitgang van leefbaarheid in buurten en wijken, minder ontwikkelkansen voor inwoners enzovoort. Een afname van de vindbaarheid, toegankelijkheid en kwaliteit van onze toegang tot ondersteuning staat haaks op de ambitie van een sterke sociale basis zoals vastgesteld met het beleidsplan sociaal domein 2020-2025. Inwoners weten het STO minder goed te vinden waardoor tijdige en laagdrempelige ondersteuning vermindert. Daarmee neemt op den duur de druk toe op de uitvoering binnen het sociaal team en stijgen de uitgaven vanuit Jeugdwet, Wmo, Participatiewet en Wgs.	
		Leefomgeving	1
		Mens	3
		Economie	0

Nummer ombuiging 4.14

Cliëntondersteuning

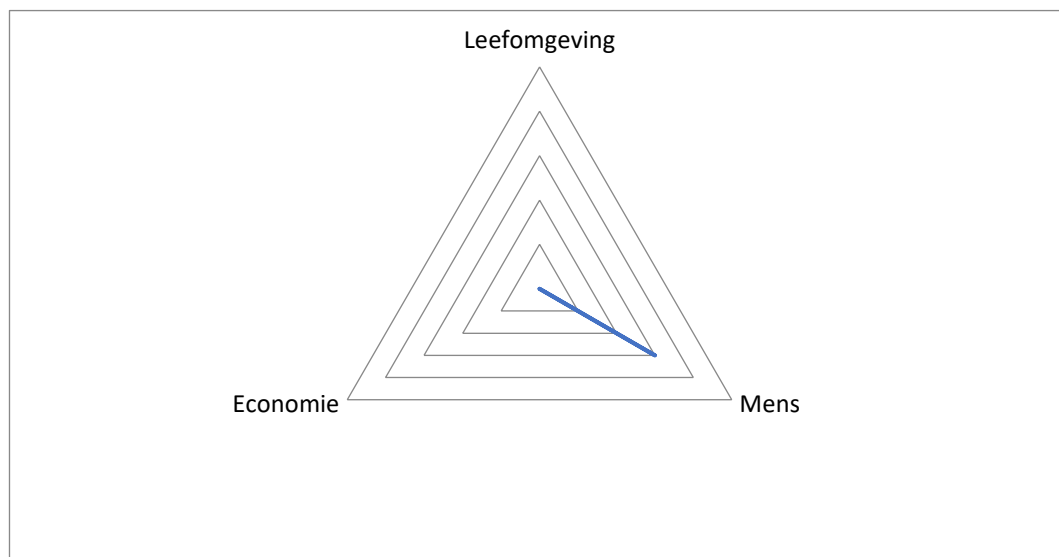
Voorstel

Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

Programma 4. Inclusieve en participatiesamenleving (TV 6.1)
C. Teunissen

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	100.000	100.000	100.000	100.000
Oorspronkelijk budget	403.000	403.000	403.000	403.000

Toelichting		<i>Cliëntondersteuners ondersteunen inwoners bij het regelen van zorg, voorzieningen en praktische ondersteuning, bijvoorbeeld vanuit de Wmo of de Jeugdwet. Ondersteuners zijn op de hoogte van voorzieningen in de buurt en hebben basiskennis van wet- en regelgeving om zo mensen met een beperking te helpen. Het aanbieden van onafhankelijke cliëntondersteuning is een wettelijke taak, maar hoe en in welke omvang is een keuze.</i>
Risico		<i>Een afname op deze inzet leidt zeer waarschijnlijk tot hogere kosten op andere plaatsen (sneller doorverwijzen en indiceren).</i>
Categorieën	1	Quick wins
	2	Ambities
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Voor inwoners betekent dit een afschaling in de mate waarin men gebruik kan maken van ondersteuning bij het aanvragen van ondersteuning vanuit de Wmo of Jeugdwet. Onafhankelijke cliëntondersteuning verhoogd de eigen regie en zelfredzaamheid van inwoners.</i>
Leefomgeving		0
Mens		3
Economie		0

Nummer ombuiging 4.15**Voorstel****Wijkgerichte GGZ**

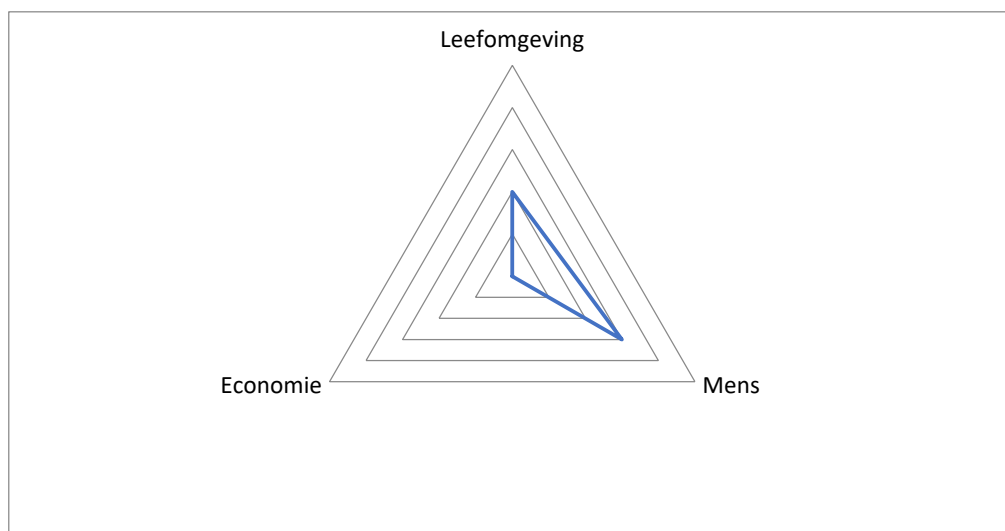
Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

Programma 4. Inclusieve en participatiesamenleving (TV 6.1)
C. Teunissen

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	25.000	25.000	25.000	25.000

Oorspronkelijk budget	25.000	25.000	25.000	25.000
------------------------------	--------	--------	--------	--------

Toelichting		<i>Onder dit budget valt een pilot gericht op de problematiek van vervuilde huishoudens en hoarding (verzameldrang, vervuiling). Deze grotendeels preventieve aanpak is nog in ontwikkeling. In deze gevallen is altijd sprake van multiproblematiek. Juist door bij vervuiling vroegtijdig in te grijpen kan verergering met consequenties voor de inwoner (mogelijke huisuitzetting) en hogere kosten worden voorkomen. Kosten worden gedeeld met woningcorporatie en/of eigen bijdrage van de inwoner. Daarnaast rust op dit budget de preventieve inzet verzorgd door Pro Persona voor volwassenen (cursussen & regionaal aanbod).</i>	
Risico		<i>Risico op toename van overlast en verergering van de problematiek (maatschappelijke teloorgang).</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Kwetsbare inwoners kunnen niet deelnemen aan preventieve regionale aanbod. Dit kan gevolgen hebben voor hun welzijn en dat van direct omwonenden (ivm overlast). Ook de relatie tussen gemeente en woningcorporaties kan eronder lijden als hierop moet worden bezuinigd.</i>	
		Leefomgeving	2
		Mens	3
		Economie	0

Nummer ombuiging 4.16

Voorstel

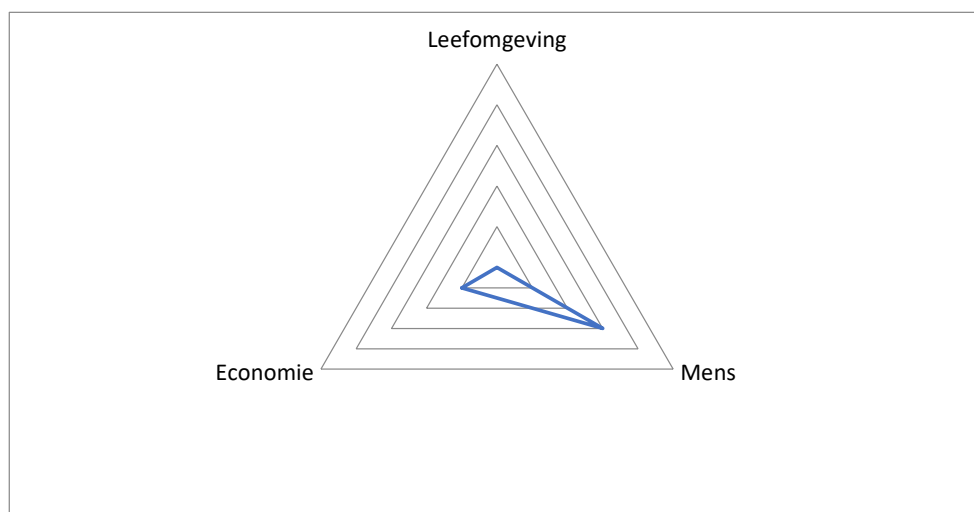
Kinderopvang (SMI)

Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

Programma 4. Inclusieve en participatiesamenleving (TV 6.1)
R. Post

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	25.000	25.000	25.000	25.000
Oorspronkelijk budget	25.000	25.000	25.000	25.000

Toelichting		Dit budget is gekoppeld aan de Sociaal Medische Indicatie (SMI). Dit is een vangnetregeling die gemeenten de mogelijkheid geeft om gezinnen tijdelijk financieel te ondersteunen in de kosten van de kinderopvang als zij door bepaalde medische of sociale omstandigheden tijdelijk niet in aanmerking komen voor de kinderopvangtoeslag. De ouder of beide ouders/verzorger(s) kunnen niet werken door (psychische) ziekte door een crisis in het gezin. Het betreft een kortdurende maatregel, waardoor ouder de mogelijkheid krijgt om te werken aan bovengenoemde omstandigheden.	
Risico		Duurdere curatieve zorg/jeugdhulp wanneer problemen erger worden, omdat ouder(s) niet voor een x aantal uur per week kinderopvang ontvangen.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De Sociaal Medische Indicatie is een relatief goedkope maatregel om ouders tijdelijk te ontlasten. Dit is vele malen goedkoper dan duurdere jeugdhulp inzetten. Het gevolg van bezuinigingen zou dan ook zijn dat financiële en mentale druk bij gezinnen toeneemt, waardoor problemen binnen het gezin erger worden en hierdoor duurdere jeugdhulp ingezet moet worden. Deze ouder kan op dat moment namelijk zelfstandig geen kinderopvang betalen.	
		Leefomgeving	0
		Mens	3
		Economie	1

Nummer ombuiging 4.17

Voorstel

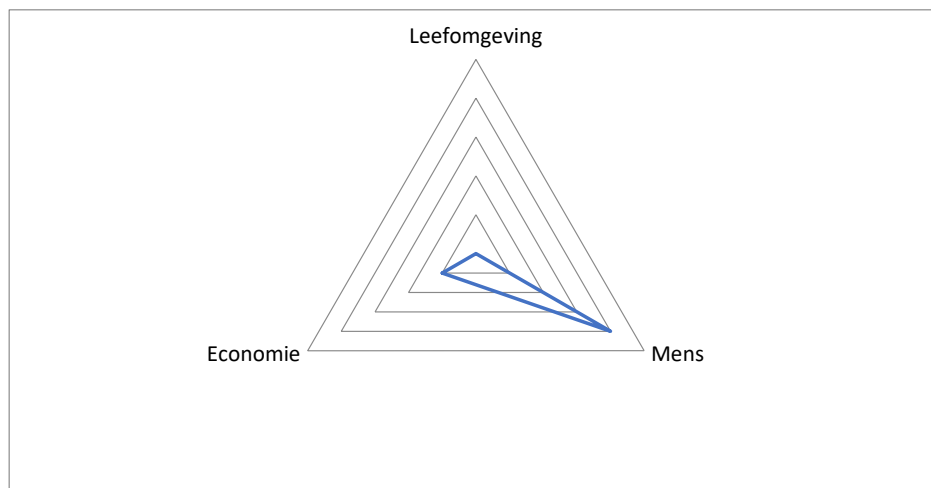
Algemeen maatschappelijk werk

Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

Programma 4. Inclusieve en participatiesamenleving (TV 6.1)
C. Teunissen

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	100.000	100.000	100.000	100.000
Oorspronkelijk budget	556.000	556.000	556.000	556.000

Toelichting		Het Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW) richt zich op ambulante, concrete dienstverlening, advisering, bemiddeling en psychosociale hulpverlening aan inwoners die kampen met problemen van maatschappelijke en/of individuele aard. Daarnaast vindt signalering en preventie plaats. Het AMW draagt bij aan het behalen van de ambities van het beleidsplan (sterke sociale basis).	
Risico		Minder inzet op het AMW betekent minder ondersteuning aan inwoners in de sociale basis, minder preventieve inzet en daarmee het niet waarmaken van ambities van het beleidsplan sociaal domein (sociale basis). Momenteel wordt algemeen maatschappelijk werk extern belegd en is gericht op het voorkomen van zwaardere ondersteuning/zorg. Op het moment deze inzet (deels) wordt teruggebracht betekent het dat de druk op het uitvoering sociaal domein toe neemt. En de kosten van Wmo voorzieningen kunnen toenemen.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen	Bestaanszekerheid en voldoende investeren in de sociale basis/het sociaal domein voorkomen zwaardere zorg, schulden, isolement enzovoort. Korten op algemeen maatschappelijk werk kan tot gevolg hebben dat er meer onopgelosten problemen zijn, of problemen verwergeren, overlast en/of verstoring van de openbare orde tot gevolg hebben en/of een toenemende druk op andere partijen zoals politie, maatschappelijke partners en/of BOA's.		
	Leefomgeving	0	
	Mens	4	
	Economie	1	

Nummer ombuiging 4.18

Voorstel

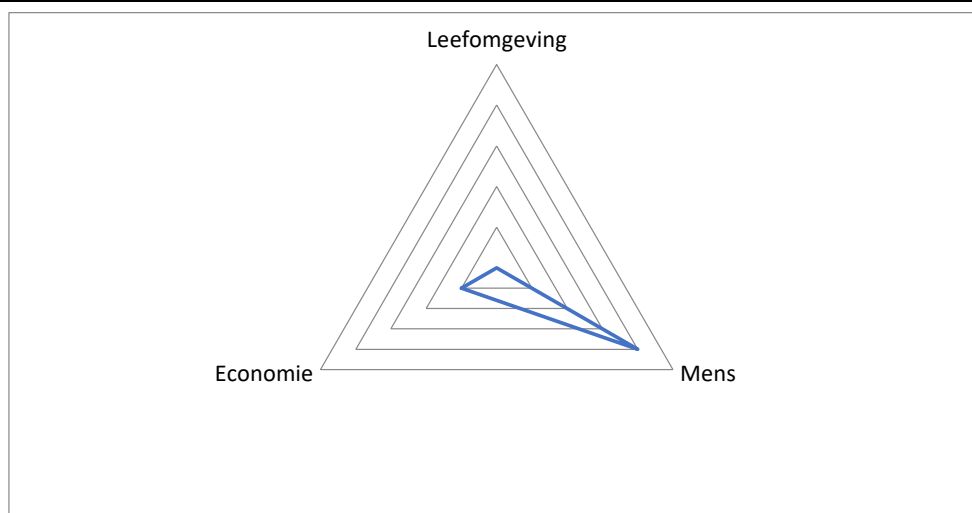
Sociaal-cultureel werk

Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

Programma 4. Inclusieve en participatiesamenleving (TV 6.1)
C. Teunissen

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	124.000	124.000	124.000	124.000
Oorspronkelijk budget	124.000	124.000	124.000	124.000

Toelichting		Betreft een subsidie aan welzijnstichting Forte Welzijn voor de coördinatie van het aanbod voor mantelzorgers, vrijwilligers en Forte Geldzaken (hulp bij thuisadministratie), allemaal onderdelen van het welzijnswerk. Het welzijnswerk helpt inwoners om in hun eigen buurt dichtbij goede oplossingen voor hun ondersteunings vragen te vinden. Dat doen ze samen met inwoners (vrijwilligers) die graag andere inwoners willen helpen.	
Risico		Hierop bezuinigen gaat ten koste van preventieve inzet en de ambities uit het beleidsplan (sociale basis). Minder investeren in de sociale basis leidt tot het risico op meer inzet van (duurdere) zorg en een toename van de schuldenproblematiek. Op het moment deze inzet (deels) wordt teruggebracht betekent het dat de druk op het uitvoering sociaal domein toeneemt doordat er minder ondersteuning is voor kwetsbare groepen, minder kostenefficiënte, laagdrempelige oplossingen en een toename van sociale problematiek. De kosten van Wmo- voorzieningen en schulphulpverlening kunnen toenemen.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Bestaanszekerheid en voldoende investeren in de sociale basis/het sociaal domein voorkomen zwaardere zorg, schulden, isolement enzovoort.	
		Leefomgeving	0
		Mens	4
		Economie	1

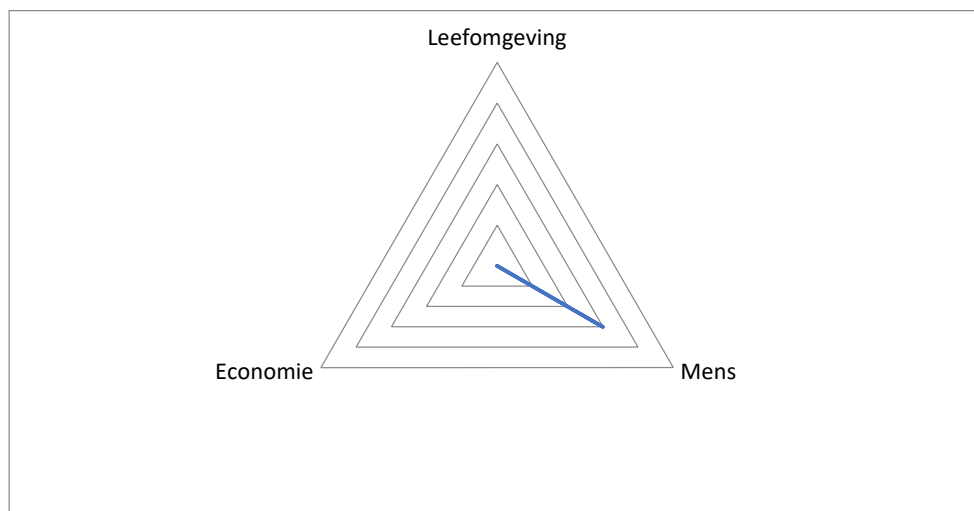
Nummer ombuiging 4.19**Voorstel****Wmo welzijnsdiensten**

Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

Programma 4. Inclusieve en participatiesamenleving (TV 6.2)
C. Teunissen

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	100.000	100.000	100.000	100.000
Oorspronkelijk budget	540.000	540.000	615.000	615.000

Toelichting		Dit format betreft het totaal aan subsidies binnen dit budget, buiten de subsidie aan Forte Welzijn, zoals de maaltijdvoorziening van de Stichting Samen Zorgen, de subsidie aan het platform Gehandicapten Overbetuwe, en de bijdrage aan het maatjesproject van de Stichting Welzijn Ouderen Arnhem (SWOA).	
Risico		Er zijn geen of weinig financiële of juridische risico's verbonden aan het stopzetten van deze subsidies. Vanzelfsprekend zijn er wel maatschappelijke gevolgen als deze subsidies worden stopgezet. Zie hiervoor het toetsingskader maatschappelijke gevolgen hieronder.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Het stoppen met de ondersteuning aan het maatjesproject kan een afname van de maatschappelijke saamhorigheid / sociale inclusie en een toename van eenzaamheidsproblematiek tot gevolg hebben. De ondersteuning aan het platform gehandicapten betekent een beperking van de dienstverlening voor mensen met een handicap- zoals voorlichting, geen NAH-café's meer, etc. Het stopzetten van de steun aan de maaltijdvoorziening betekent dat inwoners met een beperking geen kant-en-klare maaltijden meer ontvangen met hulp van de gemeente, minder sociale controle met een toename van eenzaamheid en mogelijk verwaarlozing tot gevolg en een vermindering van de zelfredzaamheid van deze inwoners.	
		Leefomgeving	0
		Mens	3
		Economie	0

Nummer ombuiging 4.20
Voorstel

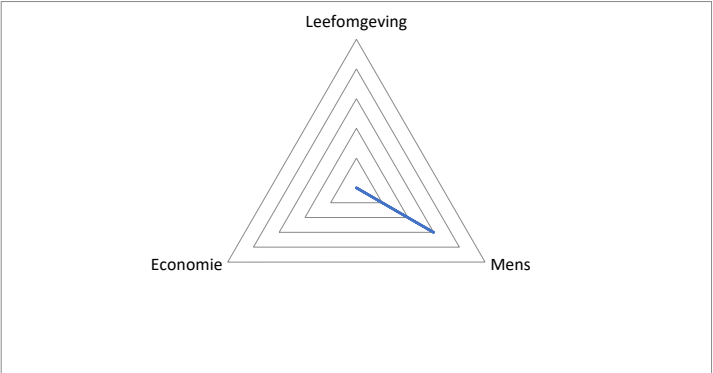
Jeugd- en jongerenwerk

Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

Programma 4. Inclusieve en participatiesamenleving (TV 6.1)
C. Teunissen

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	541.000	541.000	541.000	541.000
Oorspronkelijk budget	541.000	541.000	541.000	541.000

Toelichting		<i>Hiermee wordt de inzet van ons jongerenwerk bekostigd. Professionals in het jongerenwerk nemen een stevige positie in binnen de pedagogische infrastructuur van een wijk of buurt. Zij stimuleren de persoonlijke én sociale ontwikkeling van jongeren, behartigen hun belangen en geven de grenzen aan. In 2023 heeft de gemeenteraadaad besloten om structureel extra te investeren in het jongerenwerk. De raad heeft in maart 2024 het plan versterken sociale basis vastgesteld. Ons jongerenwerk is aanwezig op straat, in de jongerencentra's en binnen de middelbare scholen. Hier maken zij laagdrempelig contact met jongeren en bieden zij begeleiding. De jongerenwerkers organiseren veelzijdige activiteiten: van een speurtocht tot een straatvoetbaltoernooi, van voorlichting over drugs en alcohol tot jamsessies. De rode draad is altijd de persoonlijke vorming van de jongeren. Daarnaast zijn jongerenwerkers een belangrijke partner voor onze professionals binnen het Sociaal Team Overbetuwe om als ingang te functioneren bij jongeren. Dit geldt zeker ook voor de boa's en politie.</i>	
Risico		<i>Het risico bij bezuinigingen op dit budget zijn minder fte's jongerenwerk binnen onze gemeente. Dit brengt ons terug bij de situatie vóór de extra structurele inzet jongerenwerk. Onze jongerenwerkers zullen niet en/of in mindere mate aanwezig zijn: op scholen, op straat en jongerencentra. Ook moeten de ambities op het gebied van jongerenparticipatie aangepast worden, omdat zij op dit gebied minder kunnen aanwakkeren en ondersteunen.</i>	
Categorieën		1	Quick wins
		2	Ambities
		3	Lastenverzwaring voor de inwoners
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Jongerenwerk zal niet meer aanwezig zijn op scholen waar een ingang is bij een kwetsbare doelgroep jongeren; minder op straat kunnen zijn wat kan leiden tot meer overlastgevende situaties omdat jongerenwerk minder snel kan ingrijpen (in samenwerking met boa en politie, die nu sneller met elkaar kunnen schakelen); en minder begeleiding kunnen bieden aan onze jongeren. Een directe ingang tot onze jongeren gaat daarmee verloren. De jongerenwerkers spelen een prominente rol bij het voorkomen van problemen, zoals schooluitval, werkloosheid, overlast, uitsluiting en radicalisering. Dit doen jongerenwerkers door laagdrempelige ondersteuning te bieden en daar te zijn waar jongeren opgroeien. Dit ombuigen zal ons weer terugbrengen in de oude situatie, waarin er structureel te weinig jongerenwerk is om als stevige pilaar te dienen in de sociale basis Jeugd. Dit zal ook verstoring vormen in ons uitvoeringsprogramma 'versterken sociale basis jeugd'.</i>	
		Leefomgeving	0
		Mens	3
		Economie	0

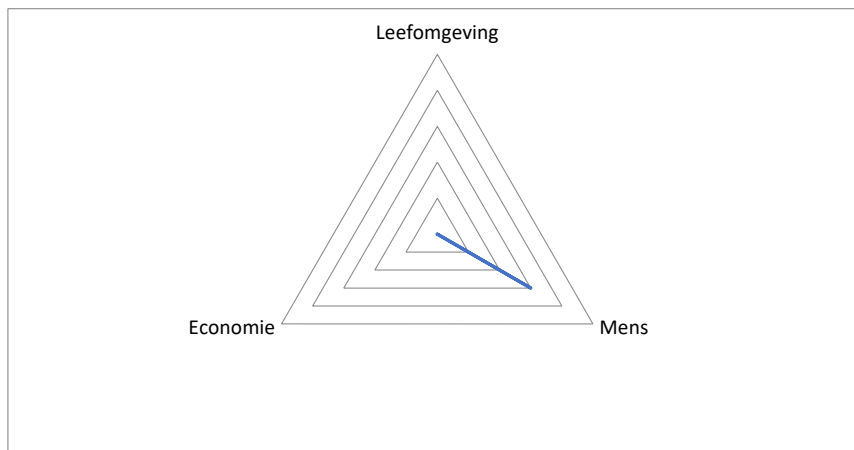
Nummer ombuiging 4.21**Voorstel****Lokaal maatwerkdeel Jeugdgezondheidszorg (JGZ)**

Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

Programma 4. Inclusieve en participatiesamenleving (TV 6.2)
C. Teunissen

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	0	110.000	110.000	110.000
Oorspronkelijk budget	306.000	306.000	306.000	306.000

Toelichting		<i>Middels dit budget bekostigen wij het lokaal maatwerkdeel van de VGGM (Jeugdgezondheidszorg). Hierin bekostigen wij als gemeente verschillende (extra, en dus bovenop ons regionale aanbod): a) extra huisbezoeken aan kwetsbare inwoners; b) de inzet van trajecten, zoals VoorZorg en Stevig Ouderschap; c) inzet van uren voor deelname van jeugdverpleegkundigen en jeugdartsen aan onze netwerkbijeenkomsten, ronde tafel overleggen binnen het onderwijs, extra spreekuren (verzuim) en extra spreekuren op locatie; d) de inzet van de voorschoolse zorgcoördinator; e) pubercursussen en lespakketten binnen het onderwijs; f) cursusaanbod- en groepsbijeenkomsten rondom het jonge kind; g) aansluiting Kansrijke Start.</i>	
Risico		<i>De verschillende bovengenoemde trajecten en uren die wij bekostigen, hebben verschillende risico's wanneer deze niet meer uitgevoerd kunnen worden. Dit gaat van trajecten door jeugdverpleegkundigen aan kwetsbare gezinnen (VoorZorg/Stevig Ouderschap) tot het niet meer kunnen bijwonen van extra spreekuren door onze jeugdartsen.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>De afgelopen jaren is binnen de gemeente de nadruk verschoven naar normaliseren, de-medicaliseren en eigen kracht. Ook is de afgelopen periode geïnvesteerd om de verwijzingen te laten verlopen via de screeners van het Sociaal Team Overbetuwe. Consulents hebben zicht op het gehele gezin, dus ook kijkende naar schulden of andere problematiek. Op deze manier kan de beslissing worden gemaakt om niet gelijk zwaardere hulp in te zetten maar te kijken naar andere vormen van ondersteuning. De inzet van het lokale maatwerkdeel JGZ past binnen deze werkwijze.</i>	
		Leefomgeving	0
		Mens	3
		Economie	0

Nummer ombuiging 4.22

Opvoedondersteuning

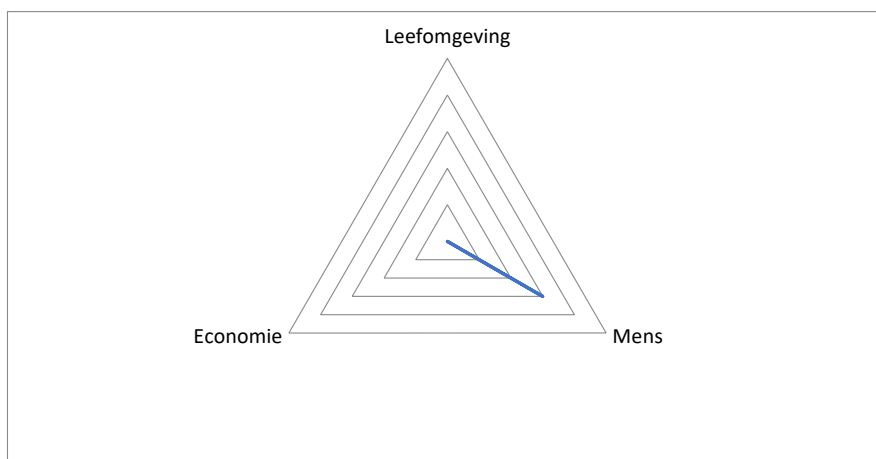
Voorstel

Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

Programma 4. Inclusieve en participatiesamenleving (TV 6.2)
C. Teunissen

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	172.000	172.000	172.000	172.000
Oorspronkelijk budget	172.000	172.000	172.000	172.000

Toelichting		Dit budget betreft praktische gezinsondersteuning door welzijnsorganisatie Santé en lichte gezinsondersteuning door vrijwilligers van Forte Thuis. De praktische gezinsondersteuning van Santé helpen gezinnen in het huishouden, de opvoeding, administratie, geldzaken, relaties of de indeling van de dag op orde te krijgen. Gezamenlijk wordt een plan gemaakt over hoe er gezorgd kan worden dat de ondersteuning niet meer nodig is. De ondersteuning van vrijwilligers door Forte Thuis wordt geboden aan gezinnen met kinderen tussen de 0 tot 12 jaar waarbij het opvoeden en draaiend houden van een gezin om verschillende redenen niet vanzelf gaat.	
Risico		De problemen binnen het gezin kunnen toenemen als deze laagdrempelige ondersteuning niet meer wordt aangeboden. De gemeente zal dus geen lichte voorziening in kunnen zetten, waardoor zwaardere en duurdere hulp ingezet moet gaan worden in een later stadium.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen	Ouders hebben niet de mogelijkheid tot een lichte vorm van ondersteuning of begeleiding. Het ontbreken van opvoedondersteuning kan zorgen voor een toename van stress, minder goed kunnen omgaan met uitdagingen in de opvoeding, waardoor problemen binnen het gezin kunnen verergeren. Deze ondersteuning en/of begeleiding biedt ouders de mogelijkheid om met een paar sessies het weer zelfstandig kunnen te gaan doen. Zwaardere (en duurdere) jeugdhulp heeft op ouders in een later stadium veel meer impact.		
	Leefomgeving		0
	Mens		3
	Economie		0

Nummer ombuiging 4.23

Voorstel

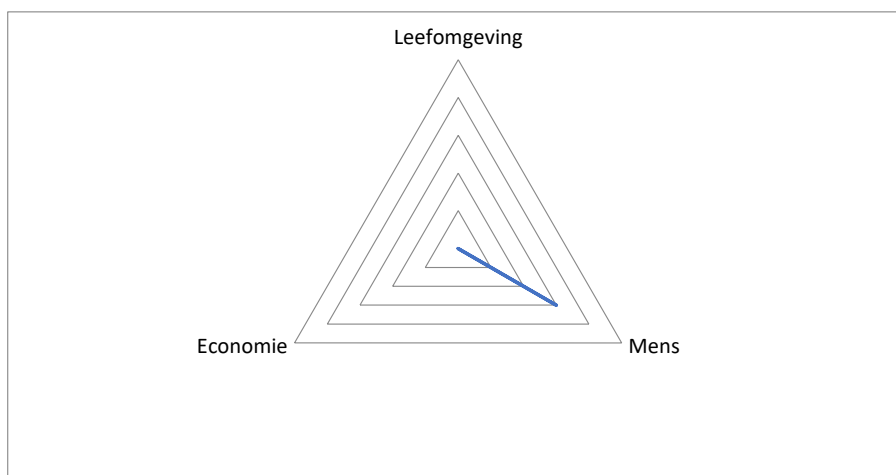
Geïndiceerde preventie jeugd

Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

Programma 4. Inclusieve en participatiesamenleving (TV 6.2)
C. Teunissen

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	76.000	76.000	76.000	76.000
Oorspronkelijk budget	76.000	76.000	76.000	76.000

Toelichting		Hiermee wordt de preventieve inzet door Pro Persona, IrisZorg en het Jongerenennetwerk bekostigd. Dit betreft verslavingspreventie, lespakketten voor scholen, opvoedondersteuning, het versterken van mentale en emotionele gezondheid, suïcidepreventie, etc.	
Risico		Door bezuiniging zullen verschillende soorten interventies wegvallen (zie onderdeel toelichting voor alle zaken die wegvallen), zoals voorlichting/ouderbijeenkomsten over verslaving, mentaal welbevinden en alcohol-/drugsgebruik aan ouders, professionals, jongeren en onderwijsinstellingen.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen	Hiermee valt laagdrempelig advies en consultatie weg van IrisZorg en Pro Persona en de lespakketten die zij aanleveren aan jongeren in het onderwijs. Ook de inzet van ervaringsdeskundigheid/ buddytrajecten met jongeren (uit de schuldhulpverlening/ jeugdzorg) vallen weg. Mensen zullen minder laagdrempelig kunnen aankloppen bij onze partners voor advies en informatie en wij kunnen als gemeente ook minder effectief onze jongeren en inwoners kunnen informeren over bovengenoemde thema's. In deze tijd waarin onze jongeren en inwoners onder grote druk staan, zijn wij met deze partners sterk in ontwikkeling om een sterke sociale basis te creëren. Hierop bezuinigen kan leiden tot een toename van problemen zoals verslavingsproblematiek en andere mentale problemen, verhoogd risico op suïcide, impact op de direct betrokkenen in de omgeving van jeugdigen, etc.		
	Leefomgeving		0
	Mens		3
	Economie		0

Nummer ombuiging 4.24**Voorstel****Ondersteuning vrijwilligers**

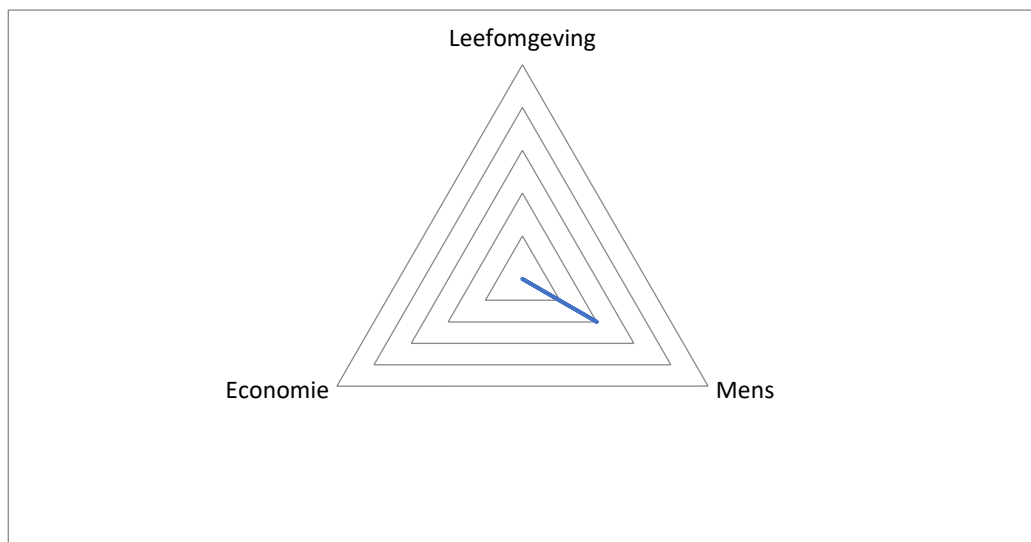
Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

Programma 4. Inclusieve en participatiesamenleving (TV 6.1)
C. Teunissen

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	15.000	15.000	15.000	15.000

Oorspronkelijk budget	29.000	29.000	29.000	29.000
------------------------------	--------	--------	--------	--------

Toelichting		Vanuit dit budget bekostigen we de website en online community OnsOverbetuwe en de inzet van de buurtverbinders. Dit is een digitaal communityplatform voor het verbinden van inwoners, gemeente en organisaties voor vraag en aanbod.	
Risico		Het platform afschaffen levert op korte termijn een besparing op. Gevolg daarvan is dat gemeente, inwoners en organisaties elkaar minder goed weten te vinden, wat de sociale basis minder sterk maakt. Op het digitaal platform kunnen inwoners vragen stellen, elkaar ondersteunen en informatie delen. Het vergemakkelijkt de onderlinge communicatie en opbouwen van de online community . Het platform afschaffen heeft vermindering van het lokale netwerk en samenwerking, sociale cohesie, gevoel van verbondenheid bij de gemeente en andere inwoners tot gevolg. Ook de content van Overbetuwe Beweegt heeft hier een plek. Net als de sociale kaart.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Minder inwonerbetrokkenheid wat leidt tot minder veerkracht en het minder goed aanpakken van collectieve, maatschappelijke problemen. Inwoners hebben zelf regie bij OnsOverbetuwe.	
		Leefomgeving	0
		Mens	2
		Economie	0

Nummer ombuiging 4.25**Voorstel****Antidiscriminatievoorziening**

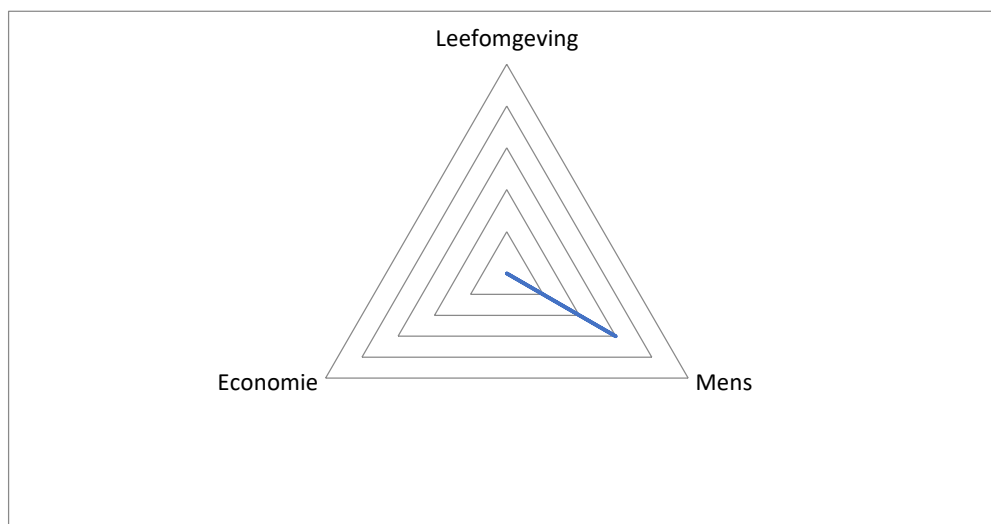
Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

Programma 4. Inclusieve en participatiesamenleving (TV 6.1)
P. Hoytink-Roubos

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	17.000	17.000	17.000	17.000

Oorspronkelijk budget	43.000	43.000	43.000	43.000
------------------------------	--------	--------	--------	--------

Toelichting		Vanuit het Rijk zijn extra middelen ter beschikking gesteld voor het versterken van de anti-discriminatievoorziening (ADV), waarmee er in totaal jaarlijks €43.000 beschikbaar is voor de ADV. Deze extra middelen zijn in beginsel vrij besteedbaar. Om te voldoen aan onze wettelijke taken (inrichten meldpunt, monitoring en rapportage) is €27.000 nodig. Met deze maatregel beperken we ons tot het uitvoeren van de wettelijke taken.	
Risico		Het jaarlijks aantal meldingen van discriminatie bij de ADV is laag. De ADV is weinig bekend onder inwoners. Als gevolg van deze maatregel kan er niet extra worden ingezet op het vergroten van de bekendheid van de ADV en preventie van discriminatie, voorlichting en ondersteuning.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		We zetten niet extra in op preventie van discriminatie en inwoners die discriminatie ervaren blijven moeilijk hun weg vinden naar de ADV voor ondersteuning, advies en begeleiding. Met als gevolg een lager bereik en het minder effectief kunnen aanpak van discriminatie met een mogelijke toename van wantrouwen in de samenleving/overheid bij kwetsbare groepen	
		Leefomgeving	0
		Mens	3
		Economie	0

Nummer ombuiging 4.26**Voorstel****Opvang en begeleiding**

Programma (taakveld)

Programma 4. Inclusieve en participatiesamenleving (TV 6.1)

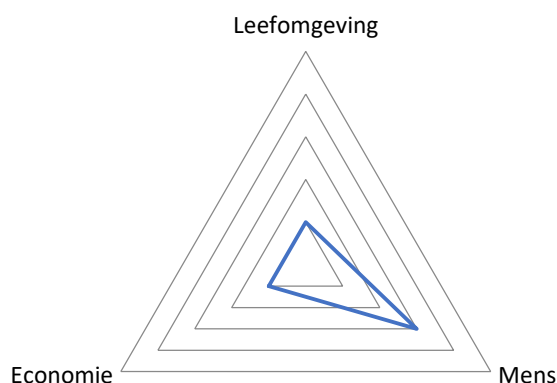
Portefeuillehouder

R. Post

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	13.000	13.000	13.000	13.000

Oorspronkelijk budget	13.000	13.000	13.000	13.000
------------------------------	--------	--------	--------	--------

Toelichting		<i>Bezuinigen op het Informatie en Adviespunt (I&A-punt) van Vluchtelingenwerk. Bij Vluchtelingenwerk in Elst, kunnen (ex-)statushouders, het hele jaar door, 2 dagdelen per week terecht met allerlei vragen. Met name complexe juridische vragen met betrekking tot de asielprocedure, gezinshereniging en naturalisatie worden opgepakt. Daarnaast wordt de doelgroep ook geholpen met het invullen van formulieren voor toeslagen en dergelijke bij de belastingdienst, aanvragen kinderopvang enz.</i>	
Risico		<i>Als het I&A-punt wordt wegbezuinigd hebben nieuwkomers in Overbetuwe geen plek meer binnen de gemeente waar zij terecht kunnen met deze (vaak complexe) vragen. Deze specifieke juridische kennis is niet bij andere organisaties binnen de gemeente voorhande (denk aan de gemeente zelf, Forte Welzijn of de sociaal raadsleden).</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>De kans op succesvolle integratie daalt en zaken als gezinshereniging en huisvesting van statushouders kunnen vertraging oplopen. Verder wordt het kantoor van Vluchtelingenwerk dan onderbenut waardoor zij mogelijk vertrekken uit Elst. Dat is onwenselijk omdat hun volledige dienstverlening (waar wij tevreden over zijn) dan minder effectief kan worden verleend.</i>	
		Leefomgeving	1
		Mens	3
		Economie	1

Nummer ombuiging 4.27

Voorstel

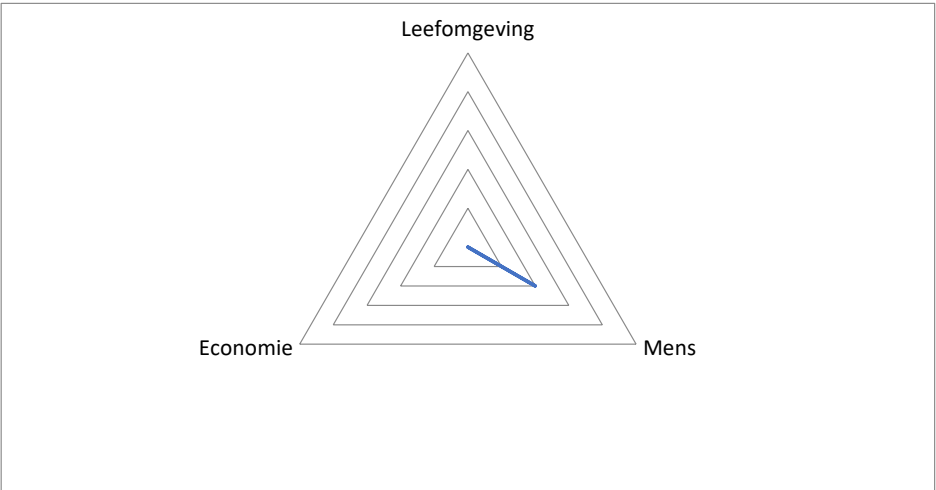
POK-middelen niet inzetten

Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

Diverse
R. Post

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	180.000	180.000	180.000	0
Oorspronkelijk budget	180.000	180.000	180.000	0

Toelichting		Naar aanleiding van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) hebben gemeenten middelen ontvangen om extra ondersteuning te bieden aan mensen die zich in een kwetsbare positie bevinden en om de gemeentelijke dienstverlening voor deze mensen te verbeteren. Het college heeft in juli 2023 een besluit genomen over een besteding van deze middelen. Voor een aantal elementen uit dit voorstel zijn verplichtingen aangegaan. Deze kunnen in 2024 beëindigd worden. Hierdoor zijn de totale bedragen dus beïnvloedbaar.	
Risico		Deze middelen zijn door het Rijk beschikbaar gesteld om het gat tussen de inwoner en de kwetsbare inwoner te verkleinen (naar aanleiding van de toeslagenaffaire). Door hierop te bezuinigen wordt de kloof tussen kwetsbare inwoners en de (lokale) overheid juist weer vergroot.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Kwetsbare inwoners krijgen minder juridische ondersteuning door het wegvallen van de inzet van sociaal raadslieden. De inzet van onafhankelijke cliëntondersteuning wordt beperkt. De ondersteuning van kwetsbare inwoners is daardoor minder goed geborgd. Een tweede partij voor ondersteuning voor thuisadministratie kan dan niet geselecteerd worden. Inwoners met financiële problematieken kunnen daardoor minder goed geholpen worden. Mede door de wachtlijsten bij de huidige en enige aanbieder.	
		Leefomgeving	0
		Mens	2
		Economie	0

Nummer ombuiging 4.28**Voorstel****Uitstellen nieuwbouwontwikkeling Wanmolen Zetten**

Programma (taakveld)

5. Werkend en lerende samenleving (TV 5.2)

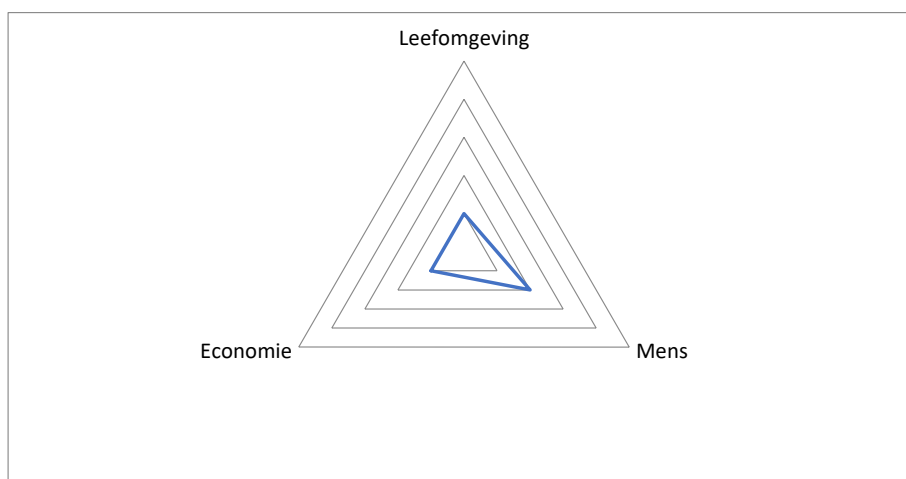
Portefeuillehouder

W. Hol

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	0	90.000	90.000	90.000

Oorspronkelijk budget				
------------------------------	--	--	--	--

Toelichting		Voor de nieuwbouwontwikkeling van de Wanmolen is het ontwerp gereed. De aanbesteding heeft plaatsgevonden voor het ontwerp, maar nog niet voor de bouw. Bij de Wanmolen maken de kapitaallasten onderdeel uit van de exploitatiebegroting. De exploitatiebegroting is het financieel effect op ons begrotingssaldo. De jaarlijkse exploitatie van de nieuwe MFC Wanmolen heeft een nadelig resultaat van €255.522. De jaarlijkse exploitatie van de oude Wanmolen had een nadelig resultaat van €70.784. Wanneer de nieuwe Wanmolen niet gebouwd gaat worden en de oude instant gehouden wordt, levert dit een voordeel op van jaarlijks €184.738. Rekening houdend met de kosten voor de instandhouding van de huidige Wanmolen, betekent dit een resterend bedrag van €90.000.	
Risico		De huidige Wanmolen is gedateerd en niet meer geschikt voor het uitvoeren van alle functies (zoals sport- en bewegingsonderwijs) en de veiligheid (schoon, heel, veilig) is op onderdelen in het geding. Het onderhoud van de huidige locatie zal geïntensiveerd moeten worden. Voor het beleggen van het beheer bij een externe partij zal aan de rechtbank (art 290 BW huurovereenkomst) toestemming gevraagd moeten worden. Met diverse huurders (zorgpartijen, huisartsen etc.) zijn al verregaande onderhandelingen en afspraken gemaakt.	
Categorieën	1	Mens	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Uitstellen van nieuwbouw tast de verwachtingen en afspraken met zorgondernemers, de (sport)verenigingen en betrokken inwoners aan. En daarmee het vertrouwen in het lokale bestuur.	
		Leefomgeving	1
		Mens	2
		Economie	1

Nummer ombuiging 4.29**Voorstel****Uitstellen nieuwbouwontwikkeling Meeuwenberg Driel**

Programma (taakveld)

5. Werkend en lerende samenleving (TV 5.2)

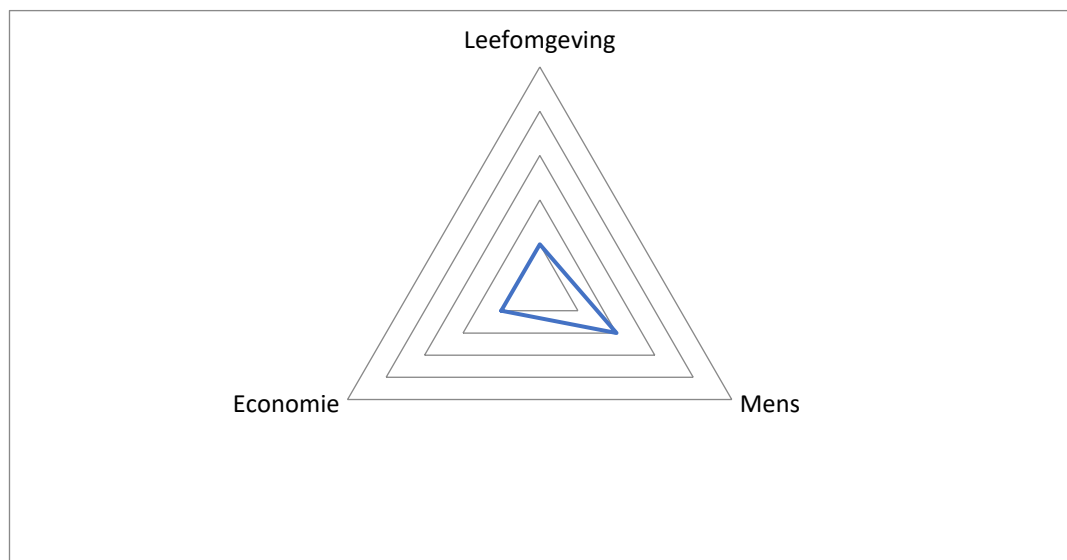
Portefeuillehouder

R. Post

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	120.000	120.000	120.000	120.000

Oorspronkelijk budget				
------------------------------	--	--	--	--

Toelichting		Voor de nieuwbouwontwikkeling van het PO onderwijsgebouw voor de Meeuwenberg is het ontwerp gereed. De aanbesteding heeft plaatsgevonden voor zowel het ontwerp als de bouw. De definitieve locatie is momenteel nog in onderzoek. De bouw zal niet eerder plaatsvinden dan 2025/2026, waardoor de kapitaallasten op z'n vroegst in 2027 geactiveerd zullen worden. De bouw zou eventueel met 1 of 2 jaar uitgesteld kunnen worden.	
Risico		De huidige Meeuwenberg is te klein in relatie tot huidige normering onderwijskwaliteit en bouwkundig gedateerd en daarmee niet meer geschikt voor het uitvoeren van de huidige onderwijsvisie. Kinderen zullen daardoor eerder naar ander onderwijs gaan.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Uitstel tast de kwaliteit van onderwijs(huisvesting) aan en de verwachtingen van onderwijspersoneel, ouders en kinderen rond de nieuwbouw van de school	
		Leefomgeving	1
		Mens	2
		Economie	1

Nummer ombuiging 4.30

Voorstel

Uittreden MGR Sociaal Domein Centraal Gelderland

Programma (taakveld)

4. Inclusieve en participatiesamenleving

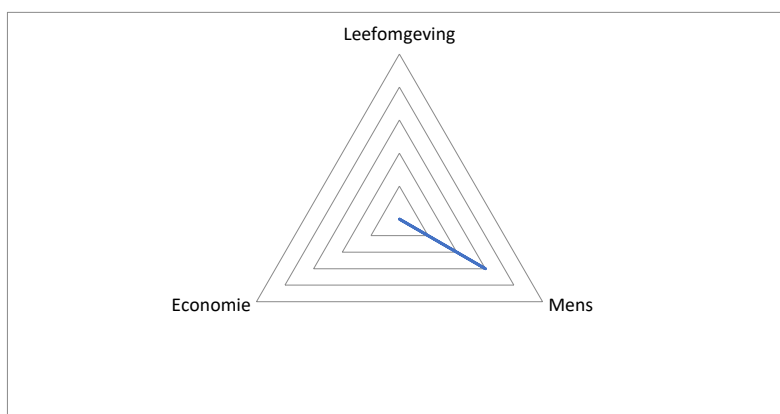
Portefeuillehouder

R. van den Dam

	2025	2026	2027	2028
Module Inkoop Zorg	0	242.579	242.579	242.579
Module Regionale Facilitering	0	154.384	154.384	154.384
Module Regionaal Bureau Leerlin	0	295.366	295.366	295.366
Module Werkgeversservicepunt	0	272.892	272.892	272.892
Module werkgeversschap SW	0	3.471.608	3.471.608	3.471.608
Module CMI	0	10.276	10.276	10.276
Module Facilitering regionale tak	0	68.147	68.147	68.147
Totaal geraamde ombuiging	0	4.515.252	4.515.252	4.515.252

Oorspronkelijk budget		4.515.252	4.515.252	4.515.252
------------------------------	--	-----------	-----------	-----------

Toelichting		De MGR is een <u>modulaire</u> gemeenschappelijke regeling. We kunnen overwegen uit de MGR te treden of één of meerdere modules niet meer af te nemen. De uittreding gaat in één jaar na het verstrijken van het jaar waarin het besluit tot uittreding is genomen. Dat betekent dat het financieel effect voor 2025 er niet of minimaal is (in overzicht is uitgegaan van geen effect). Het financieel effect gaat in per 2026 en wordt voorsnog gebaseerd op de begroting van 2025. Daar tegenover staat dat de nu bij de MGR belegde taken zelf moeten worden uitgevoerd. De kosten daarvoor zijn moeilijk te ramen, maar de algemene inschatting is dat deze hoger zijn dan de kosten die wij nu aan de MGR kwijt zijn, omdat het gezamenlijk met alle gemeenten uitvoering geven aan deze taken een efficiency slag met zich meebrengt. Ook zou uittreden tegen de afspraken uit de Hervormingsagenda Jeugd en bijbehorende wetgeving die aan de gemeenten wordt opgelegd ingaan. Het wetsvoorstel ‘Wet verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen’ is het vertrekpunt voor de voorstellen over regionalisering in de Hervormingsagenda. Voor specialistische jeugdzorg is er sprake van maatregelen die zien op verplichte regionale samenwerking en regionaal contracteren.	
Risico		Verlies van regionale expertise en efficiency (= hogere kosten). Politieke en sociale isolatie (kan leiden tot verminderde invloed in besluitvormingsprocessen en mogelijke spanningen tussen Overbetuwe en andere deelnemende gemeenten).	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Ook voor de bewaking van kwaliteit van zorg (en toezicht daarop) is de inschatting dat dit zelf uitvoeren niet alleen duurder is, maar ook kwalitatief omlaag zal gaan. Dit betekent een mogelijke vermindering van de kwaliteit van zorg voor onze inwoners.	
		Leefomgeving	0
		Mens	3
		Economie	0

Nummer ombuiging 4.31**Voorstel****Uittreden BVO DRAN**

Programma (taakveld)

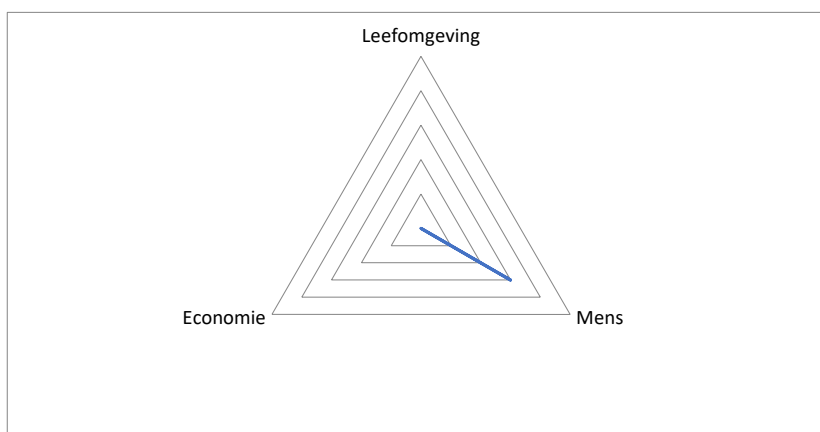
4. Inclusieve en participatiesamenleving en 5. Werkende en lerende samenleving

Portefeuillehouder

R. Post

	2025	2026	2027	2028
Vraagafhankelijk vervoer	0	604.100	670.000	724.300
Routegebonden vervoer	0	1.987.900	2.263.100	2.447.600
BVO lasten	0	72.200	74.900	77.700
Totaal geraamde ombuiging	0	2.664.000	3.008.000	3.249.600
Oorspronkelijk budget		2.664.000	3.008.000	3.249.600

Toelichting		De BVO DRAN (vervoersorganisatie regio Arnhem Nijmegen) is een gemeenschappelijke regeling. We kunnen overwegen hier uit te stappen. De uittreding gaat in één jaar na het verstrijken van het jaar waarin het besluit tot uittreding is genomen. Dat betekent dat het financieel effect voor 2025 er niet of minimaal is (in overzicht is uitgegaan van geen effect). Er zijn kosten aan de uittreding verbonden. Deze kosten zijn voor de uittredende gemeente. Deze zijn eenmalig en worden door een extern bureau berekend (zijn nu dus nog niet te voorzien). Het financieel effect gaat in per 2026 en wordt voorsnog gebaseerd op de begroting van 2025. Daar tegenover staat dat de nu bij de BVO DRAN belegde taken zelf moeten worden uitgevoerd. De kosten daarvoor zijn moeilijk te ramen, maar de algemene inschatting is dat deze hoger zijn dan de kosten die wij nu aan de BVO DRAN kwijt zijn, omdat het gezamenlijk met alle gemeenten uitvoering geven aan deze taken een efficiëncyslag met zich meebrengt.	
Risico		Verlies van regionale expertise en efficiency (= hogere kosten). Politieke en sociale isolatie (kan leiden tot verminderde invloed in besluitvormingsprocessen en mogelijke spanningen tussen Overbetuwe en andere deelnemende gemeenten).	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Ook voor de bewaking van kwaliteit van de dienstverlening (en toezicht daarop) is de inschatting dat dit zelf uitvoeren niet alleen duurder is, maar ook kwalitatief omlaag zal gaan. Dit betekent een mogelijke vermindering van de kwaliteit van het vervoer voor kwetsbare inwoners.	
		Leefomgeving	0
		Mens	3
		Economie	0

Nummer ombuiging 4.32

Voorstel

Interventieteam

Programma (taakveld)

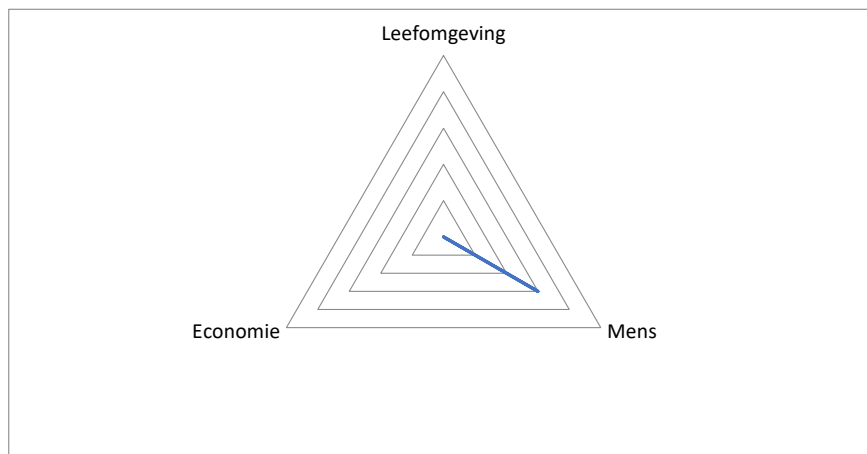
6,2

Portefeuillehouder

C Teunissen

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	100.000	100.000	100.000	100.000
Oorspronkelijk budget	395.000	395.000	395.000	395.000

Toelichting		Bezuinigen (schrappen) op personele inzet voor crisis- en complexe casuïstiek door het interventieteam (onderdeel van het Sociaal Team Overbetuwe)	
Risico		Het besluit om te bezuinigen op de personele inzet voor crisis- en complexe casuïstiek brengt verschillende risico's met zich mee. Ten eerste bestaat het gevaar dat er waardevolle expertise verloren gaat, wat kan leiden tot een verminderde kwaliteit van dienstverlening. Daarnaast zal de werkdruk voor consulenten en andere collega's toenemen, omdat zij mogelijk extra taken moeten overnemen die voorheen door het gespecialiseerde personeel werden uitgevoerd. Deze verhoogde werkdruk kan leiden tot overbelasting en verminderde effectiviteit in het afhandelen van andere zaken. Ook kan het noodzakelijk zijn om samenwerkingsafspraken met externe partners aan te passen om de veranderingen in de personele inzet op te vangen en de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De inwoners van Overbetuwe worden minder snel en kwalitatief minder goed geholpen waardoor het aantal jeugdigen en hun ouders die geholpen dienen te worden toeneemt wat tot hoge kosten gaat lijden binnen zowel het sociaal-, fysiek- en veiligheid domein in de nabije toekomst. Problematiek van complexe casuïstiek verschuift dan ook naar partners (bijvoorbeeld woningcorporaties, politiek) en andere domeinen (veiligheid in verband met overlast, fysiek in verband met toename risico op verwaarlozing/vervuiling). Dit vraagt om andere manier van inrichting hulp aan inwoners. Verschuiving werk richting externe partners en intern het Sociaal Team Overbetuwe (STO).	
		Leefomgeving	0
		Mens	3
		Economie	0

Programma	Nr. ombuiging	Omschrijving	Type ombuiging	Effect 2025	Effect 2026	Effect 2027	Effect 2028	Korte toelichting
Programma 5.	5.01	Media en Letteren (Bibliotheek)	Ambities	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	Subsidies/ inzet aan de bibliotheken en het bibliotheekwerk versoberen
Programma 5.	5.02	Re-integratie	Ambities	€ 183.000	€ 183.000	€ 183.000	€ 183.000	Inzet re-integratie verlagen
Programma 5.	5.03	MGR WSP	Ambities	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000	Uittreden module WSP
Programma 5.	5.04	Subsidies Kunst en cultuur	Ambities	€ 149.000	€ 149.000	€ 149.000	€ 149.000	Subsidies kunst en cultuur versoberen of aanbod aanschaffen
Programma 5.	5.05	Kunst	Ambities	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000	Onderhoud en restauratie kunst in de openbare ruimte
Programma 5.	5.06	Cultuur	Ambities	€ 54.000	€ 54.000	€ 54.000	€ 54.000	Inzet cultuurcoach en kunst- en culturele activiteiten
Programma 5.	5.07	Onderwijskansenbeleid	Ambities	€ 163.000	€ 163.000	€ 163.000	€ 163.000	Ambities Onderwijskansenbeleid bijstellen
Programma 5.	5.08	Peuterspeelzalen	Quick wins	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	Minder inzet voor niet-toeslagouders
Programma 5.	5.09	Peuterspeelzalen	Ambities	pm	pm	pm	pm	Kan mogelijk verder op worden bezuinigd. Dit is nog niet doorgerekend en de gevolgen zijn nog niet in beeld gebracht.
Programma 5.	5.10	Leerlingenvervoer	Ambities	€ 77.000	€ 128.000	€ 137.000	€ 137.000	Diverse maatregelen op leerlingenvervoer (o.a. versoberen dienstverlening)
Programma 5.	5.11	Preventieve logopedie	Ambities	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	Preventieve logopedie afschaffen
Programma 5.	5.12	Schoolmaatschappelijk werk	Ambities	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	Verlagen (of stopzetten) inzet schoolmaatschappelijk werk.
Programma 5.	5.13	Meedoenregeling	Ambities	€ 272.000	€ 272.000	€ 272.000	€ 272.000	Meedoenregeling aanpassen of volledig schrappen
Programma 5.	5.14	Bijzondere bijstand	Ambities	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Versoberen bijzondere bijstand, voordeel moeilijk te ramen, en afhankelijk van keuzes (zie format). Budget wordt nu ook overschreden.
Programma 5.	5.15	Gemeentepolis	Ambities	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	€ 60.000	Versoberen of afschaffen collectieve ziektekostenverzekering voor minima (gemeentepolis). Voordeel moeilijk te ramen, en afhankelijk van keuzes (zie format).
Programma 5.	5.16	Schuldhelpverlening	Ambities	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	€ 110.000	Schuldhelpverlening versoberen, terugdraaien keuze om fase 2 in eigen beheer uit te voeren
Programma 5.	5.17	Uitgaven uitkeringen	Ambities	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	Uitkeringen aframen ivm voordelen afgelopen jaren
Programma 5.	5.18	Uitgaven uitkeringen	Ambities	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Uitkeringen betreft wettelijke taak. In vorige jaren meer begroot dan nodig is, dat kan afgeraad. Bezuinigen/ombuigen is niet mogelijk.
Programma 5.	5.19	Erfgoed	Ambities	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	Beleid rondom erfgoed aanpassen / versoberen
Programma 5.	5.20	Muziekonderwijs	Ambities	€ 53.000	€ 53.000	€ 53.000	€ 53.000	Muziekonderwijs afschaffen of versoberen
Programma 5.	5.21	Cultuureducatie / lokaalonderwijsbeleid	Ambities	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	Cultuureducatie en lokaalonderwijsbeleid afschaffen of versoberen
Programma 5.	5.22	Natuur- en milieueducatie	Ambities	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	Stoppen met faciliteren van Natuur- en Milieu educatie aan alle basisscholen in Overbetuwe.
Programma 5.	5.23	Bestrijding laaggeletterdheid	Ambities	€ 59.000	€ 59.000	€ 59.000	€ 59.000	Bestrijding laaggeletterdheid afbouwen of versoberen (coördinator taalnetwerk en subsidie Forte)
Programma 5.	5.24	Afschrijving schoolgebouwen van 40 => 50 jaar	Quick wins	€ 100.000	€ 192.000	€ 192.000	€ 192.000	Verhoging van de afschrijvingstermijn van 40 naar 50 jaar zorgt voor lagere kapitaallasten

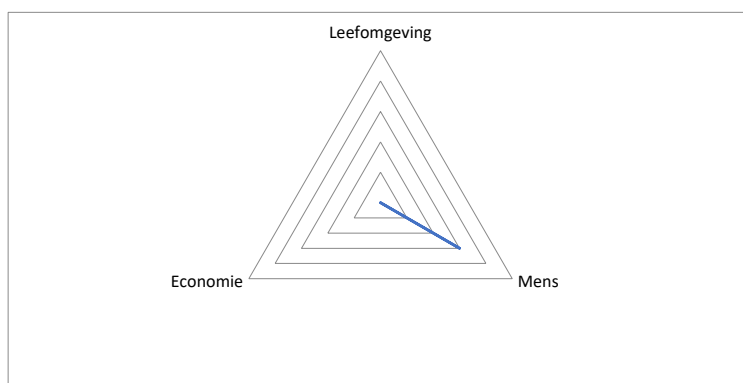
Nummer ombuiging 5.01**Voorstel****Media en Letteren (Bibliotheek)**

Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

5. Werkende en lerende samenleving (TV 5.6)
D. Horsthuist-Tangelder

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	100.000	100.000	100.000	100.000
Oorspronkelijk budget	984.000	984.000	984.000	984.000

Toelichting	De geraamde ombuiging is een inschatting/mogelijke taakstelling. De bibliotheek is voor het overgrote deel van haar inkomsten afhankelijk van gemeentelijke subsidiering. Binnen het bibliotheekwerk zijn er een aantal projectgebonden budgetten zoals bijvoorbeeld 'De Voorleesexpress' (€15.000). Andere mogelijkheden om te bezuinigen zijn het sluiten van vestigingen (nu Zetten, Heteren, Herveld-Andelst en Elst) en/of het beperken van dienstverlening zoals minder openingsuren/minder aanwezigheid van geschoold personeel.		
Risico	Er komen minder bibliotheken in Overbetuwe, of de kwaliteit van de dienstverlening wordt minder. Bibliotheken spelen een steeds grotere rol bij de ondersteuning van mensen die hulp nodig hebben. Naast bestrijding van laaggeletterdheid zijn dit ook onderwerpen als digitale trainingen en mediawijsheid en hulp bij belastingaangiften. Het project 'De Voorleesexpress' richt zich op jonge kinderen en hun ouders die moeite hebben met lezen. Aangezien het aantal laaggeletterde jongeren dat school verlaat jaarlijks blijft groeien, is de extra aandacht voor jongeren en laaggeletterdheid belangrijk. Ook speelt de bibliotheek een grote rol als ontmoetingsmogelijkheid in onze kernen en vormt zo een belangrijke sociaal maatschappelijke voorziening. Twee jaar geleden is de Huiskamer van Heteren geopend. Daarin speelt de bibliotheek een belangrijke rol als centrale voorziening en het trekken van mensen naar de huiskamer. In Herveld-Andelst geldt dit in mindere mate voor de aanwezigheid van de bibliotheek in het dorpshuis. De bibliotheek organiseert bijeenkomsten zoals ontmoeting en debat en laat mensen kennismaken met kunst en cultuur. Er vinden wekelijks taalcafé's plaats waar laaggeletterden heel laagdrempelig werken aan hun taalvaardigheden. In de visie op bibliotheekfuncties hebben college van B&W en de gemeenteraad er nadrukkelijk voor gekozen om extra in te zetten op deze rollen en functies van de bibliotheken in Overbetuwe. Bij het terugschroeven van de bijdrage moet ook de gemeentelijke visie worden bijgesteld.		
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen	Aantasting zelfredzaamheid van hulpbehoevende inwoners en verschraling cultureel aanbod. Bibliotheken spelen een belangrijke rol in de bestrijding van laaggeletterdheid. Laaggeletterdheid is een groeiend probleem in Nederland. Dit aanpakken vraagt om een intensivering van activiteiten en handelingen. Een bezuiniging op het bibliotheekwezen staat daar haaks op. Daarnaast hebben de bibliotheken steeds meer een functie als ontmoetingsplek. Deze sociale functie wordt dan ook minder.		
	Leefomgeving	0	
	Mens	3	
	Economie	0	

Nummer ombuiging 5.02**Voorstel****Re-integratie**

Programma (taakveld)

5. Werkende en lerende samenleving (TV 6.5)

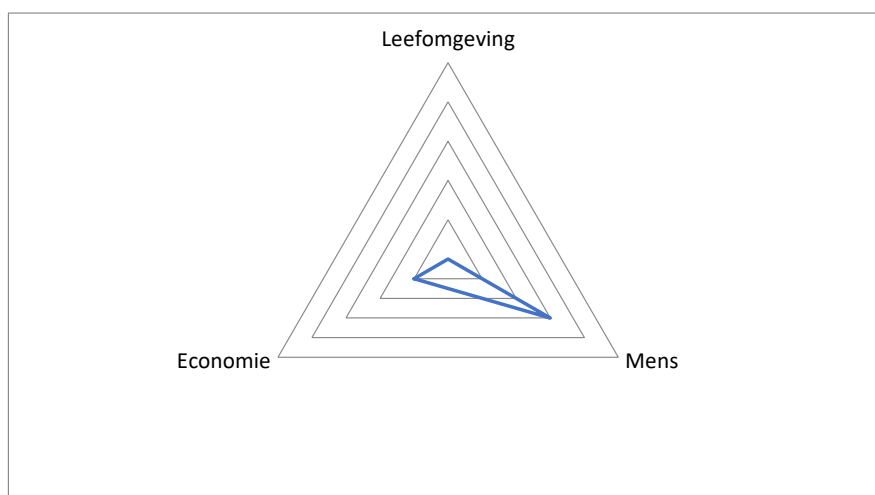
Portefeuillehouder

R. Post

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	183.000	183.000	183.000	183.000

Oorspronkelijk budget	333.000	333.000	333.000	333.000
------------------------------	---------	---------	---------	---------

Toelichting		Dit budget is sterk beïnvloedbaar. Vanuit onze visie op re-integratie (Overbetuwe Werkt!) is de afgelopen jaren extra geïnvesteerd in re-integratie. Wij kunnen ervoor kiezen ons te beperken tot het uitvoeren van de wettelijk taak, uit te voeren door onze participatieconsulenten. Er is alleen voor 2024 een aantal verplichtingen aangegaan.	
Risico		Toename bij de uitkeringen is een groot risico. We voldoen dan niet meer aan onze visie op re-integratie Overbetuwe Werkt! die door de raad is vastgesteld. Er kunnen minder inwoners met een arbeidsbeperking betaald aan het werk.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Als we minder intensief inzetten op re-integratie zal dit een aantal gevolgen kunnen hebben: - De trajecten om inwoners te begeleiden naar werk bieden we dan niet meer. Dit kan een negatief effect hebben op het bijstandsvolume. Gevolg kan zijn dat het BUIG budget dat wij hiervoor vanuit het rijk ontvangen (de gebundelde middelen voor Participatiewet, IOAW, IOAZ, Bbz 2004 en voor de inzet van loonkostensubsidie) tekortschiet. - Door traject als Bewegen Werkt zorgen we ervoor dat inwoners die nu thuis zitten daadwerkelijk gaan participeren en mensen zien. Ze maken daardoor stappen naar (vrijwilligers)werk. Als dit wegvalt zullen meer inwoners in een isolement leven.	
		Leefomgeving	0
		Mens	3
		Economie	1

Nummer ombuiging 5.03

Voorstel

MGR WSP

Programma (taakveld)

5. Werkende en Lerende Samenleving (6.5)

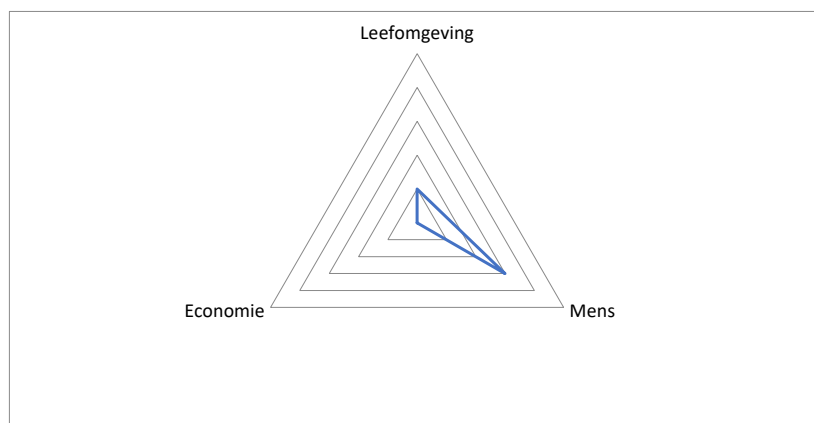
Portefeuillehouder

R. Post

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	270.000	270.000	270.000	270.000

Oorspronkelijk budget	270.000	270.000	270.000	270.000
------------------------------	---------	---------	---------	---------

Toelichting		Het Werkgeversservicepunt Midden Gelderland (WSP) is één van de modules van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland (MGR SDCG). Het WSP werkt voor alle acht gemeenten in onze arbeidsmarktregio, het arbeidsontwikkelbedrijf en voor het UWV. De kernwerkzaamheden zijn: - Inwoners met een korte afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk helpen. - Inwoners met een structurele arbeidsbeperkingen (banenafpraak) met structurele loonkostensubsidie bij werkgevers plaatsen. Hoewel hier regionale afspraken (verdeelsleutel) aan ten grondslag liggen is het een optie om deze module niet af te nemen, of de afspraken (al dan niet in regionaal verband) te heroverwegen.	
Risico		Naast maatschappelijke effecten kent het naar beneden bijstellen van dit budget ook andere neveneffecten: - Uitstroom uit de bijstand heeft als neveneffect dat we geld overhouden op de gelden om de uitkeringen mee te betalen (het BUIG-budget). Deze gelden mogen we als gemeente vrij inzetten. - Een minder groot bedrag inzetten bij een gemeenschappelijke regeling dan afgesproken bij de totstandkoming van de verdeelsleutel heeft effect op het regionale beeld van ons als gemeente.	
Categorieën		1	Quick wins
		2	Ambities
		3	Lastenverzwaring voor de inwoners
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Werken heeft voor mensen de volgende effecten: - Autonomie. Mensen met werk hebben een grotere mate van autonomie dan wanneer iemand in een uitkeringssituatie zit. - Behoeftte aan competentie en zelfontplooiing en -regie. Werk, studie, sport en hobby's zijn activiteiten waarin de competenties tot uiting kunnen worden gebracht en verder ontplooid. - Behoeftte aan verbondenheid. Mensen willen graag verbondenheid voelen met anderen. Deel uitmaken van groepen. Het hebben van werk zorgt voor verbondenheid met anderen en biedt vaak een opstap naar andere netwerken.	
		Leefomgeving	1
		Mens	3
		Economie	0

Nummer ombuiging 5.04

Voorstel

Subsidies kunst en cultuur

Programma (taakveld)

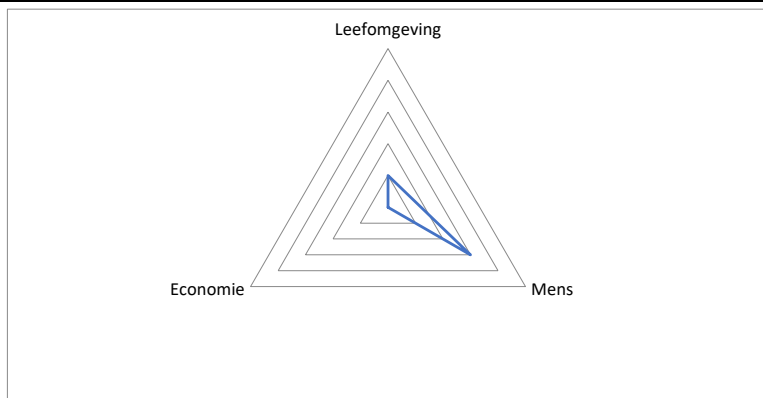
5. Werkende en Lerende Samenleving (TV 5.3)

Portefeuillehouder

D. Horsthuis-Tangelder

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	149.000	149.000	149.000	149.000
Oorspronkelijk budget	149.000	149.000	149.000	149.000

Toelichting		<i>Optie 1: Aanpassen naar €130.000. De afgelopen jaren is de begroting al geactualiseerd naar dit bedrag. Met de aangepaste subsidieverordening is er ruimte bijgekomen voor aanvragen van kunst- en cultuurinitiatieven van bovenlokaal belang. Hierdoor wordt verwacht dat de uitgaven licht zullen stijgen, wat resulteert in ondersteuning voor een breder scala aan kunstinstellingen die activiteiten organiseren voor zowel onze inwoners als toeristen van buiten de gemeente. Binnen deze subsidies kunnen stichtingen uit de gemeente subsidie aanvragen voor culturele- of erfgoedprojecten. Deze organisaties realiseren ontmoeting, dialoog en samenwerking tussen diverse gemeenschappen en groepen binnen de gemeente. In 2023 zijn er 50 subsidieaanvragen behandeld, waaronder Theater de Kik, diverse muziekverenigingen (6), koren (10), historische verenigingen (3), toneelgroepen met diverse producties voor inwoners (3), Oranjeverenigingen (4) en scholen (11). Deze aanvragen ondersteunen de gemeenschapszin in de gemeente door middel van de organisatie van activiteiten waarbij inwoners samenkomen. Dan wel om te repeteren (muziek, dans, theater en dergelijke), samen te schilderen, te leren over de geschiedenis of te genieten van kunst en cultuur.</i> <i>Optie 2: Alle subsidies afschaffen.</i>	
Risico		<i>Hoewel het geen wettelijk verplichte taak is, zal het afschaffen van deze post leiden tot een verlies van identiteit en een aantasting van de leefbaarheid.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>De impact van het verlagen naar €130.000,- zou gering zijn aangezien de meeste projecten nog doorgang kunnen vinden. Het volledig schrappen van deze subsidies zou aanzienlijke maatschappelijke gevolgen hebben voor tal van culturele en historische organisaties in onze gemeente. Al deze verenigingen dragen bij aan sociale cohesie binnen onze gemeenschap. De sterke gemeenschapszin die Overbetuwe kent zou aangetast worden als een deel van de activiteiten niet meer uitgevoerd kan worden. Kosten voor de gemeente zouden kunnen stijgen (eenzaamheid, zelfredzaamheid, sociale cohesie en dergelijke), aangezien de organisaties die deze subsidies aanvragen allemaal gerund worden door vrijwilligers en dit dan weg zou vallen. Het kan de economie schaden, aangezien de culturele sector een belangrijke bijdrage levert aan toerisme.</i>	
		Leefomgeving	1
		Mens	3
		Economie	0

Nummer ombuiging 5.05**Voorstel****Kunst in de openbare ruimte**

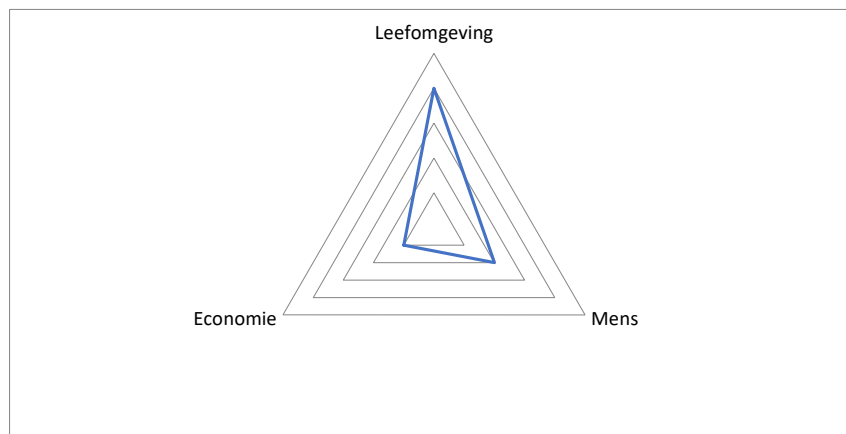
Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

5. Werkende en Lerende Samenleving
D. Horsthuis-Tangelder

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	65.000	65.000	65.000	65.000

Oorspronkelijk budget	65.000	65.000	65.000	65.000
------------------------------	--------	--------	--------	--------

Toelichting		Optie 1: Aanpassen naar €50.000,-. Dit budget wordt geïnvesteerd in het onderhoud en restauratie van kunstwerken in de openbare ruimte, ontwikkelen van nieuwe kunstwerken en kunstprojecten en het bereikbaar maken voor bezoekers door middel van de kunstroutes en dergelijke. Kunst draagt bij aan het sociale, educatieve en economische welzijn van de gemeenschap. Het reflecteert de geschiedenis, tradities en waarden van de gemeenschap en draagt bij aan een gevoel van verbondenheid en trots onder de inwoners. Kunst en cultuur spelen een rol in de economische en stedelijke ontwikkeling. Ze trekken toeristen aan en dragen bij aan de aantrekkelijkheid van de gemeente als een plek om te wonen, werken en investeren. Optie 2: Gehele budget laten vervallen.	
Risico		Als dit budget verlaagd wordt zal er minder ruimte zijn om nieuwe kunstprojecten te starten en restauraties uit te voeren. Dit leidt tot een (geringe) verminderde culturele identiteit en toegankelijkheid van de kunstwerken in de openbare ruimte, doordat de uiting van lokale cultuur en geschiedenis minder wordt.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Hoewel het geen wettelijk verplichte taak is, zal het afschaffen van deze post leiden tot een verlies van identiteit en een aantasting van de leefbaarheid in de gemeente. Openbare kunstwerken zouden verloederen, wat op haar beurt de leefbaarheid van de gemeente aantast. Er zouden kosten bij kunnen komen doordat de kunstwerken niet meer veilig zijn en verwijderd moeten worden. Ook kan het economische gevolgen hebben doordat kunst toeristen trekt en de waarde van onroerend goed in de omgeving kan verhogen. Kunst- en cultuurprojecten met maatschappelijke waarde zullen verdwijnen. Neem bijvoorbeeld het kunstproject Stille Strijd, dat aandacht vraagt voor zelfdoding en depressie onder jongeren, dat zou zonder financiële steun niet doorgaan.	
		Leefomgeving	4
		Mens	2
		Economie	1

Nummer ombuiging 5.06**Voorstel****Cultuurcoach**

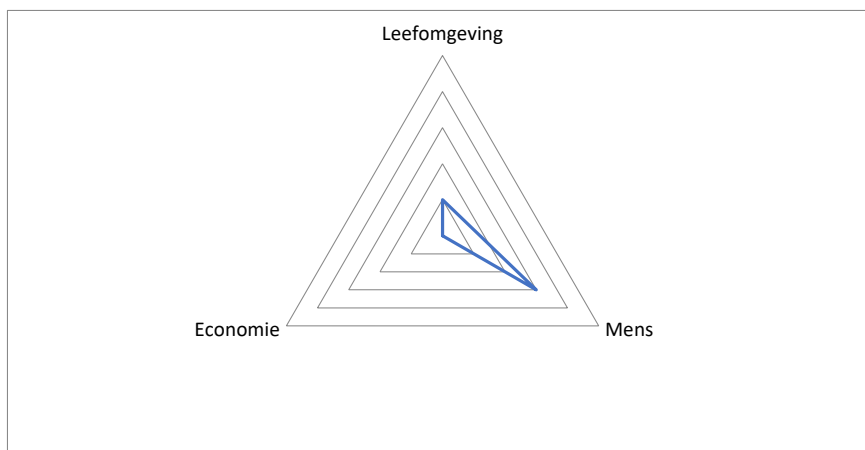
Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

5. Werkende en Lerende Samenleving
D. Horsthuis-Tangelder

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	54.000	54.000	54.000	54.000

Oorspronkelijk budget	149.000	149.000	149.000	149.000
------------------------------	---------	---------	---------	---------

Toelichting		Met dit budget wordt de cultuurcoach ingezet. De cultuurcoach zet zich in voor een verrijking van cultuur binnen het onderwijs. Kunst is een educatief middel dat kan bijdragen aan de ontwikkeling van creatief denken, probleemoplossende vaardigheden en cultureel bewustzijn bij zowel jongeren als volwassenen. Kunstactiviteiten en programma's in scholen en gemeenschapscentra bieden leerzame ervaringen die verder reiken dan traditioneel academisch onderwijs. De cultuurcoach stelt een gevarieerd cultuurmenu samen waaruit de scholen een passend aanbod kunnen kiezen. In de komende jaren streven we ernaar dit menu uit te breiden, zodat het een breder scala aan doelgroepen bereikt. Ook organiseren we van dit budget diverse culturele activiteiten waaronder de jaarlijkse cultuurbijeenkomst waar het gehele culturele spectrum van de gemeente samenkomt. Tijdens deze bijeenkomst gaan we met elkaar in gesprek over de speerpunten van de gemeente en de cultuurvisie, om zo een levendige dialoog te behouden tussen alle betrokken partijen. Dit budget betreft géén wettelijke taak en kan in beginsel worden verlaagd of geschrapt.	
Risico		Hoewel het geen wettelijk verplichte taak is, zou het afschaffen van deze post leiden tot een verlies van identiteit en een aantasting van de leefbaarheid.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Het afschaffen van de cultuurcoach heeft impact op de algehele ontwikkeling en het welzijn van leerlingen, en zou een verarming betekenen van het onderwijsaanbod. Dit kan leiden tot verminderde creativiteit, minder cultureel begrip voor elkaar en verminderd kritisch denkvermogen en mogelijke verhoging van discriminatie en andere vormen van uitsluiting.	
		Leefomgeving	1
		Mens	3
		Economie	0

Nummer ombuiging 5.07
Voorstel

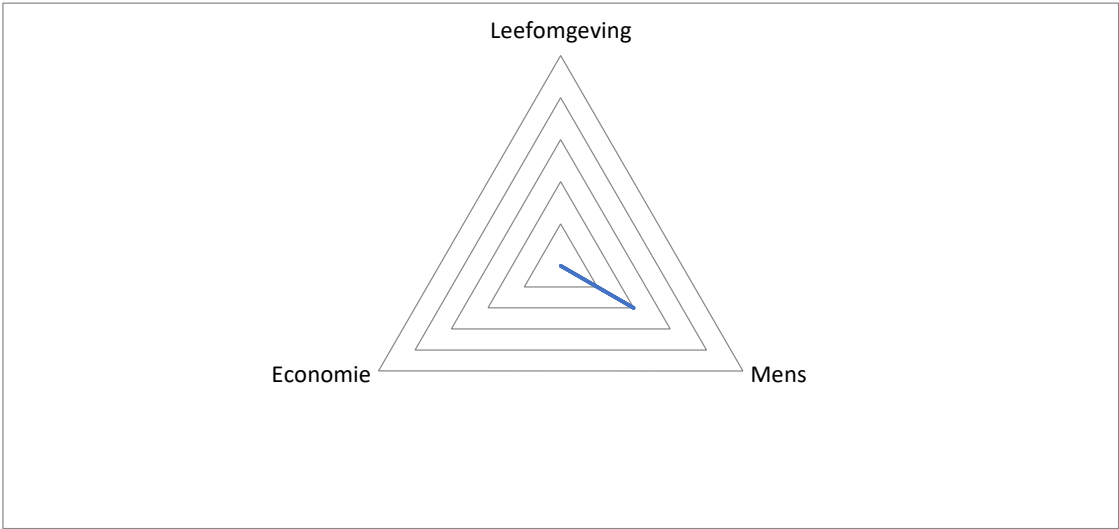
Onderwijskansenbeleid

Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

5. Werkende en lerende samenleving (TV 4.3)
R. Post

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	163.000	163.000	163.000	163.000
Oorspronkelijk budget	163.000	163.000	163.000	163.000

Toelichting		<i>Het gemeentelijke budget dat wordt besteed aan onderwijskansenbeleid niet inzetten voor de ambities die worden opgenomen in het beleidsplan Sociaal Domein en het Uitvoeringsplan. Het beleidsplan wordt in 2024 opgesteld. Als de ambities in dit plan worden bijgesteld, dan is er een besparing mogelijk.</i>	
Risico		<i>Het verlagen van de gemeentelijke bijdrage kan invloed hebben op de uitvoerbaarheid van het onderwijskansenbeleid. De subsidies aan partners zoals Forte School en Stichting Pas hebben een structureel karakter en dienen te worden afgebouwd. De gemeente dient hiervoor een redelijke termijn in acht te nemen. Dat betekent dat de gemeentelijke bijdrage niet zonder meer in 2025 kan worden stopgezet.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Afbouwen of stopzetten van subsidies voor onderwijskansenbeleid hebben als gevolg dat het aanbod voor voorschoolse voorzieningen minder wordt. Hiermee kan de wettelijke taak van de gemeente om voor voldoende voorschoolse voorzieningen te zorgen in gevaar komen. Dit leidt tot een toename van ongelijke kansen, ontwikkelingsachterstanden, impact op welzijn en zelfredzaamheid.</i>	
		Leefomgeving	0
		Mens	2
		Economie	0

Nummer ombuiging 5.08+5.09**Voorstel****Peuterspeelzalen**

Programma (taakveld)

5. Werkende en lerende samenleving (TV 4.3)

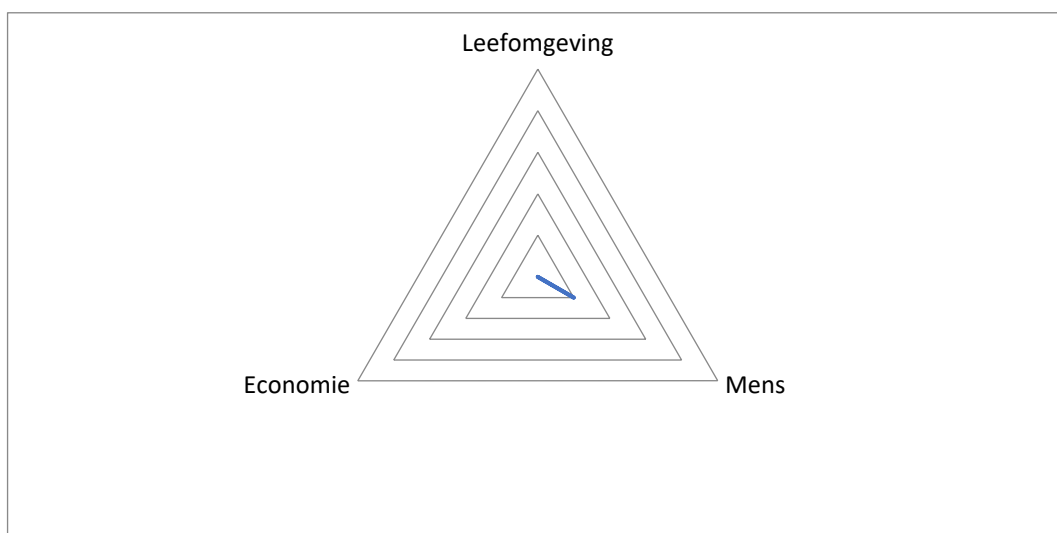
Portefeuillehouder

C. Teunissen

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	50.000	50.000	50.000	50.000

Oorspronkelijk budget	136.000	136.000	136.000	136.000
------------------------------	---------	---------	---------	---------

Toelichting		Wanneer ouders geen recht hebben op kinderopvangtoeslag bekostigen wij als gemeente 8 uur per week, zodat kinderen de mogelijkheid hebben zich te ontwikkelen op een kinderdagopvang. Echter is deze kostenpost ruim begroot en kan een ongeveer €50.000 bezuinigd worden. Dit wordt jaarlijks niet opgemaakt.	
Risico		Minimaal want het budget wordt niet volledig ingezet.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Puur voor de quick win heeft het nauwelijks gevolgen.	
		Leefomgeving	0
		Mens	1
		Economie	0

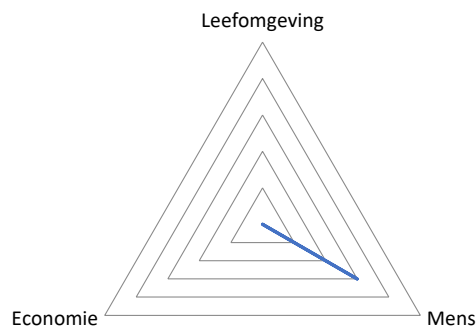
Nummer ombuiging 5.10**Voorstel****Leerlingenvervoer**

Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

5. Werkende en lerende samenleving (TV 5.4)
R. Post

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	77.000	128.000	137.000	137.000
Oorspronkelijk budget	1.659.000	1.766.000	1.946.000	1.946.000

Toelichting		Op dit moment bieden we scholieren in het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) een vergoeding voor het reizen met het openbaar vervoer (OV). De kosten hiervan op jaarbasis bedragen voor het schooljaar 2023-2024 €24.000. Deze vorm van ondersteuning is wettelijk niet verplicht en kan worden beëindigd. Daarnaast bieden we trajecten aan om leerlingen in het taxivervoer zelfstandig te leren reizen. Ook dit is geen wettelijke verplichting en kan worden beëindigd. De kosten hiervan zijn jaarlijks maximaal €18.000. Ook andere besparingsmogelijkheden zijn denkbaar, zoals werken met centrale opstapplaatsen, stimuleren van zelfstandig reizen door bekostiging e-bike, scherper toetsen op de mogelijkheden van ouders om zelf kinderen te halen en te brengen, al dan niet middels begeleiding in het OV of het bijstellen van de duurzaamheidsambitie per 1 augustus 2026 (volgende contractperiode). Individuele maatregelen laten zich lastig kwantificeren. Veel is afhankelijk van mogelijkheden en specifieke omstandigheden van leerlingen en gezinnen. Nader onderzoek is nodig om de omvang van een eventuele besparing van (een pakket aan) maatregelen inzichtelijk te maken. Een pakket van maatregelen zou kunnen leiden tot een besparing van 5% op het taxivervoer vanaf schooljaar 2025-2026 (oplopend van €35.000 in 2025 tot €95.000 in 2028).	
Risico			
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Mogelijk kan het aantal Voorschoolse Educatie (VE)-locaties verminderen. Er kan minder worden geïnvesteerd in Vroege Voorschoolse Educatie (VVE). Dit kan leiden tot een toename van kansenongelijkheid, ontwikkelingsachterstanden, impact op welzijn en zelfredzaamheid.	
		Leefomgeving	0
		Mens	3
		Economie	0

Nummer ombuiging 5.11**Voorstel****Preventieve logopedie**

Programma (taakveld)

5. Werkende en lerende samenleving (TV 5.4)

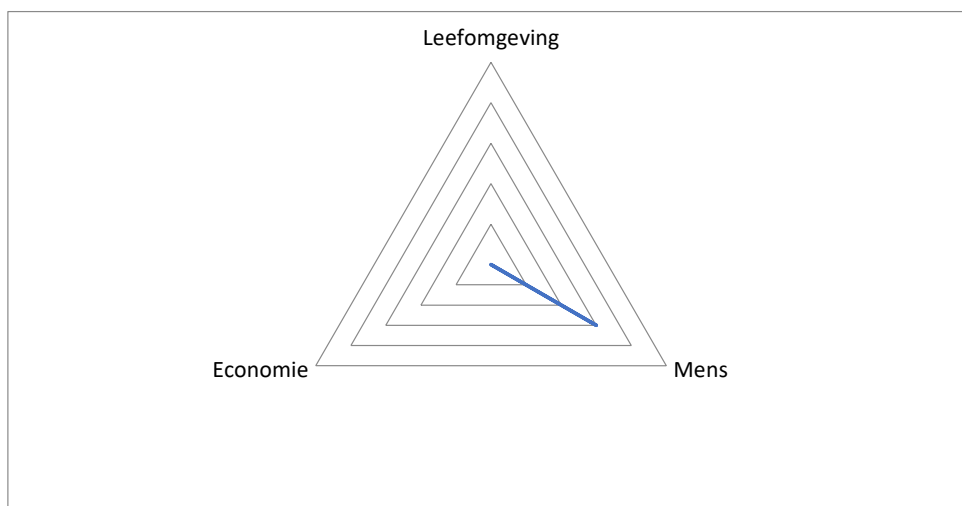
Portefeuillehouder

R. Post

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	35.000	35.000	35.000	35.000

Oorspronkelijk budget	35.000	35.000	35.000	35.000
------------------------------	--------	--------	--------	--------

Toelichting		<i>Hiermee wordt de inzet van preventieve logopedie bekostigd. Het doel hierbij is vroegtijdig signaleren van problemen in de communicatieve ontwikkeling bij peuters en leerlingen op de basisscholen. Het gaat om preventieve logopedie voor kinderen van 0 tot 12 jaar en betreft alle voorkomende werkzaamheden ten behoeve van diagnostiek, advies bij spraak-en taalstimulering en verwijzing naar curatieve logopedie of nader onderzoek in verband met gedrags-, leer- en/of medische problemen. Ook wordt hiermee voorlichting en consultatie aan ouders en professionals en het ontwikkelen van informatiemateriaal bekostigd.</i>	
Risico		<i>Hierop bezuinigen betekent het wegvallen van vroegtijdig en preventief opsporen van taal- en spraakproblemen. Dit kan gevolgen hebben voor de toekomst van jeugdigen (taal- en leerachterstanden) en hogere kosten met zich meebrengen wanneer dit tot curatieve hulp vanuit de Jeugdwet leidt.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Met het wegvallen zal een laagdrempelige preventieve screening via de kinderopvang en/of basisschool niet meer mogelijk zijn. Ouders zullen dit dus via de huisarts en/of specialist moeten gaan regelen. Als gemeente daalt onze invloed op vroegtijdige interventie. Druk op onderwijs/leraren neemt toe en er is sprake van een negatieve impact op het welzijn en de kansengelijkheid van kinderen en hun ouders.</i>	
		Leefomgeving	0
		Mens	3
		Economie	0

Nummer ombuiging 5.12**Voorstel****Schoolmaatschappelijk werk**

Programma (taakveld)

5. Werkende en lerende samenleving (TV 5.4)

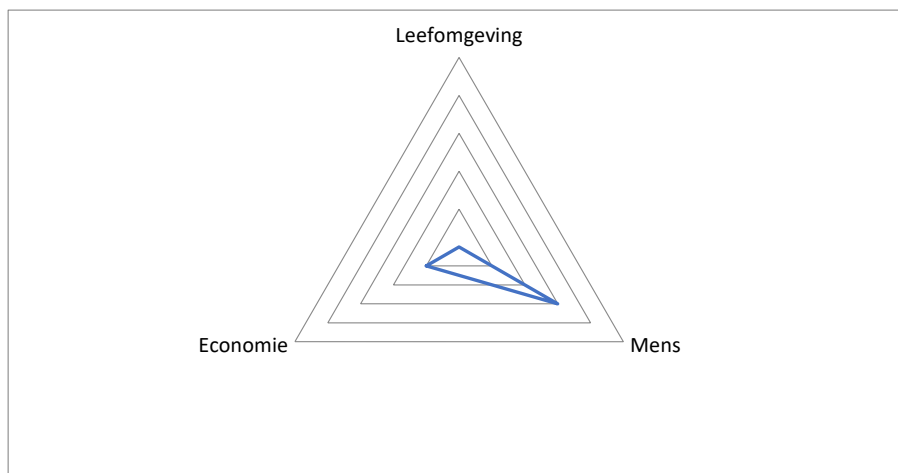
Portefeuillehouder

R. Post

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	100.000	100.000	100.000	100.000

Oorspronkelijk budget	545.000	545.000	545.000	545.000
-----------------------	---------	---------	---------	---------

Toelichting		Schoolmaatschappelijk werk wordt ingezet op alle reguliere basisscholen in Overbetuwe. Het gaat om ondersteuning van intern begeleiders en leerkrachten, individuele begeleiding van ouders en leerlingen en professionaliseringsactiviteiten voor scholen op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling en welzijn van kind en gezin. De afgelopen jaren hebben we gemerkt dat door de toename van hulpvragen vanuit scholen de inzet van schoolmaatschappelijk werk juist versterkt moet worden. Verlagen of stopzetten inzet schoolmaatschappelijk werk is mogelijk (in theorie is zelfs het volledige budget beïnvloedbaar).	
Risico		College en de raad hebben een gemeenschappelijk doel om meer preventieve en collectieve aanbod in te zetten. In het uitvoeringsprogramma 2022-2026 is onder Programma 4 Inclusieve en Participatiesamenleving voor het versterken van de sociale basis op jeugd, vanaf 2024 een bedrag begroot van (oorspronkelijk) €700.000. Het gaat om uitbreiding van het jongerenwerk (€200.000) en schoolmaatschappelijk werk (€110.000), na afloop van de extra inzet vanuit de NPO-middelen.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen	Het uitvallen van schoolmaatschappelijk werk heeft als gevolg dat het netwerk wordt verzwakt. Scholen, intern begeleiders en ouders worden niet meer ondersteund. Ondersteuningsbehoefte blijft dus onvervuld, verminderd welzijn voor kind en gezin, druk bij partners loopt op, toenemende problemen als schooluitval of slechtere prestaties.		
	Leefomgeving	0	
	Mens	3	
	Economie	1	

Nummer ombuiging 5.13
Voorstel
Meedoenregeling

Programma (taakveld)

5. Werkende en lerende samenleving (TV 4.4)

Portefeuillehouder

R. Post

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	272.000	272.000	272.000	272.000

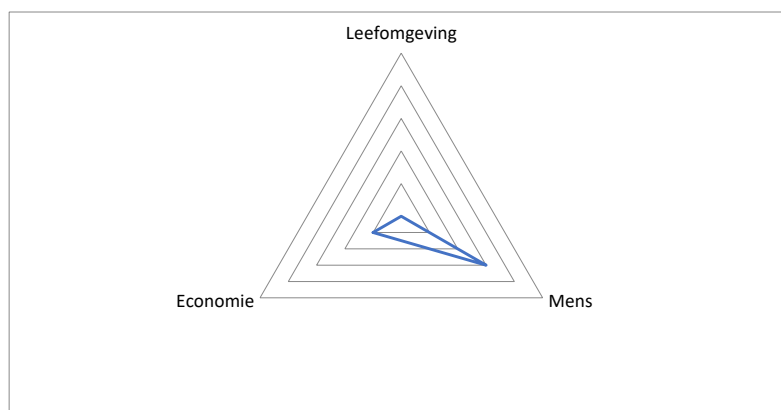
Oorspronkelijk budget	129.000	129.000	129.000	129.000
------------------------------	---------	---------	---------	---------

Toelichting	<i>De Meedoenregeling is geen wettelijk taak van de gemeente. Dit maakt dat er verschillende besparingsmogelijkheden zijn:</i> <i>1. De Meedoenregeling volledig afschaffen (besparing €129.000)</i> <i>2. De inkomensgrens die de meedoen regeling kent (dit is nu 120% van het wettelijk sociaal minimum) verlagen (potentiële besparing ca. €54.000)</i> <i>3. Het aantal punten dat volwassen en/of kinderen krijgen aanpassen (potentiële besparing rekening houdend met het huidige tekort op het budget: €2.366)</i> <i>4. De waarde per punt (nu €0,50) aanpassen (potentiële besparing rekening houdend met het huidige tekort op het budget: €7.316)</i>
--------------------	--

Risico	<i>Als er wordt gekozen voor een van de besparingsmogelijkheden dan moet dit aangepast worden in het beleid Verordening Minimaregeling (vanaf juni: omgekeerde verordening). Daarnaast wordt op dit moment ook gewerkt aan de herijking van het armoedebeleid. Daarin moet dit ook worden opgenomen. De hoeveelheid punten en de waarde per punt wordt jaarlijks bepaald door het college via een collegevoorstel en -besluit. Als de Meedoenregeling wordt afgeschaft of de inkomensgrens wordt verlaagd, dan scheelt dit in de bedrijfsvoering. Er zijn dan geen/minder aanvragen te beoordelen. Bij de aanpassing van de hoeveelheid/waarde van de punten dan is dit niet van toepassing. Tevens dient de verandering ook opgenomen te worden in de overeenkomst met de aanbieder van de Meedoenregeling (nu BS&F).</i>
---------------	---

Categorieën	1 Quick wins
	2 Ambities
	3 Lastenverzwaring voor de inwoners

Toetsingskader maatschappelijke gevolgen	<i>Bij afschaffing/versobering van de Meedoenregeling: effect is dan dat inwoners met een laag inkomen minder worden ondersteund in hun mogelijkheden om te kunnen meedoen in Overbetuwe. Niet kunnen meedoen bij sociale activiteiten zoals sporten of cultuur kan ook een nadelig effect hebben op andere gezondheid en werk. Het niet kunnen meedoen bij sociale activiteiten kan leiden tot een verhoogde kans op sociale isolatie. Dit heeft dus grote gevolgen voor de inwoners van Overbetuwe die het al financieel zwaar hebben.</i>	
	Leefomgeving	0
	Mens	3
	Economie	1

Nummer ombuiging 5.14
Voorstel
Beschikkingen bijzondere bijstand

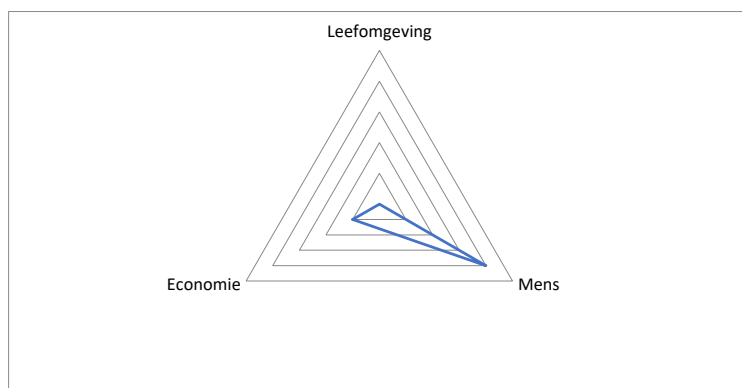
Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

5. Werkende en lerende samenleving (TV 5.2)
R. Post

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	0	0	0	0

Oorspronkelijk budget	678.000	678.000	678.000	678.000
------------------------------	---------	---------	---------	---------

Toelichting		Het budget voor bijzondere bijstand bestaat uit een deel Persoonlijk minimabudget (PMB) en een deel reguliere bijzondere bijstand. Beiden komen voort uit een wettelijke taak maar zijn wel beïnvloedbaar. De hoogte, de inkomensgrens en de langdurigheidsvoorwaarde van het PMB kunnen worden aangepast, en de regeling kan worden vereenvoudigd waardoor deze ook makkelijker wordt voor de uitvoering, wat weer een besparing oplevert in onze bedrijfsvoering. Voor de bijzondere bijstand kan het draagkrachtpercentage (nu 35% van meerinkomen boven de 110% van het wettelijk sociaal minimum) worden aangepast, er kan een drempelbedrag worden ingesteld voor de bijzondere bijstand en het budget voor de 'reguliere' bijzondere bijstand kan mogelijk via beleid en afspraken met partners zoals bewindvoerders en woningcorporaties beïnvloed worden. Het budget wordt nu ook al overschreden, we kunnen proberen de overschrijding kleiner te maken, maar een lager bedrag dan nu wordt uitgegeven wordt niet realistisch geacht.	
Risico		Om de kosten 'reguliere' bijzondere bijstand te dempen is het nodig om in beleid afspraken te maken over de draagkracht, draagkrachtperiode, draagkrachtpercentage en de vormen van bijzondere bijstand. Gedacht kan worden om bijzondere bijstand bij bepaalde kostensoorten (bijvoorbeeld woninginrichting) als lening te verstrekken om de kosten te dempen. En om altijd de meest goedkope, adequate voorziening toe te kennen op basis van de Nibud-prijzengids. Daarnaast wordt op dit moment ook gewerkt aan de herijking van het armoedebeleid. Daarin moet dit ook worden opgenomen. Er is aanpassing van de bedrijfsvoering nodig als er wordt gekozen om bijstandgerechtigden na een jaar ambtshalve het PMB toe te kennen. Bij de andere maatregelen verandert er niets in de bedrijfsvoering.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwareing voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Bij versobering van het PMB: inwoners die één jaar of langer een laag inkomen hebben, kunnen mogelijk minder bijzondere en noodzakelijke uitgaven betalen (bijvoorbeeld nieuwe wasmachine, betalen van rekeningen). Dit is een groep die al veel stress (geldzorgen) heeft en al lastiger keuzes kan maken. Een versobering kan hier een negatieve invloed op hebben en zorgen dat deze groep verder in de financiële problemen raakt.	
		Leefomgeving	0
		Mens	4
		Economie	1

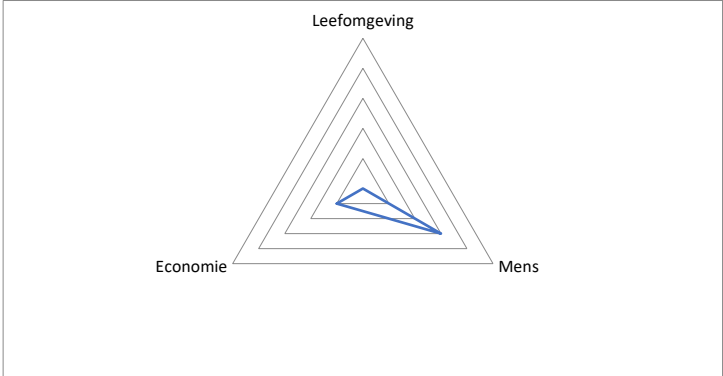
Nummer ombuiging 5.15
Voorstel

Collectieve ziektekostenverzekering

Programma (taakveld) 5. Werkende en lerende samenleving (TV 4.4)
 Portefeuillehouder R. Post

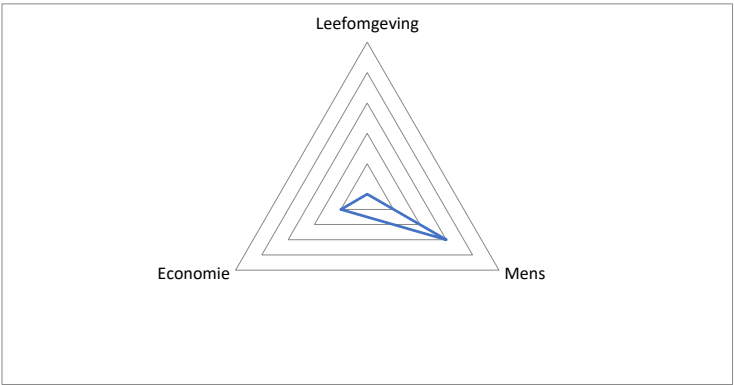
	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	60.000	60.000	60.000	60.000
Oorspronkelijk budget	286.000	286.000	286.000	286.000

Toelichting		De collectieve ziektekostenverzekering voor minima (ook wel gemeentepolis genaemd) is geen wettelijke taak van de gemeente. Op de gemeentepolis kan op verschillende manieren bezuinigd worden: 1. De gemeentepolis kan worden afgeschaft (geraamde ombuiging: €286.000) 2. De inkomensgrens die de gemeentepolis kent (130% van het wettelijk sociaal minimum) kan worden verlaagd naar 120% (geraamde ombuiging: ca. € 60.600, op basis van het berekende verschil tussen het huidige gebruik en het voorspelde gebruik bij 120% wsm) 3. De hoogte van de gemeentelijke bijdrage kan worden aangepast (geraamde ombuiging niet van toepassing, na 2024 gaat de gemeentelijke bijdrage weer terug naar het oorspronkelijke niveau van 2022, de gemeentelijke bijdrage wordt dus al lager). 4. De inhoud van de pakketten van de gemeentepolis kan worden versoerd (geraamde ombuiging: nader te bepalen., afhankelijk van de inhoud van het pakket).							
Risico		Er zullen naar alle waarschijnlijkheid meer aanvragen komen bij de bijzondere bijstand voor medische kosten als de collectieve ziektekostenverzekering c.q. gemeentepolis wordt afgeschaft (zie redenering bij "effect op inwoners"). Aangezien aanvragen van bijzondere bijstand veel werk vraagt om te beoordelen, vraagt dit meer capaciteit van de uitvoering.							
Categorieën		1	Quick wins						
		2	Ambities						
		3	Lastenverzwaring voor de inwoners						
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		In verband met de incidentele verhoging van de gemeentelijke bijdrage voor de premie betalen inwoners in 2024 nog een lagere premie. Vanaf 2025 wordt de eigen bijdrage van de gemeente sowieso weer lager. Hierdoor gaan inwoners meer betalen aan premie. De meeste inwoners hebben een uitgebreid pakket bij de gemeentepolis met afkoop eigen risico. Het risico bestaat dat zij door de hogere premie gaan overstappen naar een reguliere zorgverzekering, waar de aanvullende voorwaarden minder goed zijn. En ze bepaalde zorg gaan mijden omdat dit niet 100% vergoed wordt. Daarnaast kunnen er ook stijgende kosten zijn bij de bijzondere bijstand wanneer de inkomensgrens van de gemeentepolis wordt verlaagd. Een deel van de mensen die hun medische kosten niet kan betalen zal dit verhalen op de bijzondere bijstand. Dit doet dus af aan de besparende werking van de maatregel. <table><tr><td>Leefomgeving</td><td>0</td></tr><tr><td>Mens</td><td>3</td></tr><tr><td>Economie</td><td>1</td></tr></table>		Leefomgeving	0	Mens	3	Economie	1
Leefomgeving	0								
Mens	3								
Economie	1								

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	110.000	110.000	110.000	110.000
Oorspronkelijk budget	271.000	263.000	263.000	263.000

Toelichting		Er is in het beleidsplan schulddienstverlening "Op weg naar een vitale financiële huishouding" 2 fte consulent schuldhulpverlening en 1 fte administratieve ondersteuning opgenomen om fase 2 (schuldregelingen) in eigen beheer uit te kunnen voeren vanaf 2024. Dit grotendeels ter vervanging van de werkzaamheden die nu nog bij Kredietbank Nederland zijn belegd. Er kan worden gekozen om fase 2 toch niet in eigen beheer uit te voeren. Dit bespaart dan 2 fte aan consulent schuldhulpverlening (schaal 9) en 1 fte administratieve ondersteuning (schaal 7). Om diverse redenen (zie vooral "risico en "toetsingskader maatschappelijke gevolgen") raden we het af om dit te doen. NB. Als er toch de keuze wordt gemaakt om fase 2 niet of minder te doen, dan kan de geraamde ombuiging niet gerealiseerd worden op het budget schuldhulpverlening maar op het P-budget. Daar staan immers de middelen begroot voor het in eigen beheer uitvoeren van fase 2.	
Risico		Zie toetsingskader. We raden het af om de hierboven beschreven maatregel door te voeren. Vooral omdat het beleidsplan nog geen jaar oud is en daar expliciet de keuze is gemaakt door de raad om fase 2 wél in eigen beheer uit te gaan voeren. Daarvoor zijn toen ook de benodigde middelen beschikbaar gesteld. Ook moet er dan mogelijk een nieuwe aanbesteding worden gestart omdat het contract met Kredietbank Nederland loopt tot 1 augustus 2025 zonder mogelijkheden van verlenging.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Inwoners blijven te maken houden met meerdere schakels in de schuldhulpverleningsketen. De intentie was juist om één vast aanspreekpunt te te hebben door het in eigen beheer uitvoeren van fase 2: de consulent schuldhulpverlening. Onduidelijkheid bij inwoners leidt tot minder effectieve schuldhulpverlening, toenemende financiële problemen, stress, impact op gezinnen, verminderde participatie, etc. Als fase 2 toch bij Kredietbank Nederland blijft, dan blijven er meerdere overdrachtsmomenten voor de inwoner bestaan - namelijk de medewerker van Kredietbank Nederland én de consulent schuldhulpverlening. Dit zorgt voor onduidelijkheid bij de inwoner en het niet kunnen opbouwen van een (vertrouwens)band met één hulpverlener/vast aanspreekpunt.	
		Leefomgeving	0
		Mens	3
		Economie	1

Nummer ombuiging 5.17+5.18**Voorstel****Uitkeringen**

Programma (taakveld)

5. Werkende en lerende samenleving (TV 6.3)

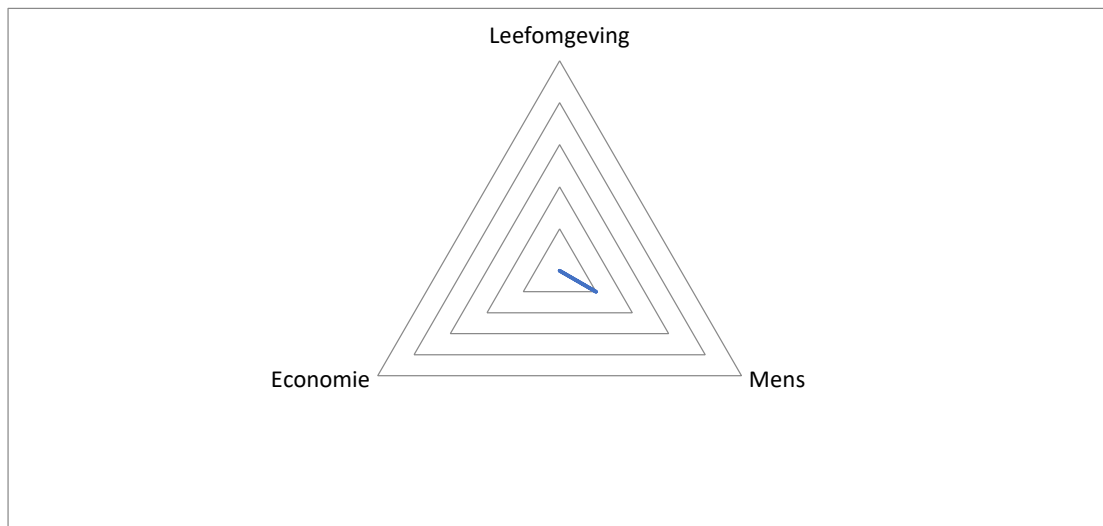
Portefeuillehouder

R. Post

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	300.000	300.000	300.000	300.000

Oorspronkelijk budget	9.670.000	10.229.000	10.479.000	10.479.000
------------------------------	-----------	------------	------------	------------

Toelichting		De afgelopen jaren realiseerden we per einde jaar een voordeel op de uitkeringen. Bij voorbaat kunnen we dit voordeel inboeken.	
Risico		Dat de uitkeringen hoger zijn dat begroot. Bij elke Bestuursrapportage wordt een bijstelling gemaakt alleen in werkelijkheid hebben we het laatste jaren beter gedaan.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Betreft een open einde regeling dus hier ontstaat alleen een financieel risico. Om deze reden is het belangrijk hier in de risicoparagraaf rekening mee te houden.	
		Leefomgeving	0
		Mens	1
		Economie	0

Nummer ombuiging 5.19

Voorstel

Erfgoed

Programma (taakveld)

5. Werkende en lerende samenleving (TV 5.5)

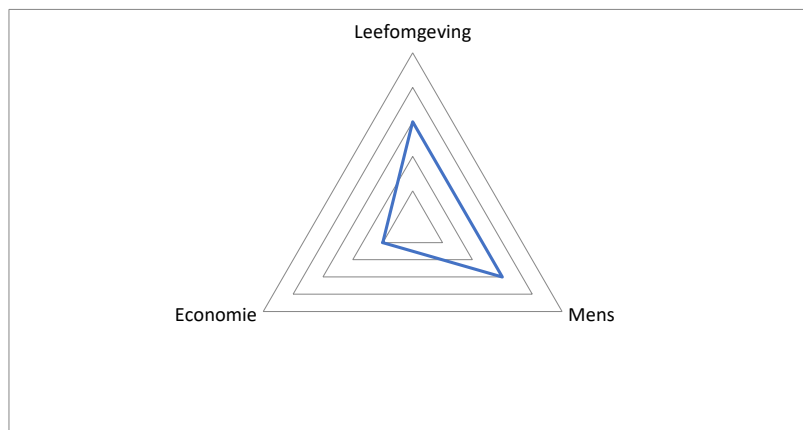
Portefeuillehouder

D. Horsthuis-Tangelder

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	50.000	50.000	50.000	50.000

Oorspronkelijk budget	50.000	50.000	50.000	50.000
------------------------------	--------	--------	--------	--------

Toelichting		Jaarlijks organiseren we het Romeinenfestival om de zichtbaarheid van het Romeinse erfgoed (UNESCO werelderfgoed) te vergroten. De potentie voor recreatie, toerisme en educatie is groot. Om inwoners hier zowel inhoudelijk als economisch van te laten profiteren, is inzet en ondersteuning als gemeente wenselijk. Jaarlijks besteden we ongeveer 50% van ons erfgoedbudget aan dit Romeins/UNESCO-werelderfgoed. Daarnaast is er nog meer bijzondere historie in Overbetuwe. Dankzij erfgoedbeleving en -participatie voelen inwoners zich meer betrokken bij hun omgeving. Het draagt bij aan de ontwikkeling van de identiteit van Overbetuwe en haar inwoners. Vrijwilligersorganisaties op het gebied van erfgoed stimuleren de sociale verbondenheid. Daarnaast biedt erfgoed veel mogelijkheden voor het aantrekken van extra economische activiteit, zoals binnen recreatie en toerisme.	
Risico		Bij het schrappen van erfgoedbudget komt de volledige verantwoordelijkheid voor behoud, zichtbaarheid, beleefbaarheid en kennisoverdracht op de schouders van vrijwilligersorganisaties terecht. Dit betekent risico's voor de continuïteit. Om erfgoed als middel in te kunnen zetten voor sociale doelen als participatie, cohesie en lokale waardering is budget noodzakelijk. Dankzij deze stimulans voelen inwoners zich gehoord en ontstaan samenwerkingen binnen de sector.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Inwoners missen bij het schrappen van het budget voor erfgoed kansen om zich te verbinden aan Overbetuwe. Erfgoed roept gesprekken op en brengt verschillende groepen nader tot elkaar. Dankzij erfgoed kunnen we verder kijken dan vandaag en dan onze eigen belevingswereld. Die potentie biedt zowel kansen op sociaal vlak, als economische kansen. Zonder dit startkapitaal blijven deze kansen onbenut, vragen we nóg meer van vrijwilligersorganisaties en belemmeren we de sociale cohesie. Voor inwoners wordt Overbetuwe zonder erfgoed minder interessant en minder aantrekkelijk.	
		Leefomgeving	3
		Mens	3
		Economie	1

Nummer ombuiging 5.20**Voorstel****Muziekonderwijs**

Programma (taakveld)

5. Werkende en lerende samenleving (TV 5.3)

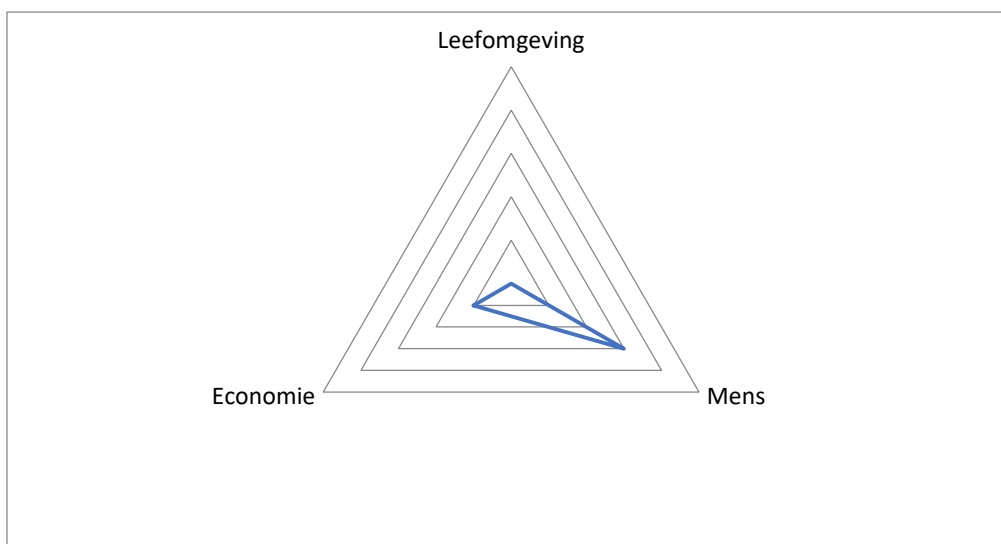
Portefeuillehouder

D. Horsthuis-Tangelder

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	53.000	53.000	53.000	53.000

Oorspronkelijk budget	53.000	53.000	53.000	53.000
------------------------------	--------	--------	--------	--------

Toelichting		Schrappen van het budget voor muziekonderwijs	
Risico		Niet meer voldoen aan afspraken zoals gemaakt in Akkoord Meer Muziek in de Klas	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Door het inhuren van lokale muziekdocenten ondersteunen wij kwalitatief hoogwaardig muziekonderwijs op zoveel mogelijk basisscholen in Overbetuwe. De manier waarop muziek bijdraagt aan de ontwikkeling van kinderen wordt ondersteund door wetenschappelijk onderzoek. Muziek bevordert bijvoorbeeld de sociaal-emotionele ontwikkeling en de ontwikkeling van het brein. In het Muziekakkoord is vastgelegd dat gemeente Overbetuwe, scholen en andere samenwerkingspartners het belangrijk vinden, dat alle kinderen in de gemeente in aanraking komen met de discipline muziek. Muziekverenigingen profiteren van dit enthousiasme door aanwas van nieuwe leden. Dit is goed voor de sociale cohesie in de gemeente. Dit beperkt de ontwikkelingskansen van kinderen binnen onze gemeente en vermindert de doorstroom en verjonging van vrijwilligersorganisaties zoals muziekverenigingen.	
		Leefomgeving	0
		Mens	3
		Economie	1

Nummer ombuiging 5.21**Voorstel****Cultuureducatie**

Programma (taakveld)

5. Werkende en lerende samenleving (TV 5.3)

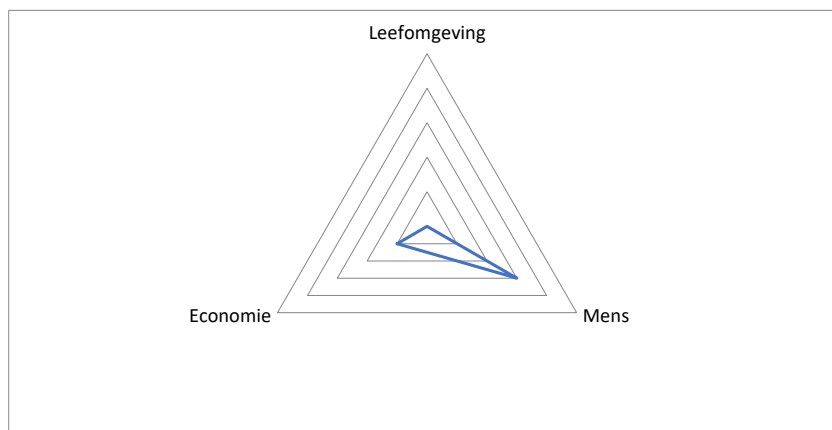
Portefeuillehouder

D. Horsthuis-Tangelder

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	10.000	10.000	10.000	10.000

Oorspronkelijk budget	10.000	10.000	10.000	10.000
------------------------------	--------	--------	--------	--------

Toelichting		<i>Kinderen komen op/via school middels nu beschikbare gelden in aanraking met het lokale, culturele aanbod. Dit heeft positief effect op de zelfontplooiing van kinderen, stimuleert actief burgerschap en versterkt de lokale, culturele infrastructuur. Dit budget is bescheiden in verhouding tot de reikwijdte van positieve effecten op de leefomgeving binnen de gemeente. Dankzij het vroeg kennismaken met kunst en cultuur, krijgen kinderen meer binding met hun lokale leefomgeving.</i>	
Risico		<i>De ambities die eerder zijn uitgesproken in het Convenant Cultuureducatie en het Akkoord Meer Muziek in de Klas Overbetuwe zijn inmiddels goed ingebed in het onderwijs in Overbetuwe. Cultuureducatie is een vast onderdeel van de lokale educatieve agenda, scholen hebben goed contact met de cultuurcoach en daardoor met het culturele veld. De gelden die wij als gemeente bijdragen versterken de rijks gelden die scholen direct ontvangen en stimuleren het uitgeven van het totale budget bij lokale aanbieders. Wanneer deze stimulans wordt afgeschaft, is de kans groter dat scholen inkopen bij nationale aanbieders omdat zij de weg naar de lokale culturele infrastructuur niet goed kunnen vinden. Dit is schadelijk voor de lokale culturele economie en voor het gevoel van verbondenheid met de omgeving van kinderen in Overbetuwe.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>De subsidie voor cultuureducatie schrappen zou een negatieve impact hebben op betrokken kinderen, culturele organisaties en inwoners. Juist voor kinderen die het moeilijk hebben, is een creatieve succeservaring van grote waarde. Daarnaast betekent het een negatieve impact op de lokale culturele infrastructuur, omdat grote, landelijke aanbieders makkelijker te vinden kunnen zijn en de voordelen van schaalvergroting genieten. Wanneer kleine culturele aanbieders uit Overbetuwe zouden verdwijnen heeft dit grote gevolgen voor de sociale cohesie binnen de gemeente.☒</i>	
		Leefomgeving	0
		Mens	3
		Economie	1

Nummer ombuiging 5.22**Voorstel****Natuur- en milieueducatie**

Programma (taakveld)

5. Werkende en lerende samenleving (TV 5.3)

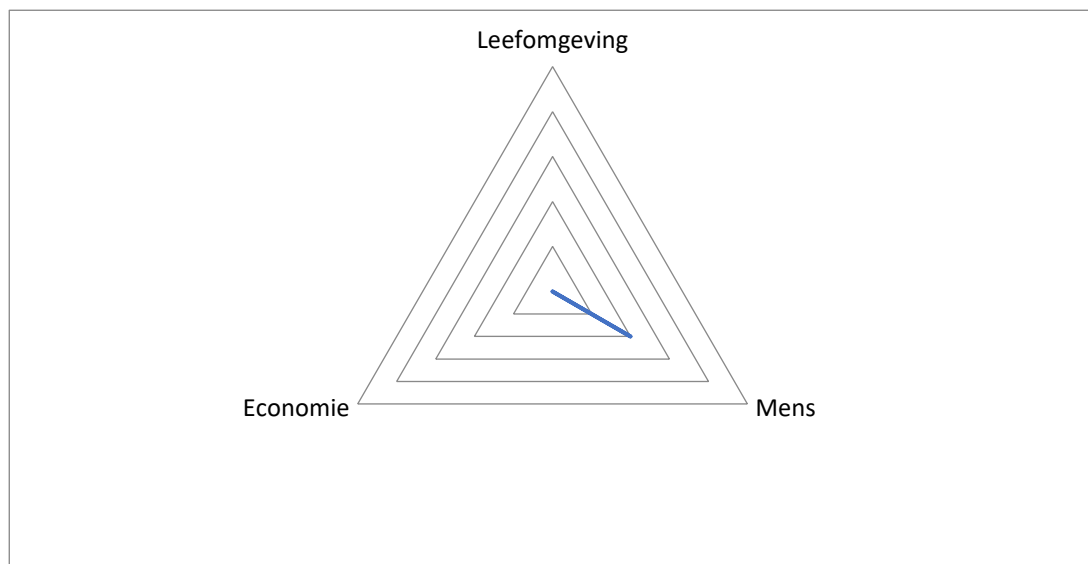
Portefeuillehouder

R. Post / R. van den Dam

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	45.000	45.000	45.000	45.000

Oorspronkelijk budget	45.000	45.000	45.000	45.000
------------------------------	--------	--------	--------	--------

Toelichting		Stoppen met faciliteren van natuur- en milieu educatie aan basisscholen in Overbetuwe. Inperken van subsidie is lastig, aangezien groot deel van subsidie naar een coördinator gaat die alle processen regelt.	
Risico		Zie effect inwoner	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		De jeugd krijgt niet als vanzelf educatie over natuur en milieu op het primair onderwijs aangeboden, onzeker is of ze het op een andere manier wel ontvangen of opzoeken.☒	
		Leefomgeving	0
		Mens	2
		Economie	0

Nummer ombuiging 5.23**Voorstel****Bestrijding laaggeletterdheid afbouwen of versoberen**

Programma (taakveld)

5. Werkende en lerende samenleving (TV 4.3)

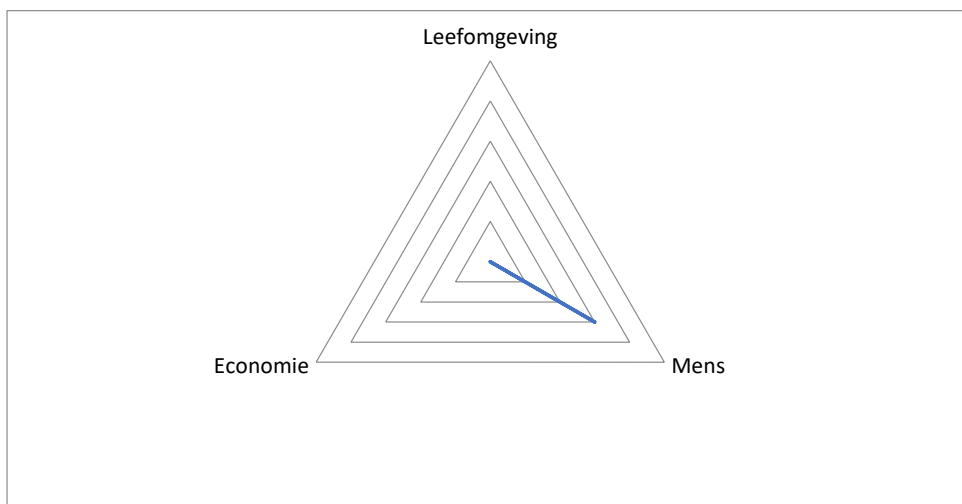
Portefeuillehouder

R. Post

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	59.000	59.000	59.000	59.000

Oorspronkelijk budget	59.000	59.000	59.000	59.000
------------------------------	--------	--------	--------	--------

Toelichting		De subsidie voor de coördinator taalnetwerk Lingewaard-Overbetuwe (iets minder dan 1/4 van dit budget) kan worden stopgezet. En de subsidie voor Forte Welzijn om taal in combinatie met meedoen te bevorderen (iets meer dan 3/4 van dit budget) kan worden beëindigd.	
Risico		De beleidsmedewerker zal 4 uur per week extra nodig hebben om het taalnetwerk aan te sturen en te begeleiden als de subsidie voor de coördinator taalnetwerk wordt stopgezet. Bij het stopzetten van de subsidie aan Forte Welzijn zullen de consulenten zelf met vrijwilligersorganisaties, sportclubs en werkgevers afspraken moeten maken over taal en participatie op de (werk)vloer en daarbij begeleiden. Dit vraagt extra fte bij de uitvoering.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Afhankelijk van de keuzes die gemaakt worden. Alles stopzetten zonder extra formatie bij de gemeente betekent dat het taalnetwerk ophoudt te bestaan. Laaggeletterden worden dan niet meer doorverwezen naar passend aanbod. Het aanbod wordt niet meer aangepast aan de behoefte. Laaggeletterdheid in Overbetuwe neemt toe in plaats van af. Bij het stopzetten van de subsidie aan Forte worden mogelijkheden om de combinatie van participeren en het verbeteren van het taalniveau niet benut. Kansen om taalniveau, participatie, welzijn en gezondheid te bevorderen worden dan niet benut.	
		Leefomgeving	0
		Mens	3
		Economie	0

Nummer ombuiging 5.24**Voorstel****Afschrijvingstermijn schoolgebouwen van 40 naar 50 jaar**

Programma (taakveld)

5. Werkende en lerende samenleving (TV 4.2)

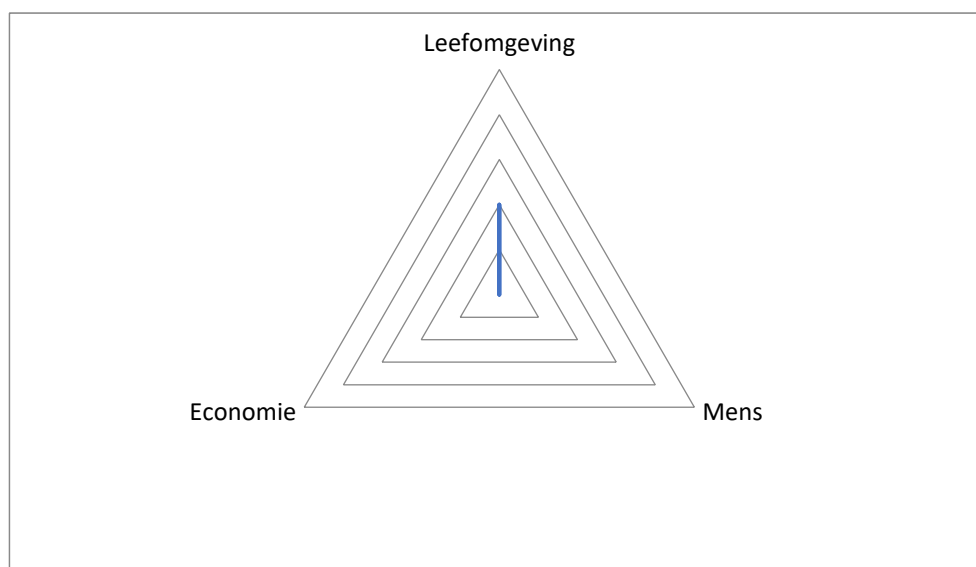
Portefeuillehouder

R. Post

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	100.000	192.000	192.000	192.000

Oorspronkelijk budget	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
------------------------------	--------	--------	--------	--------

Toelichting		<i>Schoolgebouwen staan in de praktijk vaak veel langer dan 40 jaar. In veel andere gemeenten wordt daarom voor nieuwbouw van een schoolgebouw een afschrijvingstermijn van 50 jaar gehanteerd in plaats van de 40 jaar waar wij vanuit gaan. Omzetting van de huidige investeringen van 40 naar 50 jaar levert een financieel effect op van ca. € 100.000 voor de bestaande gebouwen. Voor de nieuwbouw voor primair en voortgezet onderwijs scholen (krediet van 19,2 miljoen) zou de besparing ca. € 92.000 zijn (zit vanaf 2026 in de begroting)</i>	
Risico		<i>De kwaliteit van onderhoudsniveau van schoolgebouw zal licht afnemen.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Niet van toepassing. Administratieve handeling.</i>	
		Leefomgeving	2
		Mens	0
		Economie	0

Programma	Nr. ombuiging	Omschrijving	Type ombuiging	Effect 2025	Effect 2026	Effect 2027	Effect 2028	Korte toelichting
Programma 7	7.01	Juridische procedures (ALG)	Quick wins	€ 37.000	€ 37.000	€ 37.000	€ 37.000	Kosten opnemen als risico en niet apart begroten
Programma 7	7.02	Kosten inkoop algemeen	Quick wins	€ 11.000	€ 11.000	€ 11.000	€ 11.000	Stopzetten abonnement CTM en vervangen door kosteloze oplossing
Programma 7	7.03	Aansprakelijkheidsstelling	Quick wins	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	Kosten opnemen als risico en niet apart begroten
Programma 7	7.04	Communicatie (algemeen)	Ambities	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	Verlaging budget voor communicatiefunctie
Programma 7	7.05	Gemeentepagina	Ambities	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	Stoppen met de gemeentepagina
Programma 7	7.06	Representatie	Ambities	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000	Het verminderen cq versoberen van representatie activiteiten
Programma 7	7.07	Jumelage / buitenlandse contacten	Ambities	€ 11.000	€ 11.000	€ 11.000	€ 11.000	Keuze om te stoppen met activiteiten gerelateerd aan de vriendschapsbanden
Programma 7	7.08	Toekomstbestendige dienstverlening	Ambities	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	Bijstelling ambities, enkel nog overheveling ICT lasten (15k) en dekking aangegane verplichtingen (13k)
Programma 7	7.09	ICT samenwerking: kosten DVO	Ambities	€ 0	pm	pm	pm	Evaluatie ICT samenwerking en al dan niet maken andere keuzes
Programma 7	7.10	ICT-projectenbudget	Ambities	€ 0	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	ICT-projectenbudget is bedoeld voor de doorontwikkeling van onze digitale werkprocessen
Programma 7	7.11	Contracten algemeen	Ambities	€ 0	pm	pm	pm	Analyse contracten en mogelijkheden voor sturing hierop
Programma 7	7.12	Fotokopieerkosten	Quick wins	€ 25.000	€ 25.000	€ 40.000	€ 40.000	Minder kosten voor kopiëren en minder kopieerapparaten per gebouw
Programma 7	7.13	Schrijf- en bureaubehoeften	Ambities	pm	pm	pm	pm	Invoeren eigen bijdragen en/of omlaag brengen drukwerk
Programma 7	7.14	Porti	Quick wins	€ 15.000	€ 20.000	€ 25.000	€ 25.000	Verlaging budget porti ivm toegenomen digitalisering
Programma 7	7.15	Kerstattenties	Ambities	€ 24.000	€ 24.000	€ 24.000	€ 24.000	Stoppen met kerstattenties en kerstbijeenkomst
Programma 7	7.16	Koffie & thee eigen bijdrage	Quick wins	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	Eigen bijdragen aan medewerkers voor koffie en thee
Programma 7	7.17	Outsourcen	Ambities	pm	pm	pm	pm	Diensten uitbesteden aan andere partijen
Programma 7	7.18	P-budget: afname formatie	Ambities	pm	pm	pm	pm	Effecten claims en ombuigingen van de formatie
Programma 7	7.19	P-budget: max van de schaal	Ambities	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	Ruimte voor opvangen extra kosten (bijv. piek, inhuur) is niet meer aanwezig.
Programma 7	7.20	P-budget: heroverwegen lokale secundaire arbeidsvoorwaarden	Ambities	€ 243.000	€ 243.000	€ 243.000	€ 243.000	Heroverwegen lokale secundaire arbeidsvoorwaarden. Let op ivm lokale secundaire arbeidsvoorwaarden heeft OR instemmingsrecht.
Programma 7	7.21	Werkgeversbijdrage PV	Ambities	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	Heroverwegen bijdrage aan personeelsvereniging voor organiseren activiteiten.
Programma 7	7.22	Bindingsbudget	Ambities	€ 37.000	€ 37.000	€ 37.000	€ 37.000	Betreft bindingsbudget voor de domeinen voor activiteiten, teamuitjes e.d.
Programma 7	7.23	Heroverwegen Gratificaties en Boter bij de vis	Ambities	€ 116.000	€ 116.000	€ 116.000	€ 116.000	Heroverwegen budget voor gratificaties / attenties bij bijzondere prestaties medewerkers.

Nummer ombuiging 7.01**Voorstel****Juridische procedures (ALG)**

Programma (taakveld)

7. Financiën en bedrijfsvoering (TV 0.4)

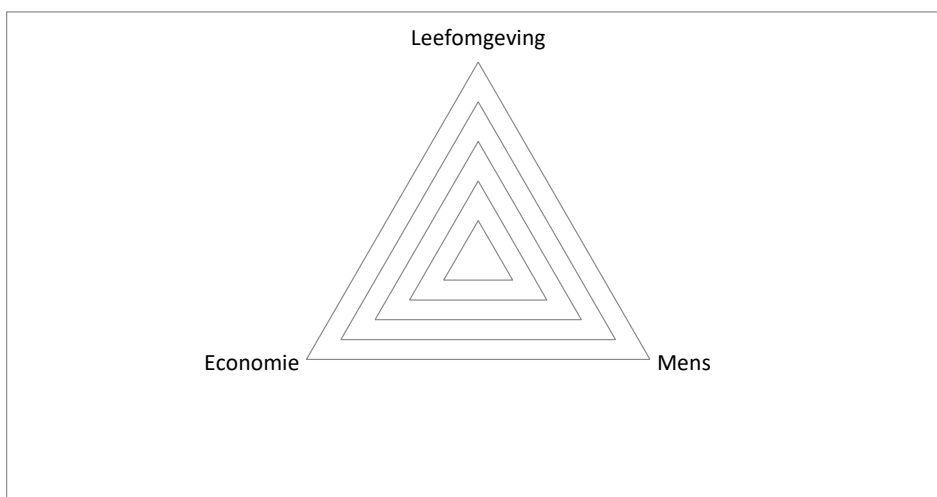
Portefeuillehouder

R. van den Dam

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	37.000	37.000	37.000	37.000

Oorspronkelijk budget	37.000	37.000	37.000	37.000
------------------------------	--------	--------	--------	--------

Toelichting		<i>Bij de ombuigingsronde enkele jaren geleden is hier al een deel op bezuinigd. Nu blijkt dat we het hele budget nodig hebben, of misschien een klein bedrag tekort komen. Dit maakt duidelijk dat het begrote bedrag benodigd is. Als hier verder op wordt gekort, zijn we niet meer in staat om snel en flexibel juridische expertise extern in te huren die blijvend noodzakelijk is bij complexe juridische dossiers.</i>	
		<i>Omdat we op voorhand niet weten hoeveel kosten we precies gaan maken, wordt het budget in deze ombuiging op 0 gezet. De kostenpost wordt vervolgens als risico opgenomen in de risicoparagraaf. Maken we daadwerkelijk kosten, dan vermelden we deze in de bestuursrapportage van dat jaar.</i>	
Risico		<i>Het risico is enerzijds dat de kosten hoger oplopen dan het tot nu toe geraamde budget vanwege het 'open einde' karakter. Het niet toekennen van een budget maakt het lastiger hierop te sturen. Anderzijds kan het ook voorkomen dat doordat er geen budget is toegekend, het lastiger wordt uitgaven te doen op dit onderwerp. Mogelijk ontstaat er terughoudendheid om juridische expertise in te huren.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Geen maatschappelijke gevolgen.	
		Leefomgeving	0
		Mens	0
		Economie	0

Nummer ombuiging 7.02**Voorstel****Kosten inkoop algemeen**

Programma (taakveld)

7. Financiën en bedrijfsvoering (TV 0.4)

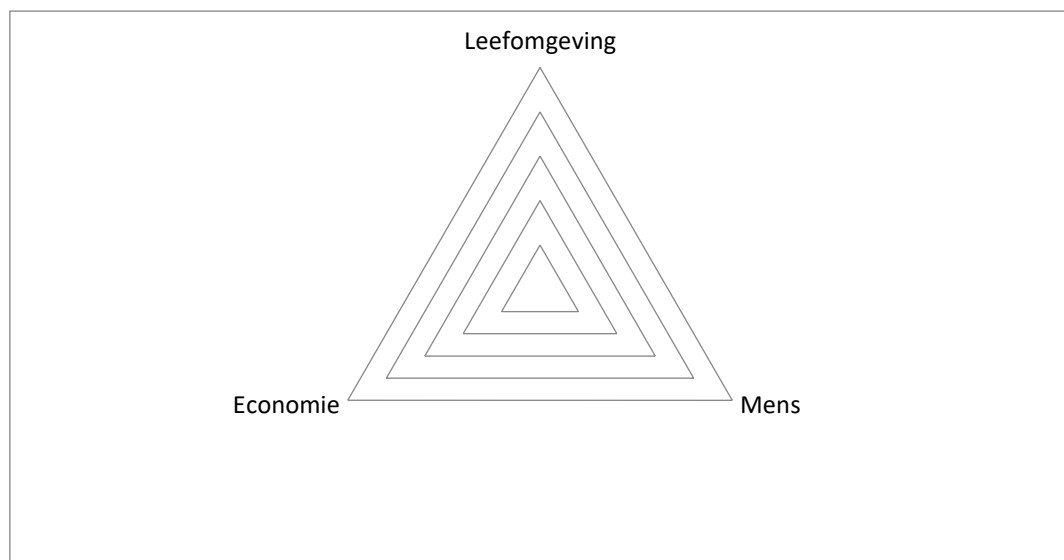
Portefeuillehouder

R. van den Dam

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	11.000	11.000	11.000	11.000

Oorspronkelijk budget	11.000	11.000	11.000	11.000
------------------------------	--------	--------	--------	--------

Toelichting		Dit betreft het jaarlijkse abonnement op het online aanbestedingsplatform om aanbestedingen te publiceren. Inmiddels is er echter een kosteloze en kwalitatief goede oplossing beschikbaar via Tendersnet. We kunnen dan het abonnement op CTM stopzetten.	
Risico		Geen risico's.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Geen maatschappelijke gevolgen.	
		Leefomgeving	0
		Mens	0
		Economie	0

Nummer ombuiging 7.03**Voorstel****Aansprakelijkstelling**

Programma (taakveld)

7. Financiën en bedrijfsvoering (TV 0.4)

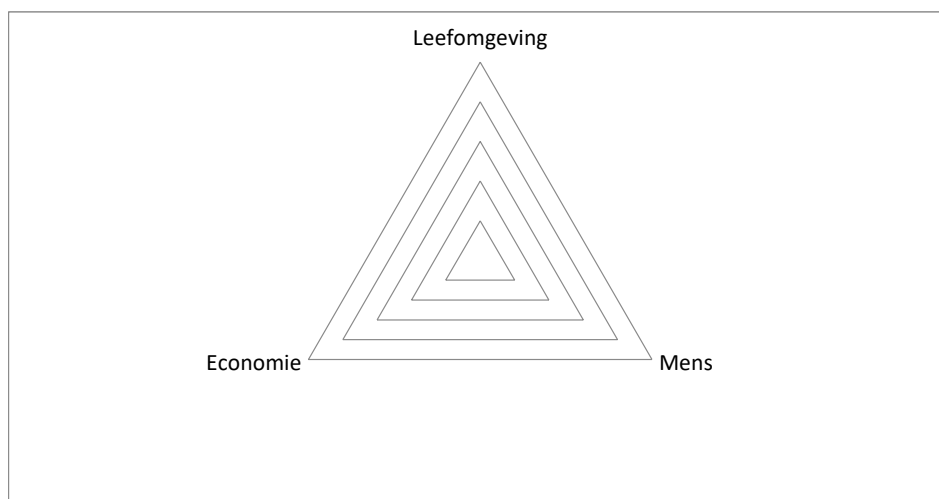
Portefeuillehouder

R. van den Dam

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	15.000	15.000	15.000	15.000

Oorspronkelijk budget	15.000	15.000	15.000	15.000
------------------------------	--------	--------	--------	--------

Toelichting		<i>Het betreft de vergoeding van kosten als de gemeente aansprakelijk gesteld wordt en de tegenpartij in het gelijk gesteld wordt. In het verleden bedroeg het eigen risico €1.000. Na de aanbesteding van 2023 is dit verhoogd naar €5.000, een andere optie was niet mogelijk. Dit heeft er in 2023 toe geleid dat de werkelijke kosten €22.000 zijn geweest, een overschrijding dus. Dit budget is beperkt beïnvloedbaar en in de maatschappij is een trend van toenemende aansprakelijkstelling waarneembaar. Hierdoor wordt een afname van de kosten niet als realistisch gezien.</i>	
		<i>Omdat we op voorhand niet weten hoeveel kosten we precies gaan maken, wordt het budget in deze ombuiging op 0 gezet. De kostenpost wordt vervolgens als risico opgenomen in de risicoparagraaf. Maken we daadwerkelijk kosten, dan vermelden we deze in de bestuursrapportage van dat jaar.</i>	
Risico		<i>Het risico is dat de kosten hoger oplopen dan het tot nu toe geraamde budget vanwege het 'open einde' karakter. Het niet toekennen van een budget maakt het lastiger hierop te sturen.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Geen maatschappelijke gevolgen.	
		Leefomgeving	0
		Mens	0
		Economie	0

Nummer ombuiging 7.04**Voorstel****Communicatie (algemeen)**

Programma (taakveld)

7. Financiën en bedrijfsvoering (TV 0.4)

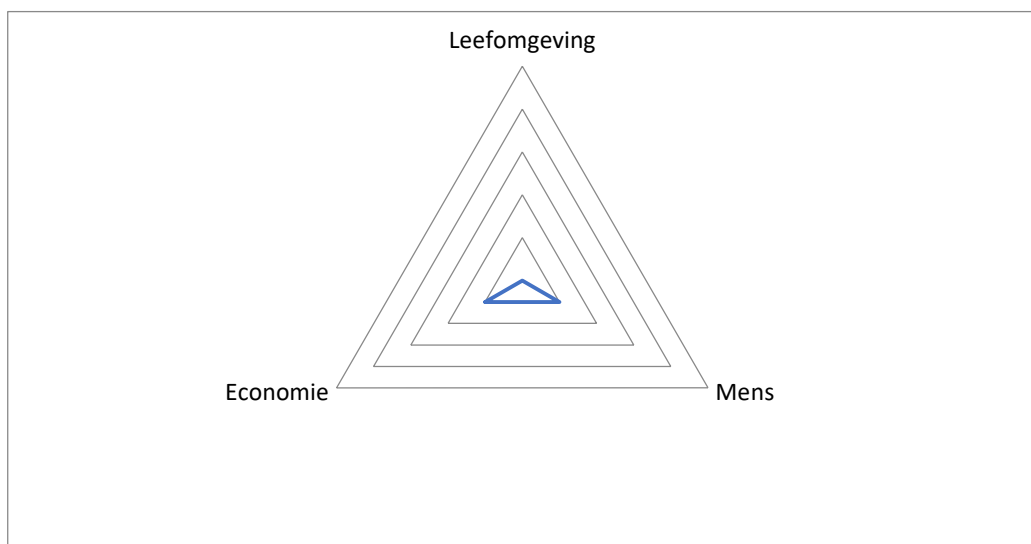
Portefeuillehouder

P. Hoytink-Roubos

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	10.000	10.000	10.000	10.000

Oorspronkelijk budget	20.000	20.000	20.000	20.000
------------------------------	--------	--------	--------	--------

Toelichting		<i>Met de beoogde aframing van €10.000 kunnen de betaalde ‘advertentiecampaagnes’ op social media kanalen zoals Facebook en Instagram niet meer uitgevoerd worden. Dat wordt nu bijvoorbeeld gedaan voor de promotie van de Vierdaagse. Daarnaast kunnen er geen professionele foto’s, filmpjes, illustraties etc. meer gemaakt worden.</i> <i>Met de voorgestelde ombuiging wordt nog een kleine €10.000 overgehouden als uitvoeringsbudget voor abonnementen op beeldbanken en nieuwsbriefsoftware en voor het maken van een enkele foto of filmpje.</i>	
Risico		<i>Door het beperken van de communicatiemiddelen worden doelgroepen niet meer of minder goed bereikt. Hierdoor is de gemeente Overbetuwe minder zichtbaar, kan zij ook minder goed inwoners informeren of activeren en is er minder verbinding en interactie.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>De gemeente is minder zichtbaar en heeft zelf ook minder inzicht in wat er in gemeente Overbetuwe speelt.</i>	
		Leefomgeving	0
		Mens	1
		Economie	1

Nummer ombuiging 7.05**Voorstel****Gemeentepagina**

Programma (taakveld)

7. Financiën en bedrijfsvoering (TV 0.4)

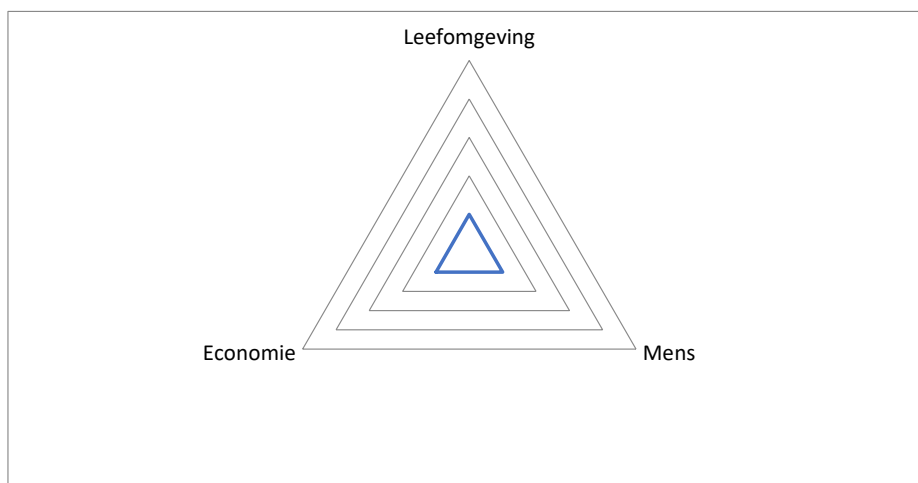
Portefeuillehouder

P. Hoytink-Roubos

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	40.000	40.000	40.000	40.000

Oorspronkelijk budget	40.000	40.000	40.000	40.000
------------------------------	--------	--------	--------	--------

Toelichting		<i>Naast de verplichte digitale publicatie publiceert de gemeente wekelijks de officiële bekendmakingen in 'Het Gemeentenieuws' . Publicatie in een fysiek weekblad is een keuze en dit budget kan daarom volledig vrijvallen. Naast volledig stoppen kan er ook voor gekozen worden om geen columns en artikelen te publiceren. Dit zijn wekelijks ongeveer 3 pagina's, en bedraagt ongeveer €24.000. Of juist de officiële bekendmakingen niet te publiceren (wekelijks 2 pagina's, ongeveer €16.000).</i>	
		<i>Voor wat betreft de columns en artikelen betekent dit dat er ook uitvoeringscapaciteit vrijkomt als deze ombuiging wordt doorgevoerd. Voor wat betreft de officiële bekendmakingen is het zo dat er sinds 2021 geen verplichting meer bestaat om bekendmakingen in papieren publicaties te publiceren (Wet Elektronische Publicaties).</i>	
Risico		<i>Inwoners van Overbetuwe raken de verbinding met de gemeente kwijt doordat de gemeente minder zichtbaar is en inwoners hebben minder zicht op de besluiten die de gemeente neemt. Voor minder digitaal vaardige inwoners kan het betekenen dat zij minder goed op de hoogte zijn van ontwikkelingen in de gemeente Overbetuwe en formele besluiten die de gemeente neemt.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Het gemeenteblad zorgt voor zichtbaarheid, los van digitale / online zichtbaarheid.</i>	
		Leefomgeving	1
		Mens	1
		Economie	1

Nummer ombuiging 7.06**Voorstel****Representatie**

Programma (taakveld)

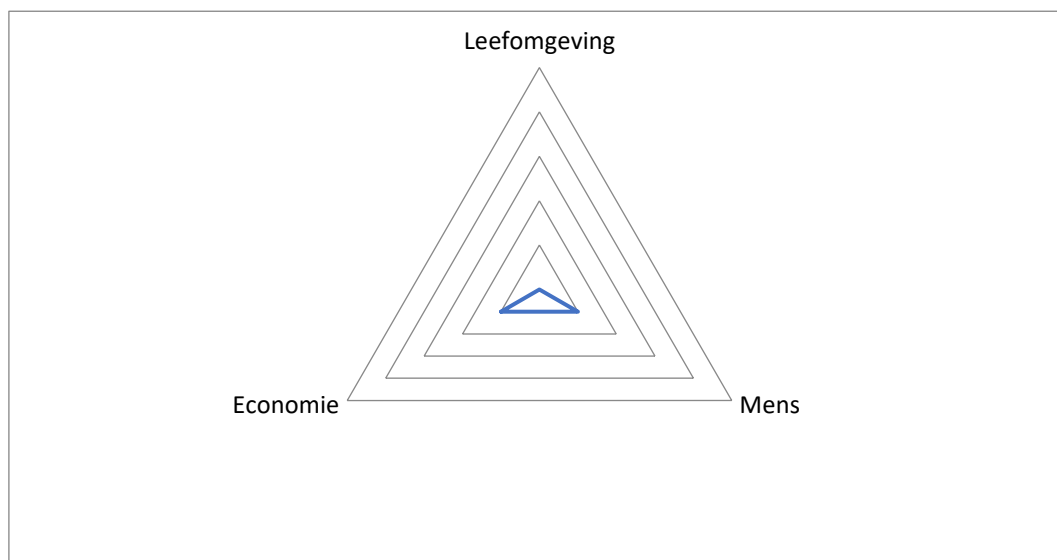
7. Financiën en bedrijfsvoering (TV 0.4)

Portefeuillehouder

P. Hoytink-Roubos

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	17.000	17.000	17.000	17.000
Oorspronkelijk budget	56.000	56.000	56.000	56.000

Toelichting		<i>Representatie is geen wettelijke taak: hierin zijn keuzes te maken. We stellen het volgende voor:</i> <i>1. Stoppen met, of versoberen van het organiseren van de 4 bijeenkomsten voor 50-jarig gehuwden (- €12.000)</i> <i>2. De ontvangsten van Blauwe Dinsdag te versoberen. Dit kan door bijvoorbeeld een simpelere catering aan te bieden (- €5.000)</i> <i>Met dit voorstel resteert nog structureel een budget van ruim €38.000.</i>	
Risico		<i>Inwoners van Overbetuwe raken de verbinding met de gemeente kwijt doordat collegeleden minder zichtbaar zijn en er minder aandacht is voor het menselijke aspect.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>De gemeente is minder zichtbaar en heeft zelf ook minder inzicht in wat er in gemeente Overbetuwe speelt.</i>	
		Leefomgeving	0
		Mens	1
		Economie	1

Nummer ombuiging 7.07**Voorstel****Jumelage / buitenlandse contacten**

Programma (taakveld)

7. Financiën en bedrijfsvoering (TV 0.4)

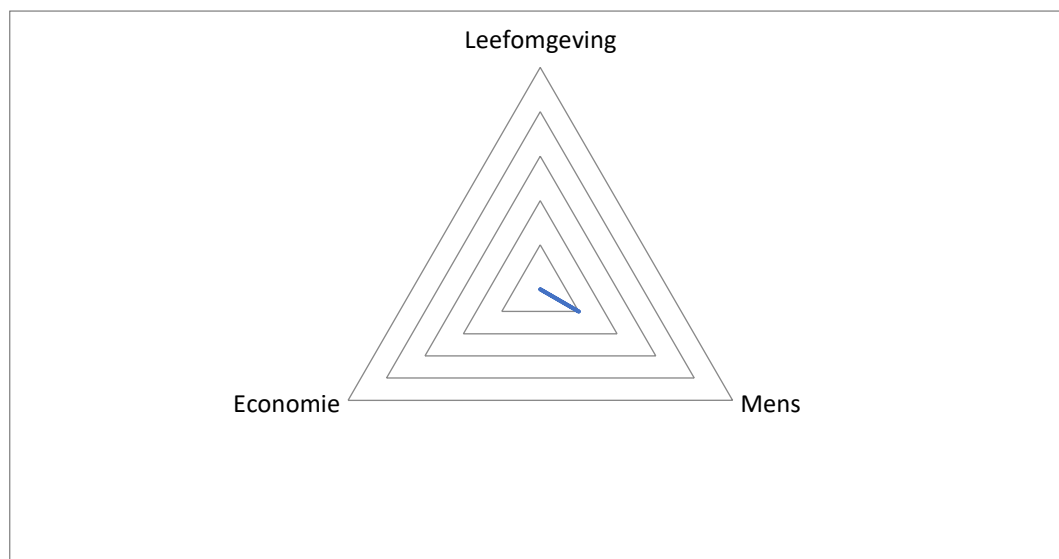
Portefeuillehouder

P. Hoytink-Roubos

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	11.000	11.000	11.000	11.000

Oorspronkelijk budget	11.000	11.000	11.000	11.000
------------------------------	--------	--------	--------	--------

Toelichting		<i>Gemeente Overbetuwe heeft vriendschapsbanden (jumelage) met 3 buitenlandse gemeenten. Usingen en Zulpich in Duitsland en Boleskowice in Polen. Bij bezoeken en overige contacten wordt dit budget ingezet. Het is een keuze om hiermee te stoppen.</i>	
Risico		<i>Gemeente Overbetuwe is mogelijk minder zichtbaar en er vindt minder kennisuitwisseling plaats.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>De gemeente is minder zichtbaar.</i>	
		Leefomgeving	0
		Mens	1
		Economie	0

Numer ombuiging 7.08**Voorstel****Toekomstbestendige dienstverlening**

Programma (taakveld)

7. Financiën en bedrijfsvoering (TV 0.4)

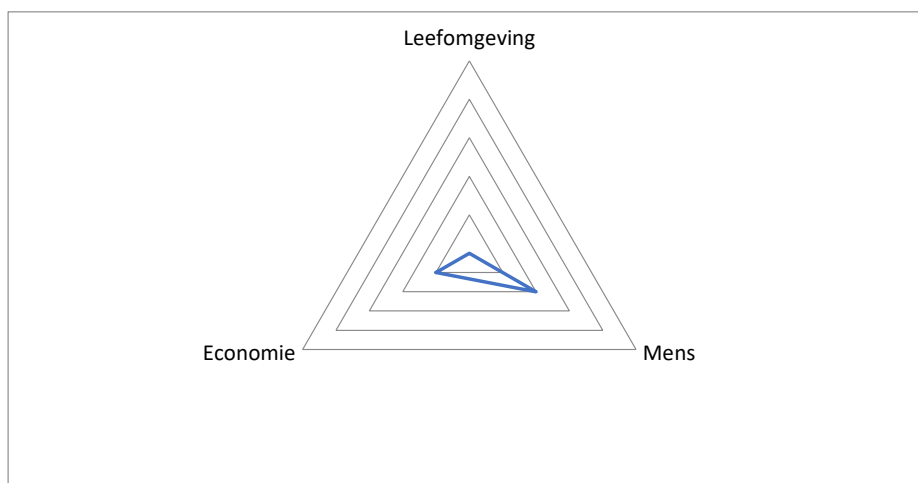
Portefeuillehouder

R. Post

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	35.000	35.000	35.000	35.000

Oorspronkelijk budget	63.000	63.000	63.000	63.000
------------------------------	--------	--------	--------	--------

Toelichting		Het huidige budget voor toekomstbestendige dienstverlening is €63.000. Hiervan moet €15.000 worden overgeheveld naar ICT in verband met structurele verplichtingen aangaande software applicaties. Daarnaast is het voorstel €35.000 af te ramen. Hiermee blijft €13.000 over. Dit budget is nodig om te voldoen aan eisen rondom toegankelijkheid (WDO), het in te richten makelpunt te beheren en de pilot voort te zetten rondom de inzet van een extern KCC bij onderbezetting. Het voorstel om €35.000 af te ramen heeft als gevolg dat er geen ruimte is om onderzoeken uit te voeren naar verbetering van dienstverlening, of doorontwikkeling van dienstverlening te bekostigen (bv kosten naar aanleiding van het nog uit te voeren dienstverleningsconcept). Het gaat hierbij in elk geval om het continu meten van tevredenheid over onze dienstverlening, het inzetten van tools/trainingen om op B1 niveau te communiceren en het verbeteren / specifiek doorontwikkelen van bestaande websites en online platforms.						
Risico		Lage(re) tevredenheid van inwoners en bedrijven over de dienstverlening en minder efficiënte bedrijfsvoering						
Categorieën	1	Quick wins						
	2	Ambities						
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners						
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Dienstverlening kan minder worden doorontwikkeld waardoor dienstverlening minder goed aansluit op behoeften van inwoners. <table><tr><td>Leefomgeving</td><td>0</td></tr><tr><td>Mens</td><td>2</td></tr><tr><td>Economie</td><td>1</td></tr></table>	Leefomgeving	0	Mens	2	Economie	1
Leefomgeving	0							
Mens	2							
Economie	1							

Nummer ombuiging 7.09**Voorstel****ICT samenwerking: kosten DVO**

Programma (taakveld)

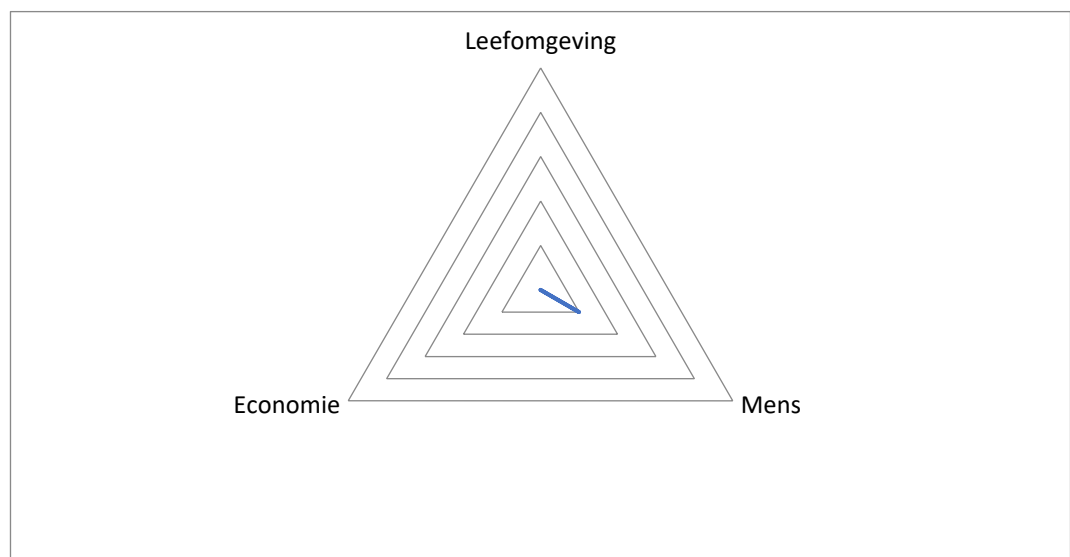
7. Financiën en bedrijfsvoering (TV 0.4)

Portefeuillehouder

R. Post

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	0	pm	pm	pm
Oorspronkelijk budget	1.988.000	1.988.000	1.988.000	1.988.000

Toelichting		ICT voorzieningen zijn voorwaardelijk om onze diensten en taken als gemeente uit te kunnen voeren. Onze basis hiervoor hebben we ondergebracht in de ICT samenwerking met Lingewaard. Op dit moment wordt een evaluatie uitgevoerd door een externe partij. De resultaten daarvan worden dit voorjaar verwacht. Op basis hiervan zal het proces worden opgestart dat moet leiden tot de vraag of we in deze samenwerkingvorm door willen gaan of dat we (al dan niet samen met Lingewaard) kiezen voor een andere vorm. Dit proces kan leiden tot meer of minder kosten voor de ICT dienstverlening. Om die reden is een eventuele besparing op PM gezet.	
Risico		Een eventuele kostenbesparing kan, afhankelijk van te maken keuzes, leiden tot kwaliteitsverlies in de ICT -dienstverlening.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Direct geen gevolgen, indirect kan de gemeente minder efficiënt en effectief werken en daar kunnen inwoners last van ondervinden.	
		Leefomgeving	0
		Mens	1
		Economie	0

Nummer ombuiging 7.10**Voorstel****ICT-projectenbudget**

Programma (taakveld)

7. Financiën en bedrijfsvoering (TV 0.4)

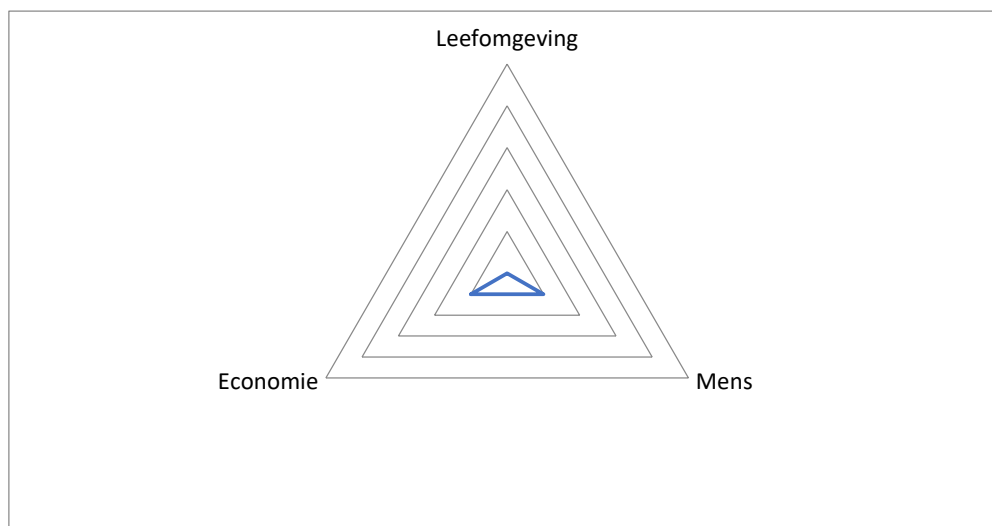
Portefeuillehouder

René Post

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	0	45.000	45.000	45.000

Oorspronkelijk budget	55.000	45.000	45.000	45.000
------------------------------	--------	--------	--------	--------

Toelichting		<i>Het ICT-projectenbudget is bedoeld voor de doorontwikkeling van onze digitale werkprocessen. Dit kan zijn als uitvloeisel van het Uitvoeringsprogramma, als gevolg van wettelijke wijzigingen of als gevolg van technologische ontwikkeling in de markt. Ervaring leert dat je continu met onvermijdelijke aanpassingen wordt geconfronteerd. Het is dan nodig om snel te kunnen schakelen. Recent zijn een zaaksysteem en een gevensmakelaar aangeschaft en voor de implementatie hiervan zijn verplichtingen aangegaan. In 2025 is dit budget hard nodig om alle koppelingen tussen taakspecifieke applicaties en zaaksysteem of Gegevensmagazijn te kunnen leggen. Zonder deze koppelingen kunnen we niet werken. Vanaf 2026 liggen er nog geen verplichtingen. Er is een keuze om dit budget dan niet meer structureel op te nemen in de begroting, maar wijzigingen per situatie aan te moeten vragen.</i>	
Risico		<i>Verminderen van de wendbaarheid van onze organisatie, met daarmee het risico op stagneren van de bedrijfsvoering.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Direct geen gevolgen, indirect kan de gemeente minder efficiënt en effectief werken en daar kunnen inwoners last van ondervinden.</i>	
		Leefomgeving	0
		Mens	1
		Economie	1

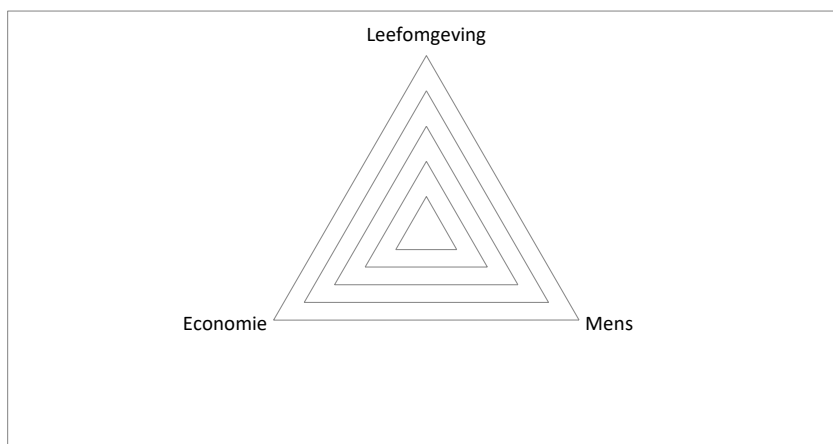
Nummer ombuiging 7.11**Voorstel****Contracten**

Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

7. Financiën en bedrijfsvoering (TV 0.4)
R. van den Dam

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	0	pm	pm	pm
Oorspronkelijk budget	pm	pm	pm	pm

Toelichting		In totaal heeft de gemeente 180 geregistreerde contracten (waarde jaarlijks €153 miljoen). Deze contracten zijn dermate breed, van sociaal domein tot groen bestek, van inhuur tot ICT, dat hier niet een eenduidig voorstel op gebaseerd kan worden. Meer in het algemeen: *Op lopende contracten zijn geen voorstellen te doen, er zijn namelijk verplichtingen aangegaan. Er kan geïnvesteerd worden in een betere controle op lopende contracten, index controles, prijs controles. De bestaande contracten die zijn aanbesteed, zijn ook zodanig aanbesteed dat het een goede prijs-kwaliteitverhouding betreft. *Er zijn mogelijk kansen in de voorbereiding op een aanbesteding door het slimmer gebruik maken van de markt, meer in concurrentie uitvragen en meer integraal aanbesteden in plaats van losse opdrachten. Maar de vraag is in welke mate dit financiële ruimte biedt: vaak moet dan toch de kwaliteit naar beneden gebracht worden en dus het bijstellen van onze eisen (beleidskeuzes). *Specifiek op ICT contracten is er mogelijk een kans in een analyse van alle aangekochte modules; soms overlappen deze in functionaliteit. Echter biedt dit ook voordelen; het geeft ruimte en flexibiliteit en de vraag is of de analyse niet meer geld kost dan dat het opbrengt. *Daarnaast kunnen er beleidskeuzes worden gemaakt om bepaalde diensten niet meer te leveren. Bijvoorbeeld om digitaal geen meldingen meer te kunnen doen via Fixi. Mogelijk is om hier aanvullend een analyse op te doen en te kijken waar in 2026 en verder mogelijkheden zitten.	
Risico		Het risico is dat onduidelijk is in welke mate de extra analyse en de benodigde investering hierin (mensen en middelen) financieel gezien genoeg opbrengt.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Geen directe maatschappelijke gevolgen, hangt af van de keuzes die eventueel gemaakt worden.	
		Leefomgeving	0
		Mens	0
		Economie	0

Nummer ombuiging 7.12

Voorstel

Fotokopieerkosten

Programma (taakveld)

7. Financiën en bedrijfsvoering (TV 0.4)

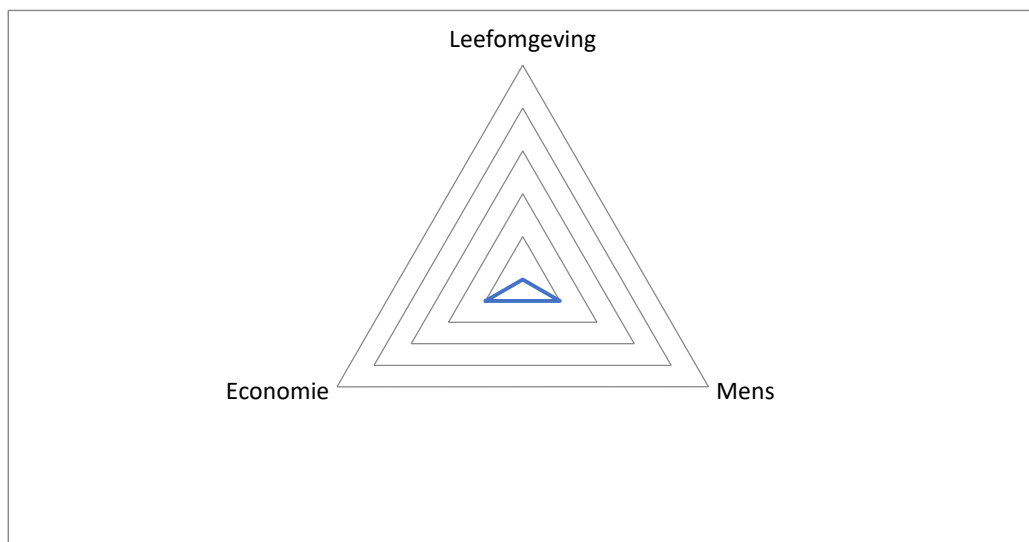
Portefeuillehouder

R. van den Dam

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	25.000	25.000	40.000	40.000

Oorspronkelijk budget	65.000	65.000	65.000	65.000
------------------------------	--------	--------	--------	--------

Toelichting		<i>We kunnen op dit budget sowieso €25.000 structureel aframen. Vorige jaar is er in VNG verband een gezamenlijke aanbesteding gedaan. Dit heeft geleid tot een structureel aanbestedingsvoordeel.</i> <i>Technische gezien kun je het aantal printers terugbrengen naar 1 per gebouw voor algemeen gebruik en een voor Publiekszaken (deze printer heeft andere specificaties ivm moeten kunnen printen van aktes en uittreksels). Dit betekent dat als hiervoor gekozen wordt, we vanaf 2027 structureel €15.000 aanvullend kunnen aframen.</i>	
Risico		<i>Bij het terugbrengen van het aantal printers naar 1 per gebouw voor algemeen gebruik en 1 voor Publiekszaken ontstaat een risico voor continuïteit van de bedrijfsvoering (bij uitval ligt je bedrijfsvoering en in sommige gevallen ook je dienstverlening stil). Daarnaast is er risico op minder efficiënt werken vanwege veel meer loop- en wachttijden voor medewerkers</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Minder efficiënte bedrijfsvoering en mogelijk minder goede dienstverlening, zie risico.</i>	
		Leefomgeving	0
		Mens	1
		Economie	1

Nummer ombuiging 7.13**Voorstel****Schrijf- en bureaubehoeften**

Programma (taakveld)

7. Financiën en bedrijfsvoering (TV 0.4)

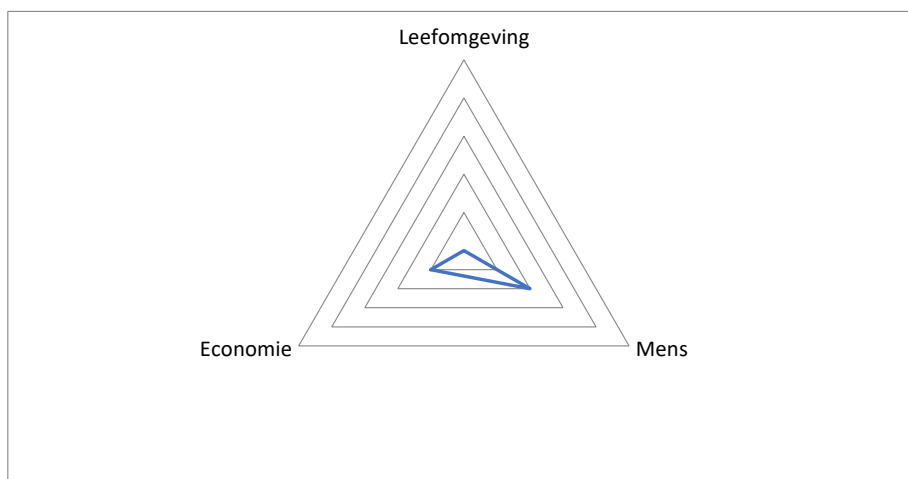
Portefeuillehouder

R. van den Dam

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	pm	pm	pm	pm

Oorspronkelijk budget	30.000	30.000	30.000	30.000
------------------------------	--------	--------	--------	--------

Toelichting		<i>Dit budget bestaat uit een drietal componenten: briefpapier en enveloppen (63%), bureaubehoeften (pennen, schrijfblokjes, post-its e.d.) (22%) en kleine computersupply's (muizen, batterijen, beschermhoesjes, headsets, toegangspasjes e.d) (15%). Dit budget staat al een paar jaar onder druk. De kosten voor briefpapier en enveloppen zouden verlaagd kunnen worden, als de gemeente ervoor kiest om alleen via de digitale weg (mail en mijnoverheid) te communiceren over besluiten en plannen van de gemeente. Dit vraagt beleidskeuzes op andere terreinen. Een andere afweging is om medewerkers een eigen bijdrage te vragen voor gebruik van pennen e.d. Dit in vergelijking met de voorgestelde inhouding voor gebruik van koffie- en theevoorziening. Aangezien het om primair benodigde arbeidsmiddelen gaat, zal verder onderzocht moeten worden of dit juridisch gezien mag.</i>	
		<i>Dit alles vraagt verdere analyse en de vraag is of de beoogde ombuiging substantieel genoeg is (> €10.000) om deze door te kunnen voeren, los van de aandachtspunten zoals hiervoor al genoemd. Om deze reden is de ombuiging op PM gezet.</i>	
Risico		<i>Informatie van de gemeente moeilijker (alleen digitaal) toegankelijk. Negatieve gevolgen bij medewerkers als basale benodigdheden om het werk te kunnen doen niet door werkgever verschaft gaan worden.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Mogelijk minder makkelijk toegang tot informatie als we die enkel nog digitaal aanbieden.	
		Leefomgeving	0
		Mens	2
		Economie	1

Nummer ombuiging 7.14**Voorstel****Porti**

Programma (taakveld)

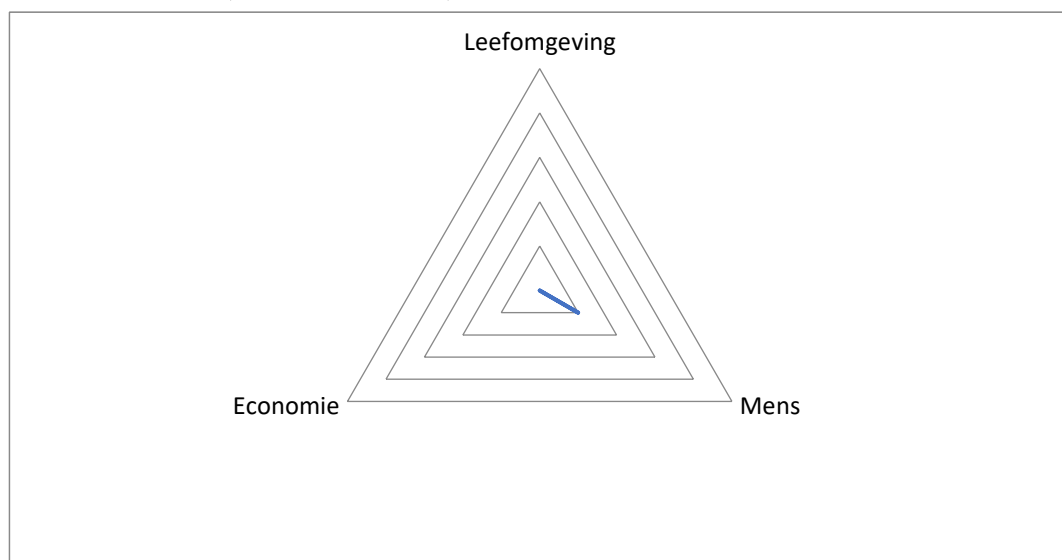
7. Financiën en bedrijfsvoering (TV 0.4)

Portefeuillehouder

R. van den Dam

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	15.000	20.000	25.000	25.000
Oorspronkelijk budget	90.000	90.000	90.000	90.000

Toelichting		<i>Door toenemen digitalisering verwachten we dat de kosten voor porti in de toekomst lager zijn door een afname van het aantal fysieke poststukken. Afgelopen jaren is er ook minder uitgegeven dan begroot. Dat maakt dat we voorstellen dit budget af te ramen, startend met €15.000.</i> <i>2021: Restant €28.000</i> <i>2022: Restant €34.000</i> <i>2023: Restant €29.000</i>	
Risico		<i>Risico is dat de tarieven in de postmarkt onder druk staan en de prijzen per stuk mogelijk toenemen.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Informatie wordt meer digitaal / online aangeboden in plaats van via fysieke poststukken.</i>	
		Leefomgeving	0
		Mens	1
		Economie	0

Nummer ombuiging 7.15**Voorstel****Kerstattenties**

Programma (taakveld)

7. Financiën en bedrijfsvoering (TV 0.4)

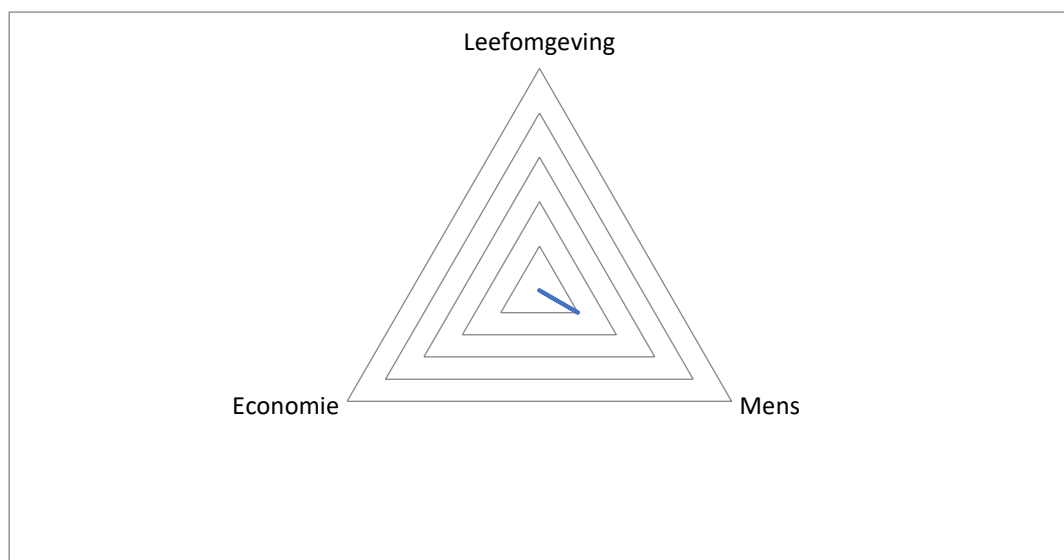
Portefeuillehouder

P. Hoytink-Roubos

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	24.000	24.000	24.000	24.000

Oorspronkelijk budget	24.000	24.000	24.000	24.000
------------------------------	--------	--------	--------	--------

Toelichting		<i>Overbetuwe geeft jaarlijks €23.980 uit aan kerstattenties voor haar medewerkers en gepensioneerden. Het betreft de attenties zelf en de jaarlijkse kerstbijeenkomst. Dit is geen wettelijke taak. Afschaffen van de Kerstattenties levert een structurele besparing op van €23.980.</i>		
Risico		<i>Effect op het imago als werkgever, negatief effect op sfeer in de organisatie.</i>		
Categorieën	1	Quick wins		
	2	Ambities		
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners		
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Geen effect op de samenleving, hooguit een indirect effect omdat medewerkers minder trots zijn op de gemeente waar ze voor werken.</i>		
		Leefomgeving	0	
		Mens	1	
		Economie	0	

Nummer ombuiging 7.16**Voorstel****Eigen bijdrage koffie & thee**

Programma (taakveld)

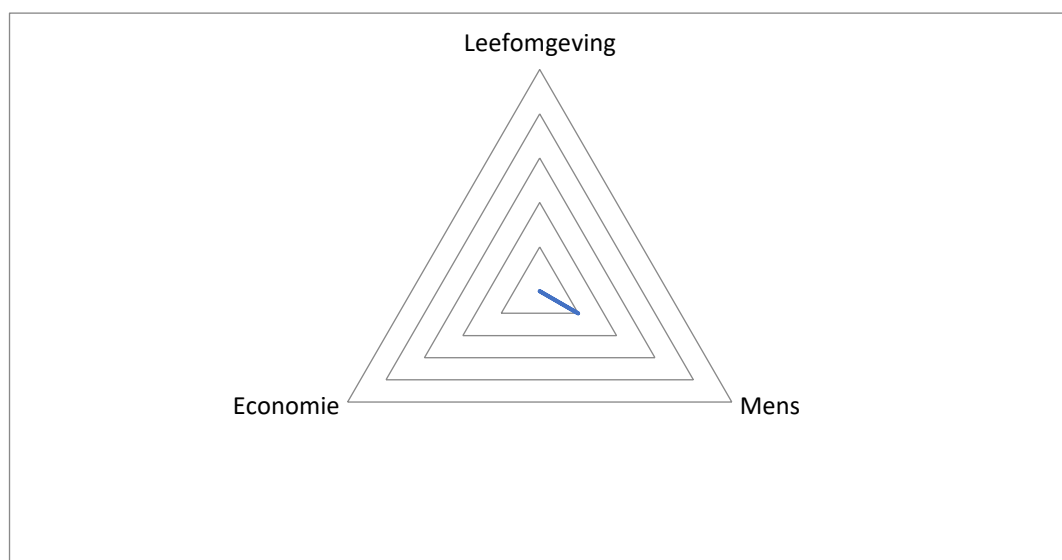
7. Financiën en bedrijfsvoering (TV 0.4)

Portefeuillehouder

R. van den Dam

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	25.000	25.000	25.000	25.000
Oorspronkelijk budget	73.000	73.000	73.000	73.000

Toelichting		<i>Het is een optie om een eigen bijdrage van medewerkers te vragen voor koffie en thee. Wanneer men een eigen bijdrage vraagt van ongeveer 50% van de kosten zal dit ongeveer €25.000 besparen. Het gaat dan om een eigen bijdrage van ongeveer €5 a 6 euro per medewerker per maand.</i>	
		<i>De bedragen zijn een schatting. Het vraagt ook capaciteit om de betalingen goed in te richten.</i>	
Risico		<i>Effect op het imago als werkgever. Risico is dat medewerkers hier negatief tegenover staan en dat dit met name een negatief effect heeft op de medewerkerstevredenheid.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Geen effect op de samenleving, hooguit een indirect effect omdat medewerkers minder trots zijn op de gemeente waar ze voor werken.</i>	
		Leefomgeving	0
		Mens	1
		Economie	0

Nummer ombuiging 7.17**Voorstel****Outsourcen**

Programma (taakveld)

7. Financiën en bedrijfsvoering (TV 0.4)

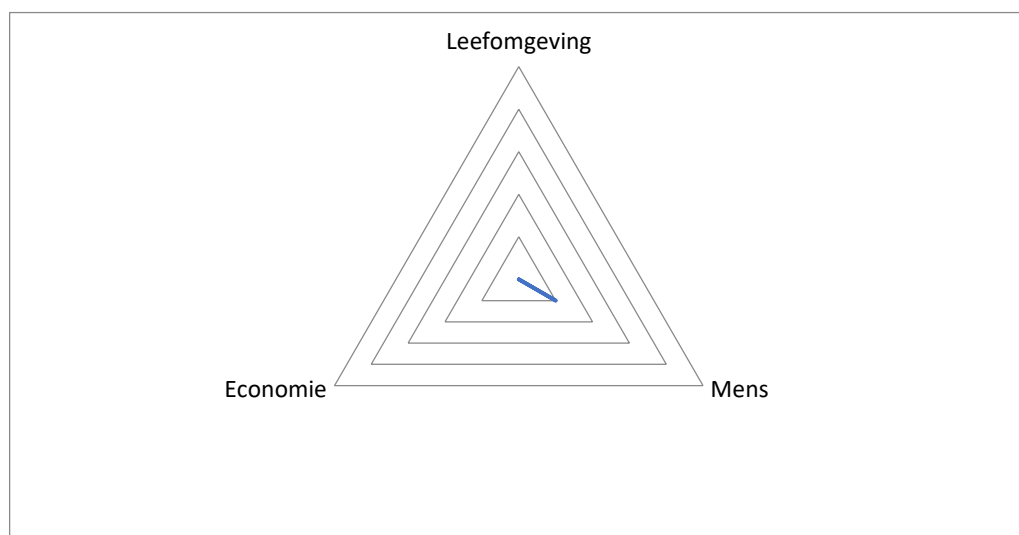
Portefeuillehouder

R. van den Dam

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	pm	pm	pm	pm

Oorspronkelijk budget	pm	pm	pm	pm
------------------------------	----	----	----	----

Toelichting		<i>Bij outsourcing wordt gekeken of bepaalde taken, processen of functies kunnen worden uitbesteed aan externe partijen die gespecialiseerd zijn in het uitvoeren van die taken. Dit kan kostenbesparing, flexibiliteit, schaalbaarheid en toegang tot bepaalde kennis of expertise opleveren. De vraag of outsourcing besparingen op kan leveren is niet eenduidig te beantwoorden. Hiervoor is nadere analyse nodig. Concrete voorbeelden kunnen zijn diensten in de bedrijfsvoering (administratie, informatievoorziening, HR) of onze primaire dienstverlening (exploitatie van het zwembad en de milieustraat).</i>	
		<i>Voor concreet inzicht hierin is verder onderzoek nodig en dit vraagt capaciteit.</i>	
Risico		<i>Het risico is dat de beoogde outsourcing niet de besparing oplevert dan vooraf gedacht.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Hangt af van de eventueel te maken keuzes welke gevolgen er zijn.</i>	
		Leefomgeving	0
		Mens	1
		Economie	0

Nummer ombuiging 7.18**Voorstel****P-budget: afname formatie**

Programma (taakveld)

7. Financiën en bedrijfsvoering (TV 0.8)

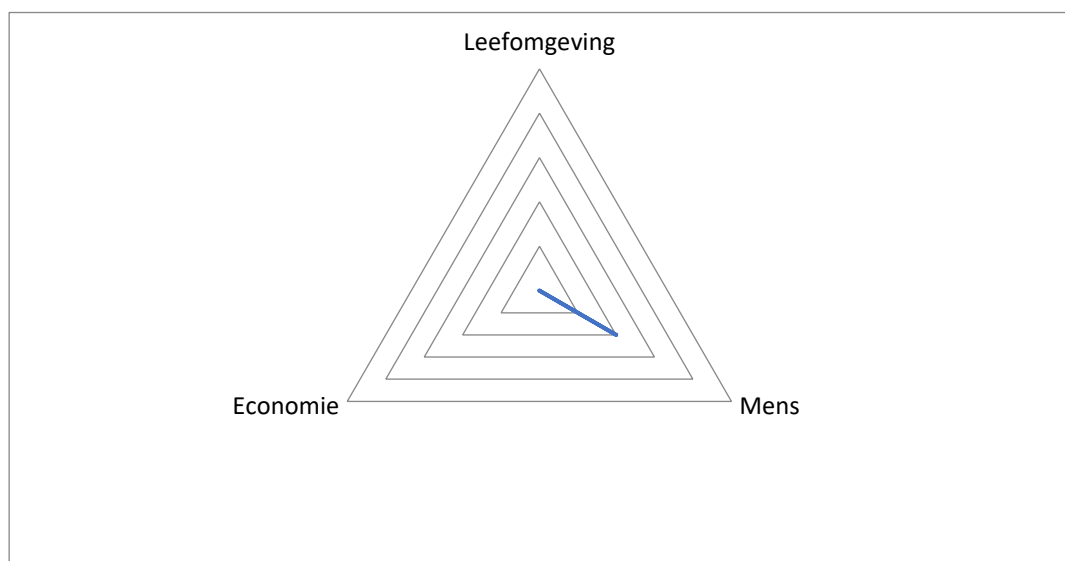
Portefeuillehouder

P. Hoytink-Roubos

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	pm	pm	pm	pm

Oorspronkelijk budget	30.036.000	30.036.000	30.036.000	30.036.000
------------------------------	------------	------------	------------	------------

Toelichting		De besluiten die worden genomen over de claims en ombuigingsvoorstellen kunnen effecten hebben voor de formatie. Als er sprake is van afbouw van werkzaamheden, taken en / of activiteiten, kan dit personele effecten hebben.	
Risico		Aandachtspunt bij deze ombuiging op formatie is een vertraagde of geen effectuering in verband met het doorlopen van de medezeggenschapsprocedures. Indien het Sociaal Statuut moet worden toegepast vloeien hier kosten uit voort voor bijvoorbeeld afbouwregelingen en mobiliteit.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Geen maatschappelijke gevolgen.	
		Leefomgeving	0
		Mens	2
		Economie	0

Nummer ombuiging 7.19

Voorstel

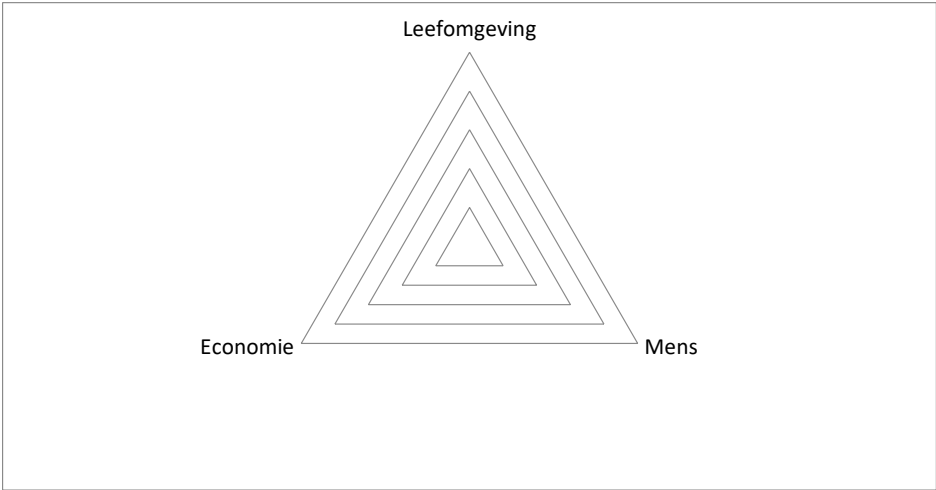
P-budget: afbouw begroten max van de functionele schaal

Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

7. Financiën en bedrijfsvoering (TV 0.8)
P. Hoytink-Roubos

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	250.000	250.000	250.000	250.000
Oorspronkelijk budget	400.000	400.000	400.000	400.000

Toelichting		De loonkosten voor de vastgestelde formatie in het P-budget worden op het max. van de functionele schaal begroot. Als de inschaling van de medewerker lager is dan het max. van de functionele schaal betekent dit een voordeel voor de loonkosten. Begroten op het max. van de schaal is een lokale keuze en kan worden heroverwogen. Op basis van de inschaling van de medewerkers die indienst zijn van de gemeente (peildatum 10 april 2024) kan indicatief rekening worden gehouden met een voordeel van €250.000-400.000. Het voordeel is de afgelopen jaren benut voor extra capaciteitskosten voor bijv. inhuur i.v.m. de krappe arbeidsmarkt, inzet i.v.m. piek, specifieke deskundigheid of vervanging ziekte, zwangerschaps-/ bevallingsverlof en ouderschapsverlof. De afgelopen jaren is het voordeel volledig benut voor loon-/inhuurkosten.	
Risico		Afbouw betekent dat de flexibiliteit afneemt om spoedig te kunnen reageren op personele knelpunten. Daarnaast neemt het risico toe dat het P-budget wordt overschreden of financiële voorstellen vaker bestuurlijk worden voorgelegd. In de P&C cyclus dient jaarlijks te worden gezien of bijstelling van het loonkostenbudget moet plaatsvinden op basis van ontwikkeling van de loonkosten i.v.m. periodieke verhogingen.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Geen maatschappelijke gevolgen.	
		Leefomgeving	0
		Mens	0
		Economie	0

Nummer ombuiging 7.20**Voorstel****P-budget: heroverwegen lokale secundaire arbeidsvoorwaarden**

Programma (taakveld)

7. Financiën en bedrijfsvoering (TV 0.8)

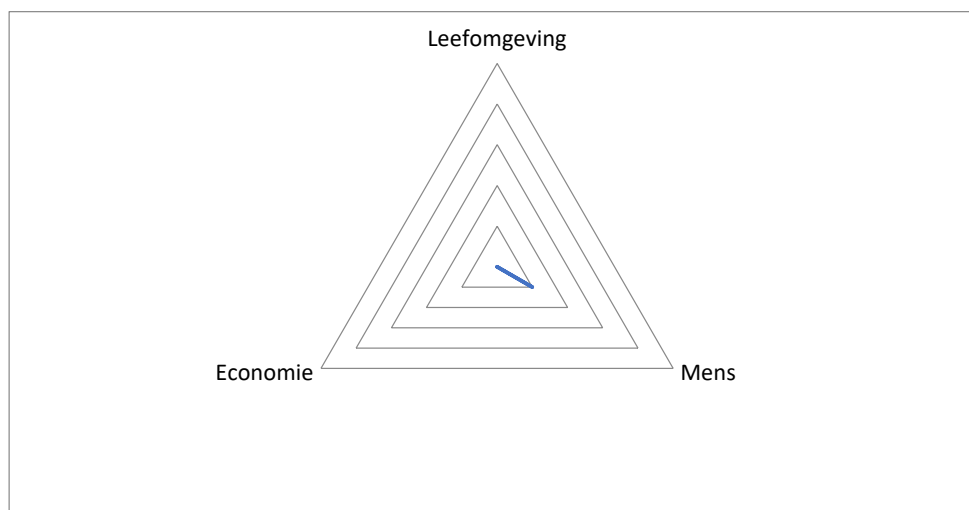
Portefeuillehouder

P. Hoytink-Roubos

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	243.000	243.000	243.000	243.000

Oorspronkelijk budget	243.000	243.000	243.000	243.000
------------------------------	---------	---------	---------	---------

Toelichting		<i>De lokale secundaire arbeidsvoorwaarden kunnen worden heroverwogen. Voorbeelden van lokale secundaire arbeidsvoorwaarden zijn: Individueel Keuzebudget (IKB). In de Cao gemeenten is het IKB opgenomen van 17,05%. Onze organisatie heeft als lokale secundaire arbeidsvoorwaarden daarnaast nog een bonus van €334 bruto bij een volledig dienstverband (indicatief €150.000). Reiskostenvergoeding woon-/werkverkeer niet meer toekennen (indicatief €35.000). Arbeidsmarkt- / functioneringstoelage niet meer toekennen (indicatief €30.000). Geen recepties meer laten plaatsvinden bij uitdiensttredingen bijv. bij andere baan, pensioen (indicatief €10.000). Aanbieden van thuiswerkfaciliteiten (bijv. bureau, bureaustoel) niet meer faciliteren (€18.200). Vanuit de Arboret heeft de werkgever wel een inspanningsverplichting bij thuiswerken.</i>	
Risico		<i>De medezeggenschap heeft instemmingsrecht bij aanpassing van lokale secundaire arbeidsvoorwaarden. Het verschraken van de lokale secundaire arbeidsvoorwaarden kan effecten hebben op het boeien en binden van onze medewerkers aan onze organisatie. De instroom van nieuwe medewerkers op een krappe arbeidsmarkt kan bemoeilijkt worden.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Geen maatschappelijke gevolgen.	
		Leefomgeving	0
		Mens	1
		Economie	0

Nummer ombuiging 7.21**Voorstel****Beeindigen werkgeversbijdrage aan de Personeelsvereniging**

Programma (taakveld)

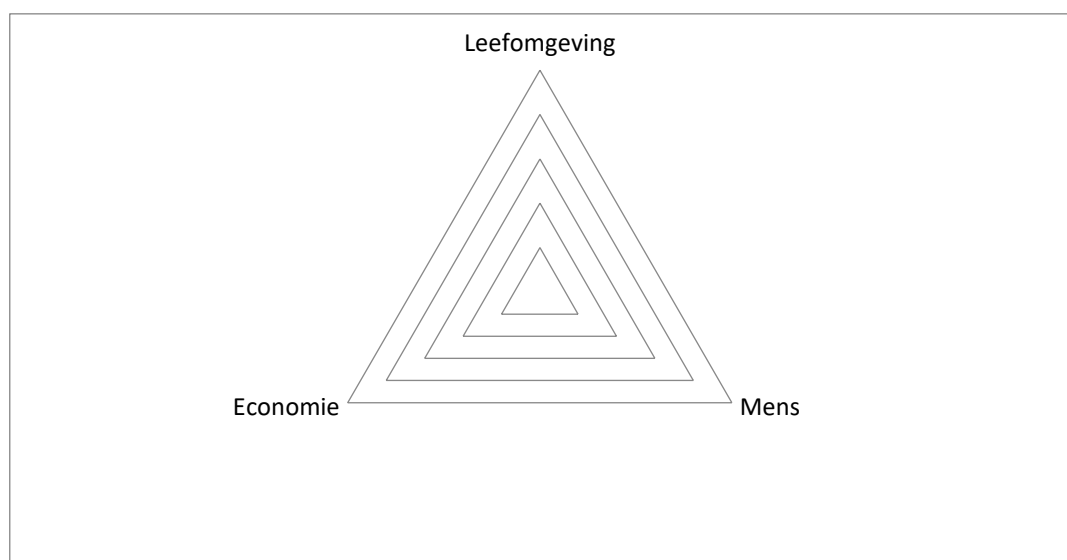
7. Financiën en bedrijfsvoering (TV 0.8)

Portefeuillehouder

P. Hoytink-Roubos

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	10.000	10.000	10.000	10.000
Oorspronkelijk budget	10.000	10.000	10.000	10.000

Toelichting		De afspraak is gemaakt dat de Personeelsvereniging (PV) een werkgeversbijdrage ontvangt voor het organiseren van activiteiten voor onze medewerkers. De medewerkers kunnen lid worden van de PV en hiervoor betalen ze een eigen bijdrage. De werkgeversbijdrage kan heroverwogen worden.	
Risico		Onze organisatie heeft een actieve Personeelsvereniging (PV) die bijdraagt aan de saamhorigheid / verbinding van onze medewerkers. Dit kan in het gedrang komen door beëindiging (of deels) van de werkgeversbijdrage. Het draagt tevens niet bij aan het stimuleren van een PV en dat je als organisatie de meerwaarde ziet van een PV.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Geen maatschappelijke gevolgen.	
		Leefomgeving	0
		Mens	0
		Economie	0

Nummer ombuiging 7.22**Voorstel****Bindingsbudget**

Programma (taakveld)

7. Financiën en bedrijfsvoering (TV 0.8)

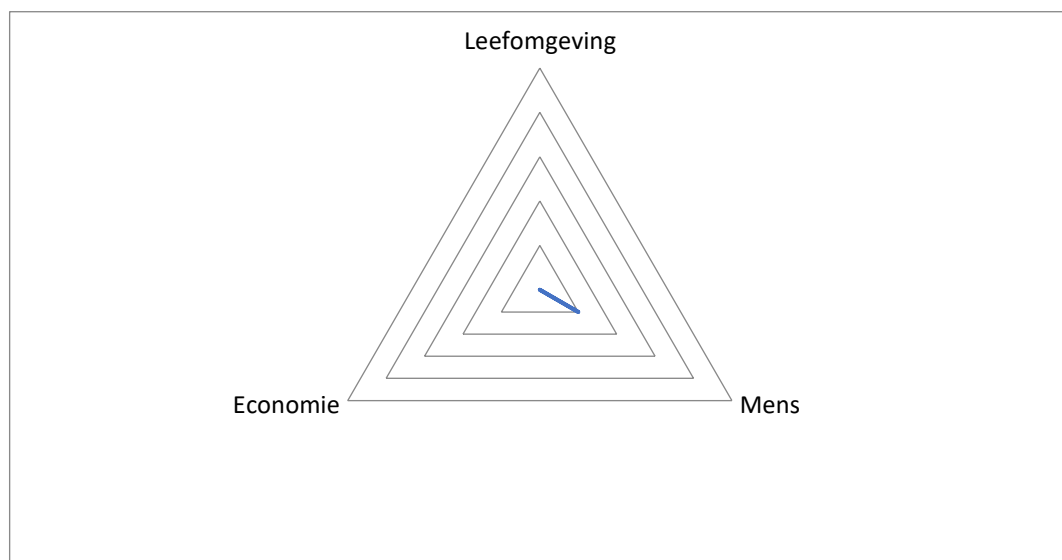
Portefeuillehouder

P. Hoytink-Roubos

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	37.000	37.000	37.000	37.000

Oorspronkelijk budget	37.000	37.000	37.000	37.000
------------------------------	--------	--------	--------	--------

Toelichting		Elk domein heeft een bindingsbudget. Dit bindingsbudget kan benut worden voor activiteiten / teambuilding / teamuitjes. Dit budget kan worden heroverwogen.	
Risico		Elkaar op een andere manier ontmoeten dan tijdens het reguliere werk draagt bij de saamhorigheid / verbinding van onze medewerkers. Onze organisatie draagt uit dat we binden en boeien van onze medewerkers belangrijk vinden. Dit kan in het gedrang komen door beeindiging (of deels) van het bindingsbudget.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Geen maatschappelijke gevolgen.	
		Leefomgeving	0
		Mens	1
		Economie	0

Nummer ombuiging 7.23**Voorstel****Verlagen budget gratificaties en Boter bij de vis**

Programma (taakveld)

7. Financiën en bedrijfsvoering (TV 0.8)

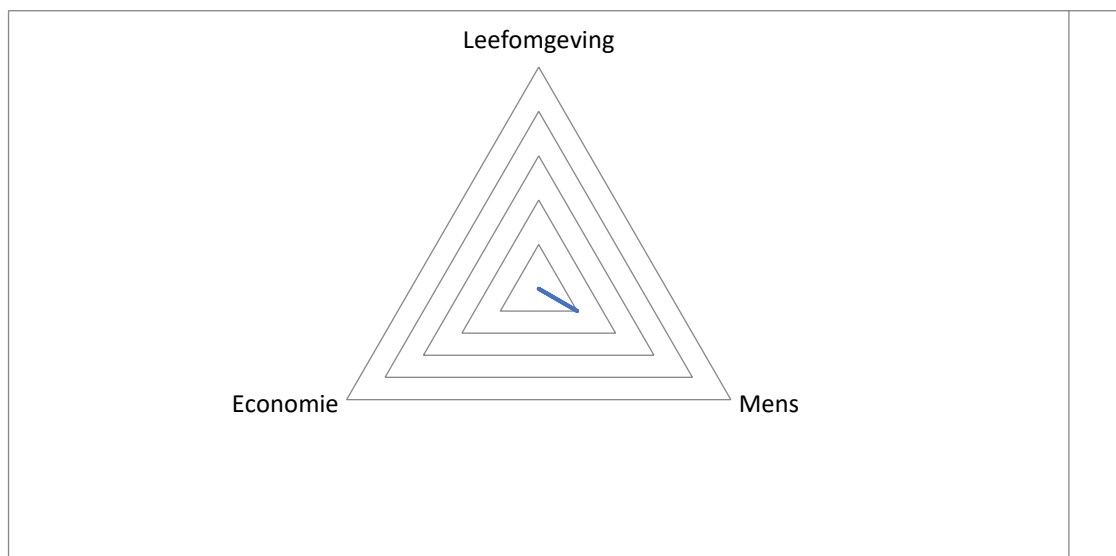
Portefeuillehouder

P. Hoytink-Roubos

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	30.000	30.000	30.000	30.000

Oorspronkelijk budget	116.000	116.000	116.000	116.000
------------------------------	---------	---------	---------	---------

Toelichting		Als een medewerker een bijzondere prestatie verricht kan de manager een gratificatie of boter bij de vis attentie toekennen aan de medewerker. Dit kan door middel van een geldbedrag of attentie. In de lokale regeling Belonen zijn hierover afspraken gemaakt. Een gratificatie of boter bij de vis is een financiële bonus of andere beloning / attentie die een medewerker ontvangt als er sprake is van een bijzondere prestatie. Het is vooral een manier om erkenning te tonen voor de inzet van een werknemer. Het totale budget hiervoor bedraagt € 116.000. De afgelopen jaren blijkt dat er ruimte is op dit budget en we stellen voor deze ruimte nu als ombuigingsmaatregel in te zetten.	
Risico		Verlaging van dit budget kan er toe leiden dat er minder beschikbaar is dan er behoefte is; dit risico wordt gezien de besteding de afgelopen jaren als gering ingeschat.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Geen maatschappelijke gevolgen.	
		Leefomgeving	0
		Mens	1
		Economie	0

Programma	Nr. ombuiging	Omschrijving	Type ombuiging	Effect 2025	Effect 2026	Effect 2027	Effect 2028	Korte toelichting
Programma 8	8.01	Groene Metropool Regio	Quick wins	€ 0	€ 441.000	€ 441.000	€ 441.000	Uittreden uit Groene MetropoolRegio

Nummer ombuiging 8.01

Voorstel

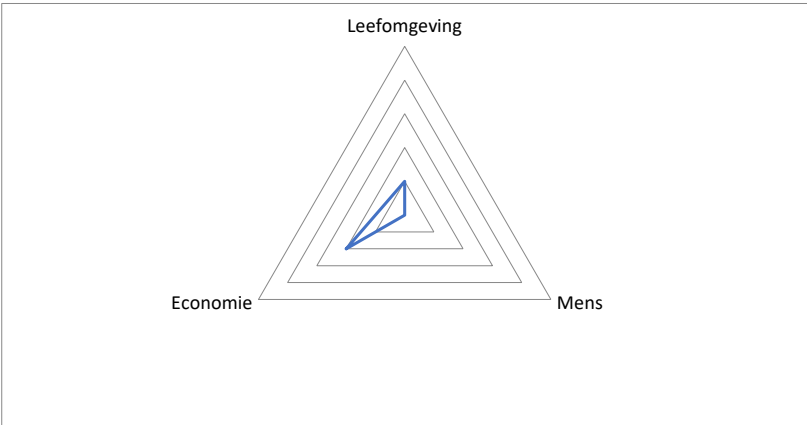
Groene Metropool Regio (GMR)

Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

8. Algemeen bestuur
P. Hoytink-Roubos

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	0	441.000	441.000	441.000
Oorspronkelijk budget	0	441.000	441.000	441.000

Toelichting		We kunnen overwegen uit de Groene MetropoolRegio te treden. De uittreding gaat in één jaar na het verstrijken van het jaar waarin het besluit tot uittreding is genomen. Dat betekent dat het financieel effect voor 2025 er niet of minimaal is (in het overzicht is uitgegaan van geen effect). Er zijn kosten aan de uittreding verbonden. Deze kosten zijn voor de uittredende gemeente. Deze zijn eenmalig en worden door een extern bureau berekend (zijn nu dus nog niet te voorzien). Het financieel effect gaat in per 2026 en wordt vooralsnog gebaseerd op de begroting van 2025. Dat betekent een inwonerbijdrage van 9,01 euro; in totaal 440.670 euro voor 2025 (Per 1-1-2024 heeft Overbetuwe 48.909 inwoners). De kosten voor The Economic Board (TEB) (momenteel 1 euro per inwoner) worden hier buiten gelaten. Indien het college kiest voor het stopzetten van de TEB, betekent dit vanaf 2026 (voor 2025 is deelname al toegezegd) een financieel effect van 48.909 euro. Het college heeft ook de mogelijkheid om niet aan alle opgaven van de GMR mee te doen. Het financieel effect per opgave is dan als volgt: Groene Groei regio 57.712 euro, Productieve regio 44.996 euro, Verbonden regio 77.765 euro, Ontspannen regio 44.996 euro en Circulaire regio 79.721 euro.	
Risico		Taken zelf uitvoeren (toename werklust, extra financiële middelen nodig, herprioritering ambities of beleid). Verlies van regionale expertise. Politieke en sociale isolatie (kan leiden tot verminderde invloed in besluitvormingsprocessen en mogelijke spanningen tussen Overbetuwe en andere deelnemende gemeenten). Economische impact voor de GMR (door verlies van inkomsten heeft dit effect op ambities GMR en deelnemende gemeenten moeten wellicht een hogere inwonerbijdrage gaan betalen)	
Categorieën		1	Quick wins
		2	Ambities
		3	Lastenverzwaring voor de inwoners
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Economische impact zoals hierboven beschreven	
		Leefomgeving	1
		Mens	0
		Economie	2

Programma	Nr. ombuiging	Omschrijving	Type ombuiging	Effect 2025	Effect 2026	Effect 2027	Effect 2028	Korte toelichting
Algemene dekking	A.01	Intergemeentelijk Subsidiebureau	Quick wins	€ 0	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	Stoppen samenwerking subsidiebureau
Algemene dekking	A.02	OZB opbrengst woningen met 1,5%	Lastenverzwaring voor inwoners	€ 97.000	€ 97.000	€ 97.000	€ 97.000	Verhogen OZB opbrengst woningen met 1,5%
Algemene dekking	A.03	OZB opbrengst niet-woningen met 7,5%	Lastenverzwaring voor inwoners	€ 234.000	€ 234.000	€ 234.000	€ 234.000	Verhogen OZB opbrengst niet-woningen met 7,5%
Algemene dekking	A.04	<u>Extra</u> OZB opbrengst woningen en niet-woningen niveau onbenutte belastingcapaciteit	Lastenverzwaring voor inwoners	€ 2.479.000	€ 2.479.000	€ 2.479.000	€ 2.479.000	Verhoging van de OZB opbrengsten woningen en niet woningen naar niveau onbenutte belastingcapaciteit
Algemene dekking	A.05	<u>Extra</u> OZB opbrengst woningen niveau Lingewaard	Lastenverzwaring voor inwoners	€ 1.868.000	€ 1.868.000	€ 1.868.000	€ 1.868.000	Verhogen OZB opbrengst woningen gelijk aan gemiddelde OZB-aanslag niet-woningen Lingewaard
Algemene dekking	A.06	<u>Extra</u> OZB opbrengst niet-woningen niveau Lingewaard	Lastenverzwaring voor inwoners	€ 899.000	€ 899.000	€ 899.000	€ 899.000	Verhogen OZB opbrengst niet-woningen gelijk aan gemiddelde OZB-aanslag niet-woningen Lingewaard
Algemene dekking	A.07	Hondenbelasting (inkomsten)	Lastenverzwaring voor inwoners	€ 38.000	€ 38.000	€ 38.000	€ 38.000	Hondenbelasting verhogen
Algemene dekking	A.08	Precariobelasting	Lastenverzwaring voor inwoners	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	Verhogen en / of uitbreiden van precariobelasting
Algemene dekking	A.09	Onvoorziene uitgaven algemeen	Quick wins	€ 50.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	De post 'onvoorzien' is bedoeld als dekking voor (een schatting van) uitgaven die niet zijn voorzien in de begroting. Het bedrag hiervoor wordt geraamd per programma of voor de begroting in zijn geheel. Het is wettelijk voorgeschreven dat er een post 'onvoorzien' wordt opgenomen in de gemeentebegroting. Er wordt echter niet verplicht gesteld wat de hoogte van deze post is. Het gereserveerde bedrag mag ook 0 zijn. In 2023 zijn er geen uitgaven gedaan op dit budget, de jaren ervoor wel. Er wordt voorgesteld het volledige budget af te ramen.
Algemene dekking	A.10	Reclamebelasting	Ambitie	pm	pm	pm	pm	Reclamebelasting invoeren
Algemene dekking	A.11	Parkeerbelasting	Lastenverzwaring voor inwoners	pm	pm	pm	pm	Parkeerbelasting invoeren
Algemene dekking	A.12	Forensenbelasting	Ambitie	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	Forensenbelasting voor 71 objecten

Nummer ombuiging A.01**Voorstel****Bijdrage subsidiebureau**

Programma (taakveld)

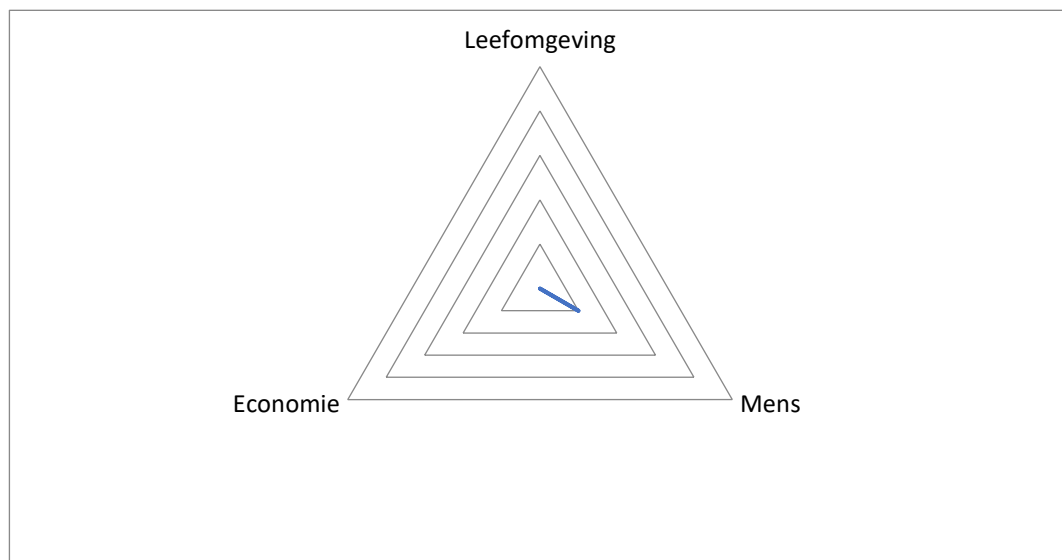
Algemene dekkingsmiddelen (TV 0.4)

Portefeuillehouder

R. van den Dam

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	0	20.000	20.000	20.000
Oorspronkelijk budget	20.000	20.000	20.000	20.000

Toelichting		<i>Het Intergemeentelijk Subsidiebureau (IGS) is samen met omliggende gemeenten opgericht. Het IGS draagt in flinke mate bij aan het verkrijgen van subsidies voor uiteenlopende projecten. Het bedrag dat we jaarlijks investeren in het IGS is slechts een fractie van hetgeen de binnengehaalde subsidies ons opleveren. Het wordt dan ook sterk afgeraden om deze technisch mogelijke ombuiging ook daadwerkelijk in te zetten (vanaf 2026 in verband met afspraken).</i>	
Risico		<i>Geen aanjagende functie meer voor het verkrijgen van subsidies en geen ondersteuning meer bij de aanvragen. Dit leidt ongetwijfeld tot minder subsidie-inkomsten, waardoor het risico zeer groot is dat een dergelijke bezuiniging ons meer geld gaat kosten dan dat het ons oplevert.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Geen bijzonder grote impact.</i>	
		Leefomgeving	0
		Mens	1
		Economie	0

Nummer ombuiging A.02

Voorstel

Verhoging OZB woningen met 1,5%

Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

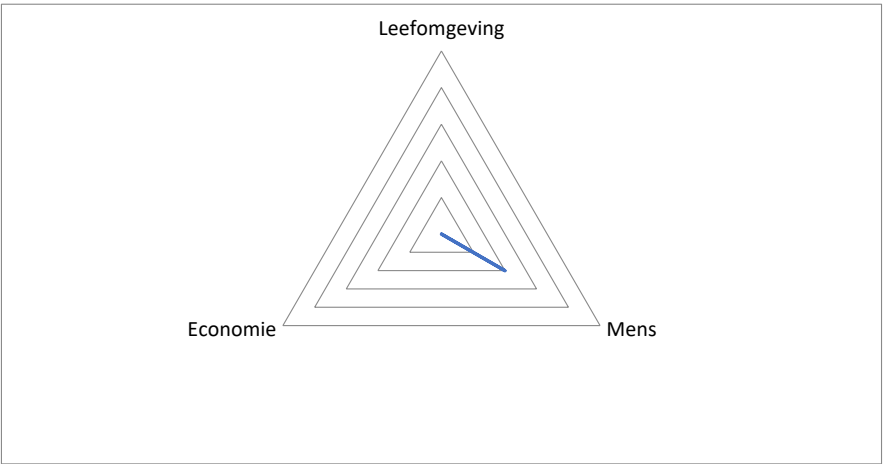
Algemene dekkingsmiddelen, vpb en onvoorzien (TV 0.61)
R. van den Dam

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	97.000	97.000	97.000	97.000
Oorspronkelijk budget	6.486.000	6.486.000	6.486.000	6.486.000

Toelichting	Van den Bosch & Partners heeft een onderzoek uitgevoerd naar onze gemeentelijke belastingen. Op basis van dit rapport zijn er diverse scenario's uitgewerkt. Voor belastingjaar 2024 is een opbrengst geraamd voor de woningen van €6.488.000 en van de niet-woningen (bedrijven) van €3.507.000. Uit onderzoek is gebleken dat de gemiddelde OZB voor woningen in Overbetuwe het laagste is in vergelijking met de regiogemeenten. De gemeente heeft een vijftal scenario's doorgerekend (zie hieronder) en per scenario aangegeven wat de meeropbrengsten zijn voor de OZB. In deze ombuiging wordt voorgesteld de OZB voor woningen te verhogen met 1,5%. Dit voorstel wijkt af van het onderzoek van Van den Bosch & Partners en betreft een lagere verhoging dan scenario 1 uit het onderzoek.
-------------	--

Totaal OZB opbrengsten per scenario	Extra opbrengst woningen	Niet woningen	Totaal (incl afdracht Park 15)
Scenario 1: Gelijk aan landelijk gemiddeld	929.445	446.971	1.376.416
Scenario 2: Gelijk aan plattelandsgemeenten	1.234.583	593.713	1.828.296
Scenario 3: Onbenutte belastingcapaciteit 100%	1.674.026	805.042	2.479.068
Scenario 4: Gelijk aan regiogemeenten	1.755.018	843.991	2.599.009
Scenario 5: Gelijk aan Lingewaard	3.542.412	1.703.551	5.245.963

Risico		Geen, de gemeente is vrij om de OZB-tarieven te verhogen. Er bestaat een kans dat er meer inzet op invordering van de aanslagen nodig is.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Inwoners krijgen te maken met hogere financiële lasten.	
		Leefomgeving	0
		Mens	2
		Economie	0

Nummer ombuiging A.03

Voorstel

Verhoging OZB niet-woningen met 7,5%

Programma (taakveld)

Algemene dekkingsmiddelen, vpb en onvoorzien (TV 0.62)

Portefeuillehouder

R. van den Dam

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	234.000	234.000	234.000	234.000

#

Oorspronkelijk budget	3.507.000	3.507.000	3.507.000	3.507.000
-----------------------	-----------	-----------	-----------	-----------

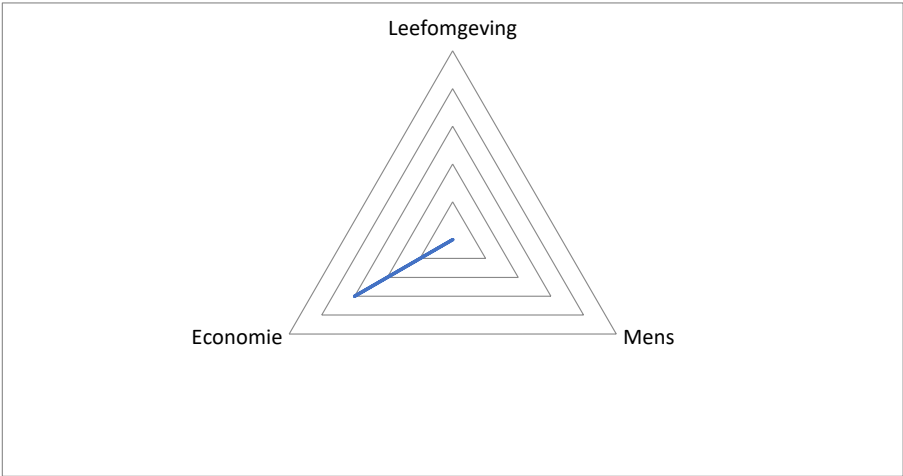
als de OZB met 7,5% stijgt, stijgt ook afdracht aan Park 15 met € 29.000.

netto ombuiging daardoor dus € 234.000

Toelichting	Van den Bosch & Partners heeft een onderzoek uitgevoerd naar onze gemeentelijke belastingen. Op basis van dit rapport zijn er diverse scenario's uitgewerkt. Voor belastingjaar 2024 is een opbrengst geraamd voor de woningen van €6.488.000 en van de niet-woningen (bedrijven) van €3.507.000. Uit onderzoek is gebleken dat de gemiddelde OZB voor woningen in Overbetuwe het laagste is in vergelijking met de regiogemeenten. De gemeente heeft een vijftal scenario's doorgerekend (zie hieronder) en per scenario aangegeven wat de meeropbrengsten zijn voor de OZB. In deze ombuiging wordt voorgesteld de OZB voor niet-woningen te verhogen met 7,5%. Dit scenario wijkt af van het onderzoek van Van den Bosch & Partners en betreft een lagere verhoging van de OZB dan in scenario 1 van het onderzoek.
-------------	---

Totaal OZB opbrengsten per scenario	Extra opbrengst woningen	Niet woningen	Totaal (incl afdracht Park 15)
Scenario 1: Gelijk aan landelijk gemiddeld	929.445	446.971	1.376.416
Scenario 2: Gelijk aan plattelandsgemeenten	1.234.583	593.713	1.828.296
Scenario 3: Onbenutte belastingcapaciteit 100%	1.674.026	805.042	2.479.068
Scenario 4: Gelijk aan regiogemeenten	1.755.018	843.991	2.599.009
Scenario 5: Gelijk aan Lingewaard	3.542.412	1.703.551	5.245.963

Risico		Geen, de gemeente is vrij om de OZB-tarieven te verhogen. Er bestaat een kans dat er meer inzet op invordering van de aanslagen nodig is.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Inwoners en ondernemers krijgen te maken met hogere financiële lasten.	
		Leefomgeving	0
		Mens	0
		Economie	3

Nummer ombuiging A.04

Voorstel

Verhogen OZB opbrengst woningen en niet woningen naar onbenutte belastingcapaciteit

Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

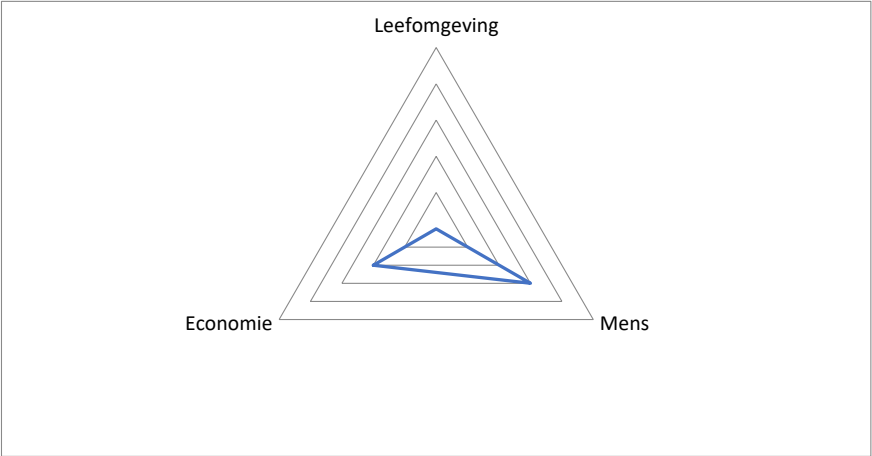
Algemene dekkingsmiddelen, vpb en onvoorzien (TV 0.61 + 0.62)
R. van den Dam

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	2.479.000	2.479.000	2.479.000	2.479.000
Oorspronkelijk budget	9.993.000	9.993.000	9.993.000	9.993.000

Toelichting	Van den Bosch & Partners heeft een onderzoek uitgevoerd naar onze gemeentelijke belastingen. Op basis van dit rapport is deze ombuiging gebaseerd. Voor belastingjaar 2024 is een opbrengst geraamd voor de woningen van €6.488.000 en van de niet-woningen (bedrijven) van €3.507.000. Uit onderzoek is gebleken dat de gemiddelde OZB voor woningen in Overbetuwe het laagste is in vergelijking met de regiogemeenten. De gemeente heeft een vijftal scenario's doorgerekend (zie hieronder) en per scenario aangegeven wat de meeropbrengsten zijn voor de OZB. Deze ombuiging gaat uit van scenario 3, namelijk aansluiten bij de onbenutte belastingcapaciteit. Dit sluit aan bij de regio-gemeenten en is beduidend lager dan de gemiddelde OZB van de gemeente Lingewaard. Daarnaast leidt een dergelijke aanpassing met een stijging van 25,80% tot een aanzienlijke meeropbrengst van ruim €2.479.000.
-------------	---

Totaal OZB opbrengsten per scenario	Extra opbrengst woningen	Niet woningen	Totaal (incl afdracht Park 15)
Scenario 1: Gelijk aan landelijk gemiddeld	929.445	446.971	1.376.416
Scenario 2: Gelijk aan plattelandsgemeenten	1.234.583	593.713	1.828.296
Scenario 3: Onbenutte belastingcapaciteit 100%	1.674.026	805.042	2.479.068
Scenario 4: Gelijk aan regiogemeenten	1.755.018	843.991	2.599.009
Scenario 5: Gelijk aan Lingewaard	3.542.412	1.703.551	5.245.963

Risico	Geen, de gemeente is vrij om de OZB-tarieven te verhogen. Er bestaat een kans dat er meer inzet op invordering van de aanslagen nodig is.						
Categorieën	1 Quick wins 2 Ambities 3 Lastenverzwaring voor de inwoners						
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen	Inwoners en ondernemers krijgen te maken met hogere lasten. <table><tr><td>Leefomgeving</td><td>0</td></tr><tr><td>Mens</td><td>3</td></tr><tr><td>Economie</td><td>2</td></tr></table>	Leefomgeving	0	Mens	3	Economie	2
Leefomgeving	0						
Mens	3						
Economie	2						

Nummer ombuiging A.05**Voorstel****EXTRA scenario: Verhogen OZB opbrengst woningen gelijk aan
gemiddelde OZB-aanslag woningen Lingewaard**

Programma (taakveld)

Algemene dekkingsmiddelen, vpb en onvoorzien (TV 0.61)

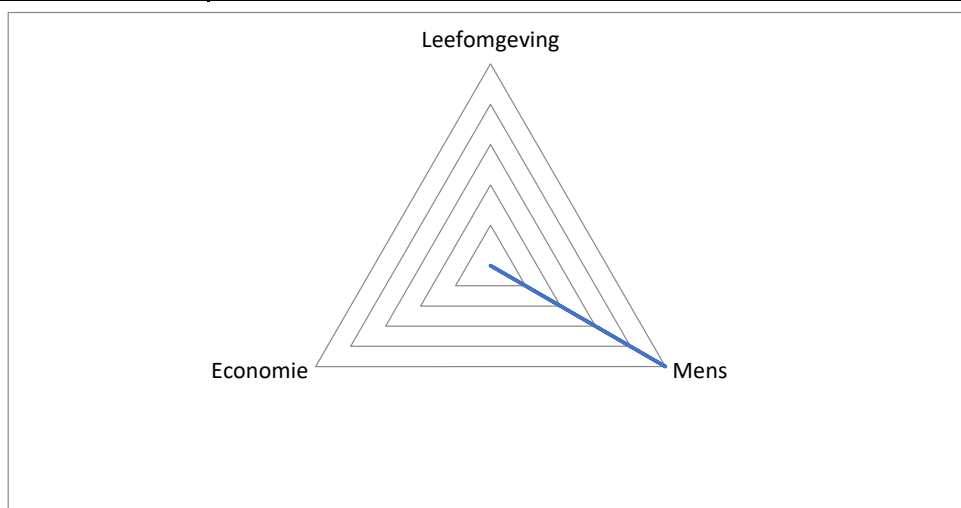
Portefeuillehouder

R. van den Dam

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	1.868.000	1.868.000	1.868.000	1.868.000

Oorspronkelijk budget	6.486.000	6.486.000	6.486.000	6.486.000
------------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------

Toelichting		Van den Bosch & Partners heeft een onderzoek uitgevoerd naar onze gemeentelijke belastingen. Op basis van dit rapport is deze ombuiging gebaseerd. In dit aanvullende ombuigingsvoorstel wordt voorgesteld om conform scenario 5 de OZB-aanslag woningen gelijk te stellen aan Lingewaard. Deze stijging betreft dus het verschil tussen scenario 3 en 5. Dit betekent boven op de stijging van 25,80% een extra stijging van 28,80% voor woningen - in totaal dus ruim 54%.	
Risico		De beoogde stijging van de OZB in deze ombuiging is dermate hoog en drastisch dat de vraag is in welke mate deze op korte termijn gerealiseerd kan worden en welke (o.a. juridische) risico's hiermee samenhangen. De uitvoerbaarheid van dit scenario staat hiermee onder druk.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Inwoners krijgen te maken met hogere lasten.	
		Leefomgeving	0
		Mens	5
		Economie	0

Nummer ombuiging A.06

Voorstel

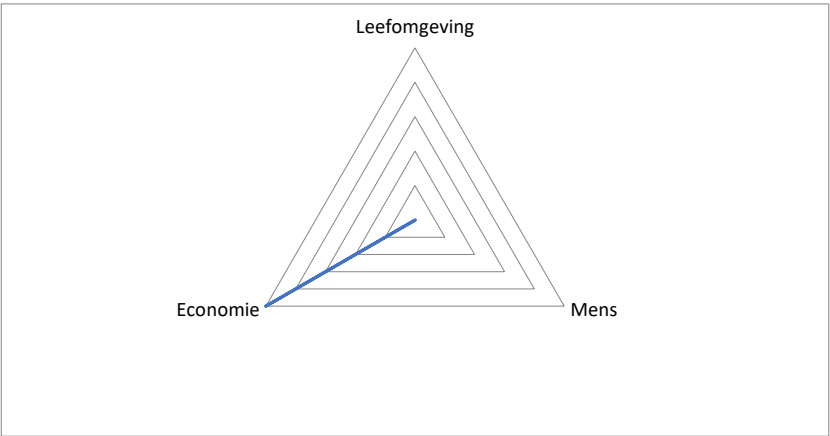
EXTRA scenario: Verhogen OZB opbrengst niet-woningen gelijk aan gemiddelde OZB-aanslag niet-woningen Lingewaard

Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

Algemene dekkingsmiddelen, vpb en onvoorzien (TV 0.62)
R. van den Dam

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	899.000	899.000	899.000	899.000
Oorspronkelijk budget	3.507.000	3.507.000	3.507.000	3.507.000

Toelichting		Van den Bosch & Partners heeft een onderzoek uitgevoerd naar onze gemeentelijke belastingen. Op basis van dit rapport is deze ombuiging gebaseerd. In 2023 bedroeg de verhouding tussen eigenaar woningen en eigenaar niet-woningen van Overbetuwe 204%. Landelijk gemiddeld is 365%. In dit aanvullende ombuigingsvoorstel wordt voorgesteld om deze verhouding richting het landelijk gemiddelde te brengen door de OZB-aanslag niet-woningen gelijk te stellen aan Lingewaard conform scenario 5, bovenop scenario 3. Dit betekent boven op de stijging van 25,8% een extra stijging van 28,80% voor niet-woningen. Na de stijging zal de verhouding tussen eigenaar woningen en eigenaar niet-woningen circa 308% bedragen.	
Risico		Van den Bosch & Partners verwijst voor het risico van een behoorlijke tariefsverhoging naar een recente uitspraak van Hof Den Haag van 31 januari 2024 inzake de OZB van de gemeente Vlaardingen. De gemeente Vlaardingen had met ingang van 2021 het tarief van de OZB voor eigenaren van niet-woningen verdubbeld en het tarief voor gebruikers van niet-woningen op nihil gesteld. Het Hof acht de verdubbeling van het eigenarentarief disproportioneel en concludeert tot gedeeltelijke onverbindendheid van dit tarief. Het Hof rekent de gemeente in het bijzonder aan dat sprake is geweest van een zeer drastische tariefsverhoging van het ene op het andere jaar en bijvoorbeeld niet van een stapsgewijze verhoging gedurende meerdere jaren.	
Categorieën		1	Quick wins
		2	Ambities
		3	Lastenverzwaring voor de inwoners
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Inwoners en ondernemers krijgen te maken met hogere lasten.	
		Leefomgeving	0
		Mens	0
		Economie	5

Nummer ombuiging A.07**Voorstel****Verhogen hondenbelasting**

Programma (taakveld)

Algemene dekkingsmiddelen, vpb en onvoorzien (TV 0.64)

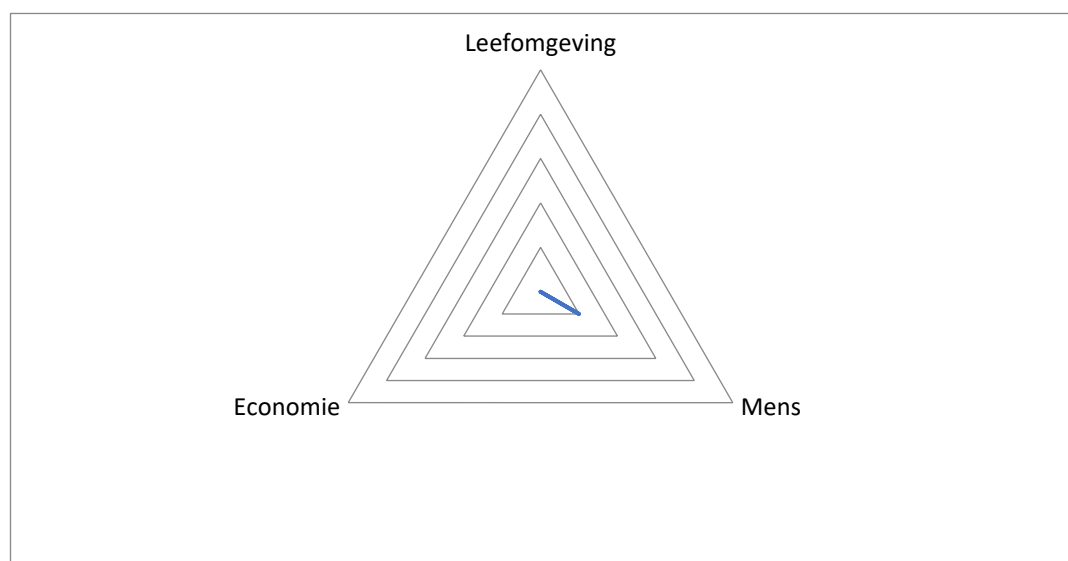
Portefeuillehouder

R. van den Dam

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	38.000	38.000	38.000	38.000

Oorspronkelijk budget	385.000	385.000	385.000	385.000
------------------------------	---------	---------	---------	---------

Toelichting		<i>De huidige opbrengst van de hondenbelasting bedraagt € 385.067. Het verhogen van het tarief met 10% leidt tot een extra opbrengst van € 38.500. Het huidige tarief "1e hond binnen de bebouwde kom" stijgt hiermee van €73,32 naar €80,65. Het landelijk gemiddelde ligt op €76,07.</i>	
Risico		<i>Nihil, inwoners krijgen te maken met iets hogere lasten en met de geraamde ombuiging komen we iets boven het landelijk gemiddelde uit.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Inwoners krijgen te maken met hogere lasten.</i>	
		Leefomgeving	0
		Mens	1
		Economie	0

Nummer ombuiging A.08**Voorstel****Verhogen en/of uitbreiding precariobelasting**

Programma (taakveld)

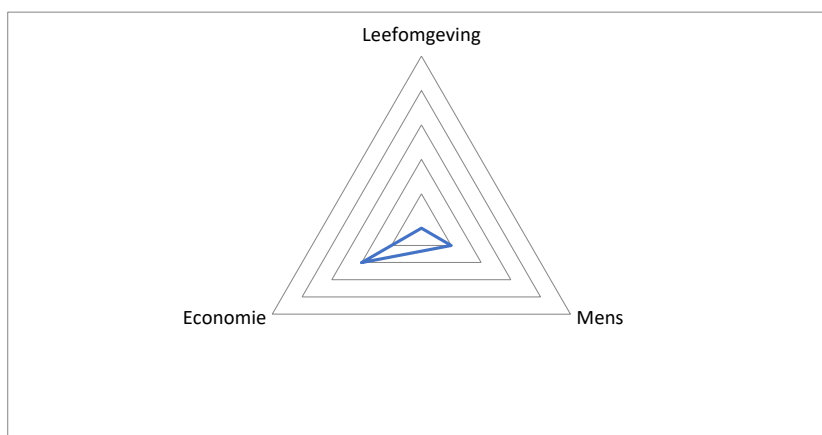
Algemene dekkingsmiddelen, vpb en onvoorzien (TV 0.64)

Portefeuillehouder

R. van den Dam

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	3.000	3.000	3.000	3.000
Oorspronkelijk budget	38.000	38.000	38.000	38.000

Toelichting		Precariobelasting wordt in Overbetuwe alleen geheven bij terrassen en standplaatsen (vast of tijdelijk). Dit betreft niet de standplaatsen van de wekelijkse markt, daarvoor zijn de marktgelden. De huidige totale jaarlijkse opbrengst van precariobelasting bedraagt € 37.500 waarvan € 13.500 voor terrassen. Wat het financieel effect is van de verhoging van de tarieven vergt nader onderzoek en is erg afhankelijk van de prijselasticiteit. Een andere mogelijkheid is om de precariobelasting uit te breiden voor bijvoorbeeld evenemententerreinen en voorwerpen (containers, steigers e.d.). Hiervoor is wel een vergunningsaanvraag o.g.v. de APV voor nodig. Het financieel effect hiervan vergt wederom nader onderzoek. Ook de kosten voor de uitvoering (aanslagoplegging, handhaving e.d.) spelen hierbij een rol. Precariobelasting wordt nauwelijks geheven in de omliggende gemeenten. Het tarief voor precariobelasting voor een terras in centrum Wijchen bedraagt € 28,90 per m2 per jaar. Gemeente Overbetuwe € 21,70 per m2 per jaar. Verhoging van het tarief precariobelasting terras met bijvoorbeeld 25% levert een meeropbrengst op van € 3.375 per jaar.	
Risico		Het verhogen van de tarieven betekent wellicht dat ondernemers minder m2 terras gaan benutten of standplaatshouders vertrekken naar omliggende gemeenten. De betrokkenheid van de ondernemers is van belang.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Ondernemers krijgen te maken met hogere lasten.	
		Leefomgeving	0
		Mens	1
		Economie	2

Nummer ombuiging A.09
Voorstel
Onvoorziene uitgaven algemeen

Programma (taakveld)

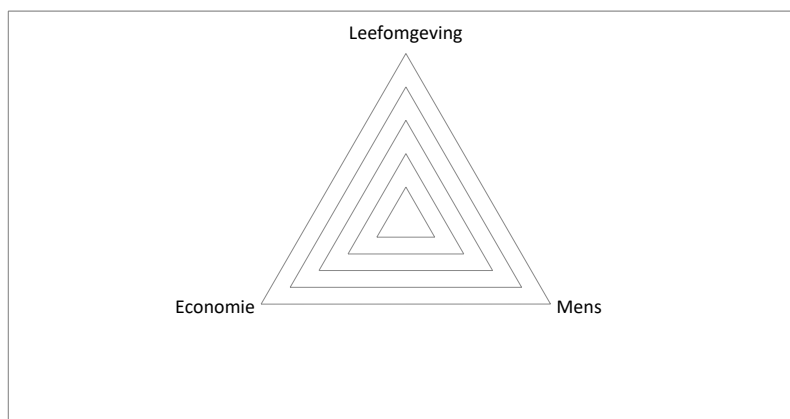
Algemene dekkingsmiddelen, vpb en onvoorzien (TV 0.8)

Portefeuillehouder

R. van den Dam

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	50.000	15.000	15.000	15.000
Oorspronkelijk budget	55.000	55.000	55.000	55.000

Toelichting		Dit betreft volledige aframing van de onvoorziene uitgaven. In 2023 zijn er geen uitgaven gedaan op dit budget. Echter hieronder worden de uitgaven vermeld uit 2021 en 2022. Om deze reden adviseren we ook om dit budget niet volledig af te ramen, maar eventueel gedeeltelijk (bijvoorbeeld met 50%). 2021: Dekking eenmalige kosten à € 40.000 vervolgproces voor de ontwikkeling van een woonwagenlocatie aan de Platenmakerstraat in Elst (21bw000265). In de 1e berap 2021 is een aanvullend krediet van € 266.000 beschikbaar gesteld voor de afronding van het project nieuwe huisvestering: Gemeentehuis. De kapitaallasten à € 9.000 zijn gedekt uit onvoorzien (21bij06537). 2022: Ophoging krediet herinrichting 't Fort met € 50.000. Dekking kapitaallasten € 2.082 (2022-026394). Beschikbaar stellen krediet demarcatie Heteren voor € 145.000. Dekking kapitaallasten € 8.446 (2022-001535). Beschikbaar stellen krediet beregeningsinstallies voetbalvelden Spero en Elistha € 50.200. Dekking kapitaallasten € 3.762 (2022-041082). Beschikbaar stellen krediet ventilatie schoolgebouwen € 250.904. Dekking kapitaallasten € 14.614 (2021-010607). 2023: Niets.	
Risico		Mochten er grote onvoorziene uitgaven gedaan moeten worden dan is er geen budget.	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Geen bijzonder grote impact voor de drie thema's.	
		Leefomgeving	0
		Mens	0
		Economie	0

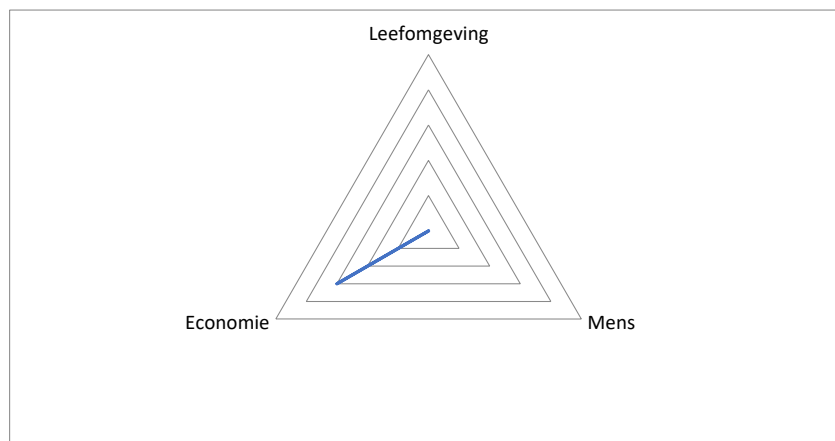
Nummer ombuiging A.10**Voorstel****Invoeren reclamebelasting**

Programma (taakveld)
Portefeuillehouder

Algemene dekkingsmiddelen, vpb en onvoorzien (TV 0.64)
Rik van den Dam

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	pm	pm	pm	pm
Oorspronkelijk budget	0	0	0	0

Toelichting		<i>Er zijn nu 3 BIZ-gebieden (Elst, Heteren, Zetten). De BIZ-bijdrage is een bestemmingsbelasting die op verzoek van ondernemers en/of vastgoedeigenaren wordt geheven en de opbrengsten vloeien terug naar de ondernemers (subsidie). De reclamebelasting is een algemene belasting op een openbare aankondiging (zichtbaar vanaf de openbare weg) waarvan de opbrengsten vrij besteedbaar zijn. Reclamebelasting kan ook worden ingezet als een funding van een ondernemersfonds. Op deze wijze is het logisch om te differentiëren in gebieden. Indien de reclamebelasting wordt ingezet voor de algemene belasting is het advies om niet te differentiëren naar verschillende gebieden. Het is zeer moeilijk uitlegbaar waarom het ene gebied wel wordt belast en het andere gebied niet. Dit staat los van of er in het gebied een BIZ actief is.</i> <i>Het vergt nader onderzoek om in te kunnen schatten wat de opbrengsten en kosten zijn, om deze reden is de ombuiging op pm gezet. Er kan bijvoorbeeld gekeken worden naar samenloop van invoering van een BIZ-bijdrage als invoering van reclamebelasting (voorbeeld gemeente Amsterdam), wijze van uitvoering reclamebelasting (o.a. variabel of vast tarief).</i>	
Risico		<i>Als er reclamebelasting wordt ingevoerd en de opbrengst is voor de algemene middelen dan is het advies om niet te differentiëren in gebieden. Dit is niet/moeilijk uitlegbaar. Ook vraagt de uitvoering van reclamebelasting veel capaciteit en raakt de meeste bedrijven. Het zou dan passender zijn om de onroerende-zaakbelastingen (OZB) op niet-woningen te verhogen.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Weerstand bij ondernemers vanwege een extra belasting.	
		Leefomgeving	0
		Mens	0
		Economie	3

Nummer ombuiging A.11**Voorstel****Invoeren parkeerbelasting**

Programma (taakveld)

Algemene dekkingsmiddelen, vpb en onvoorzien (TV 0.64)

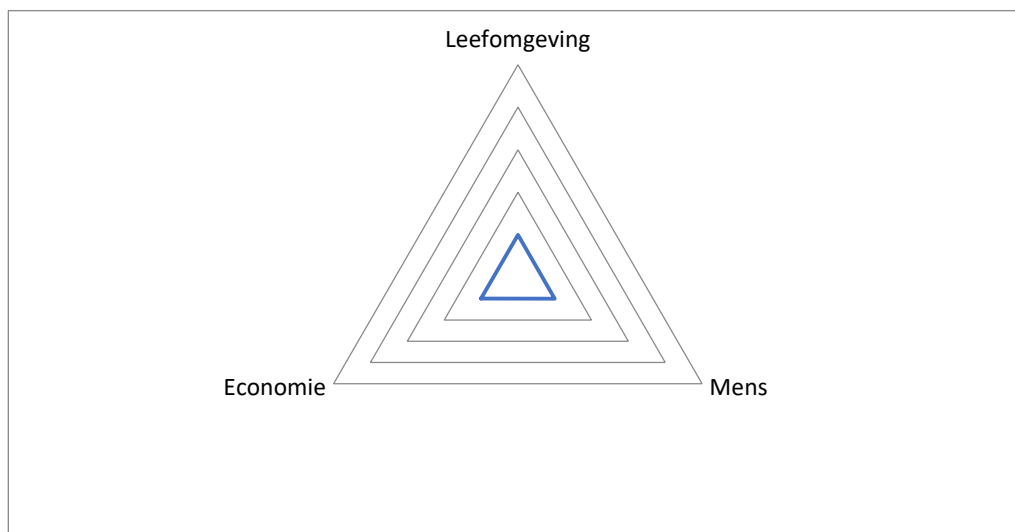
Portefeuillehouder

R. van den Dam

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	pm	pm	pm	pm

Oorspronkelijk budget	0	0	0	0
------------------------------	---	---	---	---

Toelichting		<i>Van den Bosch & Partners heeft een onderzoek uitgevoerd naar onze gemeentelijke belastingen. Op basis van dit rapport is deze ombuiging gebaseerd.</i> <i>Parkeerbelastingen zouden extra inkomsten kunnen genereren, maar dat vormt in onze optiek slechts een nevendoeel naast parkeerregulering. Het hoofddoel van de invoering van parkeerbelasting dient parkeerregulatie te zijn. Om een goede raming af te geven voor de mogelijke inkomsten van parkeerbelasting is bovendien uitgebreid onderzoek nodig en de invoering vergt ook forse investeringen.</i>		
Risico		<i>Het risico is dat parkeerbelasting wordt ingevoerd zonder dat er parkeerregulering nodig is. Dit kan leiden tot ongewenste neveneffecten, bijvoorbeeld meer parkeren in bepaalde wijken of minder aantrekkelijke centra.</i>		
Categorieën	1	Quick wins		
	2	Ambities		
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners		
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		Inwoners en bezoekers krijgen te maken met hogere lasten.		
		Leefomgeving	1	
		Mens	1	
		Economie	1	

Nummer ombuiging A.12**Voorstel****Invoeren forensenbelasting**

Programma (taakveld)

Algemene dekkingsmiddelen, vpb en onvoorzien (TV 0.64)

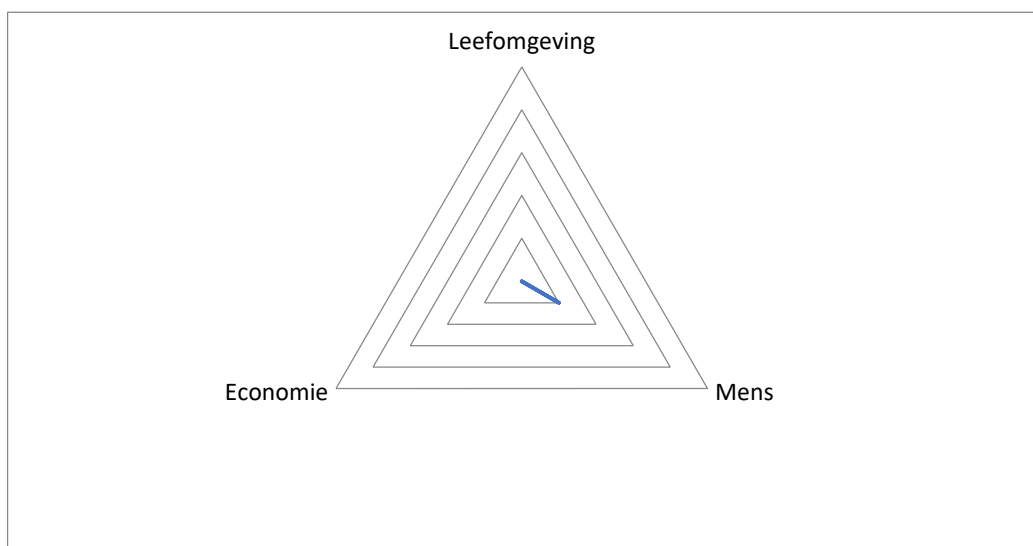
Portefeuillehouder

R. van den Dam

	2025	2026	2027	2028
Geraamde ombuiging	35.000	35.000	35.000	35.000

Oorspronkelijk budget	0	0	0	0
------------------------------	---	---	---	---

Toelichting		<i>Van den Bosch & Partners heeft een onderzoek uitgevoerd naar onze gemeentelijke belastingen. Op basis van dit rapport is deze ombuiging gebaseerd.</i> <i>Uit voorlopig onderzoek blijkt dat er 71 objecten zijn met een particuliere eigenaar hebben die niet in de gemeente woont. Deze zijn dus mogelijk onder de heffing van de forensenbelasting te brengen. Nader onderzoek is nodig om te beoordelen of deze objecten aan de voorwaarden voldoen om daadwerkelijk te kunnen heffen. Vermoedelijk is het aantal in de heffing te betrekken objecten in de praktijk kleiner. In den lande komen tarieven voor die variëren van € 100,- tot € 3.000,-. Uitgaande van 71 objecten en een tarief van € 500,- is de potentiële opbrengst € 35.500,-.</i>	
Risico		<i>De opbrengst van de ombuiging is in de praktijk lager dan vooraf geschat.</i>	
Categorieën	1	Quick wins	
	2	Ambities	
	3	Lastenverzwaring voor de inwoners	
Toetsingskader maatschappelijke gevolgen		<i>Nihil, iets hogere lasten voor een heel specifieke groep.</i>	
		Leefomgeving	0
		Mens	1
		Economie	0

Dorpsstraat 67
6661 EH Elst
Postbus 11
6660 AA Elst
telefoon 14 0481

info@overbetuwe.nl
www.overbetuwe.nl